

TIDSSKRIFT FOR REDNINGSVÆSEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Udgivet og redigeret af

H. Lilholt, Lemvig, og J. Gr. Pinholt, Klinkby St.

1941

8. Aargang

LEMVIG
GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI
1941

BENZIN
PETROLEUM
BRÆNDSOLSOLIE

DET DANSKE PETROLEUMS AKTIESELSKAB

H. J. Christensen & Co.
Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad findes altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæveri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Touvcærksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN
Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler findes altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Mølervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl's Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 1

1. Januar 1941

8. Aarg.

Statsskoleskibet »Danmark«

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen

A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen

for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131

Kontortider:

10-11½ og 2-4
Lørdag Em. 2-6Pedersen &
Albrechtsen

 Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
pingsforretning

DANMARKS

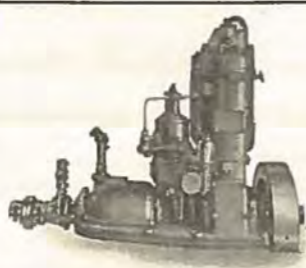
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvjaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

To- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang TilbudGrenaa Havns
MotorfabrikMotorer i alle
Størrelser**Bornholms Maskinfabrik**
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

Lemvig Folkebank

Aktieselskab

Kontortid: 10-11,30 og 2-4 Lørdag Em. 2-6
Telefoner 133 & 229Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bevling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.

N. P. Jensens

Skibs- og Baaebyggeri
Esbjerg gl Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen

— statsaut. —

Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere

Tøjet

fra

TOFT NIELSEN & MATTHESEN

Brændselolie Smøreolie
Veritas
Skibsproviantering Kul
Hans V. Munch
Neksø Tlf. 46 & 146I. S. Kjærgaard
NeksøSømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning

Fanø Sandorm

Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Østbornholmske Dampskibsselskab

S/S Østbornholm S/S Nordbornholm

Regelmæssig Fart mellem København og de østbornholmske Byer
Ekspedition: Havnegade, udfør Nr. 23, København.
TELEFONCENTRAL 5252.

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 1

1. Januar 1941

8. Aarg.

Skoleskibet

„Danmark“

Bestyrelsesraadet for Statens Skoleskib „Danmark“ har udsendt Beretning for Aaret 1939. I Beretningen gives en Oversigt over Skibets Togt paa de store Have. Skibet afgik fra København den 8. August 1939. Vi gengiver følgende Uddrag af Beretningen.

Den 7. August mødte 40 Elever fra „Georg Stage“.

Samme Dag Kl. 18 aflagde Hans Majestæt Kongen Besøg om Bord, ved hvilken Lejlighed Hans Majestæt mindede om de Pligter, alle ombordværende havde som Repræsentanter for vort Land og Folk, og ønskede derefter Besætningen en god Rejse.

Den 8. paamønstredes alle nye Elever, Kl. 14,36 kastedes los fra Bøjen, og Skibet stod Nord paa i Sundet. Repræsentanter for Bestyrelsesraadet deltog til Helsingør, hvorefter Skoleskibet forsatte Nord paa i Kattegat.

Den 15. August passeredes Fair Isle, den 21. August 100 Sømil SØ. t. S. ½ S. for Portland (Island), 3. September 220 Sømil Syd for Cap Race, stadig skiftende Vind, og den 16. September ankrede paa Brooklyn Flast ud for New York. Den nordlige Rute til New York tog 39 Døgn. Distancen var 4677 Sømil og gav ikke, som man havde frygtet — noget Afbræk i den systematisk fremadskridende, praktiske Uddannelse. Den 18. September krydsedes op ad Floden i frisk Kuling til Det Forenede Dampskibs-Selskabs Dok i Hoboken. Paa Grund af Strømmen gjordes 20 Vendinger. Skibet blev elskværdigt modtaget af Generalkonsul Bech, Formanden for The American-Denmark Committee, Direktør Halvor Jacobsen og Sekretæren, Direktør Hasselriis, ligesom New Yorks Borgmester La Guardia sendte Velkomstbrev og stillede Automobil til Raadighed for Føreren under Opholdet. Generalkommissæren for Verdensudstillingen sendte ligeledes Brev med Invitation for Besætningen til Udstillingen.

Den 19. aflagde den danske Minister, Generalkonsulen, Generalkommissæren for den danske Pavillon m. fl. Besøg om Bord.

I de to Uger, Skibet laa i New York, viste The American-Denmark Committee Skibets Besætning stor Gæstfrihed, og Besætningen fik

set de vigtigste af de mange interessante og belærende Ting, foruden Udstillingen, West Point Academy, Empire State Building, Radio City Music Hall, Sperry's Gyroscope Kompasfabrik, ligesom de overværede en Baseball Kamp.

Den 26. afholdt Pastor Dorf Gudstjeneste om Bord.

I New York blev Neutralitetsmærker paa-malet Skibet.

Den 2. Oktober var Skibet sejlklar, 2 Elever manglede, og senere viste det sig, at de havde taget Hyre i dansk Damper.

Ledsaget af Generalkonsulen, Vicekonsulen m. fl. til Staten Island stod Skibet med frisk NØ.-lig Kuling ned ad Floden. Da det var kommet til Søs, fik det en Storm af ØNØ, som hurtig skyllede Landstøvet baade af Besætning og Skib.

Den 16. Oktober ankrede ud for The Naval Academy ved Annapolis efter 4 Dages Kryds op gennem Chesapeake Bugten. Marylands Guvernør aflagde interesseret Besøg om Bord, og stor Venlighed vistes Skibet fra Academiets Side. Den danske Gesandt i Washington var om Bord den 19.

Et godt og heldbringende Nytaar

ønskes alle Kammerater og Medarbejdere indenfor Det danske Redningsvæsen. Lad os alle bede Gud bevare vore Redningsmænd under deres ekstra farefulde Ture langs de danske Kyster. Tak for godt Samarbejde i det gamle Aar; jeg haaber, det maa fortsættes i det nye. Jeg vil ogsaa gerne bede vore foresatte i Administrationen samt Redningsbestyrer Hansen og hans Medhjælpere modtage vore bedste Ønsker om et godt Nytaar.

Vor dybeste Medfølelse og bedste Ønsker følger alle Søens Folk paa deres farefulde Færd.

Gudhjem i December 1940.

i Foreningen af danske Redningsmænd
Chr. Poulsen.

Den 20. fortsattes til Baltimore for Sejl alene helt ind i Havnen, hvor der fortøjedes ved Kaj, og hvor Skibet baade fra Byens, Havnevæsenets, Lodsvæsenets og den norske Sømandskirkes Side blev vist stor Elskværdighed.

Den 25. lod Skoleskibet Fortøjningen gaa og stod for Sejl fra Kajen ud af Havnen og til Ankers paa Grund af Stille paa Bugten.

Den 28. stod ind paa Potomac-Floden, og den 1. November for Sejl op til Washington og fortøjede ved Kaj ud for Navy Yard, hvorfra en Repræsentant modtog Skibet og stillede Telefon, Vand, Lys og Hospital gratis til Raa-dighed for Skibet.

Den danske Gesandt og Viceadmiralen af-lagde Besøg om Bord, den danske Forening i Washington arrangerede Køretur i Byen og Omegn, og danske Familier tog de enkelte Elever paa Besøg i Capitol og de andre Seværdigheder.

Den 6. November kastedes los, satte Sejl og stod med stiv Kuling nedad Floden. Efter et Par Gange at have ankre for Stille stod Skibet med ca. 15 Mils Fart over Grunden i haard nordvestlig Kuling ud af Chesapeake-Bugten og Syd over.

I de følgende godt tre Uger holdtes Søen, genoptoges de almindelige, praktiske Øvelser og den teoretiske Undervisning, og den 2. December ankredes paa Reden ved San Juan paa Portorico foran for det amerikanske Panserskib „Wyoming“. Baade fra den danske Konsul, Øens civile og militære Myndigheder og ikke mindst fra „Wyoming“s Side blev der vist ud-strakt Gæstfrihed. Der afholdtes Kaproning mellem Baadbesætningen fra de to Skibe med en Sejlr til hver. Den 10. afholdtes Gudstjeneste om Bord af Præsten for den lutherske Kirke, og den 11. stod Skibet til Sø, krydsede Øst efter i Passaten til Sombrero og stod derfra ind i den caraibiske Havbugt.

Den 22. December ankredes i St. Thomas Havn, hvor Jul og Nytaar tilbragtes. Baade fra amerikansk og dansk Side, ikke mindst ved Konsul Bangs Elskværdighed, blev dette Ophold til stor Glæde for Besætningen, og efter Konsulens Udtalelse ved Skibets Afgang den 3. Januar af Betydning for de danske i Vest-indien.

Fra den 3. til 13. Januar krydsedes i den caraibiske Havbugt, og sidstnævnte Dato ankredes i Caneel Bay ved St. John, hvor der bl. a. blev drevet Øvelser med Udføring af Varp, og hvor Skibet blev besat af hele den sorte Skoleungdom. Den 16. Januar fortsattes Krydset ved Øerne, og den 20. Januar ankredes ud for Frederikssted, St. Croix, men allerede den 22. fortsattes herfra med ustadi-g Pas-sat.

Det normale Tidspunkt for Hjemrejsen var nu naaet, men paa Grund af de politiske Forhold vedtog Bestyrelsesraadet at udsætte Hjem-

rejsen først 1, senere 2 Maaneder, hvorfor det bestemtes, at yderligere to Havne skulde anløbes, Santiago paa Cuba og Pensacola i Florida W. foruden Jacksonville, Floride N.

Fredag den 2. Februar stod Skibet for Sejl alene helt op til Ankerpladsen ved Santiago, hvor Autoriteterne og mange af de bedste Familier viste Skibet og dets Besætning stor Venlighed. I Santiago foreviste Skibslægen en Film, han havde taget paa Rejsen, som Guvernøren og samtlige Konsuler med Familie overværede, ligesom der afholdtes Kaproning.

En Elev hjemsendtes herfra som mistænkt for lidende af Tuberkulose. Ved nærmere Undersøgelse efter Hjemkomsten viste han sig heldigvis at være rask.

Den 8. Februar fortsattes Rejsen Vest paa, passerede den 14. Cap Antonio, Cuba Vest og stod ind i Mexico-Gulven, hvor der mødtes NNØ.-Kuling og Byger. I ca. 10 Dage var det stormende Kuling og skiftende Vind med høj Sø, og en Eftermiddag passeredes Skibet af en lokal Hvirvelstorm, hvor Vandet hvirvel-ledes op i Højde med Røjlærerne, og Skibet krængede over fra den ene Side til den anden i den hurtigt skiftende Vind. Sejlene blev hurtigt bjærget, saa intet Havari skete.

Den 1. Marts fortsattes mod Pensacola, hvor der ankredes ved Anduvningsbøjen for Taage. Samtidig ankom S/S „Tuscaloosa“ med Præsident Roosevelt om Bord. Om Eftermid-dagen lettede og stod for Sejl alene op til Pen-sacola, hvor der ankredes. Her forblev Skibet til den 11. Marts og blev vist meget Venlig-hed baade af civile og militære Myndigheder, og nærmede sig derefter — under Afholdelse af Øvelser — Florida Strædet, som passeredes den sidste Uge i Marts.

Den 1. April ankom Skibet til Jacksonville, og her er det blevet liggende, idet der efter indhentet Sanktion fra Elevernes Forældre søgtes Hyre for Eleverne i neutrale Skibe væsentlig i Kystfart.

Skoleskibets Virksomhed i Finansaaret 1939 —40 sluttede saaledes med liggende i oversøisk Havn, og da Postforbindelsen har været mangelfuld herfra, er der forskellige Oplysninger, særlig af statistisk Art, der ikke kan gives som sædvanlig i Aarsberetningen.

Elevesbesætningens Kvalitet har været lidt over det normale og med berettiget Tilfredshed kan man se tilbage paa de Steder, hvor det danske Flag har været vist, herunder naturligvis først og fremmest i New York ved Verdensudstillingen.

Skibet er blevet modtaget med den største Venlighed af udenlandske Autoriteter, af de Danske og i udstrakt Grad ogsaa af de Fremmede, hvortil navnlig Besætningens gode Op-førsel utvivlsomt har bidraget.

Fra de danske Repræsentanters Side er der

Mands Minde

35 Aars Jubilæum

„Skagen Avis“ bringer følgende smukke Omtale i Anledning af Opsynsmand Lars Kruses Jubilæum.

Opsynsmand ved Redningsstationen i Skagen Lars A. Kruse, kunde Søndag d. 1. December fejre 35 Aars Dagen for sin Ansættelse ved Redningsvæsenet.

Kun 28 Aar gammel fik han den 1. December 1905 Ansættelse, Baadformand den 1. Oktober 1922, og har siden 1. Oktober 1932 beklædt sin nuværende Stilling som Opsynsmand.

Kun faa opnaar at være i Redningsvæsenets Tjeneste i saa langt et Aaremaal, og det er da ogsaa et meget stort Antal Redningsforetagender, Lars Kruse har deltaget i og hvoraf vel nok Dampskibet „Hjortholm“s Stranding paa Grenen den 25. December 1923 var den mest besværlige og farefulde.

Det blæste en haard Storm af NO. med stærkt Snefald, og der var meget høj Sø.

Redningsmandskabet blev hurtigt tilkaldt og mødte ved Motorredningsbaaden, der gjordes klar og satte i Vandet Kl. 1 1/2. Paa Farten østefter til Skagens Rev tog Baaden meget Vand over ved at gaa mod den høje Sø, og det frøs hurtigt til Is, da det var haard Frost.

Det strandede Skib bemærkedes først, da Redningsbaaden var tværs af det, og der styredes da over Revet til Skibet, men paa Grund af den høje Sø og den stærke Strøm kunde der ikke opnaas Forbindelse, idet Skibet krængede stærkt over, og Søen brød helt hen over det. Redningsbaaden gik et Par Gange rundt om Skibet, og det lykkedes da ogsaa at faa Forbindelse med det paa Læsiden under Komandobroen, det eneste Sted, hvor der kunde lægges til. Under stort Besvær fik man Besætningen, 20 Mand, ned i Redningbaaden, der derpaa gik tilbage over Revet, hvorved den atter tog meget Vand over, og derpaa holdtes til Havnen, som naaedes Kl. 4 Formiddag.

Ved Ankomsten her var Opsynsmanden mødt med Forbindskassen, og de skibsbrudne Søfolk fik her hvert et Glas af de i denne værende oplivende Midler, da de var meget forkomne, hvorefter de bragtes til Sømandshjemmet.

Redningsbaaden fortøjede i Havnen, da Mandskabet ogsaa var udaset og forkommet, og gik hjem for at skifte Tøj, men Kl. 9 Formiddag mødte det igen og bragte alt Materiellet i Orden til Brug paany.

Det strandede Skib, ført af Kaptajn Stabell, var paa

overalt vist den største Hjælpsomhed og flere Steder udtrykt Glæde over Besøget og dets Betydning for de Danske paa Stedet

Tjenesten har været ordnet som tidligere, og Hovedvægten lagt paa de praktiske Øvelser, der særlig tjener til at udvikle Elevernes Karakter.

Disciplin og Orden har været tilfredsstillende under de ret ekstraordinære Forhold, Sundhedstilstanden endog ualmindelig god.

Rejse fra Maryport til Hjemstedet med Koks.

Grunden til Strandingen, der var sket den 24. Kl. 8 Eftermiddag, var Usigtbarheden i den orkanagtige Sne-storm.

25 Aars Jubilæum

Hans H. Jørgensen ved Manø Redningsstation holdt den 1. December 25 Aars Jubilæum for Tjeneste i Redningsvæsenet.

60 Aar

Baadmand ved Lyngby Redningsstation Jens Sørensen fyldte den 11. December 60 Aar.

60 Aar

Baadmand ved Skagens Redningsstation Konrad Hansen blev den 12. December 60 Aar.

70 Aar

En gammel, veltjent Redningsmand, fhv. Baadmand Hans Anton Beck, Redningsstationen Læsø, fyldte den 7. December 70 Aar.

60 Aar

Baadmand ved Anholt Redningsstation Axel Govert Larsen fyldte den 10. December 60 Aar.

50 Aar

Baadformand ved Rønne Havns Redningsstation Jens P. Schou blev 50 Aar den 10. December.

85 Aar

Fhv. Redningsmand og Fisker Ernst Boye, Løkken, fyldte Torsdag den 12. December 85 Aar. Ernst Boye har været vidt omkring i sit lange Liv, men Størsteparten af Tiden har han dog tilbragt i Løkken, hvor hans Fader var Toldassistent. Som ganske ung kom han ud at sejle først med Norgesskuderne og senere med engelske og tyske Skibe paa Langfart, og fik da mange Egne af vor Klode at se, idet han var med til at krydse paa alle Verdenshave. Under det store Flynderfiskeri i Firserne kom han en Tur hjem til Løkken, og han blev som adskillige andre jævnaldrende grebet af dette Fiskeris Storhed og blev derefter Fisker i Løkken Resten af sit Liv, men deltog dog i mange Aar i Fiskeri ved Norges og Islands Kyster.

Ernst Boye er stor og kraftig af Skikkelse, og da han ogsaa er snarraadig, var det ganske naturligt, at han i 1895 blev ansat i Redningsvæsenet, men det blev ikke saa forfærdelig mange Aar Boye gjorde Tjeneste her; thi i 1906 maatte han tage sin Afsked, da han var kommet til Skade med sin ene Skulder i et Spil. Men Boye havde dog været med til at redde 61 Menneskeliv.

En særlig Glans staar der om Ernst Boyes Navn fra nogle Redningsbedrifter, han har udført fra almindelige Fiskerbaade. Saaledes udførte han en særlig dristig Redningsdaad med sin egen Baad og Mandskab i den Tid, da Fiskerne endnu brugte Sejlbaade. Fire af disse efter vor Tids Forhold smaa Baade var gaaet fire Mil til Havs for at fiske paa Revet. Det blæste op til en haard Storm af Vest, hvorfor Redningsbaaden ved Aftenstid gik ud. Da ingen af Fiskerbaadene var landet eller at se ved Mid-

natstid, landede Redningsbaaden igen og blev læsset paa Vognen, da der maaske kunde blive Brug for den andre Steder paa Kysten. Hele Natten blev Stranden afpatruljeret, og ud for Kodahlsrenden fandt man ud paa Natten Jens Romerdahls Baad. Den havde fastbundne Aarer, saa man var klar over, at dens Mandskab var reddet. Det viste sig senere, at en Kutter havde taget dem ombord. Men de andre tre Baades Skæbne var stadig uvis, og der næredes naturligvis stor Ængstelse for dem.

I Dagningen saa en af Redningsmandskabet, som holdt Udkig fra Klitterne, at to Baade holdt paa Land, Da de to Baade passerede tredje Revle, kæntrede den ene. Nu var gode Raad dyre. Redningsbaaden var som nævnt læsset paa Vognen og saaledes ret besværlig at faa i Vandet i Løbet af kort Tid. Men Ernst Boye og hans Mandskab kom lige bag den kæntrede Baad. Saa snart Boye saa Ulykken, gav han Ordre til sit Mandskab om at holde sig klar til at gribe de fire Mænd fra den kæntrede Baad, og hvor utroligt det end lyder, lykkedes det for Boye og hans Medhjælpere at bjerge de fire Mand i det oprørte Hav.

Boye er endnu en rank og stout Mand, naar han en Gang imellem færdes paa Gaden — det sker altid om Søndagen, da han og Hustru er trofaste Kirkegængere, men desværre er hans Syn blevet saa daarligt, at han ikke længere kan se at læse, hvilket selvfølgelig er meget generende for en Mand, der gerne vil følge med i, hvad der sker i Tiden, og som er saa aandsfrisk, som Boye er efter den Alder. I 1937 fejrede Boye og Hustru Guldbryllup.

65 Aar

Havnebetjent Chr. Roust, Vesterhavsgade 60, Esbjerg, fyldte den 3 December 65 Aar.

Roust er født i Nr. Lyngvig, men har boet i Esbjerg et halvt Aarhundrede og føler sig helt hjemme blandt Byens Fiskerbefolkning, selv om han i 1922 gik ind i Havnevesenets Tjeneste, efter i nogle Aar at have været paa Langfart.

Blandt Fiskerne nyder Roust stor Popularitet, ikke mindst fordi han, da han selv fiskede, ydede en paaskønselsværdig Insats for Fiskerbefolkningens Ve og Vel. Han var et ivrigt Bestyrelsesmedlem af Fiskeriforeningen og var endog seks Aar Formand, i hvilken Egenskab han gjorde et Arbejde, som Fiskerne er ham megen Tak skyldig for. Han har i nogle Aar været Medlem af Dansk Fiskeriforenings Bestyrelse. I et Par Perioder var han desuden socialdemokratisk Medlem af Byraadet og nogle Aar Partiets Repræsentant i Ligningskommissionen.

Endelig har Afholdssagen altid haft Rousts glødende Interesse. Han var Medstifter af Logen „Nordsøen“, som staar under N. I. O. G. T. Ogsaa her nyder han stor Agtelse for sit Arbejde.

Jubilæum

Havnefoged A. Andersen, Struer, kan den 1. Januar fejre 25 Aarsdagen for sin Ansættelse ved Havnen i Struer.

— — Støt Bladets Annoncører — —

Hvem kender en Sømandsviser

En tidligere Sømænd, Børge Mikkelsen, der nu er ansat i Københavns Havnevesen, har i mange Aar samlet paa Sømandsviser, som er digtet af Havets færende Folk. Han skriver om disse Sange i nedenstaaende Artikel, og han vilde gerne, hvis der er Folk blandt Redningsmænd og Fiskere, der kender saadanne Sange, at de da sendte ham en Afskrift.

Børge Mikkelsen er født i Lønstrup 1906 og har faret til Søs siden sit 14. Aar. I 1929 kom han hjem til Løkken fra Amerika, og Dagen efter sin Hjemkomst var han med til at bjerge 9 Mand fra en kæntret Redningsbaad. Han fik i den Anledning Medaljen for druknedes Redning.

De kendteste af alle Sømandsange, de verdensberømte Chanties, stammer fra Sejskibenes Storhedstid — det forrige Aarhundrede — da Alverdens Have blev besejlet af de „stolte hvide Svaner“, da Robert Fulton endnu ikke havde faaet sine Dampbaade saa solide, at de kunde tage Konkurrencen op med de slanke Fuldriggere, og da Panama- og Suez-Kanalerne var Tegnebræts-Fantasier, som ingen tog alvorligt.

Chantyerne gav Sømænden Lyst til at synge — og den har han bevaret op gennem Aarene, selv om Damperne og Dieselmotor-Skibene maaske nok har taget en Del af Romantikken fra Sørejserne. Og saa længe Sømænden har haft Lyst til at synge, har han ogsaa haft Mod paa at skrive Sange selv.

En lang Række Sømandsviser, der bruges den Dag i Dag, er ligesom de kendte Skillsingsviser paa Landjorden skrevet over virkelige Tildragelser — og Havet har aldrig været karigt med at levere Stof til Forfatterne. De har handlet om Strandinger, Forlis og Skibsbrande, Søfolkene har digtet om nærliggende Skippere og umulige Kokke. De har skrevet om møre Plimsollere, hvor Mandskabet for at komme i Havn maatte pumpe det halve Atlanterhav igennem Skibet. Og de har skrevet om de troløse Kvinder, de havde truffet, og om den trofaste, de engang haabede at møde.

Oftentimes er Visen ikke skrevet af den samme Mand. Een har skrevet Begyndelsen, og saa er der efterhaanden andre, der har digtet Vers til. Paa den Maade kan det forklares, at en Vise som „Han vilde ud —“ i den ene Udgave har 8 Vers og i en anden helt op til 22. Man tog det ikke altid saa nøje, om Sangen var norsk, svensk eller dansk, man sang den paa „Skandinavisk“, og hvis det engang imellem kneb at faa et Par Linier til at rime paa det Sprog, man havde digtet den paa, saa tog man sin Tilflugt til et af Nabosprogene.

Sangene var naturligvis i det store og hele meget naive, men selv om de ofte indeholdt meget alvorlige formelle Fejl, kunde man altid være sikker paa, at den Side af Sangen, der handlede om Skib og om Sejlføring, var i den mest mønsterværdige Orden.

Jeg har — saa længe jeg kan huske tilbage — interesseret mig for de „originale“ Sømandsviser. Mange af dem har aldrig været trykt, men lever stadig i „Folkemunde“ desværre alt saa ofte i meget forskellige Udgaver.

Der har ganske vist gennem Tiderne eksisteret mange haandskrevne Sangbøger, og adskillige af dem var oven i Købet illustreret af „Udgiveren“, men langt de fleste er gaaet tabt. Jeg havde selv engang samlet en Mængde Sange i et Hæfte, som jeg gemte omhyggeligt ned i min Skibskiste. I 1927 led jeg imidlertid Havari i Nord-Atlanten med en norsk Baad, og det hele gik saa hurtigt, at jeg ikke engang fik bjerget Sangene. Saa var der ikke andet at gøre end at begynde forfra.

Selv om man er saa heldig at træffe en Sømænd, der kan en gammel og næsten glemt Vise, er det ikke sikkert, at man kan faa den hevet ud af ham. Jeg traf engang oppe paa Vestkysten en Fisker, der kunde alle 18 Vers af Sangen om „De norske Lodser“. Det er den, der begynder:

*De norske Lodser ere raske Svende,
som Uvejrsfugle færdes de paa Sø,
For Dybets Farer ingen Frygt de kende,
med Løvemod i Bølgens Favn de dø.*

Den gamle Fisker kunde alle 18 Vers, men det viste sig, at han kun kunde huske dem, naar han sang — og kun naar han sang i det rigtige Tempo. Saa det tog Tid!

En anden Gang varede det hele seks Aar, før jeg fik Slutningen paa en Vise. Da jeg i 1923 var Letmatros om Bord paa den finske Fuldrigger „Herzogin Cecilie“, sang „Kalle“ en Aften paa Frivagten de to første Vers af en svensk-finsk Sømandsang, der hedder „En Sømænd saa glitrende glad“. Kalle kunde kun de Vers, men han vidste, at der var eet til. Og saa sang han: Hade bare Dickson varit här, saa skola du faa slutten!“ Det var selvfølgelig en Slags Trøst — selv om jeg ikke anede, hvor Dickson opholdt sig.

Seks Aar senere havde jeg Hyre paa en amerikansk Fuldrigger „Thusitala“, der var Privat-Yacht for en Mange-Millionær. En Dag fik jeg en ny, finsk Kammerat paa min Vagt. Han opdagede, at jeg havde et Billede af „Hertugininden“, og saa spurgte han mig, om jeg kendte Kalle. Saa viste det sig, at det var selveste Dickson — og hos ham fik jeg tredie Vers.

De af mine Sømandsdigte, jeg holder mest af, fik jeg engang af en Skibskammerat. Han havde haft Hyre paa en engelsk Bark sammen med en ung, dansk Matros, der en Stormnat var blevet skyllet over Bord ved Cap Horn. I

hans Skibskiste laa der et lille Digt, der hed „Til Mor“. Og det lyder saadan:

*Sømændens Hjerte er et Instrument,
Havet kan spille derpaa.
Landet gør Sømænden tavs og beklemmt,
Havet kan Strengene slaa.*

*Hør, hvor det jubler, naar Sejlet er spændt,
lyt i den saltfriske Vind.
Havet kan spille paa det Instrument,
Sømænden har i sit Sind.*

*Tonerne taler om Sorg og om Fryd,
kan hænde om Længsel og Savn.
Oftentimes i Natten i Stormvindens Lyd
hører en Moder sit Navn.*

*Drengen paa Orlov fik slet ikke sagt
Mor, hvor han elsker dig højt,
Til Budskab at bære faar Stormvinden Magt,
naar den vædes af Bølgenes Sprøjt.*

*Hvem kender Spindet paa Mindernes Rok,
aner paa Forhaand sin Grav.
Bli'r Havet hans Bane, saa bærer ham nok
Guds Skib over Skyernes Hav.*

*Og Stormsuset bringer et Budskab paany
med Klang som en Guldharpestreng.
Vend Blikket, du Mor, mod den solblanke Sky,
Thi der — — ja, der sejler din Dreng.*

Det kan være, Digtet er naivt. Jeg vil hellere vælge at kalde det primitivt. Naar vi Søfolk er ude paa Togt, kommer vi i Tanker om saa mange Ting, vi aldrig fik sagt, mens vi var hjemme. For „Landet gør Sømænden tavs og beklemmt, men Havet kan Strengene slaa“.

Norge har mistet 83 Skibe siden 9. April

Siden den 9. April har Norge mistet ialt 83 Skibe med en samlet Tonnage paa 350.000 Tons. For Størstedelens Vedkommende drejede det sig om Handelsskibe, der sejlede paa England.

Disse Oplysninger er givet af den norske Minister for Handelsskibsfarten i Regeringen Nygaardsvold, Sunde. Norge havde ved Krigens Udbrud ialt 881 Handelsskibe med en samlet Tonnage af 3.779.300 Tons. Heraf var 116 Skibe Hvalfangere.

Der er i den senere Tid indløbet Meldinger om en Række ny Krigsforlis indenfor den norske Handelsflaade. Det drejer sig om 5 Skibe, nemlig Damperne „Dokka“, „Gro“, „Snefjæld“ samt Motorskibet „Filefjell“ og det flydende Hvalkogereri „Strombus“.

Efter hvad der er meddelt til de respektive Rederier, skal Besætningerne være reddet; men nærmere Oplysninger om deres Skæbne er ikke modtaget.

Ny Mænd kommer

Redningsstationen „Lildstrand“

Baadformand Lars Christian Sørensen afskediges paa Grund af Alder og Svagelighed af Redningsvæsenets Tjeneste med Udgangen af December d. a. L. Chr. Sørensen, der er født den 3. Marts 1879, blev ansat ved Stationen som Baadmand den 1. Decbr. 1908 og fremmedes til Baadformand d. 1. Oktbr. 1931. Han har deltaget i Redningen af 67 skibbrudne og er dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Som Baadformand er fra 1. Januar 1941 ansat hidtilværende Baadmand Søren Martin Sørensen Guldhammer, der er 52 Aar gammel og har været ansat ved Stationen siden 1. Februar 1908.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er midlertidig antaget Fisker Kristian Strøm Guldhammer.

Redningsstationen „Anholt-Havn“

Baadmand Axel Govert Vestergaard Eskild Larsen afskediges af Redningsvæsenets Tjeneste med Udgangen af December d. A. paa Grund af Alder og Svagelighed. Axel Larsen, der er født den 9. Decbr. 1880, har været ansat ved Stationen siden den 1. Oktbr. 1905 og i den Tid deltaget i Redningen af 123 skibbrudne. Axel Larsen fungerede som Næstformand ved Stationen.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er midlertidig antaget Fisker Anthon Christensen.

Vestkystfiskeriet og Fiskepriserne

I den økonomiske Aarsoversigt for 1939, som Arbejderbevægelsens Erhvervsraad udsendte for nylig, findes ogsaa et Afsnit, der handler om Fiskeriet og ganske naturligt drejer en stor Del af Indholdet her sig om Vestkyst-Fiskerne.

Man regner med, at ca. 35000 Mennesker — Fiskere med deres Familier — er afhængige af Fiskeriet direkte. Men Fiskeriets Betydning er dog noget større, idet der knytter sig forskellige Industrier hertil.

Af den danske Fiskefangsts samlede Værdi falder under Halvdelen paa Nordsøen, Skagerak og Island. Udviklingen i Havfiskeriet er i de senere Aar blevet fremmet betydeligt ved Bygningen af nye Havne paa Vestkysten.

Krigens Udbrud ramte Fiskerierhvervet særlig paa Baggrund af de forholdsvis gunstige

Forhold, der ellers havde præget Aaret. Der regnes dog med, at Aarsudbyttet i Vægt var nogenlunde af samme Størrelse som i 1938, ca. 88 Millioner Kilo.

For Vestkystfiskerne var 1939 et godt Aar — med Undtagelse dog af Esbjergfiskerne, der blev ramt særlig haardt af Krigens straks fra dennes Udbrud.

Det paapeges videre, at man stadig er interesseret i en større Afsætning af Fisk til Hjemmemarkedet. For at en Udvidelse af Hjemmemarkedet skal være mulig, maa Priserne paa Fisk bringes ned. At Hjemmeforbruget af Fisk kan sættes i Vejret synes at fremgaa af den Kendsgerning, at Forbruget af Fisk i Danmark er lille i Sammenligning med Forbruget i andre Lande. De høje Fiskepriser skyldes ikke, at Fiskerne lever højt paa Forbrugernes Bekostning. De fleste Fiskere har en beskeden Indtægt og er udsat for betydelig Risiko. Det gaar med Fiskeren som med andre Varer, at de ofte fordyres betydeligt paa Vejen fra Producent til Forbruger. En uomgængelig Betingelse for en Udvidelse af Hjemmemarkedets Forbrug af Fisk er en Nedsættelse af Priserne, en Nedsættelse, som maa ske uden at medføre lavere Priser for Fiskerne.

Videre hedder det: Minespærringerne i Nordsøen ramte Esbjerg Fiskerne meget føleligt. Mange Fiskere herfra genoptog dog snart efter Krigens Udbrud paany Fiskeriet med Havn i Thyborøn, som var den sydligste Fiskerihavn, der var fri af Minespærringerne — en Flytning som iøvrigt er en Gentagelse fra Krigens 1914 —18, hvor Thyborønhavnen fik sit Gennembrud.

Fra Hav og Brænding

Lyngby Fiskere i Kamp med Braadsøerne

Den 6. Decbr. var 4 Baade fra Nr. Lyngby paa Havet, da Stormen pludselig rejste sig. Sognefoged Holger Mikkelsen, Nr. Lyngby, har sendt „Vends. Tid.“ følgende dramatiske Skildring af de bevægede og angstfyldte Timer, som gik, inden Baadene velbeholdne slap ind.

„Det er koldt. Alle Baadene er paa Havet — men Vinden er sprunget i Nordvest, og det er blevet Storm og Sø, som man sjældent ser værre. Begge Redningsstationer er alarmeret. Løkken fra Syd og Lønstrup fra Nord.

Kvinder og Børn og gamle Fiskere samles i Smaaklynger paa Havbakken, og alle Øjne er søgende rettet ud over Havet, der ligger i Braad paa alle Revler.

Langt ude øjnes to Baade, der nu og da ses i fraadende Sø. Indover gaar det for voldsomt Pres. Det er som selve Baadene er klar

over Faren. De løfter Stævnene højt, saa højt, for ligesom bedre at værge sig mod disse Uhyrer af Bølger. Den første naar over Revlerne og ind i inderste Rende, drejer øjeblikkelig bi i det forholdsvis rolige Vand, og venter til næste Baad er ovre for — hvis der skulde støde noget til. — Den næste gaar over. Det gaar godt endnu, men den faar dog svær Sø paa næstyderste Revle. Den skræker op og gaar langs i Søen. Kom der nu i dette Øjeblik en Sø, vilde Faren være meget stor. Men det sker ikke. Det lykkes at tvinge Baaden paa Roret — og indover gaar det igen.

En tredje Baad øjnes. Vil det ogsaa lykkes for den at naa ind? Kvinderne rykker tæt sammen. Ikke et Ord siges, men meget tænkes. Tanker som er alt for fine til at formes i Ord, Jamen, det lykkes! Nu er den tredje Baad udenfor Fare. Der gaar et Gisp af Befrielse gennem alle. Nu mangler vi kun een.

Og atter søges der ud over Havet. Der er intet at se andet end Bølger — Bølger — Bølger — snart i forrygende Braad og snart som truende Bjerge. Stormen vokser stadig. Time efter Time gaar. Hvorfor kommer der dog ingen Redningsbaad? Sker der noget galt med dem, kan vi lige saa godt beholde Hænderne i Lommen, saa hjælpeløse vi er. Ikke saa meget som en Line kan vi skyde ud til dem, — om det skulde ske.

Men den fjerde Baad er stadig ikke at øjne. Stormen er vokset til største Styrke. Det kom saa pludseligt med den Storm. Havet er forfærdeligt. Det bryder i Bunden. Sandet fra Bunden brydes op. Det hele er ganske gulbrunt. Kun Søen i Braadene er hvid — og saa de grønne Strimler i Bagsiden paa Søen. Nu er der meget Vand i dem.

— De er saa store, siger en Fisker stille.

Endelig er Redningsbaaden fra Løkken færdig med at bjerge, og nu ses den komme i stærk Fart i inderste Rende. Den vender ud for Baadpladsen, og patruljerer frem og tilbage for at afvente den savnede Baad.

Og lige før Tusmørket begynder, ses Baaden. Det er ikke til at udholde at se det, som alle frygter maa ske. Ingen Baad kan lande i saadan Sø. Manøvrerne bliver udlagt og bedømt. Anerkendende Ord, gode Raad hviskes. Og alt imens kommer Baaden nærmere. Den rystes og slynges, snart her, snart der, men stadig ovenpaa Vandet. Den ager paa Toppen af Braadsøerne, som var den en Prop og ikke en Baad med levende Mennesker, for hvem der i Land bedes inderligt.

Ogsaa dette lykkedes. Baaden støder mod Stranden. Ind springer Fiskerne i Vand til Knæene. Spændingen er udløst. Den stille lydløse Hulken er forbi.

— Man skulde ikke tro, at de havde deres Forstand, at de bliver saa langt ude, siger en

gammel Fisker arrigt.

— Nej, de skulde ogsaa tænke lidt paa os andre, siger en anden.

— Ja, siger en tredje, de vilde jo gerne have saa mange Kroge med hjem, som de kunde.

Og saa gaar man hver til sit — udadtil som intet var passeret, men ingen sarte Følelser maa stilles til Skue.

Kutter forlist ved Mineeksplosion

I første Halvdel af Decbr. Maaned — d. 12. — blev Esbjergkutteren „Margrete“ minesprængt under Fiskeri i Vesterhavet ud for Kysten ved Esbjerg. Esbjergkutteren „Etna“ laa i Nærheden af Ulykkesstedet, og Dagen efter blev „Etna“s Besætning afhørt om Ulykken og fortæller herom:

— Vi havde ligget sammen med „Margrethe“ det meste af Eftermiddagen. Vejret var fint. Vi saa Kutteren ligge ved en Bøje og trække Voddet ind. Vi lagde Mærke til, at Kutteren havde et Hold. Den gik tilbage og sejlede lidt rundt for at blive klar over, hvad det var, der rykkede.

Faa Øjeblikke efter skete Eksplosionen. En mægtig Røgsøjle steg til Vejrs, og det var paa faa Sekunder, „Margrethe“ forsvandt fra Havets Overflade.

Uden at tøve kappede vi vore Grejer og sejlede over til Kutteren, som ikke havde ligget mere end 500 Favne borte. Efter at Røgen var dampet bort, kunde vi se Vragstumper og Olie flyde rundt omkring Ulykkesstedet.

Pludselig opdagede en af vore et Støvlebens, der ragede i Vejret. Det viste sig at tilhøre en af de omkomne. Vi fik Liget inden Bords. De to andre var imidlertid sporløst forsvundet. Vi blev paa Pladsen endnu en halvanden Times Tid, men vor Søgning var forgæves.

Og vi havde endda talt med den forulykkede Besætning ca. en Time forinden! Vi havde — som Fiskere plejer — vekslet nogle almindelige og dagligdags Bemærkninger om Fiskeriet og Vejr og Vind. Den Gang anede vi intet.

Saa vidt „Etna“s Besætning. — I Formiddag stod Esbjergkutteren „Godthaab“, som føres af en Svoger til den forliste Kutters Skipper, Lorents Jensen, ud af Havnen for at trække Vod paa Ulykkesstedet.

Den forliste Kutter var iøvrigt bygget i 1900 af Købmand Tarben Jensens Fader og gik efterhaanden i Arv til alle de fem Sønner, hvoraf den omkomne var den yngste.

De tre omkomne er:

Fiskeskipper Chr. Lodberg Jensen, Havnegade 172, der blev 31 Aar.

Bedstemand Frede Sørensen, Havnegade 154, der blev 26 Aar.

Trediemand Rich. Hansen, Cort Adlersgade 15. B, der ligeledes døde i en ung Alder. De var alle gifte.

Uragrester paa Vestkysten

★

Jeg gik henad den øde Strand,
hvor Blæsten jog det hvide Sand
i Striber for min Fod,
en tusindaarig Alfarvej
for Stormens hjerteløse Leg
med Havets Overflod.

Kun levende var Hav og Blæst
og jeg, som ensom Vandringsgæst,
imellem Dødens Ting;
en Overflod af Minder om
Forlis og sidste Kampe, som
nu Havet bar omkring.

Jeg fandt en Stump for hvert et Skridt,
som viste mig, at Kamp var stridt
til Køjs, paa Dæk og Bro,
en Sømands Kluns og Habengut,
Sydvest og Støvler og til Slut
en enlig Morgensko — —

Hvorledes blev den Dødens Fragt,
og hvorfor blev den ukendt bragt
til denne Ensomhed?
Forkullet Træ gav halvforbrændt
en Tanke om, hvad der var hændt
— om Undergang Besked — —

Men Træet bar ej Spor af Navn,
og blot med Tiden vil et Savn
fortælle om en Død;
og ingen ved, hvor Ilden gav
en Sømandsgut den sidste Grav,
i Land kun Skoen flød.

Naar Stormen trættes af sit Spil
med dødes Ting, de sandes til
og falder saa til Ro;
en ukendt Tue blev mod Vest
et Hvilested for sidste Rest
af alt fra Køl til Bro — —

GERDA WÆRUM
Fanø 1940
(»Vestkysten«)

Mindegudstjeneste i Esbjerg

30 Fiskere og 50 Sømand fra Esbjerg fandt Døden paa Havet i 1940

Nytaarsdag holdtes i Zionskirken i Esbjerg en Mindegudstjeneste for de i 1940 druknede Fiskere og Sømand, der var hjemmehørende i Esbjerg. Kirken var fyldt til sidste Plads.

Provst A. Kjærgaard prædikede over 1. Peters Brev, 5. 6—7: „Ydmyger eder under Guds vældige Haand, og kaster al eders Sorg paa ham, thi han har Omsorg for eder“.

Esbjerg har lidt og stridt sig gennem et strengt Aar ligesom hele vort Land; uden for Danmark har mange Lande og Folk dog lidt værre end vi.

Vort Tab her i Esbjerg er 30 Fiskere og 50 Sømand, tapre og modige Mænd, som er omkommet under Udøvelse af deres Gerning paa Havet. Vor Sorg og Smerte over disse Tab forener sig med deres, som har lidt andre Steder i Danmark, ja hele Verdens Nød som følge af den dæmoniske Krigs Rasen.

Men hvordan det end gaar, er vi i Guds vældige Haand, og ydmyger vi os under Guds Vilje, vil et nyt og lykkeligt Danmark stige op af Trængsler og Lidelser.

Vi hilser og ærer jer alle I uforfærdede Fiskere og Sømand, som pløjer det svigefulde Hav; vi ærer eders Mod og Tapperhed.

Og til jer, der sørger, vil vi bruge Trøsten fra den Gud, som selv hengav sin Søn til vor Frelse; Paaskesolens Straaler lyser over Dødens mørke Vande.

Pastor Bentzen talte over 2. Kor. 1. om „al Barmhjertigheds Fader og al Trøstens Gud“.

Vi beundrer og ærer Søens Folk, som over deres Gerning med Mod og Ansvarsbevidsthed trods Storm og Taage — og nu i det sidste Aar ogsaa Krigens skjulte Vaaben. Vi vil ikke røre ved Saarene hos jer, som mistede eders kære men vise jer hen til Barmhjertighedens og Trøstens Gud. Luk Livets Konge ind i eders Hjerte, saa trøster Gud jer selv i den sværeste Sorg og hjælper jer til at bære dentil Guds Ære.

I Søens Folk, I mangler ikke Mod; lad det heller ikke mangle paa Tro, saa I altid kan være rede til at gaa herfra.

Gud bevare Danmark, Gud bevare Danmarks Konge, vore kaarne Mænd, Søens Folk; Gud bevare os alle.

Medens Menigheden rejste sig, læste Præsten Navnene paa de omkomne Fiskere, og han sluttede med at sige: „Vi ærer de bortkaldte som døde under deres fredelige Gerning; det danske Flag har med Ære varet over vore modige Fiskere i Dødens Stund. Ære være deres Minde. Gud trøste deres kære. Gud giv os Fremtid, som han gav os Minder“.

Gudstjenesten sluttede med Salmen „Vor stille Hjerter“.

Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften
Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herring, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8—6, Søndage 2—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

RESERVERET

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

„Blue-Anchor“-Gummistøvler, Kvalitetsstøvler til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummistöj**. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere**. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

A/S Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler.

Rødspætte-, Kuller- og Torskevod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.

Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys

Kraft

Motorreparation

Radio

NILSSON

I Nilssons Sko

er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Køkkenudstys-

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,

Kongensgade 83, Esbjerg

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telf. 491

Esbjerg

Medlem af:

„Sig det med Blomster“

Støt Annoncørerne

Fiskeauktioner i November

Hirtshals v. N. C. Jensen: 493,993 kg, hvoraf 212,929 kg Rødspætter, 50,834 kg Torsk, 2,564 kg Pighvarre, 1969 kg Slethvar, 36,824 kg Issing, 2,134 kg Rødtunge, 11,281 kg Hvilling, 108,885 Sild og 65,852 kg bl. Fisk.

Skagen v. Th. Geisnæs: 1.236,147 kg, deraf 74,875 Rødspætter, 28,957 kg Torsk, 89,201 kg Hvilling, 14,244 kg Issing, 6,230 kg Knurhane, 1,261 kg Rødtunge, 695,170 kg Sild, 7,540 kg Brisling og 313,750 kg Fiskefoder.

Hvide Sande v. Andr. Jensen: 103,645 kg hvoraf 3,522 kg Rødspætter, 95,290 kg Torsk, 2,391 kg Aal, 2,442 Lever, 5 Stk. Sildehajer, 23 Stk. Hummer og Slumper for 1004 Kr.

**BENZIN
PETROLEUM
BRÆNDELSOLIE**

DET DANSKE PETROLEUMS AKTIESELSKAB

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødpættevaad og Kullervaad haves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab

Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Touvcærksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj '1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet

»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler haves altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen

Telefon 372 · 872

Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin - Depot af
Vacuum Olier

Skibsprovianteringsforretning

Telefon 23

Udgivet og redigeret af H. Lilholt, Lemvig, (ansvarlig), og J. Gr. Pinholt, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

1. Februar 1941

8. Aarg.

Redningsbestyrer, Justitsraad
C. B. Claudi

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr
KONTANT
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen
A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen
for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131
Kontortider:
10-11¹/₂ og 2-4
Lørdag Em. 2-6

**Pedersen &
Albrechtsen**
Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

**DANMARKS
HANDELS- & SØFARTS-TIDENDE**
Gl. Kongevej 29 B København V. - Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvårlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

To- og Firtakts-
Motorer
Billigste Pris
Forlang Tilbud
**Grenaa Havns
Motorfabrik**
Motorer i alle
Størrelser

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING
Valdemar Petersen
Telefon 8
Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

Lemvig Folkebank
Aktieselskab
Kontortid: 10-11,30 og 2-4 Lørdag Em. 2-6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bøvling, Ramme.
Alle Bankforretninger udføres.

N. P. Jensens
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havn
anbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Østbornholmske Dampskibsselskab
S/S Østbornholm S/S Nordbornholm
Regelmæssig Fart mellem København og de østbornholmske Byer
Ekspedition: Havnegade, udfor Nr. 23, København.
TELEFONCENTRAL 5252.

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere

Tøjet

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN

Brændselsolie Smøreolie
Veritas
Skibsproviantering Kul
Hans V. Munch
Neksø Tlf. 46 & 146

I. S. Kjærgaard
Neksø
Sømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning

Fanø Sandorm
Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres
**S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø**

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

1. Februar 1941

8. Aarg.

Vort danske Redningsvæsenes første Bestyrer

Vort lille Folk har al Grund til at være stolt over, at det har fostret Mænd og frembragt Institutioner, som kaster Glans over Fædrelandet og bærer dets Navn ud over Verden. Til de sidstnævnte hører vort Redningsvæsen, der i rigt Maal har Ry og nydt Anerkendelse blandt de søfarende Nationer og fremdeles gør det med Ære.

Gennem Aarhundreder har Jyllands Vestkyst været en Rædsel for Søens Folk og som en stor Sømandsgrav, ikke alene for dens farlige Naturforhold. Der ligger desværre kun altfor meget til Grund for de mange Sagn om, hvorledes Datidens Ejere af Strandretten, Herremændene, ved deres Hjælpere søgte at faa de flest mulige Skibe til at strande, og om den frygtelige Skæbne, der ventede de skibbrudne, som kom levende i Land — for kun at lide Døden under hjerteløse og begærlige Voldsmænds Hænder. Men medens disse Tidens Barbari og Gru i et kristent Land ligger Aarhundreder tilbage, er der ikke hengaaet hundrede Aar, siden der ikke kunde ydes de saaledes nødstedte Medmennesker anden Hjælp end den, som af Havfiskerne blev præsteret med deres primitive Baade. Først for 88 Aar siden, da Staten ved Loven af 26 Marts 1852 tog den humane Opgave op til Løsning ved at organisere et Redningsvæsen, sattes Kystbefolkningen i Stand til med Kraft og Resultater at raade Bod paa Fortidens Forsømmelse.

Danmark var tidligere med i dette smukke Arbejde end de fleste andre og større Lande, idet det første organiserede Redningsarbejde kom frem i England i 1824 og lidt senere samme Aar i Holland. Som Nr. 3 i Europa kom Danmark med i 1852, derefter Tyskland i 1865 og Frankrig Aaret efter.

Den Mand, der særligt maa siges at have givet Stødet til Oprettelsen af vort Redningsvæsen, var daværende Strandingskommissær **Claudi**, Grydsbæk i Vandborg Sogn ved Lemvig, og Offentlighedens Kendskab til hans Liv og Virksomhed bør være langt større, end det kan faas gennem de korte og knappe biografiske Data, der først for faa Aar siden er kommet frem i et Par af vore nyeste Leksika.

Christopher Berent Claudi

var født i Brøndbyøster i 1799. Han uddan-

nedes først til Handelen; men da Faderen blev Birkedommer i Rysensteen Birk ved Lemvig, overtog Sønnen fra 1824 Bestyrelsen af og Op-synet med den kgl. Rysensteen Forstrand og blev bl. a. Strandingskommissær i 1838 og Sandflugtskommissær i 1841. Han købte Bondegården Grydsbæk i Vandborg, beliggende i en Afstand af ca. 3 km. fra Havet. Under sin Virksomhed kom han til at overvære adskillige Strandring paa den lange Kyststrækning og blev Øjenvidne til store Tab af Menneskeliv, fordi der, udover hvad der af Hjælp kunde ydes med Fiskernes Baade, aldeles manglede Midler til Redning af nødstedte Sømand. Det blev ham magtpaaliggende at faa raadet Bod paa disse beklagelige Omstændigheder, og i den Hensigt søgte han at skaffe sig Underretning om, hvorledes det nydannede engelske Redningsvæsen virkede. Han opnaaede Forbindelse med Englands „Kgl. nationale Institution til Redning af Folk i Havsnød“ og fik Oplysninger om de forskellige Apparater, der med Held anvendtes i Arbejdet. Navnlig indsa han Betydningen af, hvad der vilde kunne præsteres ved Raketkasteapparater, idet netop saadanne maatte være særligt egnet til Benyttelse paa den jydsk Vestkyst, hvor Skibene oftest strandede nær under Land. Derefter henvendte han sig til Ringkøbing Amt med Forslag om, at dette tog sig af Sagen. Som Resultat heraf blev det bestemt, at enhver Stranfoged skulde være forsynet med en smækker Line til Redning i Strandingsstilfælde.

Claudi fortsatte dog fremdeles sine Bestræbelser ved for egen Regning i Aaret 1845 at rejse til England for at studere dette Lands Redningsvæsen. Under denne Rejse besøgte han flere engelske Redningsstationer og indsamlede forskelligt oplysende Materiale, og efter sin Hjemkomst fremsatte han et motiveret Forslag til en Organisation af et jydsk Redningsvæsen.

Interessen for denne nye Landsoppgave blev voksende. Fra Østifternes og Nørre Jyllands Provinsialstænder indgik der allerede i 1846 et Andragende til Regeringen om Anskaffelse og Anbringelse af Apparater til skibbrudnes Redning paa forskellige Steder af Landets Kyster. „Foreningen for Søfartens Fremme“ skænkede samme Aar en større Redningsbaad til Vestkysten, hvor den blev stationeret i Agger Kanal, og det følgende Aar forærede ogsaa „Fri-

murerlogen" en lettere, med Luftkasser forsynet Redningsbaad til Vestkysten med Station i „Flyvholm" paa Harboøre, samt en lignende Baad, som anbragtes i Klitmøller.

12. April 1847 strandede den engelske Bark „Vertummus" ud for Sydharboøre, ca. 300 Alen fra Land. Claudi satte sig i Spidsen for Redningsarbejdet og var personlig med i Baaden under dens fire mislykkede Forsøg paa at naa Vraget. Natten umuliggjorde yderligere Anstrengelser, og først næste Morgen, da Masterne var faldet og Vraget skilt i to Dele, lykkedes det at redde 4 af Skibets 13 Mand store Besætning.

Denne tragiske Stranding øgede i høj Grad Interessen for Claudis Virksomhed. Samme Aar, den 9. Juni, imødekom Regeringen Provinsialstændernes Andragende ved at bevilge 5000 Rigsdaler til et forberedende Arbejde, og Claudi rejste igen til England for yderligere at sætte sig ind i Forholdene vedrørende Redningsvæsenet derovre. Han købte forskelligt Redningsmateriale, som under hans Ledelse blev prøvet herhjemme, saaledes bl. a. to Raketkasteapparater. Det ene stationeredes ved „Flyvholm", hvor Frimurerlogens Baad var placeret, og det andet ved „Tuskjær" i Fjaltring, ogsaa ud for Lemvigkysten. Til sidstnævnte Station byggedes der en ca. 8 Meter lang Fyrretræsbaad, fladbundet og med høje Stævne som de lokale Fiskerbaade, men gjort synkefri ved nogle under Tofterne anbragte lufttætte Gummicylindre af engelsk Konstruktion.

Staten træder til

Til Prøvelsen af Claudis Foranstaltninger og til Afslutning af hans forberedende Arbejder nedsattes sluttelig af Indenrigsministeriet i Oktober 1849 en sagkyndig Kommission, bestaaende af Artillerikaptajn Lundbye, Marinekaptajnløjtnant Ipsen og Claudi, og dennes Opgave var, foruden at fortsætte med Forsøgene, at fremkomme med detaillert Forslag til en Organisation af Redningsvæsenet baade med Hensyn til Stationernes Antal og Placering, Materiel og Betjening, og dette indgaves i Marts 1850.

Efter Forslaget skulde der paa Jyllands Vestkyst fra Skagen til Blaavandshuk bygges 21 Redningsstationer, hvoraf de 14 skulde have baade Baad og Rakter, de 6 kun Rakter og den ene (ved Agger Kanal) kun Baad. Baadene skulde være synkefri, og Rakterne skulde kunne føre Linen ud over Skibene i en Afstand af indtil 500 Alen (ca. 340 m). Til Betjening af hver Baadstation skulde der ansættes 1 Opsynsmand og 12 Baadmænd, ved Raketstationerne 1 Opsynsmand og 4—6 Mand. Til Transport af Apparaterne langs Kysten i Strandings-tilfælde skulde der sluttes Overenskomst med Beboerne om at staa til Raadighed med to Spand Heste ved Baad- og eet Spand ved Raketstationerne.

Med Hensyn til Overtilsynet foresloges ansat en Bestyrer, der skulde føre lokalt Tilsyn med Stationerne, ordne det nødvendige med Øvelserne, aflægge Regnskab og afgive Indberetninger om Virksomheden. Samtlige Omkostninger ved Stationernes Etablering ansloges af Kommissionen til 24,784 Rdl. og deres aarlige Udgifter til 4083 Rdl. Mandskabet skulde lønnes med en Godtgørelse paa 4 Mark (1 Kr. 33 Øre) for Deltagelse i Øvelser og Redningsforsøg og 8 Mark for Redningsforetagender.

Forslaget godkendtes af Ministeriet, og Ordningen gennemførtes under Kommissionens Medvirken og med Claudi som midlertidig Bestyrer. De nødvendige Raketapparater indkøbtes i England, Baadene byggedes i København, Baadhusene etc. opførtes efterhaanden, og i Løbet af 1851 var de foreslaaede 21 Stationer alle klar til at træde i Virksomhed. Med kun faa Ændringer blev Kommissionsforslaget — Grundlaget for Loven om Redningsvæsenets Organisation — vedtaget, og den fik Kongens Underskrift den 26. Marts 1852.

De første Aar

Under Justitsraad Claudis maalbevidste og interesserede Ledelse til 1869 foregik der en rig udvikling af Redningsvæsenet. Ikke alene oprettedes der efterhaanden 11 nye Stationer, men ældre Stationer blev kompletteret med forbedret Materiel. Ligeledes skete der en gennemgribende Omordning og Forbedring af Lønningsforholdene. Mandskabet, der som nævnt udelukkende var lønnet med Dagbetalinger, fik fra 1857 ud over disse en aarlig Løn, der for Baadstationsformændene var 16, for Baadfolkene 12 og for Raketmandskabet 8 Rdl., og Opsynsmændene ved Baad- og Raketstationerne fik henholdsvis 50 og 35 Rdl. foruden 1 og 2 Rdl. for Deltagelse i Øvelser og Redningsforetagende. Bestyrerens aarlige Løn, der var 500 Rdl., forhøjedes til 800 Rdl., senere med et Tillæg af 200 Rdl., og Størrelsen af hans Diæter og Befordringsgodtgørelse, der var 2 Rdl. daglig og 4 Mark pr. Mil, ændredes til 3 Rdl. og Befordring efter Regning.

Da Forretningerne og navnlig Tilsynet med Redningsstationerne stedse krævede forøget Arbejde, ansøgte om Ansættelse af en Assistent, og paa Finansloven 1862—63 optog Ministeriet dertil et Beløb paa 500 Rdl. til aarlig Lønning. Rigsdagen nægtede dog denne Bevilling, hvorfor Bestyreren for egen Regning antog en Mand — den senere Bestyrer, Konsul A. Andersen — til Assistance.

Hvad angaar Redningsvæsenets Virksomhed i den nævnte Periode reddedes der ialt 1781 skibbrudne, hvoraf ved Baade 703, ved Rakter 1067 og ved begge i Forening 11. Af Ulykker indtraf der tre Kæntringer, deraf den ene under en Øvelse, ved hvilken 5 Mand druknede,

(Fortsættes paa Side 18)

Mands Minde

70 Aar

Fhv. Redningsmand ved Flyvholm Redningsstation Anton Nielsen Vinkel fyldte 70 Aar d. 16. Januar. Han blev ansat i Redningsvæsenet d. 1. Oktbr. 1905 og fra- traadte 1. Oktbr. 1937. Anton Vinkel var en dygtig og modig Redningsmand, som i sin Tjenestetid var med til at bjerge 115 skibbrudne.

70 Aar

Tidl. Betjeningsmand ved Christiansø Redningsstation Andr. Vilh. Ingedor Jensen, blev 70 Aar d. 8. Januar.

Dødsfald

En af Skagens mest kendte Borgere, fhv. Fyrpasser Søren Kruse, er efter længere Tids tiltagende Svagelighed afgaaet ved Døden i sit Hjem. Kruse, der er født i Skagen 27. Marts 1867, kom straks efter sin Konfirmation til Fiskeriet og drev senere i længere Tid Kutterfiskeri med Frederikshavn som Basis. 1. September 1900 fik han Ansættelse som Fyrpasser ved Skagens Fyr, hvor han gjorde Tjeneste i 32 Aar, da han tog sin Afsked og flyttede ind til Skagen.

I sin lange Tjeneste i Fyrvæsenet kom Kruse i Berøring med mange Skagensgæster, og blandt dem og de mange Venner, som han havde her i Skagen, var han agtet og afholdt for sit vindende og joviale Væsen. Han efterlader Hustru og en Søn, der er bosiddende i København.

60 Aar

Opsynsmand ved Stenbjerg Regningsstation Jens Martin Jensen blev 60 Aar den 6. Januar.

100 Aarsdag i Fyrvæsenet

Hesselø Fyr kan i Aar fejre 100 Aars Jubilæum. I 1865 blev Taarnet forhøjet og forsynet med Linseapparat. I 1902 forhøjedes Taarnet atter og fik ny Installation, der senere er undergaaet yderligere Modernisering.

90 Aar

Tidl. Havfisker Jens Christian Bruun, Harboøre, fyldte 28. Januar 90 Aar. Han drev indtil 1897 Fiskeri fra Fødesognet og var med ved den store Fiskerulykke i 1893, da hans Baadlag kom lykkelig i Land. Han flyttede fra Vrist til Odby, hvor han drev lidt Landbrug sammen med Fjordfiskeri, indtil han flyttede til Holstebro. Efter sin Hustrus Død for faa Aar siden tog han Ophold paa de gamles Hjem.

Dødsfald

Navigationdirektør V. L. Lorck, der har været Direktør siden 1928 er nylig afgaaet ved Døden. Han fødtes 17. Oktbr. 1871 og blev Sekondløjtnant 1893, blev senere Lærer ved Hærens Officerskole, Søværnets Officerskole og i 1928 kst. som Navigationdirektør. Han var Formand for Bestyrelsen for Skoleskibet „Danmark". Han var Kommandør af Dannebrog.

Som hans Efterfølger er udnævnt Kaptajn H. A. Gulddammer, som i de sidste Aar har været Bestyrer af Navigationsskolen i København.

Søfartsklubben

Den 10. Januar var det et Aar siden, at Søfartsklubben blev stiftet og aabnet i Peder Skramsgade 23, København. I det forløbne Aar har Klubben været besøgt af 14.300 Gæster.

Søfartsklubben, der er en selvejende Institution, blev stiftet med det Formaal at skaffe de nordiske Søfarende, der ikke har et Hjem i Byen, et neutralt og uafhængigt Opholdssted, hvor de kan tilbringe Tiden, naar de har Landlov eller søger Hyre.

Bestyrelsen bestaar af Skibsreder Knud Lauritzen, der er Formand, Skibsreder E. Hahn-Petersen, Havnedirektør W. Laub og Kontorchef i Handelsministeriet Ove Nielsen.

Midlerne til Driften fremskaffes ved frivillige Bidrag fra Redere, Søfartsorganisationer og andre Interesserede.

Der findes forskellige Lokaler, hvor Gæsterne kan beskæftige sig efter hvad der har deres Interesse. Medens der i Læse- og Skrivestuen, den saakaldte „røde Stue", er fuldkommen Ro, er der mere Liv i den „blaa Stue", Radio- og Hyggestuen, hvor man sidder i Smaagrupper og samtaler eller hører Radio. Mest livligt er der i Billardstuen, den „grønne Stue", hvor man hele Tiden hører Queuernes Stød, Diskussion og Udraab fra Spillebordene, naar der er gjort særlig gode Træk i Skak eller Dam. De fleste er saaledes beskæftiget, men enkelte føler Trang til at røre Benene lidt og gaar omkring og betragter Kanarifuglene, kæler for Katten eller kigger paa Guldfiskene.

Man ryger, drikker en Kop Kaffe og føler sig kort sagt hjemme under Bestyreren, Hovmester Petersen og Frues Omhu.

I Vinterens Løb er der afholdt nogle Underholdningsaftener i Samarbejde med Søfartens Bibliotek. Underholdningsaftenerne finder Sted den anden og fjerde Torsdag i hver Maaned Vinteren igennem, og Programmet bestaar af Foredrag eller Oplæsning, eller der fremvises en Film, og bagefter serveres der Kaffe, og man samles om Fællessang, der ledes af Kommune- lærer Fritz Rudloff. Ofte er der blandt Gæsterne svenske, norske og finske Søfolk fra de Skibe, der ligger i Havnen.

Af Vinterens Foredragsholdere kan nævnes Magister C. Luplau Janssen, Kommandørkaptajn Kai Hammerich, Forfatteren Palle Rosenkrantz, Læge Johs. Thyssen, Kaptajn E. Juel-Hansen og Forfatteren Knud Andersen. Bestyrerens Datter, Frøken Käthe Petersen, har underholdt Gæsterne med Klaverspil.

— Støt Bladets Annoncører —

og to under Redningsforsøg, der kostede 9 Baad-mænd og 3 skibbrudne Livet.

Claudi, der var blevet Kammerraad i 1852, Justitsraad i 1858 og dekoreret med flere inden- og udenlandske Ordener, søgte og fik Afsked fra 1. Juli 1869. I Redningsvæsenets Aarsberetning for 1868—69 findes bl. a. Bemærkninger om hans Fratrædelse:

„Ligesom Redningsvæsenets Indførelse her i Landet for en stor Del skyldes denne Mands kraftige Bestræbelser, saaledes har han senere uafbrudt med stor Dygtighed og utrættelig Nidkærlighed virket i Redningsvæsenets Tjeneste, for hvilken hans Afgang derfor er et Tab, som Ministeriet ikke har kunnet andet end højlig beklage“.

Justitsraad Claudis afgang ved Døden den 6. Maj 1880 i København. Han og hans Hustru ligger begravet paa Solbjerg Kirkegaard paa Frederiksberg. Paa Graven findes en Sten med følgende Inscription:

CHRISTOPHER BERENT CLAUDI

Rd. af Dbg., Dbmd. p. p.

Justitsraad, tidl. Bestyrer af Redningsvæsenet paa Vestkysten af Jylland.

Født 7. Juli 1799, død 6. Maj 1880.

LOUISE FREDERIKKE CLAUDI

født Holst

Født 4. Januar 1801, død 19. Februar 1887

Claudi som Ejer af Grydsbæk.

I Aaret 1829 købte den da 30-aarige Forstrandsbestyrer Claudis Bondegaard Grydsbæk i Vandborg. Det er ikke uden Interesse at vide, hvorledes denne nu anselige og fortrinlige Landejendom da vurderedes. Ifølge Skøde- og Pantebogen var Sælgeren David Sørensen Grydsbæk, og Ejendommen kaldtes Lundsgaard eller Grydsbæk; det sidste Navn skriver sig formentlig fra, at Gaarden var opført i en Dalsænkning tæt ved en lille Bæk. Den stod for Hartkorn 5 Tdr. 7 Skp. 2 Fdk. 2½ Album (det nye Hartkorn kom først 1844).

Køberen var Translatør C. B. Claudis og Købesummen 1000 Rdl. Sølv. Skødet var dateret 20. Juni 1829. Den 2. September 1829 foretoges Taksationsforretning. Ejeren oplyste, at han „for et Par Aar siden“ havde tilforhandlet sig Gaarden for 1540 Rdl. rede Sølv, og at han efter den Tid havde forbedret den betydeligt. Ejendommen var af almindelig god Beskaffenhed samt i en særdeles god Drift, ligesom der findes tilstrækkelige Bygninger ved Gaarden, hvilke Bygninger „have baade i Aar og i Fjord modtaget mange Forbedringer og findes nu vel vedligeholdte samt i god Stand“. Videre bemærkes, at Vaaningshuset er indrettet til Beboelse for en Familie udenfor Bondestanden.

Om Forskellen i Angivelsen af Købesummens Størrelse her og i Skødet skyldes Claudis

Tendens til at opnaa større Laan i Gaarden — det var derfor, han fik den takseret — eller til at opnaa et billigere Stempel ved Skødets Tinglæsning (24. Marts 1830), er vanskeligt at afgøre, ligesom det derfor ikke kan fastslås, hvilken Købesum der egentlig er betalt. Taksationsmændene takserede Gaarden til 1600 Rdl. rede Sølv.

Claudi afhændede Grydsbæk den 1. Marts 1853. Af Købekontrakten mellem ham og Køberen, Avlsforvalter Edvardt Magnus Andersen, anføres følgende:

„Købesummen er 6000 Rdl. Med Gaarden skal følge og med denne afleveres til Køberen: 2 Vindovne, 1 Jernbilæggerovn samt en Komfurindretning i Køkkenskorstenen. Desuden behørende helbrændte Mursten til Opførelse af det østre Fløjhus i Gaarden samt 12 Bjælker, som dertil er købt paa Harboøre og henligger der; men Sælgeren forbeholder sig til at levere disse ved Grydsbæk. Murstenene skal være leverede ved Grydsbæk inden denne Maanedes Udgang uden Udgift for Køberen. Endvidere skal Sælgeren aflevere i tilstundende Foraars Tid: 10 Tønder Byg og 20 Tønder Havre“.

Efter Gaardens Salg flyttede Claudis sit Kontor til Lemvig.

I Mindets Lys

Skønt de nu forlængst er døde, der har haft personligt Kendskab til Claudis under hans Virksomhed som Ejer og Bruger af Gaarden, er hans Minde dog endnu levende i Vandborg Sogn og Omegn. Han maa have været forholdsvis velstillet, idet han meget forbedrede Ejendommen og holdt den i fin Drift. Især imponerede det Sognemændene, at han hvert Aar havde 10—12 store Stude af allerbedste Slags paa Stald til Salg i Holsten, den Tids største landlige Indtægt. Han lod ogsaa med betydelig Bekostning den godt 60 Tdr. Land store Ejendom omgive med et højt Jorddige, meget større end de da almindelige Skeldiger, idet der til Bredden medgik 3 Alen Jord.

Paa det Sted, hvor Sognevejen fra Nord afbrød Diget og gik ind gennem Ejendommen, anbragte han en Seværdighed, af hvilken der gik Ry viden om. En mægtig Bardehval — Kystboerne troede ved første Øjekast, at det var et strandet Skibsskrog — var drevet ind paa Ferring Strand lige nord for Bovbjerg. Claudis lod to af dens Kæbeben transportere til Grydsbæk og anbragte dem som Ledstolper over Vejen. De var 7—8 Alen høje og dannede en Bue. „Hvalporten“, som den blev kaldet, maatte dog efter nogle Aars Forløb saves noget ned, fordi et strandet Skibsruf ikke kunde transporteres igennem. I Aaret 1895, da den ene af af Stolperne var faldet om og laa i Vejgrøften, kørte den daværende Ejer af Gaarden Hvalbenene hjem til Haven, hvor de nu danner Indgangen til et Lysthus.

Grydsbæk Stuehus var, da Claudis købte Gaarden, ca. 50 Alen langt og betydeligt større og anseeligere end almindeligt der paa Egnen. Han førte efter Forholdene et stort Hus; der kom mange fine fremmede paa Besøg. Husets Frue var saa anset for sit Husvæsen, at de bedre stillede Familier Egnen over kappedes om at faa deres Døtre anbragt hos hende for at blive uddannet.

Justitsraaden selv erindres som en fin og fornem Mand i sin Fremtræden, dog ikke afmaalt, stiv eller overlegen eller, som det udtryktes, „saa vigtig og hoven, som de kunde være det paa Kontorerne i Lemvig“. Han kom dog ikke meget sammen med Naboerne eller Sognefolkene; men henvendte man sig til ham i et eller andet Anliggende, var han flink, ligefrem og vindende og med et venligt Smil, og næppe nogen værdig trængende gik uhjulpent fra Gaarden.

Af Tyende holdtes der to Piger, to Karle og en Dreng, og de skiftede ikke hyppigt, da de, som det hed sig, „fik en grov god Behandling“.

Justitsraaden synes ikke at have haft særlig Interesse for Gaardens Drift — hans Tid var jo ogsaa fuldt optaget af Virksomhed med Redningsvæsenet. Det var Forkarlen, der havde hele Ledelsen af og Ansaret for Landbruget; men en Hovedfordring til ham var, at der til enhver Tid skulde staa et meget fint Spand Heste til Disposition til Claudis Kystrejser. Derimod synes Claudis at have haft betydelig Omhu for Gaardens store Have, som han fremelskede til at blive en af de anseeligste og smukkeste i Egnen, ligesom han har haft stor Kærlighed til Naturen. I sin Fritid holdt han saaledes meget af at spadserere over Markerne, og han frydede sig, naar Afgrøderne stod godt.

Claudis Vædder

Paa Egnen lever et Skæmtesprog, der knytter sig til denne betydelige Personlighed. Det lyder saaledes:

„Han er som Claudis Vædder — han gør ikke Forskel paa Folk!“

Om Oprindelsen dertil fortælles følgende:

En Sommerdag, da Claudis gik en Spadsere-tur paa sin Mark og var hensunken i Tanker, undgik det hans Opmærksomhed, at Gaardens store gamle Vædder havde revet sig løs. Da den beredte sig til at angribe ham, søgte han at redde sig ved Flugt; men Vædderen indhentede sin Herre og bibragte ham respektløst et saa kraftigt Stød paa hans uævnelige, at den høje Husbond faldt omkuld.

Avlskarlen, der arbejdede tæt ved Valpladsen skyndte sig til Undsætning; men medens Justitsraaden baglæns retirerende søgte at værges for sig med sin Spadserestok mod den vedholdende og overmodige Angriber, hørte Karlen ham indigneret raabe:

„Kan du da ikke gøre Forskel paa Folk, dit Bæst!“
J. Gr. Pinholt.

Den fattige Busk, der ikke kan kues

Med Henblik paa Danskhedens Kaar
syd for Grænsen skriver Flensborg Avis:

J. C. Christensen talte engang om en Busk ude fra den magre Jord, lav og uanselig, traadt og trampet paa, pisket af Vestenvinden, algnavet af Faarene. Men den var ikke til at udrydde. Lige-gyldigt hvorledes den blev mishandlet, den skød nye Skud. Fordringsløst, men urokkeligt hævdede den sin Plads i Tilværelsen.

Saaledes er det med den enlige Danskhed paa de vide Strøg sønden Skel. Alle overfladiske Sand-synligheder synes at tale imod den, men de overfladiske Sandsynligheders Mennesker glemmer i Regelen de mere skjulte Kræfter, som betyder noget, ja maaske giver Udslaget i det lange Løb.

Tro, Haab og Kærlighed — men Kærligheden er den største iblandt dem! Hvem der holder sig til disse tre, faar sin Løn trods al Verdens Over-magt endog paa ensom Vagt midt i Stormfloden.

Verdens ældste Bjergnings-Selskab er dansk

Udført 11.000 Bjergninger
siden Starten i 1833

Igennem Orkaner og Taage har danske Skibe gennem Aarhundreder fundet deres Vej over Havene, trodsende utallige Farer, der lurede i Form af undersøiske Skær og Rev. Danske Skibe har vist Danmarks Flag paa de fjerneste Tropepladser og under flammende Nordlys. Maaske er det ikke tilfældigt, skriver Mogens Nyholm i „Nationaltidende“, at det er Danmark — det gamle Søfartsland —, der har Verdens ældste og Verdens bedste Bjergnings-Selskab: Svitzers Bjergningsentreprise.

Saa uendelig mange Gange har man læst i Aviser eller hørt i Radioen at „Svitzers Bjergningsdampere er paa Vej mod Strandingstedet“, men kun de færreste tænker paa, at der bag Svitser-Navnet ligger en dansk Indsats, der kommer paa Højde med den, der øves af danske Ingeniører, naar de bygger Jernbaner over uvejsomme Ørkener, eller af dansk Skibsfart, naar den sejler sig frem gennem Stormene.

Svitser er et Verdensnavn. Svitzerbaade er stationeret ikke alene i Danmark, men i Middelhavet, ved Piræus og i Rødehavet. Mange af de største og farligste Bjergninger er foretaget af disse Baade, og Em. Z. Svitzers Bjerg-

nings-Selskab har igennem Aarene vundet international Berømmelse.

Gennem Tiderne har de forskellige Lande og Søens egne Folk gjort deres yderste for at værne om og hjælpe Søfarten. Det er rigtigt at Fyrene, Radiopejlingen, den traadløse Telegraf og mange andre Foranstaltninger har gjort de forfærdelige Forlis sjældnere. Det er ligeledes rigtigt, at vor fremragende Navigator-Uddannelse, det danske Sømandsskab og Maskinisternes tekniske Viden har gjort deres til at sikre Skibene og Søens Folk. Men alt dette er ikke nok. Trods Undervands-Log og Radioanlæg, trods Fyr og Radiopejlinger har man dog ikke overvundet Søens Farer. Strandinger, Sammenstød og Ildebrande truer stadig Skibene. Af denne Risiko faar man et klart Billede, naar man studerer de Beløb, der under normale Omstændigheder maa udbetales i Forsikringspræmier for Skibe og Ladninger.

Dette Beløbs Størrelse er svært at fastslaa, men man anslaa Summen til mellem 2 og 3 Milliarder Kroner aarlig. Men det er ikke nok at træffe Sikkerheds-Foranstaltninger. Man maa ogsaa have Lægemedlerne parat, naar Ulykken først er indtraadt. Ved Formindskelsen af Risikoen til Søs staar i første Række Ydelsen af Hjælp til de nødstedte Skibe.

I svundne Dage var strandede eller havarede Skibe udsat for Plyndringer. Det var først i den allerseneste Middelalder, at der blev ydet Skibsfarten den mindste Smule Værn.

Det første Skridt blev truffet af Lloyds i London, der fik oprettet en Voldgift-Domstol for Bjergnings-Sager og udarbejdede en Standard-Form for Bjergnings-Kontrakter. Institutioner i mange forskellige Lande vandrede i Lloyds's Spor, saaledes at Redere og Assurandører kunde faa Spørgsmaal om Bjergeløn afgjort ved Voldgift. Denne Ordning gjorde det muligt at drive Bjergnings-Virksomhed som Erhverv.

Verdens ældste Bjergnings-Virksomhed blev startet i København i 1833 af den unge Tømmerhandler Em. Z. Svitser. Han anskaffede sig nogle smaa Sejlfartøjer og nogle Chalupper, som han udrustede med Bjergnings-Material. Set med Nutidens Øjne var saavel Skibe som Bjergnings Materiel meget primitive; men de blev dog Grundstammen til det verdensomspændende Foretagende.

Heldet tilsmilede den dristige og driftige unge Tømmerhandler. I Søfartskredse fik man hurtigt Øjnene op for, at her laa store Opgaver og ventede paa deres Løsning. Bjergnings-Flaaden voksede støt, og allerede i Midten af Halvtredserne — paa et meget tidligt Tidspunkt i Dampskibenes Historie — anskaffede Svitser den første Bjergningsdamper. I 1872 dannedes Aktieselskabet Em. S. Svitser's Bjergnings-Entreprise, og nu begyndte Anskaffelsen af efter Datidens Forhold moderne Bjergningsdampere.

Man havde høstet gode Erfaringer, og de blev udnyttet tilfulde.

Et lille Indtryk af Udviklingen faar man, naar man hører, at Svitser-Flaaden omkring Aarhundredskiftet havde otte Bjergningsdampere og fire Lægtere. Ved Krigsudbruddet i Fjor bestod Flaaden af tolv Bjergnings-skibe, syv Bugserbaade, tre Lægtere, fire Løftepontoner og fire Motorbaade, altsaa ialt 30 Enheder.

Inden for Svitser har man i en sjælden Grad haft Blikket vendt udad, og store Dele af Bjergningsflaaden har fundet Stationer ude i det fremmede. Allerede i 1888 sendte Svitser den første Bjergningsdamper til Middelhavet, og ved Krigsudbruddet laa fire Svitserbaade stationeret i Rødehavet, Middelhavet og paa den europæiske Atlanterhavskyst.

Danskerne har i en sjælden Grad forstaaet det vanskelige Bjergnings-Arbejde, og paa alle Skibene ude er Dæksofficerer, Maskinister og Dykkere danske. I de rigelig hundrede Aar, Svitser har arbejdet, har det foretaget over 11.000 Bjergninger. Svitser har vist Danebrog paa alle Have, naar Selskabets Redningsdampere kom Skibe til Hjælp, som truedes af Forlisets lurende Død.

Dramatisk Stranding

ved Hirtshals for 60 Aar siden

Den 11. December 1880 foregik en af de mest dramatiske Strandinger, som vist nogen Sinde har fundet Sted ud for Hirtshals. Det var Damperen „Victoria“ af Frederikshavn, der her fandt sit Endeligt.

„Victoria“s Stranding er en af de Begivenheder, som de ældre Generationer af Hirtshalsboere stadig vender tilbage til, naar de fortæller om gamle Dage. Det har endda været saaledes, at den lokale Tidsregning havde „Victoria“s Stranding som Udgangspunkt, og man tidsfæstede alle Begivenheder ved at nævne, at det skete saa mange Aar efter eller før, at „Victoria“ forliste.

Det er imidlertid ikke blot de særlige dramatiske Omstændigheder ved Strandingen, der har givet Anledning til, at „Victoria“ er kommet til at indtage en saa fremtrædende Plads i Hirtshals Historie; men der er ingen Damper, som før Norgesrutens Aabning har haft saa nær Tilknytning til Kysten og Egnen her.

En Gang tidligere var „Victoria“ strandet paa Kysten her, idet den i 1876 gik paa Grund ved Tversted. Svitser prøvede paa at trække den af Grunden, hvilket dog mislykkedes; men senere blev Damperen sat ud af Kystboerne, og nogle Folk fra Kysten købte Damperen. Skipper Jens Thomsen, Tornby, blev Fører af den

til sin Død og efterfulgtes af Kaptajn Bach, der ogsaa stammede her fra Egnen.

Kaptajnen druknede i sin Kahyt

I Begyndelsen af December 1880 afsejlede „Victoria“ fra England med en Last Kul. Ud for Hirtshals led Damperen den 11. December Haveri under en voldsom Storm og blev sat paa Grund. Fra Hirtshals sendtes der ridende Bud til Tornby efter Redningsbaaden, da der endnu ikke var oprettet Redningsstation i Hirtshals. Strandingen skete om Aftenen ved godt 19-Tiden, og der gik et Par Timer, inden Redningsbaaden kom. Først forsøgte man at komme i Forbindelse med Skibet ved at affyre en Raket; men Ljnen faldt agter for „Victoria“. Saa roede Redningsmandskabet ud, og med stort Besvær naaede man endelig at faa Forbindelse med Damperen, saa 5 Mand af Besætningen blev reddet. Nu kunde Redningsmandskabet ikke holde Baaden ved Damperen længere; men endnu en Gand oprettedes Forbindelsen, hvorved andre 4 Mand blev reddet. De 9 Mand blev nu sat i Land.

Under Redningsarbejdet var Baadformanden blevet slaet saa alvorligt af en Aare, saa han ogsaa maatte i Land. Jens Peter Thomsen, Tornby, gik nu med som frivillig og overtog Føreren af Baaden, som atter blev sat i Vandet. Trods den ringe Afstand, der var ud til Damperen, varede det 1½ Time, før man denne Gang fik Forbindelse med den, og Resten af den 17 Mands Besætning blev nu taget i Baaden og sejlet i Land. Baade Redningsmandskabet og Besætningen var stærkt medtaget af de haarde Strabadser; men Hirtshalsboerne tog sig af dem, saa hver Mand fik en varm Seng at komme i.

Kaptajn Bach var den eneste, som omkom ved Strandingen. Han var gaaet ned i sin Kahyt for at redde nogle af sine Ejendele og Skibspapirerne, da der kom en voldsom Braadsø og knuste Skyligthed, saa Kahytten paa et Øjeblik var fyldt med Vand, og Kaptajnen druknede saaledes i sin egen Kahyt.

Vraget ligger endnu ved Østmolen

For den dygtige Redningsdaad fik Baadmandskabet en ekstra Belønning af Regeringen og Baadformanden fik Dannebrogstegnet, medens Jens Peter Thomsen tildeltes Fortjenstemdaljen i Sølv.

Denne Gang kunde „Victoria“ ikke tages af Grunden. Damperen var totalt forlist, og ikke engang Kullene kunde bjerges.

Endnu efter saa mange Aars Forløb kommer Vraget engang imellem til Syne. Det ligger tæt op til Østmolen, omtrent midt for Molen, og Stedet er markeret med en Indskrift i Møllens Brystværn.

Sigurd Damgaard har flere Gange i Aarenes Løb haft Dykkere nede ved Vraget, og

saa sent som i Sommer bjergede han „Victoria“s Dampkedel samt Skruerakslen.

60-Aars Dagen mindedes i Hirtshals, og om Formiddagen ankom en af de reddede fra Damperen hertil for at aflægge Besøg ude paa Østmolen paa det Sted, hvor han for 60 Aar siden var ved at omkomme i Bølgerne, der slog ind over det strandede Skib. Det er fhv. Skipper og Fiskeeksportør Niels Frigga fra Frederikshavn, der var Matros ombord paa „Victoria“ paa dens sidste Rejse.

Fregatten ved Tornby

dykkerundersøges

Bjergningsskipper Sigurd Damgaard, Hirtshals, som i en Aarrække hver Sommer har arbejdet ved den engelske Fregat „The Crescent“ ud for Rubjerg og der har hentet mange Tons Jern, Kanonkugler og andre Ting op fra Havbunden, mener nu ikke, der er meget mere at udrette ved dette Vrag. I disse Dage har han iflg. „Vends. Tid.“ faaet Amtets Tilladelse til at bjerge, hvad der har nogen Værdi, fra et andet gammelt Krigsskib, som fandt sit Endeligt ved Vendsyssels Vestkyst.

Det er den saakaldte Russer-Fregat, som strandede ud for Tornby d. 30. Septbr. 1758. I „Vendsysselske Aarbøger“ 1933 har Lærer P. Christensen, Tornby, skrevet om denne Stranding, som gamle Folk i Sognet endnu kan give en spændende Beskrivelse af. Der findes en lang Række Sagn om Russer-Fregatten; men der er ogsaa bevaret enkelte skriftlige Minder, som beviser, at Sagnene har en virkelig Tildragelse til Grundlag.

500 Mand og 64 Kanoner

Af en Notits i en af de gamle Kirkebøger fra Horne fremgaar det, at der Mikkelsdag 1758 strandede et stort russisk Fregatskib med 500 Mands Besætning og 64 Kanoner ud for Krage Strand, og i en Indberetning til Amtmanden i Hjørring fra Toldkontrolløren hedder det, at det strandede russiske Fartøj havde 500 Mand ombord. Fregatten var paa Rejse fra Arkangel til St. Petersburg, og den var saa ny, at den endnu ikke havde faaet Navn. Det var dog bestemt, at den skulde kaldes „Perwoy“. Kaptajnen, der førte den, hed Chariton Lapke eller Laptiof.

Strandingen foregik under en saa haard Storm, at man ikke kunde ro ud til Skibet, og ca. 50 Mand af Besætningen blev slaet overbord og druknede. Men 450 Mand kom i Land, og de blev indkvarteret rundt i Tornby og de nærmeste Sogne. Fregatten havde mistet baade Master og Ror og blev væltet om paa Siden.

Et af Sagnene gaar ud paa, at de druknede Russere, som drev ind paa Stranden, blev be-

gravet ved Foden af en høj Klitbakke, som ligger øst for Vejen til Hjørring, og som siden har baaret Navnet „Russerbakken“.

Vraget ligger ret ud for Elbæk

Det er 3—4 Aar siden, Sigurd Damgaard begyndte at interessere sig for Russer-Fregatten og de første Oplysninger om den fik han af en gammel Mand fra Tornby. Gennem Aarene har han arbejdet paa at finde ud af, hvor Vraget ligger, og han talte med alle paa Egnen, som kunde huske, at deres Forældre og Bedsteforældre fortalte om den store Stranding. Ved at sammenholde disse Oplysninger med, hvad han har faaet opspurgt hos nogle af de ældste Hirtshalsfiskere, lykkedes det efterhaanden Damgaard at finde ud af, hvor han skulde søge efter Vraget.

Baade gamle Jørgen Hejlesen og Peter Raundrup kan huske, at der ud for Tornby var et Sted, hvor der i gamle Dage blev drevet Snur-evodsfiskeri, og hvor Fiskerne altid maatte passe paa ikke at faa Voddet i et Vrag, som blev kaldt Orlogsmanden eller Russeren. De to Fiskeres Mærker stemmer overens; men Fiskepladsen benyttes ikke mere, fordi Sandet er skyllet væk, saa der nu er Sten paa Havbunden.

For en Maanedes Tid siden foretog Damgaard en Række Krydspejlinger og fandt Vraget, som ligger 600 Favne fra Land ret ud for Elbæk.

Fregatten er 60 Meter lang

Gennem sine Pejlinger har Damgaard konstateret, at Vraget har en Længde af 60 Meter. Han mener ikke, at der er ret meget af Træværket tilbage; men alt Jernet ligger endnu paa Havbunden. Ved Siden af Vraget er der nogle store Sten, som Fregatten er blevet slaaet ind paa, hvorved Bunden er blevet knust, og den er saa væltet om paa Siden, saa den nu ligger lidt fra Stenene. Fregatten ligger med den ene Ende visende skraat ind mod Kysten, idet den vender omtrent ret Øst—Vest.

Malmkanonerne vejer mellem en og tre Tons Stykket og repræsenterer en meget stor Værdi. Damgaard er blot lidt nervøs for, at Kanonerne maaske ikke findes i selve Vraget. Naar de gamle Orlogsskibe strandede, var det ikke ualmindeligt, at Kanonerne blev læmpet udenbords for at lette paa Skibet. Det var saaledes Tilfælde med tre Malmkanoner, som havde været ombord i „The Crescent“, og som man trods ihærdig Søgen ikke har kunnet finde.

Der vil blive taget fat paa Dykkerundersøgelsen af Russer-Fregatten til Foraaret, saa snart Vejret bliver til det. Fregatten ligger paa en Dybde af syv Favne.

Smaatræk fra Bornholm

I det store Venstreblad „Bornholms Tidende“, som ofte bringer smaa Beretninger om Bornholmeres Ejendommelighed, og ofte i den bornholmske Dialekt, har vi fundet nedenstaaende smaa „Klip“.

De gammeldags Vogne havde Træksler, der ustandselig skulde smøres med Tjære for ikke at knirke eller endog løbe varme. — Kørte Bonden til Bys med en ikke velsmurt Vogn, sagde Hjulene (husk, at Ordet Tobak paa godt Bornholmsk udtales med Tryk paa første Stavelse): „Tobak å Tjæra, Tobak å Tjæra“. Kørte han hjem igen uden at have smurt andet end sin egen tørstige Hals, sagde de: „Tobakkinj fikj du, men Tjæran forgatte (glemte) du!“

Ved Snorebakken i Knudsker boede engang en Mand, der kaldtes „Snorin“, — formentlig paa Grund af sin Bopæl. Engang mødte han Kommandant Hoffmann, der spurgte ham om hans Forhold og om, hvad han fik at spise og-drikke. Vedrørende det sidste opregnede Snorin Dagens forskellige „Sypa“ og kom til det Resultat, at det blev 7—8 i alt. Kommandanten bemærkede hertil, at han selv kun drak een Snaps om Dagen. „Enj Syp, kuns enj Syp om Danj“, sagde Snorin. „ih, så skjulle Fankin varra Kommandant!“

Fæstningen Hammershus havde i 1598 en Ammunitionsbeholdning paa 3 Fjerdingslønder Krudt og 23 — treogtyve — Kugler. Den forøgedes dog samme Aar med 4 Tdr. Krudt og 153 Kugler.

Belønning til Skagens Havns Redningsmandskab

Den store Velgører Emile Robin har som bekendt stiftet adskillige Legater til Fordel for Det danske Redningsvæsens Mandskab, saavel det tjenstgørende som — og navnlig — det afskedigede samt for Enker og Børn efter saadanne. Et af disse Legater uddeles efter Testators Bestemmelse hvert Aar til den Redningsbaads Besætning, der i det paagældende Aar har været udsat for størst Fare ved at redde skibbrudne eller Forsøg derpaa.

For Aaret 1940 er dette Legat, der er paa 150 Kr., tildelt Mandskabet ved Redningsstationen „Skagens-Havn“ for Redningsforetagendet den 16. Januar f. A. i Anledning af det i Aalbækbugten strandede Motorskib „Chile“, hvilket Redningsforetagende var meget langvarigt og anstrengende som Følge af den strenge Frost og Snestorm, der herskede om Natten, mens det foregik. Da Redningsbaaden kom tilbage til Skagens Havn om Morgenen efter at have været ude paa Eftersøgning i mange Timer, var den fuldkommen overiset.

Fra Rederiet — „Det Østasiatiske Kompagni A/S — modtog Redningsmandskabet ogsaa en Belønning paa 500 Kr. som Paaskønnelse og Anerkendelse.

Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem
Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften
Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8—6, Søndage 2—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

NY BØGER

„Høgni“ Af Hedin Bru. (272 S. — 6,75 — Jespersen & Pio). Denne Roman fra Færøerne, Beretningen om Høgni, er en Bog af det store Format, en Skildring, som Børneopdragere burde læse mere end een Gang, et Værk, der uden Tvivl vil blive læst og skattet til sene Tider. Over Høgni Barndom hviler Moderens Skygge som en ond Aand, der uafsladelig griber forstyrrende ind i Drengens naturlige Udvikling: Hjemmets lerstampede Stuegulv er „som en Kirkegaard for dræbt Børnelatter“.

Der er skrevet og talt om Børneopdragelsen i een Uendelighed, og endnu er der Børn, hvis Opdragelsesbasis ligger paa korporlig Straf og „Formaning“, og som kun resulterer i smaa Menneskekarikaturer. Her i Bogen betones Betydningen af det vigtigste: „Lad Barnet mest muligt gro i Fred!“ J. Gr. Pinholt.

Fiskerlaarbogen udkommet

Aar bog for den danske Fiskerflaade 1941 er nu udkommet paa Iver C. Weilbach & Co.s Forlag, Amaliegade 30, København K. Det er den 48. Aargang og som Følge heraf 48 Aars Erfaring. I Bogen findes ogsaa alt enhver Fisker og andre kan have stor Interesse af. Foruden Kutterfortegnelse findes de vigtigste Love og Bestemmelser vedrørende Fiskeri og Sejlsads m. m. Bogladeprisen er 2 Kr. 50 Øre indbunden.

Fiskeauktioner i December

Skagen v. Th. Geisnæs: 3.176,357 kg, hvoraf 103,380 kg Rødspætter, 77,146 kg Torsk, 1006 kg Havtaske, 216,168 kg Hvilling, 20,042 kg Ising, 10,820 kg Knurhæner, 1616 kg Lever, 3324 kg Rødtunge, 9876 kg Sej, 2,317,485 kg Sild og 409,480 kg Affaldsfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 168,404 kg, hvoraf 103,740 kg Rødspætter, 46,009 kg Torsk, 1338 kg Pighvarr, 11,325 kg Ising, 339 kg Rokkevinger, 533 kg Rødtunge, 84 kg Kuller, 1610 kg Skrubber og 3426 kg bl. Fisk.

Aaret 1940 havde en samlet Tilførsel af 9,461,085 kg mod 3,527,381 kg i 1939.

Fiskeristatistikken for Thyborøn 1940 udviser, at Kanalen er passeret af 28,324 danske Fiskefartøjer og 192 fremmede. Der er indbragt 4.833,156 kg Fisk til en Værdi af 3.481,714 Kr. 06 Ø.

De tilsvarende Tal var i 1939 og 1938 henholdsvis 5.151,388 kg - 3.189,441 Kr. og 4.513,009 kg - 2.876,951 Kr.

RESERVERET

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandler.

»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. Canadisk Gummitøj. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. Engelske Guernsere. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detal

A/S Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinavien største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246
Filial: Thyborøn, Tlf. 17
Vodblænder og Fiskeritrikler.
Rødspætte-, Kuller- og Torske-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---
Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys
Kraft
Motorreparation
Radio

Støt Annoncørerne

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Køkkenudstyrs-

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Stig det med Blomster“

BENZIN
PETROLEUM
BRÆNDSELSOLIE

DET DANSKE PETROLEUMS AKTIESELSKAB

H. J. Christensen & Co.
Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad haves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Imprægneringsmiddel mod Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab

Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Touvcærksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

Aalborg Bys og Omegns Sparekasse

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN
Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler haves altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg
Benzin - Depot af
Vacuum Olier

Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

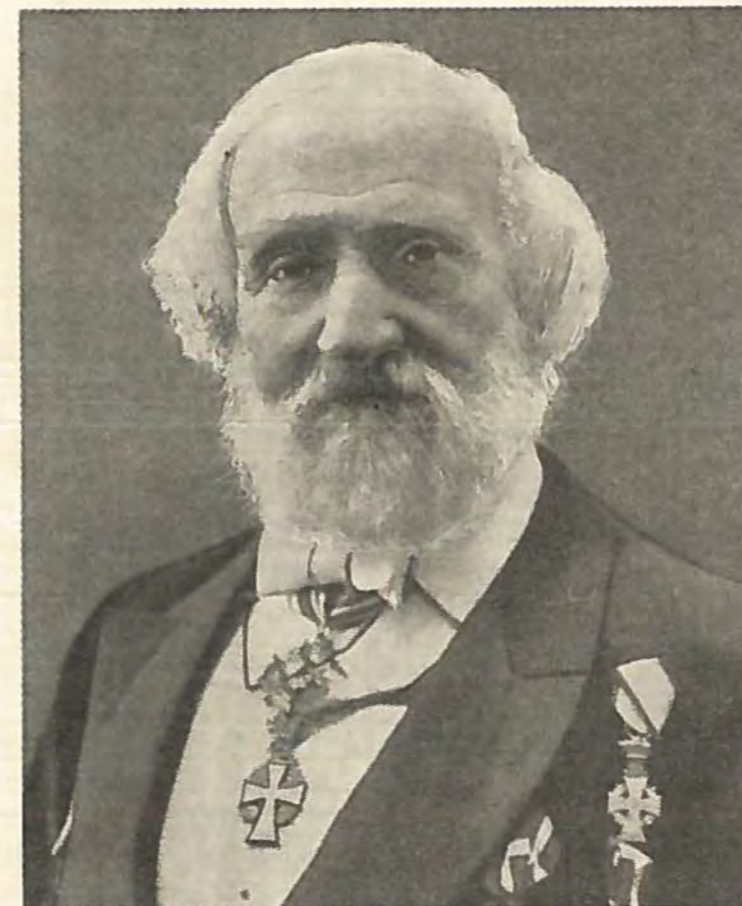

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

1. Marts 1941

8. Aarg.

Redningsbestyrer, Konsul
Anthon Andersen

REJS MED D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr
KONTANT
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen
A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen
for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131
Kontortider
10—11½ og 2—4
Lørdag Em. 2—6

**Pedersen &
Albrechtsen**
Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

**DANMARKS
HANDELS- & SØFARTS-TIDENDE**
Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt
Vasegarden - Telf. 15

To- og Firtakts-
Motorer
Billigste Pris
Forlang Tilbud
**Grenaa Havns
Motorfabrik**
Motorer i alle
Størrelser

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING
Valdemar Petersen
Telefon 8
Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

Lemvig Folkebank
Aktieselskab
Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bøvling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.

N. P. Jensens
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havn
anbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Østbornholmske Dampskibsselskab
S/S Østbornholm S/S Nordbornholm
Regelmæssig Fart mellem København og de østbornholmske Byer
Ekspedition: Havnegade, udfor Nr. 23, København.
TELEFONCENTRAL 5252.

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere
Tøjet
fra
TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN

Brændselsolie Smørelolie
Veritas
Skibsproviantering Kul
Hans V. Munch
Neksø Tlf. 46 & 146

I. S. Kjærgaard
Neksø
Sømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning

Fanø Sandorm
Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.
**S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø**

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

1. Marts 1941

8. Aarg.

Redningsbestyrer Konsul A. Andersen

Fattig Murersøn og tidligt faderløs, Skibstøm-
rersvend, Privatassistent ved Redningsvæsnet,
senere Bestyrer af denne saa skattede og ære-
fulde Samfundsforanstaltning, som han gennem
40 Aar førte frem til en af Verdens allerbedst
virkende, død i dette Arbejde som en af Lan-
dets mest ansete og dekorerede Sønner — saaledes
formede Konsul A. Andersens Livsventyr sig.

Han fødtes i Randers den 31. Maj 1835.
Faderen, der var Landsbymurer, var nogle Aar
forinden flyttet til denne By, hvor han fik Ar-
bejde som Murersvend. Under en Tyfusepidemi
døde han i 1844 fra fem uforsørgede Børn, af
hvilke den ældste lige var blevet konfirmeret
og kommet i Murerlære. Ved Energi og med
gennemført Sparsommelighed klarede Enken sig
dog uden Understøttelser af nogen Art. Dels
havde hun Lejere i Huset, som hun ejede, og
dels maatte Børnene tidligst muligt hjælpe til
med at skaffe Udkommet; men baade før og
efter Faderens Død var der i Hjemmet fuld
Forstaaelse af en god Skoleundervisnings Be-
tydning, saa hvor optaget end Børnene var,
maatte Lektierne og Skolen aldrig forsømmes.

Lige efter Konfirmationen, ved hvilken Høj-
tidelighed han iøvrigt maatte staa i et Sæt laant
Tøj, blev han Lærling paa Skibsbygger Lange-
lands Værft i Randers, hvor han afsluttede sin
Uddannelse den 22. Maj 1854. Men da der maatte
tjenes til eget og Hjemmets Underhold, rejste
han allerede den 26. s. M. til Hamburg, hvor
han straks fik Hyre i oversøisk Fart som Tøm-
rer paa et Sejlskib, og hermed vedblev han i
tre Aar, skønt Livet om Bord slet ikke tiltalte
ham. „Har man en ustyrlig Søn“, plejede han
senere at sige, „saa send ham til Søs; det er
en saadan Fyrs bedste Skole.“

Da han i Sommeren 1857 kom til Køben-
havn, lod han sig afmønstre for at kunne ud-
danne sig videre. Saaledes arbejdede han paa
Wilders Værft paa Christianshavn og blev bl.
a. undervist i Skibskonstruktion af en Assistent
Henrichsen fra 12. Oktober 1857 til 22. April
1858, hvorfor han betalte denne 75 Rigsdaler.

To Tilfælder, der blev afgørende

Det var nærmest en Tilfældighed, der bragte
Andersen til Lemvig, hvor hans egentlige Livs-
gerning skulde begyndes og afsluttes. En tidli-
gere Arbejdskammerat fra Randers, Skibsbygger

Schönauf, ogfordrede ham til at rejse til denne
By for at hjælpe til med Bygningen af Skon-
nerter „Lemvig“, hvilket Arbejde afsluttedes i
Foraaret 1859. Resten af dette Aar arbejdede
han ved Reparationer af forskellige strandede
Fartøjer samt Redningsbaade. Under denne Virk-
somhed blev Redningsbestyrer Claudi opmærk-
som paa den energiske og samvittighedsfulde
unge Skibstømmer, og han skønnede snart, at
her var en Mand, han kunde stole paa, og som
havde gode Betingelser for at kunne assistere
ham under Opfyldelsen af de stedse voksende
Krav, det nyoprettede Redningsvæsen stillede.

Herom anede Andersen dog ikke noget, og
da det ikke tegnede til, at han kunde opnaa
stadig Beskæftigelse i Lemvig, bestemte han sig
til atter at rejse til Hamburg, eventuelt for at
søge Hyre derfra. Hans Ransel var endog pak-
ket; men i sidste Øjeblik blev en ren Tilfældig-
hed det afgørende for hans Fremtid. Der var
indtruffet en Stranding ved Kysten, og da det
paa Grund af Sygdom var umuligt for Justits-
raad Claudi at tage til Strandingsstedet, an-
modede han Andersen om at rejse i sit Sted og
foretage det fornødne. Han skilte sig saa godt
fra Opgaven, at Bestyreren tog ham i sin Tje-
neste fra 1. Maj 1860, og hermed begyndte
hans intime Arbejde med den Institution, som
senere optog hans hele Livs Arbejde.

Oktober-Stormen i Aar 1860

Det varede ikke længe, før den unge Pri-
vatassistent skabte sig dyb Respekt blandt de
Folk, han skulde samarbejde med. Fra 3. Ok-
tober 1860 blæste der i flere Døgn over Vest-
kysten en meget stærk Paalandsstorm, der paa
Strækningen Agger—Søndervig bragte 26 større
og mindre Strandinger — for Lemvigkysten al-
ene 15, med Tab af ialt 32 Menneskeliv. Blandt
disse var den store engelske Damp „Arctiv“,
hvis Forlis var det mest dramatiske og blev erin-
dret i Snese af Aar derefter. Det indtraf 4. Ok-
tober ud for Nord-Harboøre, og kort efter blev
to Mand af Besætningen samt fem Passagerer,
deraf tre Kvinder og eet Barn, skyllet over Bord
og druknede, medens de 23 tilbageblevne Per-
soner søgte Frelse i Masterne, hvor de holdt
sig Natten over og det meste af den paaføl-
gende Dag, og hvorfra Nødskrigene uophørligt
lød ind til den voksende Menneskemængde, der

magtesløs samledes paa Stranden.

Redningsbaaden kom endelig til Stede; men Folkene havde flere Gange forinden været ude og var nu saa udasede, at de trods alle Bønner og Trusler paa een nær nægtede atter at gaa ud. Assistent Andersen, der kort forinden ogsaa var kommet til Stede, tryglede Mandskabet om at tage med ham, men dette frugtede heller ikke. Da fik han en lys Idé. Han løb nordpaa, hvor Besætningen paa et norsk Barkskib kort forinden var kommet lykkeligt i Land, og bad disse fremmede Sømænd om at hjælpe sig. Min Hjemmelsmand, Tømrer Lars Larsen, Tørring, der var blandt Tilskuerne, fortæller, at de straks var villige. De fik Redningsbælterne paa og gik i Baaden, men under dens Udsætning fik de saa mange Braadsøer og havde saa haard Hav mod sig, at de maatte vende om, og kun Styrmanden, Hansen Steen, var villig til at gentage Forsøget.

Andersen opgav dog ikke Ævret; han løb omkring paa Stranden og opfordrede indtrængende Folk til at gaa med ham til Hjælp for de nødstedte Medmennesker. Larsen sagde straks Ja — hvem kunde undslaa sig for at prøve at hjælpe disse Stakler! Sammen med Andersen fik Baaden en Besætning paa ti frivillige. Det blev en saare haard og spændende Kamp for Livet. Styrmand Steen sad ved Roret, Andersen stod i Forstavnen. Flere Gange sloges Baaden tilbage, og en Del blev skyllet uden Bords og hjulpet ind igen, men endelig lykkedes det at naa Damperen. 14 af de udmattede skibbrudne lod sig enkeltvis falde ned i Andersens kraftige Arme, og vi landede heldigt med Baaden. Næste og sidste Udtur gik noget glattere, da Søen havde lagt sig lidt; men ved Landingen kæn-trede Baaden, og flere af os kom ind under den. Ingeniør Earle og to af de skibbrudne blev saa haardt kvæstet, at de var døde, da de bjergedes.

Fortælleren fik Brystet saa beskadiget, at han aldrig senere blev arbejdsdygtig. Som Belønning fik hver en Redningsmedaille og 112 Rigsdaler af den engelske Regering.

Blandt de reddede var forøvrigt en amerikansk Rigmand, der tilbød Andersen en god og vellønnet Stilling i Amerika; men den unge Assistent foretrak fremdeles at blive i sit Fædreland.

Redningsvæsenets Chef gennem 40 Aar

Efter Justitsraad Claudis Afgang som Bestyrer fra 1. Juli 1869 var Andersen selvskreven som hans Efterfølger, og han stod i Spidsen for Redningsvæsenet til 10. Juli 1909, da han, 74 Aar gammel, uden forudgaaende Sygdom, døde, ramt af et Hjerteslag, efter at han den 1. s. M. under den største Opmærksomhed havde fejret 40 Aars Jubilæum som Bestyrer.

Under Andersens energiske, kyndige og maaltbevidste Ledelse undergik Redningsvæsenet en

særdeles omfattende og dybtgaaende Udvikling i Flugt med Tidens voksende Krav og tekniske Fremskridt. Ved Oprettelsen i 1851 begyndtes der med 21 Stationer. Under Justitsraad Claudis Ledelse til 1869 kom der yderligere 11 Stationer; men Antallet forøgedes ved Andersens Initiativ med 33 nye Stationer. Af disse 65 Stationer er der dog senere nedlagt 16, særlig Bistationer, og da der er kommet 13 nye, er det samlede Antal nu 62.

Arbejdet for at finde den bedste Baad

En Opgave af den mest vitale Betydning for Redningsvæsenets Effektivitet var Forbedringen af Baadens Konstruktion, og denne lykkedes det Andersen gennem forskellige Forsøg fra 1880 at løse paa en saadan Maade, at der skabtes en Standardtype, som til Dato har vist sig uovertruffen. Man havde i Begyndelsen særlig taget de engelske Redningsbaade som Mønstre, endog haft „selvvejsende“ Baade; men det viste sig, at de alle led af forskellige Mangler og derfor var mindre egnede under vore Forhold. Overbygningen var for høj og gjorde det vanskeligt at ro dem op mod en Paalandsstorm, ligesom Vægten besværliggjorde Transporten. Ret hurtigt naaede man frem til at faa konstrueret og gennemprøvet stærke, klinkbyggede, letroende, synkefrie og selvlæsende Baade, hvis Dybgaaende, Dimensioner og Vægt paa det nøjeste afpassedes efter de Naturforhold, hvor-

(Fortsættes Side 30)

J. Lauritzens Søfartsskole

Dansk Skibsfart ligger stadig praktisk talt stille. Selv i gunstigste Tilfælde kan højst Halvdelen af de danske Skoleskibe komme i Fart til Sommer.

Rederiet J. LAURITZEN har derfor besluttet ogsaa i Aar at oprette en Søfartsskole i Svendborg i Lighed med den i 1940 oprettede Skole, som slutter til Marts i Aar.

De unge, der derfor alvorligt ønsker at komme til Søns og senere arbejde sig frem til Skibsofficerer, kan henvende sig skriftligt til Rederiet J. LAURITZEN, Hammerensgade 1, København K. for at erfare de nærmere Betingelser for dette Kursus, som vil begynde ca. den 25. Juni.

Unge, der har Møllemskole- eller Realeksamen, vil faa Fortrinsret.

Undervisning og Ophold paa Skolen er gratis for de Elever, Rederiet udtager.

København, d. 14. Februar 1941.

Rederiet J. LAURITZEN.

Mands Minde

25 Aars Jubilæum

Betjeningsmand ved Redningsstationen Aalebæk paa Møen, Anders Kr. Jensen, kunde den 1. Februar fejre 25 Aars Jubilæum.

65 Aar

Tidligere Redningsmand Niels Jerne Outzen fyldte 65 Aar den 6. Februar.

2 fyldte Aar

Den 18. Februar blev forhenværende Fisker og Baadmand ved Agger Redningsstation, Jens Peder Laursen, 89 Aar. Igennem en Del Aar var han ansat ved Redningsvæsenet og har som Baadmand været med til, med Livet som Indsats, at redde adskillige Sømænd ud af Havets stærke Favn. Efter hans Hustrus Død for nogle Aar siden har han haft et kærligt Hjem hos en Søn og Datter. Han kan stadig glædes ved et efter Alderen godt Helbred og følger interesseret med i, hvad der rører sig rundt om.

En anden gammel Redningsmand er Jens Peders Broder Markus Laursen, der den 15. Februar fyldte 84 Aar. Ogsaa han har i en lang Aarrække været ansat ved Redningsbaaden, en Del Aar som Formand. Han er vel i Dag den blandt nulevende Redningsmænd, der har været med til at redde det største Antal Mennesker, nemlig 578. Ogsaa Markus Laursen kan trods nogen Astma glæde sig over et godt Helbred og nyder sit Otium hos en Søn og Svigerdatter.

Dødsfald

En af Vestkystens stoute Fiskere og Redningsmænd Jakob Chr. Thomsen er død den 22. Februar knapt 73 Aar gammel. Som ung tog han ud at sejle med Skonnert „Skjold“ af Thisted, men siden gik han over til Fiskeri. Det blev den Gang drevet med smaa 2 og 3 Mandspramme, og senere igen med de store Sejlbaade og igen med Motorbaade. Han var en dygtig og ihærdig Mand, der var med til mangen en drøj Tur, som til Tider varede i flere Dage. Gentagne Gange var han i Livsfare baade ved Kæntring med hans Fiskerbaad paa Revlen og ved Kuldsjelling i rum Sø, men han blev bjerget hver Gang. Jakob lod sig ikke forskrække, han fortsatte med frisk Mod baade til Lands og til Vands; han havde altid travlt, men han forsømte ikke sin Kirkegang; baade han og hans Kone var flittige Kirkegængere, de hører hjemme i Indremission.

Jakob blev ansat i Redningsvæsenets Tjeneste 1892, hvilken Plads han beklædte med Flid og Dygtighed; paa Grund af Alder tog han sin Afsked 1. Oktober 1931 fra Redningsvæsenet. I den Tid har han været med til at bjerge 205 Sømænd og Fiskere, somme Tider i stor Livsfare. 19 Gange var han ude med Redningsbaad og 7 Gange med Raketapparater. Han var Dannebrogsmænd, og efterlader sig Enke og 6 voksne Børn; 2 er døde.

Dødsfald

Opsynsmand Lars Kruse, Skagen, havde den Sorg at miste sin Hustru i Begyndelsen af Februar Maaned.

Hendes Jordefærd fandt Sted under stor Deltagelse. I Hjemmet talte Kantor Chr. Larsen smukke Mindeord over den afdøde. Der var sendt Kranse bl. a. fra de gamle Redningsmænd i Skagen, Skagen Redningsmandskab, Gl. Skagen Redningsmandskab og fra Sønnen Th. Kruse og Hustru i Amerika.

Pastor Jepsen udtalte bl. a.: I, der nu staar sørgende tilbage, kender bedst, hvad Fru Kruse betød for sit Hjem. Derfor er nu ogsaa jeres Sind fyldt med Sorg og Vemod. Dyrebart vil hendes Navn altid være for jer. Døden er trøstesløs, og vi trænger til Jesus i Livet, men vi trænger endnu mere til ham i Døden. Enten vi lever, eller vi dør, er vi Herrens.

Kantor Larsen sang solo: „Her vil ties, her vil bies“ og takkede efter Jordpaakastelsen for Deltagelsen.

De Redningsmænd, som har besøgt Lars Kruse og Hustru i deres hyggelige Hjem, vil vide, at Fru Kruse nærede gode Følelser for Redningsmændenes Forening; hun var sin Mand en god Medhjælp ogsaa i Foreningsarbejdet.

90 Aar

En gammel veltjent bornholmsk Redningsmand, tidligere Betjeningsmand Jens Julius Hansen ved Allinge Redningsstation, fyldte den 20. Februar 90 Aar.

60 Aar

Baadformand I. C. Baltesen, ved Redningsstationen Nørre Vorupør fylder 60 Aar den 26. Marts. Han blev ansat som Baadmand 1916, og i 1920 blev han Baadformand.

50 Aar

Baadmand og Motorpasser ved Sæby Redningsstation, Chr. Hyttel, fyldte 50 Aar den 20. Februar. Hyttel er Formand for den lokale Fiskeriforening.

80 Aar

Fhv. Fisker og Redningsmand Kr. Sørensen, Lyngby, fyldte 80 Aar den 12. Februar. Han er Lyngbys ældste Mand og har boet der i ikke mindre end 74 Aar. Kr. Sørensen har saaledes set Fiskerlejets Udvikling fra Begyggelsens allerførste Dage.

Da han i 1864 kom dertil fra Agger sammen med sine Forældre, laa der kun seks Huse ved Fiskerlejet, og de var blevet bygget Aaret før. Allerede som ganske ung begyndte han at fiske, og han kan berette om mange spændende og livsfarlige Ture, han har gjort i Sejlbaadens Tid, da han var i Baadelag med den nu afdøde Baadformand Niels Jakob Sørensen. Da han var 15 Aar gammel, kom han første Gang i Fare paa Havet. Sammen med fem andre var han taget paa Fiskeri, og saa rejste en stærk Storm sig. Man turde ikke gaa ind ved Lyngby, og det gik nordpaa, indtil man endelig fik Baaden ind ved Vangsa. Her blev de forkomne Fiskere godt modtaget, men nogen Ro havde de ikke paa sig, for deres Familie derhjemme vidste jo ikke, at de var kommet velbeholdne i Land, og Kysttelefon var der ikke noget, der hed den Gang. Kr. Sørensen og en anden jævnaldrende ung Mand fik en Bid Brød, og saa fik de det Hverv at bringe Bud hjem om Redningen. Paa bare Fødder gik det af Sted langs Kysten til Lyngby, og selvfølgelig var de to unge Mænd godt trætte, da de havde gaaet og løbet de ca. 20 Kilometer hjem ovenpaa Strabadserne paa Havet i Storm. Det blev ikke

den sidste dramatiske Tur, Kr. Sørensen var med paa, og han er blevet bjerget i Land baade ved Stenbjerg, Vorupør, Klitmøller og Nord for Hanstholm i Aarenes Løb, men han var den rigtige Fiskertype, der ikke tabte Modet ved at se Døden i Øjnene nogle Gange.

I 1882 var han med til at oprette Redningsstationen i Lyngby, og gennem de mange Aar har han taget mængen en Tørn sammen med det øvrige Redningsmandskab for at hjælpe nødstedte Søfolk. Nu er han den eneste levende af de Mænd, der dannede Lyngby Redningsstations første Mandskab, og hans raske Virksomhed som Fisker og Redningsmand har gjort hans Navn kendt langs hele Thykysten.

Kr. Sørensen Helbred er ikke saa godt mere, og han maa holde sig i Sengen, men han følger stadig interesseret med i, hvad der sker ude omkring. Han har aldrig været gift, men nyder en god og velfortjent Pleje hos en Søstersøn, Opsynsmand Niels Sørensen, Lyngby.

under de skulde benyttes. Denne Konstruktion er paa det nærmeste ogsaa gennemgaaende for det Fremskridt, der med Hensyn til Baadens Motorisering tog sin Begyndelse fra 1914, og som nu er resulteret i, at ikke færre end 22 af Baadene har Motorer.

Patrouillering og Alarmering

Et andet særdeles betydende Fremskridt til Udvikling af Redningsvæsenets hurtige og sikre Virksomhed tog Fart fra 1886 ved Anlæg af Telefonforbindelser mellem de jydsk Stationer, der alle blev forbundet med Kontoret i Lemvig fra 1893 ved en Kabel over Thyborøn Kanal.

Men Kronen paa Værket sattes dog ved Gennemførelse af Vagt- og Patrouilletjeneste paa Kysten. Denne begyndte fra Efteraaret 1900 og bestaar i, at Redningsmandskabet udfører Patrouilleringstjeneste paa Stranden i Tiden fra 1. September til 30. April hver Nat, naar Forholdene er saaledes, at Stranding kan befrygtes og Landing med aaben Baad skønnes forbundet med Fare.

Om Dagen hele Aaret igennem og om Natten i paakommende Tilfælde i Tidrummet 1. Maj—31. August besørger Kyst- og Strandingsvagten af Strandfogderne. For at gøre Patrouilleringstjenesten saa effektiv som mulig anbragtes samtidigt en Del Alarmeringsstationer — nu ialt 193 paa den ca. 700 km lange Telefonledning — smaa Træhuse med Telefonapparat, rundt omkring langs Kysten, saa Vagtmandskabet intet Sted har længere end ca. 3 km til nærmeste Telefon paa Redningslinien. Paa den Maade kan der med kort Varsel sammenkaldes Mandskab og Redningsmateriel skaffes til Sted, hvor Stranding forefalder, og næppe noget andet Land har en i det hele saa virkningsfuld og praktisk Ordning til Redning af skibbrudne.

Et saa omfattende Reformarbejde kunde selvsagt ikke gennemføres uden Brydninger af forskellig Art. Fra mange Sider kom Kritik og Forslag, og ikke sjældent skete der nogen Sam-

menstød med denne og hin Autoritet; men Andersens selvstændige Personlighed veg aldrig et Haarsbred fra, hvad han efter grundige Overvejelser ansaa for det rigtige, og hans praktiske Indstilling, udprægede Pligtfølelse og Retfærdighedssans gav hans Optræden en Ballast, der bragte hans Dispositioner velfortjente Sejre.

En Leder, der var et lysende Eksempel

For sin Institution havde han den mest udelte Interesse og det varmeste Hjertelag, ligesom han i de mindste Enkeltheder administrerede den aldeles mønsterværdigt. Han forlangte Orden og minutøs Opfyldelse af Mandskabets Pligter og fordrede Vederlag for Lønnen, og hans store Autoritet beroede ikke mindst paa, at han selv var et Mønster paa Pligt og Arbejdsomhed. Navnlig var Økonomien sjældent gennemtænkt; man havde altid Følelsen af, at han var den selvhjulpne, der med et Par tomme Hænder fra Ungdommen af ved Energi, Sparsommelighed og Pligttroskab retliniet havde arbejdet sig frem, og som derfor anerkendte den gyldne Sandhed, at Samfundet maa have Vederlag for Løn, og at den skal og bør fortjenes, hvis Demoralisation skal undgaaes.

Ogsaa med Smaatingene var han meget nøjeregnende. Materiellet skulde være første Klasses og i brugbar Stand til de mindste Enkeltheder. Da han var uddannet Haandværker, havde han de bedste Betingelser for at kunne hindre Misbrug ved Leverancer og Arbejdsydelser. „Han vil raade, men det er ogsaa let at finde sig deri, da han har Forstand dertil“, var Mandskabets almindelige Dom, ogsaa i dette Forhold. Alle vidste, at intet maatte gaa til Spilde. En Opsynsmand, der havde bundet sin Hund med et Stykke kasseret Raketline, fik saaledes en venskabelig Paamindelse om det forkerte i saaledes at benytte Redningsvæsenets Tovværk; det skulde gemmes til Salg. Intet undgik hans skarpe Blik, selv om han ikke altid direkte paa-talte enhver mindre Uregelmæssighed. Under en Inspektion havde en ellers pligtopyldende Opsynsmand en mindre Mangel ved Materiellets Ordning. Det saa ud, som om det var undgaaet Konsulens Opmærksomhed; men ved næste Besøg, da alt var i Orden, sagde han lunt, idet han passerede det paagældende Stykke Materiel „Ser vi det — nu er det nok kommet paa Plads!“

En Mandfolke-Besked

Indtil den store Missionsbevægelse fra sidst i Halvfjerdserne tog Fart i Harboøre og paa Lemvigkysten, var det almindeligt, at Fiskerbefolkningen fik deres gode Part af Tidens billige Brændevin; men det var Konsulen meget imod. Hans Folk maatte ikke nyde Spiritus til Overmaal, og gentog Beruselse sig nogle Gange, var Afskedigelse vis. Han var dog ingenlunde Ven af Afholdsbevægelser, der samtidig kom

til Eggen; Afholdstjernen, sagde han, er ikke Tegn paa Selvstændighed. Men Værtshuslivet hadede han. Naar Redningsfolk efter udført Ærinde hos ham bød Farvel, var hans Afskedsord dengang gerne: „Sørg nu for at komme lige hjem!“

En Baadmand fra Harboøre var efter et saadant Besøg kommet ud for en saa kraftig Overhaling i Byen, at det paa Værtshuset resulterede i et Slagsmaal, under hvilket et Par af Borgerne maatte føle Redningsmandens Bjørnekrafter. Da han paa de smaa Timer var landet i den hjemlige Havn og maatte skrive for sin Ægteviv, skønnede hun efter den Forfatning, hvori hans Klæder præsenterede sig, at Byturen ikke havde hørt til de normale. Hun vidste, at Konsulen ikke taalte, at hans Folk lavede Optøjer, og raadede derfor Synderen til straks at søge Absolution. Dette kviede han sig ved; men hun, der var klar over, hvad der stod paa Spil, tog resolut til Byen, traf Konsulen og afgav omstændelig Rapport om Begivenheden og Ægtefællens dybe Anger. Da hun sluttede med en Bøn for Manden, sagde Konsulen kun: „Hils Deres Mand, at han ikke er et Mandfolk, naar han skal have andre til at forrette sine Ærinder.“ Efter den Besked tog han selv til Konsulen og fik en kraftig Skyll om, at Redningstjenesten forpligtede, og dermed var den Sag ude af Verden.

Alvorsmand, men fuld af Lune

Skønt Konsul Andersen var en Alvorsmand — man saa ham kun sjældent smile — og udviste den største Punktighed og Akkuratesse i de mange forskellige Forhold, han havde med at gøre — som Befuldmægtiget for Lloyds og mange andre Assuranceselskaber ledede han næsten altid personlig de mange Strandingsauktioner — kunde han ved given Lejlighed aflevere en rammende Vittighed. Blandt det bjærgede Inventar fra en strandet Skonnert fandtes en Vandcisterne. Da denne oprabtes, forklarede han meget omstændeligt dens Størelse, og hvor mange Tønder og Potter den kunde rumme. Det var ham nemlig altid om at gøre, at Liebhabererne fik de fyldigste Oplysninger om Tingene.

En Københavner med et noget anløbet Antræk havde ikke den fornødne Taalmodighed til at paahøre den detaillerede Redegørelse og afbrød med Tilraabet: „Og hvor mange Snapse kan den saa tage Hr. Konsul?“ Omgaaende faldt Svaret: „Min Herre! Beror ganske paa, hvor store De nyder dem.“ Københavneren dukkede sig under Publikums Latter.

Eftermælet

Ved Konsul Andersens pludselige Død en halv Snes Dage efter, at hele Landets Presse havde omtalt hans 40 Aars Jubilæum og bragt ham Landets Hyldest og Tak for vort Redningsvæsenes Organisation og for et langt og daadrigt Livs fortjenstfulde Virke, skrev et Blad

bl. a. følgende rammende Karakteristik af ham:

„Han var en Lykkens Yndling i Livet, fordi han naaede at fuldføre en stor og betydningsfuld Gerning, der passede for hans Liv, og som i rigt Maal indbragte ham baade den indre Tilfredsstillelse og den ydre Anerkendelses Høst. Og han var tillige Lykkens Yndling i Døden — ikke tynget af Sygdom og Lidelse, men endnu i sin fulde Kraft kaldtes han bort, endnu omstraalet af Festdagens Glans. Hans Død som hans Liv blev et Billede paa harmonisk Kraft; her passede alting sammen, og her gik alt, som det skulde, saaledes som det kun times de faa udkaarne. Han var en af de Mænd, som Landet med Rette er stolt af, og hvis Personlighed og Virke en Nation netop i Nedgangstider har godt af at drage sig til Minde. Han havde de Egenskaber, som er de vigtigste for et Folk, der vil trives: Mod og Udholdenhed — Mod til i afgørende Timer at sætte Livet ind og Udholdenhed til i de lange mellemliggende Perioder af dagligdags Tilværelse ikke at tabe de store Maal af Syne...“

Hans sidste Ord var: „Kære Gud — hold din beskærmende Haand over vort lille Fædreland, og lad det ikke ligge forsvarsløst hen!“

J. Gr. Pinholt

Glimt fra Bornholm

Efter det ny Tidsskrift „Danmark“ gengiver Bornholms Tidende nogle morsomme Smaa-træk fra to Afhandlinger om Bornholm.

De kender nok Husmoderen, der evig og altid gør rent i Stuerne og er proper med alt, men som dog altid beklager, at der ikke er rent nok! Typen siges at være særlig rigt repræsenteret paa Bornholm. Der var engang een — jeg tror det var i Aaker, men det kan ogsaa have været et andet Sted, — som overfor en Gæst kom med de sædvanlige Undskyldninger for, at der var saa støvet og snavset. Den fremmede, der kendte sine Pappenheimere og godt kunde se, hvordan Stuerne skinnede af Renhed, svarede bare: „Når her e så sjided, vafor Fankinj gjorr ni så ikkje rent!“

Man har i vore Dage berømmet Arresten i Ebeltoft som værende særdeles hyggelig for Arrestanterne. At der i gamle Dage ogsaa herskede en vis Hygge andre Steder, derom vidner en Meddelelse fra Malermester Carl Hansen, København. Han fortæller fra sin Barn-domstid i Svaneke, at der i et Arrestlokale i det gamle Raadhus sad en Arrestant, som lavede forskelligt Trælegetøj. Uden for Vinduet samlede Børnene sig, og Manden derinde solgte Legetøjet til dem og leverede det ud til dem gennem Jernstængerne i det aabentstaaende Vindue. Ganske hyggelig og interessant maa den have været, den Svaneke-Legetøjsbutik!

Fra Vesterhavet

I Sømandsmissionens Blad „Redningsbaaden“ findes følgende gribende Digt, som vi tillader os gengive.

D. 3. December 1891 forulykkede Fiskerbaaden „Tonga Tuba“ af Hjerting under Sejlads hjem fra Havet uuder en pludselig opstaaet Storm med sin Besætning, 3 Mand.

Nedenstaaende Digt blev forfattet af Kaptejn J. I. Barfod og læst op ved en Nytaarstest i Esbjerg den 7. Januar 1892.

Jeg gjerne vil,
om nu jeg faar Evne og Lykke dertil,
oprulle for Deres Blikke et Billed' . . .
– Vel er Billedet mærkt – dog, De maa tage det saa,
husk paa, det er malet efter Naturen,
– øj i Detaljer, i store Konturer,
med brede dristige malende Træk,
og det bærer et Stempel – det bedste af alle,
det er Sandhedens Stempel, lad nu staa eller falde!

Der er Uvejr i Vente – Maagerne skrige
og samles i Flokke paa Fjorde og Vige.
Alt læfter Havet sit bølgende Bryst
til Favntag af Klitternes arrede Kyst,
og ude i Vøst trækker Solen Strimer. –
Med Angst og Forventning i spændte Miner
staa Børn og Kvinder langs Havklittens Rand,
og se over Havet.

Armen er slynget fast over Brystet,
Haanden, den højre, om Hjertet er krystet,
Læben er presset, og tavs som det spejdende Blik,
– men saa du dem – vist du en Følelse fik,
som stod der et Skrig fra den tavse Skare,
om Nød og Fortvivlelse, Jammer og Fare;
det er Hustruer, Mødre ved den aabnede Grav,
– deres Folk er til Havs. –

Vesterhav ruller i brede Drag,
grønlig Bølgebjerg, Lag paa Lag
frøimod Landet,
og vugger derude en lille Skude,
en af de mange smaa, aabne Baade,
– Klitboens kullede, fattige Flaade, –
som bjørger derude det daglige Brød,
i Kamp for Hjemmenes Liv mod den bitre Død.
– Dog Søen gaar hullt, og det mulner til Søs,
Solen sig gemmer i Haglbygens Kappe,
tag Redskabet ind og vend Stavnen tilbys,
nu gælder det om, hvem der bedst kan sig rappe,
stærkt nærmer sig Natten.
– Der har vi den røgende Nordvest,
nu gælder det Livet, – sejl nu hver som bedst.

Det blev Nat over Havet, – men ikke stille,
Stormen den hviner, og frysende vilde
Haglbøger komme med piskende Skaade,
Søen den bryder med Skum og med Fraade.
Himlen er sort som en hvælvet Baad,
den eneste Lysning er Søernes Braad
og Morildens Glimt, der paa Rælingen slikker
og blinker paa Sejl, der langs Bølgerne ligger.

Ned i Læ – mod Røret højst,
med Sydvesten dybt i Panden,
Haanden skærmende for Øjet,
stirrer ud i Natten, Mænden,
ham, paa hvem saa mange bygge,
ham, som rejste Hjemmets Lykke,
ham, for hvem hver Bøn blev bragt,
han kæmper nu sin sidste Vagt.

Og Øjet spejder i Natten ud
gennem Storm og Slud,
det ser ingen blinkende Stjerne.
Det er, som blev slukket hvert lysende Haab,
som druknede' de dybt i den salte Daab,
dog se – fra det taagede Fjerne
der glimtede' en Lysning i bøgsorte Nat,
den spredte brat
i hans Sjæl det knugende Mærke,
Den skænkede' ham Livsmod og Styrke.
Et Syn – hans Viv derhjemme, –
hvor kunde han glemme
den lyse Lykke, hun har ham givet.
Med den blev dog lys, selv hans Kamp for Livet,
den Kamp – som afsluttes brat, nu i denne Nat.
– – Et tordnende Brag,
udspyt af Mørket, som indhyller alt,
et sydende Kaos, som over ham faldt.
Kun et eneste Skrig:
„Krist unde os naadig sit Himmørig!“
Og alt er forbi. –
Vred frembruser Bølgen med brede Pande,
Døden holdt Høst paa de mørke Vand.

Sent gryer den sludfulde Vinterdag;
– paa Havet omtumles der drivende Vrag,
men i Enkernes Hjem paa den hærgede Kyst,
der bliver det sent – maaske aldrig lyst. –
Kan vi tænde en Ild paa den slukkede Arne?
Kan vi tørre en Taare og sprede lidt Varme?
Kan vi løfte dem op i vor Kærligheds Favn?
Hvis vi kan! Saa tag fat i Guds signede Navn.
Hvert et Savn, vi kan lindre for en af de smaa,
er en Gave til ham, som nys fødtes paa Straa. –
Jens Ivar Barfod.

En 90-aarig fortæller

Som meddelt i sidste Nummer blev den tidligere Harboørefisker og Husmand Jens Chr. Bruun, Holstebro, 90 Aar d. 28. Januar. En af vore Medarbejdere fortæller følgende om den gamle Mand:

Fisker Jens Chr. Christensen Bruun er født i Harboøre, hvor Faderen, Kr. Larsen, i sin Tid drev den ene af de to Bruungaarde, Vester Bruungaard, og hvoraf Kr. Larsen og hans Børn bærer Navnet Bruun. Jens Chr. Bruun virkede i sin første Ungdom saavel paa Faderens som paa flere af Kystens Ejendomme, til han var 16 Aar gammel, da han – i Aaret 1867 – indledede sin Livsgerning ved Fiskeriet – et Erhverv, han gennem 30 Aar drev paa Vesterhavet fra Vrist, hvor han ved Siden af Fiskeriet drev en Ejendom med nogle Kreaturer, benyttede et Par Stude til Trækraft, og som senere afløstes af et Par Norskere, „Lisken“ og „Lotte“, med hvilken han kørte Tørv og Lyng for Beboerne, ligesom han pr. Chara-banc kørte til Gudstjeneste i Valgmenighedskirken i Lemvig. Ikke mindst Børnene var glade for den gæve Fisker og Kusk, der, naar hans Børn skulde ud blandt fremmede, indprentede dem de gode Ord: „Sig Sandhed, hvad der saa end sker . . . vær ærlig . . . lad enhver beholde sit“. I Aaret 1897 flyttede Jens Chr. Bruun til Odby paa Thyholm, hvor han ligeledes, sammen med sin senere afdøde Hustru, Marie Kirstine, der ogsaa var født paa Harboøre, drev et Husmandssted, ligesom han fiskede i Limfjorden og Tid efter anden i Store Bælt og Østersøen.

Her havde Jens Chr. Bruun sit Hjem, til han, da han havde naaet en Alder af 73 Aar, lagde Fiskeriet paa Hylden og flyttede til Holstebro, hvor han en Periode boede hos en Datter og Svingersøn, Overportør Fisker, Møllevej 4. Faa Aar efter Hustruens Død tog han Ophold paa De gamles Hjem, hvor han siden har nydt sin Livsaften. En stille Eftermiddagstime aflægger vi en lille Fødselsdags-Visit hos den gamle Ulk, der endnu bærer det karakteristiske Hageskæg. Den nu 90-aarige Beboer paa Hjemmet har som Fisker taget mangan drøj Tørn paa Havet; en af hans Oplevelser tegner han med følgende Ord:

– „Det var den 21. November 1893, at vi gik til Havs ved Midnatstid for at sætte Kroge. Havet var „slet“, dermed mener Fortælleren stille og roligt, saa ingen tænkte paa nogen Fare. Kl. 3 rejste Havet sig næsten pludselig, en Stund før Stormen naaede os, og vi raadslog om, vi skulde slippe Krogene og saa søge Land, hvad vi snart blev enige om. Vi satte Sejl og stod indefter, saa vidt vi kunde skønne, da det var bælgrødt, og vi kunde se Lanterne ved vort Landingssted. Bølgerne var bleven saa høje, at vi, naar vi var nede i Bøl-

gedalen, ikke kunde se Bovbjerg Fyr, der laa ca. 1 Mil sydligere. Da vi naaede Revlerne, og vi skulde gennem de frygtelige Braadsøer sagde vor Baadfører, som nu mente, han havde den rette Stilling paa Baaden, der fremfor alt skulde styres lige igennem disse: „Nu har jeg Hav og Vind med, nu styrer jeg ind i Guds Navn“. Vi løb saa for fulde Sejl igennem, jeg ved ikke hvor mange Braadsøer, og først gennem den sidste tabte Baadføreren Herredømmet, saa Baaden drejede rundt, og Vandet stod da ca. halvanden Alen over den ene Baadkant, uden at vi fik en Draabe Vand ind, saadan en Fart skød vi. Den næste Bølge førte Forstavnen i Stranden, hvor vi først kunde se, og den stod saa fast, at den tilbageværende Bølge ikke kunde tage den med ud, da vi ellers var gaaet under. Da vor Baad stødte mod Land, førte en udløbende Bølge en Mand fra en anden Baad, der laa i Landingen med Bunden i Vejret, ud mod os. De to Mænd, der stod i Stævnen, slap hvad de havde i Hænderne og greb Manden, som vi ogsaa fik levende i Land, men han var for medtaget, saa han døde, inden Lægen kom. Da det blev lyst, laa der tre Baade med Bunden i Vejret og 12 Lig slæbt op paa Standen. Der var intet Menneske ved Stranden, da Ulykken skete; Havet var jo helt rolig, da Fiskerne gik ud. Der druknede ved denne Lejlighed 26 Fiskere, hvoraf de 20 var gifte. Af de 6 Baadelag kom kun det ene, som jeg var med, levende i Land.“

Det ene Lys slukkes efter det andet . . .

Den gamle Digter, Orgelbygger Anton Berntsen slutter en Artikel i „Vejle Amts Folkeblad saaledes:

I denne mørke Ufredstid kommer jeg undertiden i Tanker om et Minde fra mine Læreaar. Dengang var Byens Gader ikke saa godt oplyste om Aftenen, som de senere er blevet. Naar Købmanden lukkede sin Butik, slukkede han med det samme Lyset i Vinduene, og Lygterne paa Gaden lyste ikke ret langt. Man skimtede dem som en lille lysende Plet i Mørket. Sent paa Aftenen gik der en Mand gennem Gaderne med en Stang i Haanden, han gik fra den ene Lygte til den anden og slukkede deres svage Lys. Saa var hele Byen mørkelagt, og saa var der intet andet Lys at se efter end Himmelens Stjerner. Dem kunde Manden ikke naa med sin Stav, og de lyste ud over den mørke Jord med Evighedsens Ro.

Vi oplever noget tilsvarende nu i det store Verdensdrama, der foregaar rundt om os. Vort Haab om Verdensfred har været knyttet snart til en Mulighed og snart til en anden. Men det ene Lys slukkes for os efter det andet, og

Mørket bliver bestandig tættere. Vi ængstes, og det eneste, der taler til os om Fred, er de evige Stjerner. De minder os om, at den almægtige Skaber lever endnu, og at han har Magt til at gøre Ende paa de onde Magters Rasen. De minder os om det Middel, der bedre end noget andet af vort eget kan hjælpe os til at faa vort Sind indstillet paa den rette Bølgelængde: Bønnen til Gud. Saa folder vi vore Hænder og beder „Fader vor, du som er i Himmelen.“ ...

Modig Redningsdaad

ved Husby Klit

Esbjergkutteren „Emma E 395“ har været ude for en meget vanskelig Situation ret ud for Husby Klit. To Mænd af Besætningen søgte at redde sig i Land fra Kutteren, der laa ca. 4 Kilometer ude i Havet, men undervejs svigtede deres Kræfter, og kun et overmaade smukt Stykke Redningsarbejde fra Kystvagtens Side frelste deres Liv.

„Emma“, der ejes af Fiskeskipper Magnus Pedersen, Esbjerg, var for fire Dage siden paa Vej ind mod Esbjerg. Et Stykke fra Havnen strejkede Maskinen, og „Emma“ gik i Drift nordover. Der var ikke ret meget Proviant tilbage i Kutteren, der havde været ude paa en længere Tur, og efter det første Døgns Drift slap Brød og anden Proviant op. I de følgende tre Døgn maatte Besætningen leve af kogt Fisk.

Situationen blev mere og mere kritisk, da Kutteren, samtidig med, at den drev nordpaa, ogsaa gik i skraa Linie mod Vest, saa at den fjernede sig mere og mere fra Kysten.

Mandag Aften var „Emma“ naaet paa Højde med Husby Klit, og Fiskeskipper Christiansen, der førte den, besluttede, at man skulde forsøge at skaffe Kontakt med Kysten for at tilføre Kutteren Proviant og samtidigt rekvirere Assistance for at faa Baaden bjerget.

Han bestemte sig derfor til, at to Mand skulde søge ind til Kysten, og han besluttede selv at gøre Forsøget sammen med Kutterens Bedstemand. Undervejs ind til Land kæntrerede de to Mænd, og snart laa de kæmpende i det iskolde Vand, omtrent en km fra Kysten og et godt Stykke fra Kutteren.

Paa Redningsarbejde i en skrøbelig Gummibaad

De to tilbageblevne kunde ikke yde dem nogen Hjælp, men til alt Held var de to Mænds haabløse Situation blevet bemærket fra Kysten. Opsynsmanden i Fjand, Svenning Kjærgaard, og en Mand fra Kysten, Vilhelm Poulsen, fik hurtigst muligt fat i en lille Gummibaad, der laa paa Stranden, og med en Raketline som Forbindelse ind til Kysten gik de ud. Da de var naaet ca. 700 Meter ud, viste det sig, at Raketlinen ikke kunde strække længere, men de fortsatte i den lille skrøbelige Baad uden Sik-

kerhedstov. Efter et meget haardt Arbejde lykkedes det dem at faa de to Fiskere bjerget op i Gummibaaden og bragt i Land. Samtidigt blev der telefonisk rekvireret Assistance fra Redningsdamperen Esbjerg, som senere hentede den nøddestede Kutter.

Langs hele Kysten betegnes Svenning Kjærgaard og Vilhelm Poulsens Arbejde som en storartet Redningsdaad, der har frelst to Mænd fra den visse Død. Fiskeskipper Christiansen og Bedstemanden var saa forkomne, da de blev reddet, at det kun vilde have været et Spørgsmaal om Minutter, før de havde været fortabt.

Bindestenene v. Sct. Ibs Kirke

Et 125-Aars Minde

I ældre Tid, da der ingen Hestestald fandtes ved de bornholmske Landkirker, hvilket der nu findes ved de fleste, anbragtes i Kirkegaardenes Kampestensgærder tildannede Bindesten med Jernringe til Bindslerne. Ofte var disse Sten for den enkelte Gaards Vedkommende anbragt paa det Sted i Gærdet, hvor Slægtens Gravsted fandtes indenfor, en smuk Tanke og vistnok ogsaa pegende paa en praktisk Side, nemlig den, at Gaardens Ejer antagelig selv bekostede sin Bindesten med dertil hørende Stykke Gærde.

De som Regel fint tilhuggede Sten bar foruden Binding næsten altid Gaardsnummeret og Ejernavnets Forbogstaver — undertiden Hustruens med — og endelig Aarstallet. Ved Sct. Ibs Kirke bærer en Del saadanne Bindesten Aarstal 1816, hvilken Aar da et nyt Gærde maa være opsat. En enkelt Bindesten er dog ifølge Indskriften af ældre Dato. Der staa nemlig følgende:

34
Selv Eyere Gaard
L. Sassersen
Nielsine Anders Daatter
1797

Det var den vestre Paradisgaards Bindested en Sandsten fra nævnte Aar. I Størrelse overgaar den de øvrige i 1816 anbragte. Disse har kun Ejers Forbogstaver, Gaardnummer samt Aarstal. Paa to mindre Sten, een til hver Hest og med passende Afstand i Gærdet, staar paa den ene „17 Selv“ og „P. M.“, paa den anden „17. Selv“ og „1816“. Det er altsaa Bækkegaards Bindestene. Gaardens daværende Ejer var Peder Munch. En anden Sten med samme Aarstal har Mærket: „12. Vorn. H. K.“ Det er Ellesgaard, der ved den Tid ejedes af Hans Kofoed. Endnu to Sten er mærket „P. A. S. 15 V.“ og „1816“. Gaarden er Gubbernegaard, i senere Tid kaldet Vornedegaard og daværende Ejer Peder Andersen (Møller). Der er ogsaa Bindestene for 36. Selvejergaard, Tiemannegaard, da ejet af Lars Eriksen, samt 3. Vornedegaard, Præsteboet, ejet af Lars Ipsen. Ogsaa ved enkelte andre Kirker findes Bindestene bevaret.

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften

Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8—6, Søndage 2—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

NY BØGER

„Gretemor“ Af Anders J. Erikscholm. (4. Oplag — 140 Sider — 3,50 — Gyldendal). Der er altsaa Bøger, som læses endnu! Og denne Bog fortjener det. Handlingen foregaar for ca. 100 Aar siden, og Skildringen hviler paa, hvad der er fortalt Forfatteren af en nær Slægtning, som har levet sin Barndom i paagældende Egn, Hovedpersonen Grete, der faar et Hjem paa Herregaarden, lutres gennem Sorger og Skuffelser og naar ved Udholdenhed den fortjente Lykke. De fine, rene og dybt menneskelige Skildringer er ikke alene hyggelige, men virker opmuntrende og forædlende, saa Læsningen bringer megen Udbytte.

J. Gr. P.

„De levendes Land“ I—II Af Harry Søiberg. (4. Udgave — 256 + 164 Sider — 11,75 — Gyldendal). Næppe tidligere er der som i denne store Bog saa tilforladeligt og gribende skildret Menneskeskæbner fra Heden og Jyllands Vestkyst under Tilværelsen i Afsagn og Nøjsomhed Strid og Kamp, Sorg og Glæde. Forfatteren, der selv er Vestjyde, lever med dem og kender dem til Bunds, og over det hele ligger en befriende og forædlende Tillid til de Underværker af Sejre, Kærligheden og det gode kan vinde.

Det er en Ære for vor Læseverden, at Bogen kan udkomme i Oplag paa Oplag.

J. Gr. Pinholt.

Fiskeauktioner i Januar

Skagen v. Th. Geisnæs: 1.040,087 kg, hvoraf bl. a. 29,704 kg Rødspætter, 28,441 kg Torsk, 85,962 kg Hvilling, 4,297 kg Ising, 1,218 kg Lever, 611,220 kg Sild, 1,128 kg Dybvands Hummer, 1,421 kg Skrubber og 252,165 kg Affaldsfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 2.131,655 kg fordelt paa 9,483 kg Rødspætter, 39,580 kg Torsk, 57 kg Pighvar, 6,328 kg Kuller, 1,428,908 kg Sild, 216,015 kg Hvilling, 9,834 kg Sej, 11,250 kg bl. Fisk og 410,250 kg Affaldsfisk.

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten, straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

RESERVERET

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

„Blue-Anchor“-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummitej.** Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere.** Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

A/S Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvarter

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Tlf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeritartikler. Rødspætte-, Kuller- og Torskevod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg. Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys

Kraft

Motorreparation

Radio

NILSSON

I Nilssons Sko

er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Køkkenudstyrs-

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,

Kongensgade 83, Esbjerg

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491

Esbjerg

Medlem af:

„Sig det med Blomster“

Støt Annoncørerne

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad have altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjeneri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET

Dampskibsselskabet

»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler have altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Sekort - Alt i Kolonial - 1. Kls Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

1. April 1941

8. Aarg.

Redningsbestyrer, Kaptajn
P. K. Nielsen

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr
KONTANT
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen
A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen
for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131
Kontortider:
10-11¹/₂ og 2-4
Lørdag Em. 2-6

**Pedersen &
Albrechtsen**
Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

**DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-
TIDENDE**
Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvjaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

To- og Firtakts-
Motorer
Billigste Pris
Forlang Tilbud
**Grenaa Havns
Motorfabrik**
Motorer i alle
Størrelser

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig Folkebank
Aktieselskab
Kontortid: 10-11,30 og 2-4 Lørdag Em. 2-6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thybørn, Herboøre, Bøvling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.

N. P. Jensens
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl Havn
anbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

A/S **Vestjysk Krystal Isværk**
Esbjerg

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere

Tøjet

fra
TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN

I. S. Kjærgaard
Neksø
Sømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning

**Køkkenudstys-
forretning**
Lysekroner, Glas, Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg

Fanø Sandorm
Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres
**S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø**

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

1. April 1941

8. Aarg.

Redningsbestyrer Kaptajn P. K. Nielsen

Peder Kjelder Nielsen, fødtes den 6. Juni 1852, og han var Søn af den bekendte Lodsoldermand Just Nielsen, som ogsaa har sat sig et smukt Minde i Redningsvæsenets Tjeneste. Efter Konfirmationsalderen kom P. K. Nielsen til Søs og pløjede Søen i en Aarrække. Han avancerede op igennem de forskellige Grader og førte i flere Aar Barkskipet „Christian“. Men allerede 31 Aar gammel kvitterede han Søfarten, bosatte sig i sin Fødeby, Skagen, og overtog kort efter Faderens Stilling som Opsynsmand ved Redningsstationen i Skagen.

Det var en stolt og berømt Flok, som Kaptajn Nielsen i 1883 traadte i Spidsen for. Han havde jo prøvede Mænd som Lars Kruse, Ole Svendsen, Niels Jensenius og flere andre ved sin Side, og ved disses Hjælp og under hans dygtige Ledelse blev der udført en Mængde særdeles vanskelig Redningsforetagender.

I 1896 blev der oprettet en ny Station ved Skagen, nemlig Stationen paa Grenen, og i 1900 da den hidtilværende Opsynsmand ved Redningsstationen Gl. Skagen døde, overtog P. K. Nielsen tillige Ledelsen af de daværende 3 Stationer. I de 22 Aar, hvor han saaledes havde Opsynet med 5 Stationer ved Skagen, deltog han personligt i Redningen af over 200 Menneskeliv.

„Han var den største Kæmpe og den bedste Baadstyrer paa den jydsk Vestkyst“, siger Mylius Erichsen.

I Aaret 1905 tog han sin Afsked som Opsynsmand ved Redningsvæsenet, idet han da blev udnævnt til Lodsoldermand ved Frederikshavns og Hirtsholmens Lodseri, men det varede kun 4 Aar, før han atter vendte tilbage og indtraadte i Redningsvæsenets Tjeneste, idet Marineministeriet den 1. Oktober 1909 udnævnte ham til Bestyrer af Redningsvæsenet for hele Jylland, og Redningsvæsenets Ledelse blev samtidig flyttet fra Lemvig til Skagen.

I 13 Aar — indtil han i Efteraaret 1922 tog sin Afsked — ledede Kaptajn Nielsen saaledes Redningsvæsenet under dettes fortsatte Udvikling, og det er navnlig i dette Tidsrum, at Bygning og Anbringelse af Motorredningsbaade paa forskellige Steder af Kysten er sket, ligesom der er oprettet flere nye Redningsstationer.

P. K. Nielsen - den gode Borger

Men foruden den store Virksomhed, som Kaptajn Nielsen har udfoldet i Redningsvæsenets Tjeneste, har der i mange andre Retninger været lagt Beslag paa hans Arbejdskraft. Det er allerede nævnt, at han har beklædt Tillidposter inden for Lods væsenet, idet han samtidig med, at han var Opsynsmand ved Redningsstationerne ved Skagen, ogsaa ledede Lods væsenet der, og han blev senere Lodsoldermand i hele Distriktet. Han har for Vagervæsenet ført Tilsyn med Vagerne og Sømærkerne ved Skagen, han har været Repræsentant for Svitzers Entreprise og deltaget i Bjergning af baade Skib og Last ved mange forskellige Lejligheder. Som Søretsmedlem har han været med til Mængder af Søforklaringer og Søforhør, og mangfoldige Gange har han været udmeldt til Besigtigelse ved forefaldende Havarier baade i Skagen og Frederikshavn.

I det kommunale Liv har han ogsaa været meget benyttet, og det var i en meget ung Alder, at han blev valgt ind i Byraadet, hvor han snart blev et af dettes mest virksomme Medlemmer og gjorde navnlig et stort Arbejde for Anlægget af Skagensbanen og senere for Tilvebringelse af Skagens Havn. Han beklædte i en Aarrække Stillingen som Skagens Repræsentant i Hjørring Amts Skoleraad, og han har været Medlem af Bestyrelsen for Hjælpekassen i Skagen.

Han sad i Bestyrelsen for en Del velgørende Stiftelser og Legater, saaledes kan nævnes: Kronprins Frederiks Fond, Kunstnerfonden til Understøttelse af forulykkede Fiskeres Efterladte, Daphne-Fonden, Justitsraad Claudius', Fru Rørbyes og Dr. Christensens Legater. Det er næsten ugørligt at nævne alle de Tillidsposter, der har været ham overdraget.

Selvfølgelig blev der da ogsaa vist ham officiel Paaskønnelse. Da Kong Christian IX i 1890 var i Skagen for at indvie Skagensbanen, overrakte Hs. Majestæt ham Dannebrogsmændenes Hæderstegn, og i 1907, da Kong Frederik var til Stede ved Indvielsen af Skagens Havn, blev han dekoreret med Ridderkorset. Han havde den russiske Stanislausorden og fik i Anledning af „Igotz Mendi“'s Stranding tildelt den spanske, sømilitære Orden samt den spanske Fortjenstmedalje i Guld. Da han tog sin Afsked fra

Redningsvæsenet i 1922. udnævnte Kongen ham til Kommandør af Dannebrog.

P. K. Nielsen - og hans Hjem

Billedhuggeren Axel Locher, Kaptajn Nielsens Nabo og nære Ven gennem mange Aar, sagde, før hans Kiste bares ud af det gamle Hjem i Vesterby:

„Her var hans Hjerte hjemme. — Her var han født, her legede han som Dreng, og her til disse Stuer førte han sin unge Brud. Her levede han sit Liv, og her døde han Døden. Viden om i Verden for han! Men her havde hans Hjerte hjemme.

Havet havde sunget ved hans Vugge. Noget af Stormens Styrke var der i hans Sind, men ogsaa af Solens varmende Mildhed — af Sommersolen paa den skønne Aarstid, hvor han fødtes.

Hans Ansigt kunde lyse paa dem, han holdt af — og han holdt af mange Mennesker — han udstraalede Godhed og Styrke. Han var en modig Mand, og han gjorde en stor Mands Gerning. Han indkarnerede i sig det bedste af Jydernes Sind, derfor fulgte de ham trygt som en naturlig Fører i Kampen mod Havet.

Hans Aand vil leve i dette Hjem — den vil leve i mere! Den vil leve blandt de Mænd, der nedover Kysten fortsætter hans Gerning. Vi vil takke ham en sidste Gang her i hans Hjem, vi vil altid huske ham og velsigne hans Minde.“

P. K. Nielsen - de fattiges Ven

En Skagbo skrev følgende Linier ved Kaptajn Nielsens Bortgang:

„Et af de smukkeste Minder, Kaptajn P. K. Nielsen efterlader sig her i sin Fødeby, er Mindet om den aabne Haand, de venlige Ord og de gode Raad, han altid kom dem i Møde med, der søgte ham i deres Nød og Trang. Mangan fattig Skagensfisker har han hjulpet, naar det kneb med at faa Skatter eller Renter betalt, eller det kneb med at faa det daglige Brød. Kaptajn Nielsen havde Føling med og Forstaaelse af den jævne Fiskerbefolkningens Kaar, ikke mindst i trange Tider, og det var hans Glæde at hjælpe andre. Derfor skal der her bringes en Tak fra en, som i sit Barndomshjem mere end een Gang saa Fars og Mors Glæde, naar de i en pengeknapp Tid havde søgt og faaet Hjælp af den gode Kaptajn.“

P. K. Nielsens Grav - paa Skagen Kirkegaard

Efter hans Død, den 22. Maj 1929, traadte en Komité paa 23 Medlemmer, alle bosiddende i Skagen og Gl. Skagen, sammen for at rejse et Mindesmærke paa hans Grav.

Oprindeligt var det Mening, at kun Redningsmænd og Skagboere vilde fremskaffe de til Mindesmærket nødvendige Midler.

Men næppe var Meddelelsen herom publiceret, før ogsaa Institutioner og Personer fra andre Byer udbad sig Tilladelse til at være med i dette smukke Forehavende.

Og hertil kunde Komitéen ikke ret vel sige Nej.

Thi de paagældende var alle Venner af P. K. Nielsen.

Der er ikke Tvivl om, at hvis man vilde have forsøgt en Landsindsamling, kunde der være fremskaffet et endogsaa meget stort Beløb.

Men herfra afstod Komitéen.

Det fastholdtes, at det burde være nære Venner, samt Redningsmænd og Skagensborgere, der løste denne Opgave.

Gravstedet blev noget nyt for Skagen.

Det er et af røde Mursten med overliggende Teglsten opført Monument med et Broncerelief af Kaptajn Nielsen, og nedenunder staar følgende Inskription:

Redningsbestyrer
Kaptajn P. K. Nielsen
født 6. Juni 1852
død 22. Maj 1929

Venner satte dette Minde.

Tegningen udførtes af Arkitekt Alexis Prior. Relieffet modelleredes af Billedhuggeren Axel Locher, og Murerarbejdet udførtes af Murermester Simon Uggerholt, Skagen.

Mindesmærket afsløres

Ved Afsløringshøjtideligheden udtalte Kantor Larsen bl. a.:

„Du var vort Land en god Søn!

Du tjente klogt og trofast en Virksomhed, der frelste 10.000 Mennesker fra Døden. Over saadan Gerning har Gud lyst sin Velsignelse, naar han siger: „Ingen har større Kærlighed end den, der sætter sit Liv til for andre!“

Du var vor By en god Borger!

Igennem hele dit Liv og Virke gik som en Understrøm din store Kærlighed til Skagen. Her fødtes du, her arbejdede du, her døde du.

Fortættes Side 43)

P. K. Nielsens Grav

Mands Minde

Dødsfald

Efter snart to Maaneders strengt Sygeleje døde Onsdag den 12. Marts paa Thisted Sygehus Baadmand ved Redningsstationen „Lyngby“ Carl Christensen, kun 31 Aar gl.

Han ansattes ved Stationen Oktober 1938 og var i den Tid bl. a. med til at redde 10 Mand af Besætningen fra den minesprængte Irlandske Damp „Marsk“ af Rotterdam. Ved Carl Christensens Død mister Stationen en af sine unge og kraftige Mænd, men ogsaa en Mand, som hele Stationens Mandskab satte stor Pris paa; han var i Besiddelse af de Egenskaber, som er en hver dansk Redningsmand værdig, stille, rolig, men bestemt i sin hele Færd, baade til Lands og Vands; han var den Mand, man trygt kunde overlade alt, da man vidste, det blev udført samvittighedsfuldt. Som Fisker vil han ogsaa blive savnet og ej mindst af sin Far, som han har brugt Fiskeriet sammen med siden Konfirmationen. Den lille Fiskerby har ved Carl Christensens Død mistet en af sine faa unge Fiskere, som den lille By vil savne længe; han efterlader sig kun gode Minder. Et talende Bevis paa, hvor afholdt han var, fik man af det store Følge, som fulgte ham til Graven, hvor Stationerne Stenbjerg, Vorupør og Agger var mødt. Ved Graven takkede Opsynsmand Niels Sørensen den afdøde som den gode og tro Tjener, der i sin korte Tid ved Redningsvæsenet havde haft hele Stationens Tillid; han var et lysende Eksempel til Efterfølgelse, Han efterleder sig Enke, men ingen Børn. Ære være hans Minde.

60 Aar

Baadmand ved Hals Redningsstation Th. Fr. Poulsen fyldte 60 Aar den 15. Marts 1941.

50 Aar

Baadmand ved „Klintholm Havn“, Andres Viggo Hansen blev 50 Aar den 13. Marts.

50 Aar

Baadformand ved „Vesteragger“ Laur. Vald. Laursen blev 50 Aar den 13. Marts.

75 Aar

Fhv. Redningsmand ved Klitmøller Redningsstation Jens Andersen Krogh fyldte 75 Aar den 6. Marts.

60 Aar

Baadmand ved „Torupstrand“ Redningsstation, J. P. Jensen fyldte 60 Aar den 7. Marts.

80 Aar

Forhenværende Betjeningsmand ved „Vangsa“ Redningsstation, Peder Nielsen, blev den 7. Marts 80 Aar.

65 Aar

Tidligere Baadmand ved Esbjerg Redningsstation, N. Thygesen, fylder den 29 April 65 Aar.

A. Thygesen har deltaget i 17 Redningsforsøg og været med til at redde 66 Mand; han er dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, A. Thygesen følger til Sta-

dighed Redningsvæsenets Arbejde med stor Interesse, og er en af de faa, der er bevet staaende som Medlem i vor Forening efter sin Afsked.

60 Aar

Den 26. Marts fyldte Baadformand J. C. Baltesen, Nørre Vorupør, 60 Aar. Jens Baltesen har hele sit Liv arbejdet ved Fiskeriet fra Vorupør og blev hurtigt en af Kystens dygtigste Fiskere. I 1916 kom han ind ved Redningsvæsenet og blev i 1920 Baadformand, en Post han endnu beklæder. Han har altid været en stærk interesseret Mand; der har beklædt forskellige Hverv; saaledes har han siden 1913, altsaa i 28 Aar, været Medlem af Hundborg-Jannerup Sogneraad. I en Aarrække har han været Medlem af Skolekommissionen, og han er nu Medlem af Menighedsraadet. I 6 Aar fra 1933 til 1939, var han Formand for Vorupør Fiskeriforening. De sidste Aar har han ikke drevet aktivt Fiskeri, men har en Ejendom med lidt Landbrug til.

Dødsfald

Fhv. Fisker og Redningsmand Niels Bach Christensen, Stenbjerg, er død, 77 Aar gl.

Niels Bach begyndte, saa snart han var konfirmeret, med at drive Fiskeri for paa den Maade at hjælpe sin Moder, der tidligt blev Enke, og Søskende med det økonomiske. Niels Bach drev Fiskeri til han var 60 Aar, og han var helt igennem en dygtig og stout Fisker, der aldrig gik af Vejen for en haard Tørn, ligesom han mange Gange maatte prøve med Livet som Indsats af bjerger Baad og Redskaber. Han havde flere Gange været ude for Kæntringsulykker, første Gang med Redningsbaaden, idet han var i Redningsvæsenets Tjeneste fra 1. Oktober 1894 til han i 1923 faldt for Aldersgrænsen. I disse Aar var han med til at redde 91 Mennesker. Sidste Gang, han var ude for en Kæntringsulykke, var, da han sammen med 3 andre var ude paa Fiskeri med Torskegarn i en Pram, da der pludselig kom Storm og høj Sø. Ved Landingen kæntrerede Prammen, og ved denne Lejlighed mistede Niels Bach sin ældste Søn Erik. Selv blev han reddet i meget forkommen Tilstand og blev kun ved Hjælp af kunstigt Aandedræt kaldt tilbage til Livet.

NY BØGER

„Eckernførde“. Af Kaptajnlejtant Thorkel Bjerre (Rigt ill. — 4,50 — Dansk-nordisk Forlag). En overordentlig interessant og indgaaende sømiliter Afhandling om den sørgelige Kamp Skærtorsdag 1849 i Eckernførde Fjord, der afsluttede med, at Lineskibet „Christian VIII“ sprang i Luften, og Fregatten „Gefion“ blev taget af Fjenden. Det er hidtil uklart, hvad der var Aarsagen til Eksplosionen, men Bogen gør det sandsynligt, at det var Skibets trediekommanderende, der sprængte det stolte Skib i Luften for ikke at overleve Skændslens, at det kom i Fjendens Eje. Man læser det fængslende Stof med usvækket Optagelse til sidste Linie. J. Gr. P.

Sømandskursus i København

Paa Sømandsmissionshotellet har der i Vinter været afholdt et Kursus for unge Sømænd under 18 Aar. Del har været besøgt af 15 unge Sømænd.

Et Hundredears Minde

2 Standinger ved Gudhjem i 1840

Paa Hundredearsdagen for nedenauførte Begivenhed den 22. Maj 1940 blev der paa Marineforeningens Foranstaltning opsat en Mindetavle paa Gudhjem gamle Kirkegaard med følgende Indskrift:

Minde over 11 finske Sømand, Besætningerne paa 2 finske Sejlskibe, „Dyggan“ og „Alexander“, som forliste ved Gudhjem den 22. Maj 1840.

Strandingerne, som Pladens Indskrift henviser til, foregik paa følgende Maade efter Fisker Peter Kochs Optegnelser i hans nedskrevne Ungdomserindringer efter Fortælling af gamle Fiskere.

Aar 1840 den 22. Maj strandede to finske Galeaser, den ene ved Grevens Dal ved Gudhjem ved Navn „Dyggan“, Kaptajn Østmann, og den anden ved Melsted ved Navn, „Alexander“ Kaptajn Asplund. Ved disse to Strandinge druknede 11 Mand, som blev begravet den 28. Maj paa Gudhjem Kirkegaard, og hvis Navne og Alder var følgende:

Johan Gustav Østmann,	15 Aar,
Johan Ahlkvist,	38 „
Iphaim Strømdahl,	36 „
Johan Kreander,	38 „
Frederik Holmberg,	20 „
Vilhelm Bjørkman,	18 „

Kaptajn Østmann fra „Dyggan“ blev reddet; men hans 15 aarige Søn, Johan, druknede.

Af „Alexander“s Mandskab:

Begr. 28. Maj: Isaach Mikkelsen,	21 Aar,
„ 3. Juni: Gustav Førbom,	22 „
„ 8. „ Hendrik Nordstrøm,	24 „
„ 10. „ Frederik Palmgren,	34 „
„ 12. „ Gustav Adolf Asplund,	15 „

Kaptajn Asplund og en af „Alexander“s Mandskab blev reddet, men hans Broder, Gustav Adolf Asplund, druknede.

Skibene kom fra Nystad i Finland, hvor de var hjemmehørende, og bestemt til København med Trælast, som i de Tider blev solgt i mindre Partier direkte fra Skibet til Forbrugeren — et Monopol til at drive denne Handel var givet til de i Nystad hjemmehørende Skibe, fordi de var de første, som bragte Bygningstømmer til København, efter at en Ildebrand havde hærget Byen.

Som det fremgaar af Beretningen, indtraf Strandingerne den 22. Maj, altsaa paa den Aarstid, hvor man regner med rolige Vejrforhold i vore Farvande. Skibene var ogsaa kommet lykkeligt og vel op under Bornholm, da det pludselig slog ind med en orkanagtig Storm af N. Ø., og da Skibene var tæt under Land udfor Listed, skulde der sejles haardt med be-

holden Kurs N. V. for om mulig at sejle klar af Landet og komme forbi Hammeren, thi da vilde Faren være overstaet og Vinden god vest efter, Det saa ogsaa ud, som om dette skulde lykkes; men saa var det, at „Dyggan“, Kaptajn Østmann, under det stærke Pres af Sejlføring sejlede Rigningen over Bord, og han var nu prisgivet for Stormens og Bølgenes Magt. — Da nu Føreren af „Alexander“, Kaptajn Asplund, som var Svigersøn af Kaptajn Østmann, saa dette, mente han, at Svigerfaderen selv havde kappet Rigningen, for om muligt at Skibet derved kunde holde bedre sammen, naar det kom ind i Brændingen — og nu foretog han det skæbnesvangre Skridt ogsaa at kappe Rigningen paa „Alexander“, og dermed var begge Skibe prisgivet, og Følgerne blev Strandingen og Tab af de Menneskeliv, som her er berettet om. Der var Sandsynlighed for, at begge Skibe havde klaret sig, hvis det staaende Gods paa „Dyggan“ havde holdt; men dette fortæller os, at et eneste Spand Vant eller et eneste Taljereb, som ikke svarer til det Pres, som Stormens Magt kan bringe, er nok til at foraarsage de største Ulykker, og det fortæller os ogsaa, at Erfaringen er en god og nødvendig Skole for dem, som skal færdes paa Havet.

Indsendt af Chr. Poulsen, Gudhjem.

Eftertryk forbudt.

Den norske Sømandsmission

Igennem mere end 75 Aar har den norske Sømandsmission øvet en meget betydelig Indsats. Der er vist ikke mange danske Søfolk, der ikke paa en eller anden Maade har nydt godt af dens omspændende Virksomhed. Mange Sømandspræsters Navne kunde nævnes, men jeg behøver kun at omtale Sømandspræst Johan Nielsen, tidl. Buenos Aires, og enhver Sømand vil give mig Ret i, at vi danske staar i stor Taknemmelighedsgæld til vort norske Broderfolk.

Efter Opfordring fra „Nødhjælpen til Europas evangeliske Kirker“ paatager „Indenlandsk Sømandsmission“ sig med Glæde at staa i Spidsen for en Indsamling til den norske Sømandsmission. — Bidragslisten vil til sin Tid blive offentliggjort i Sømandsmissionens Blad „Redningsbaaden“. — Bidrag kan sendes til Giro 3300, Indenlandsk Sømandsmissions Sekretariat, Nordborggade 4, København Ø.

Fr. Vilh. Eilschou-Holm,
Sømandspræst.

Sømandshøjskolen i Svendborg

Den 2. April paabegyndes et nyt Kursus paa Sømandshøjskolen i Svendborg for Begyndere. Prisen for Ophold, Kursusundervisning og Kost er 85 Kr., hvoraf de 15 Kr. godtgøres af Staten. Alle Oplysninger laas ved Henvendelse til Sømandshøjskolen i Svendborg.

Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften
Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8-6, Søndage 2-9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8-12, 1-6, Søndag 8-9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

Der er næsten ikke den Del eller Ting af, hvad godt er for Skagen, du ikke har været med til at fremme.

Ogsaa mangfoldige unge Skagboere, som du har bragt i Vej og Stilling, elsker dig, og glemmer aldrig dine Velgerninger imod dem.

Du var Æresmedlem af vor Bys Borgerforening.

Og hvem fortjente vel som du denne Hædersbevisning.

Du var dit Hjem en god Mand og Fader!

Og idet nu Dækket falder for dette Gravsted, skal jeg udtale en Tak til Giverne, som skænkede Bidrag, en Tak til Arkitekten, som leverede Tegningen, en Tak til Kunstneren, som formede Reliefet, en Tak til Skagenhaandværkeren, som udarbejdede Mindesmærket.

Enkel, værdig, stilfuld er denne Grav.

Paa Givernes Vegne overdrager jeg nu Gravmælet til Slægtens Eje, Røgt og Varetægt.

Jeg ved, at det kommer i gode, kærlige og forstaaende Hænder, og jeg føler mig overbevist om, at der i Skagen altid vil leve en Slægt, som vil regne sig det til Ære at værne, frede og hæge om gode Skagboeres Grave.

Kære Fru Nielsen, Børn og Børnebørn!

Tungt var det for Dem at miste det kære, De ejede her paa Jord.

Men lad nu Mindet om Deres Mands stolte Livsvirke og store Kærlighed og den Detagelse og Medfølelse, De har mødt fra saa mange Sider og paa saa mange Maader, trøste Dem. Og hav Troen paa, at:

„Han, som har hjulpet hidindtil, han hjælper nok herefter.“

Da vil De sikkert kunne naa frem til at sige, som det lyder i Henrik Ibsens skønne Digt:

„Stort har jeg mistet, men stort jeg fik,

bedst var det, kan hænde, det gik, som det gik.

Saa faar du ha' Tak da, Gud.“

Kaptajn P. K. Nielsens Hustru

og trofaste Livsledsagerinde, Franziska Helene Jensine, f. Hansen, var en Skibsførerdatter fra Aalborg. Hun overlevede sin Mand i godt en halv Snes Aar. Den 18. Maj 1940 døde hun og blev begravet ved sin Mands Side. De efterleves af to Døtre, der er Indehavere af det kendte Badepensionat „Traneklit“ i Gl. Skagen.

Chr. H. L.

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummitoj.** Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere.** Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren.

En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magazin

Skandinavien største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magazin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Tlf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeritrikler. Rødspætte-, Kuller- og Torsk-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys
Kraft
Motorreparation
Radio

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i Februar

Skagen v. Th. Geisnæs: 192.373 kg, hvoraf ca. 15.178 kg Rødspætter, 11.255 kg Torsk, 11.900 kg Hvilling, 1.015 kg Ising, 5.515 kg Sej, 96.050 kg Sild og 50.150 kg Affaldsfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 2.371.277 kg fordelt paa 2761 kg Rødspætter, 144.300 kg Torsk, 850 kg Vinger, 5.650 kg Skærising, 7.150 kg Kuller, 119.400 kg Hvilling, 1.522.816 kg Sild, 56.500 kg Sej, 23.150 kg bl. Fisk og 488.700 kg Affaldsfisk.

— Støt Bladets Annoncører —

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad høves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanti

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN
Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler høves altid paa Lager
Manille, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kls Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

1. Maj 1941

8. Aarg.

Altartavlen i Harboøre Kirke

(Se Teksten Side 50)

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen

A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen

for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11½ og 2—4
Lørdag Em. 2—6Pedersen &
AlbrechtsenEsbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

To- og Firtakts-
Motorer
Billigste Pris
Forlang Tilbud
Grenaa Havns
Motorfabrik
Motorer i alle
Størrelser

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig Folkebank

Aktieselskab
Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bevling, Ramme.
Alle Bankforretninger udføres.N. P. Jensens
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

A/S Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54Det sidder bedre
og holder længere

Tøjet

fra

TOFT NIELSEN & MATTHESEN

I. S. Kjærgaard
Neksø
Sømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima GummibeklædningKøkkenudstyrs-
ForretningLysekroner. Glas. Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg

Fanø Sandorm

Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

1. Maj 1941

8. Aarg.

Et 60 Aars Minde

Dampers „Mizpah“
Stranding ved Skagen

Den 20. April i Aar er det 60 Aar siden een af de mest dramatiske og farefulde Strandinger i Redningsvæsenets Historie fandt Sted paa Jyllands Vestkyst. I Redningsvæsenets Beretning i de gamle Protokoller fra den Tid fortælles i al sin Nøgternhed følgende om Redningsarbejdet:

Den 20. April 1881 om Aftenen Kl. 9½ blev der meldt til Redningsstationerne „Skagen“ og „Gl. Skagen“, at der var strandet et større Dampskib omtrent midtvejs mellem de to Stationer. Det blæste en Snestorm med meget høj Sø. Baadformanden og 3 af Mandskabet ved Stationen „Skagen“ var bortrejste til Frederikshavn, men andre Mænd traadte i deres Sted, og Redningsbaaden førtes hurtigt til Strandingsstedet og sattes ud. Det voldte Besvær med at komme klar af et i Strandkanten liggende Vrag, og een af Mandskabet kom ikke med, da han maatte springe i Vandet for at klare Baaden fri af Vraget, og han kunde ikke senere komme om Bord. Redningsbaaden gik godt ud over Revlerne, men da det strandede Skib stod lige ved Vraget af et stort Dampskib, som var strandet et Par Aar tidligere, var det forbundet med megen Livsfare at nærme sig Skibet, hvorfra Besætningen hele Tiden skreg om Hjælp, og Dampfløjten ustandselig lød. Der blev hele Tiden holdt skarpt Udkig efter Vraget, der laa lige i Vandkanten, men det var umuligt i Mørket at se noget særligt, da Søen brød overalt. Da Redningsbaaden var kommet det strandede Skib nær nok, blev Ankerdræget kastet, men det kunde ikke holde, der maatte derfor roes op igen, og denne Gang var det saa heldigt, at det blev sat fast i det gamle Vrag, og Dræget holdt da godt. Efter megen Besvær lykkedes det Redningsbaaden at komme op paa Siden af Skibet og faa 9 Mand, som sad i Fokkerigingen oppe paa Bakken, ned i Redningsbaaden. Det besluttedes da at gaa i Land med disse, der var meget forkomne, idet man forstod, at Besætningen bestod af i alt 22 Mand, og disse kunde dog ikke være i Redningsbaaden paa een Gang. Redningsbaaden kom da lykkeligt i Land Kl. 2 om Natten, hvor det erfarede, at det var bleven forsøgt at sætte Skibets Baad ud, og der var gaaet 8 af Besætningen samt en Passager i denne, men den var

kæntret, og alle de iværende Mennesker druknede. Om Bord var der endnu 4 af Besætningen, men Gl. Skagens Redningsbaad var nu klar til at gaa ud. Stormen var tiltaget meget, men det lykkedes dog at komme ud med Baaden. Med Nød og Næppe undgik den at komme paa det farlige Vrag, og efter store Anstrengelser og ansporet af de skibbrudnes Nødraab kom de ud til Skibet, der nu var brækket midt over, og Søen brød henover det, saa det var umuligt til Tider at se de skibbrudne. Een af dem skylledes over Bord, men han opfiskedes i bevidstløs Tilstand af Redningsbaaden, og det lykkedes ogsaa tilsidst ved tilkastede Liner at redde de 3 andre over i Redningsbaaden, som derefter gik til Land, som heldigt naaedes Kl. 4½ Morgen, men den ene af de 4 Mand, der var opfisket i bevidstløs Tilstand, afgik kort efter ved Døden.

Det strandede Skib var Dampskibet „Mizpah“ af Liverpool, paa Rejse fra Hjemstedet til København m. fl. Steder med Stykgods.

For dette Redningsforetagende modtog baade Mandskabet ved Skagen og Gl. Skagen Pengebelønninger af den danske Regering og af Board of Trade, London, ligesom sidstnævnte foranledigede, at den fungerende Formand for Skagens Redningsbaad, Niels Jensenius Christensen, fik en engelsk Guldmedaille, og de 3 frivillige, der deltog med samme, nemlig Niels A. Nielsen, Chr. Hjorth Pedersen og Henrik Pedersen, fik hver en engelsk Sølvmedaille.

Generalforsamling i Thisted

Da Bestyrelsen regner med, at vi i Aar kan afholde vor Generalforsamling som sædvanlig i Juni Maaned, bedes eventuelle Forslag fra Medlemmerne, som ønskes behandlet ved denne Lejlighed, indsendt til Formanden i Løbet af Maj Maaned. Nærmere Bekendtgørelse angaaende Tid og Sted vil fremkomme i »Tidsskrift for Redningsvæsen«s Juninummer.

Gudhjem, den 19. April 1941

Chr. Poulsen

Den synske Strandfoged

I en lille Dalsænkning ude i det yderste Vest ligger den gamle Strandgaard, hvis Jorder taber sig i stejle Skrænter ud mod den aabne Strand. Strandgaarden er en gammel Havgaard, der nu staa duknakket ligesom forslaaet af Stormene fra Vest. Henfarne Slægter har bygget denne Gaard af Tømmer, der er drevet ind fra Havet. Dørene inde i Stuehuset er Skibsdøre med Messinghaandtag, der er pudset blanke og skinner som det pure Guld. De har siddet paa Skibene, der fo'r over Nordsøen. Strandens Folk har købt dem paa Forstrandsauktion herude eller samlet op paa Stranden, naar Havet sendte sit Vraggoods ind. Nu, næsten hundrede Aar efter, gaar disse Skibsdøre endnu paa deres Hængsler her i Strandgaarden. Om det saa er Gulvene, saa er de af svære Egeplanker, ogsaa fra strandede Skibe, der er ophugget. Gulvene er saa omtrent uopslidelige, Slægt efter Slægt har traadt og danset paa disse Gulve, og dog ligger de her lige saa friske, som den Dag de blev lagt.

Over Dørene ude i Udhuset sad Navnebrædter slaet op, der ligesom fortalte, at gennem Tiderne var „Ætne“, „Karoline“, „Prøven“ og „Stradivarius“ strandet paa Kysten, Paa „Ladeporten“ sad to Svaner udskaaret af Træ, slaaet op Side om Side. Ogsaa de havde prydet et strandet Skib. I Strandgaardens Have stod en Gallionsfigur — en Kvinde i Legemshøjde. Hun var udskaaret i Træ. Det sorte bølgende Haar hang ned over Ryggen. Som Skytshelgen havde hun siddet paa Boven af den stolte Bark, der havde faret paa Verdenshavene, under Sydens Sol som under Norges Fjelde. Men alligevel strandede Barken her og knustes over de jyske Sandrevler. „A kjøvt hin ve' Auktion“, sagde den gamle Strandfoged.

Nu stod Kvinden fra Havet i Strandgaardens Have. Med Ansigtet vendt mod Vest stirrede hun ligesom melankolsk ud over Nordsøen, hvorfra hun var kommet. Den gamle Gaard herude var præget af Havet, vidnede om, at her havde Strandens Folk boet Slægt efter Slægt. I de korte Decemberdage hang Havgusen tæt og klam over den gamle Gaard, hvortil hørte et Strandlen ude ved Kysten. Det var gaaet i Arv fra Far til Søn gennem flere Slægtled. Naar Faderen blev for gammel, blev Sønnen efter ham beskikket til Strandfoged.

Nu var Sønnen i Strandgaarden blevet gift og havde faaet Gaarden og dermed Strandlenet. Faderen, den gamle Strandfoged Peer Olesen, gik nu som gammel Mand i Gaarden. Han var dog langt fra aflægs, som man siger — nej, Strandlenet kunde han passe endnu. Det var hans kæreste Beskæftigelse.

Hver Morgen, endnu før det blev lyst, tog han sit „Hæg“ og gik til Havet. Og var der en Planke i Havstokken, da huggede han sin „Hæg“ i den og trak den ind paa Stranden. De smaa Stykker Vraggoods, der var kastet ind fra Havet, samlede han i Dynger og lagde en Sten paa hver, et Tegn paa, at Strandfogeden havde været der.

I Julemaanedens første Dage kom den gamle Peer Olesen en Dag hjem fra Havet, og det saa ud til, at han havde travlt. Fra Lofter og alle Kroge fandt han frem alle de Træsko og gamle Støvler, han kunde finde. Han lagde rene, ny Halmviske i dem og satte dem Par ved Par ude i Laden. Den unge Hustru saa forundret til og spurgte sin Mand, Sønnen, hvad dette skulde betyde.

Det er den gamle, der mener, han er „synsk“ og paastaar, at han kan se strandede Skibe staaende paa Revlen Aar og Dag, før de kommer. Nu i Morges mente han at have set et Skib staa strandet, og det er til Søfolkene, han har samlet de Træsko og Støvler sammen, saa de kan staa parat, naar de kommer.

„Ja, maaske allerede i Julen faar vi fremmede paa Strandgaarden, bette Folkens“, sagde den gamle Strandfoged meget bestemt.

Ude paa den yderste Spids, der hvor Jyllands fede Jorder falder brat ud mod Havet, hvor dens stejle Skrænt hæver sig ca. 100 Fod lodret fra Stranden, der boede Niels Peesen. Hans Ejendom havde i sin Tid været paa flere Tønder Land, men den var nu slugt af Havet. Huset stod ude paa den sidste Stump af Jorderne. Fra den vestre Gavlgang og ud til den bratte Skrænt var der kun 28 Alen. To Gange havde Niels Peesen skaaret fra Huset, et Fag hver Gang, for at komme længere bort fra den graadige Nabo; men det hjalp ikke stort, thi Havet fik stadig Skrænten til at styrte, saa Niels Peesen var lige nær ved den forslugne blaa Nabo.

Strandgaardens Strandlen strakte sig op forbi Niels Peesens Hus.

Natten mellem den 21. og 22. December hang Regntaage over Nordsøen. Det var saa mørkt derude som i en Ovn. Ved Femtiden om Morgenen blev Niels Peesen brat vækket af sin gode Søvn ved en infernalsk Tuden ude fra Havet. Det var saa voldsomt, at Skrænten ligesom gungrede. Niels Peesen styrtede ud af Huset og ilede ud paa Bjergets Kam. Herfra kunde han gennem Regntaagen skimte et Par røde Lanterner, der duvede ude paa Revlen.

At et Skib var strandet, var han klar over. Den voldsomme Tuden var Nødraab fra Havet. Saa hurtig han kunde, ilede han til Strandgaarden, hvor der allerede var tændt Lys. Han rev Døren op med et Smæld og skreg ind: „Et Skib staa i Strandlenet.“

Strandfolkene sad og plukkede nyslagtede Julegæs. Det var jo ind under Jul. Der blev

Mands Minde

Ridder af Dannebrog

Redningsbestyrer, Kaptajn Niels Hansen, er blevet udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Vi ønsker til Lykke.

50 Aar

2. Paaskedag fyldte Baadformand V. Damgaard, Løkken, 50 Aar.

50 Aar

Fisker og Redningsmand Carl Jensen, Løkken, blev Paaskelørdag 50 Aar.

Dødsfald

Fhv. Baadmand Klaus Kristen Nielsen, Haurvig, er afgaaet ved Døden d. 30 Marts d. A. i en Alder af 77 Aar. Han blev ansat i Redningsvæsenets Tjeneste den 1. Novbr. 1877 og søgte sin Afsked paa Grund af Alder og Svagelighed d. 1. Oktober 1928. Nielsen har været med til at redde 31 Mennesker; han var dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Han efterlader sig Hustru og en voksen Søn. Th. F.

50 Aar

Baadmand ved Sæby Redningsstation, Johs. Isaksen, blev 50 Aar den 13. April.

50 Aar

Baadmand ved „Kirkeby“ Redningsstation paa Rømø, Chr. Marinus Nielsen, blev 50 Aar den 2. April.

85 Aar

Fhv. Redningsmand Sonnich Sonnichsen, Sønderho, Fanø, fyldte 85 Aar den 18. April.

Salvbryllup

Fisker og Redningsmand Lars Møller Larsen og Hustru, Stenbjerg, holdt Salvbryllup den 22. April.

60 Aar

Baadmand S. Chr. Sørensen, Lønstrup, fyldte 60 Aar den 24. April.

nu noget andet at tænke paa. Gæssene blev halvt plukkede lagt i en Rad paa en Skammel. Deres lange Halse naaede helt ned til Cementgulvet i Bryggerset. Der blev hentet Dyner og Vaar frem, og alle Senge blev opredt. Thi i Strandgaarden ventede man, at der nu vilde komme fremmede fra Havet. Og i Laden stod de mange Par Træsko og Støvler parat.

Sønnen i Strandgaarden smed sig paa en Hest og i Trav gik det Nord paa, hvor Strandingen var. Regnen skyllede fra en blytung Himmel. Ikke før op ad Formiddagen splittede Dagslyset Taagen. Man saa da en Damper staa

fast paa yderste Revle. Søerne slog imod og over den, saa det knagede. Dampfløjten lød som et saaret Dyrs Klage ind mod de stejle Brinker. Fra den nærmeste Redningsstation kom Raketapparaterne hurtigt til Stede, og en dobbelt Line blev skudt ud over Damperen, men den blev ikke modtaget. Ikke et Menneske viste sig paa Dækket eller i Rigningen.

Paa Bjergskrænten havde samlet sig Hundreder af Tilskuere. Strandens Folk var ilet til. Hos Niels Peesen havde saa mange søgt Ly for Regnen, at Vandet drev af dem, saa Stuerne stod blanke af Vand. Hans Hustru maatte have Børnene, to smaa Piger, stablet op paa Bordet.

Strandens Folk var alvorlige. I deres Ansigter læste man Spørgsmaal: Er det et dødt Skib, der staa derude?

Op paa Formiddagen drev en Skibskuffert i Land i Strandgaardens Len. Da den blev aabnet, fandt man i denne de sirligste Nipsgenstande nede fra Syden, et Brudesløb samt en Del Breve skrevet af Jakobine Jakobsen fra Fløen i Norge til Styrmand Ole Olesen. Brudesløret var bestemt til hende. De to skulde have haft Bryllup, naar Skibet havde naaet Hjemstedet, Bergen.

Disse Breve oplyste ogsaa, at denne store Damper kom fra Sortehavet lastet med Hvede til Hjemlandet, som den aldrig naaede. Over Nordsøen løb den vild i Taagen den mørke Decembemat. En ublid Skæbne kastede den ind under de stejle Skrænter. Denne Kuffert blev det eneste, der kom til Strandgaarden fra denne Stranding, som den gamle „synske“ Strandfoged Peer Olesen havde set staaende paa Revlen.

Fra Kirketaarnene langs Kysten kimatedes Julen ind hin Juleaften, da det store Skib stod forladt paa Revlen. Juledagsmorgen, da Strandens Folk kom til Havet omme fra Jammerbugten, laa en Skibsbaad kastet ind paa Stranden. Ved Siden af laa sydlandske Frugter, og man fandt Champagneflasker, hvis guldfunkende Halse ragede op i Marehalmen. Og oppe ved Klitternes Fod laa en Sømand kastet ind næsten skjult i den hvide Fraade fra Havet. Han var endnu levende. Strandens Folk bar ham hjem, plejede ham, til han kunde fortælle om det store Drama. Han hed Niels Knudsen og var den eneste levende fra Strandingen.

I Skibets to Redningsbaade havde de forladt det, da det løb fast paa Revlen. Der gik 7 Mand i den ene Baad og 16 i den anden. Baagen med de 7 Mand kæntrede straks, efter at de var gaaet ud fra Damperen, og 4 Mand druknede, blandt disse Styrmand Ole Olesen. De tre andre blev reddet ind i den Baad, der var 16 Mand i. De 19 Sømand drev nu i denne Baad nordpaa og var saa nær Kysten, at de kunde tælle Vinduerne i Hanstholm Fyr. Nordvest i Havet ud af Jammerbugten kæntrede Baaden og nogle af Mandskabet druknede. De andre fik den paa ret Køl igen. De kæntrede

flere Gange, og hver Gang tog Havet sine Ofre. Den sidste Gang, den kæntrade, blev der kun 3 tilbage, der kom op paa Kølen af Baaden.

Niels Knudsen huskede ikke mere, anede ikke, hvorledes han var skyllet i Land. Der var druknet 22 Mand. I Norge sad der 16 Enker tilbage.

I Juledagene drev Ligene ind paa Jammerbugtens forblæste Strand, medens Damperen knustes paa Revlen. Den gule Hvide kastedes op paa Stranden, saa Kærnerne laa i lange gule Rader paa Stranden.

„Ja, Skibet kom, det havde jeg set“, sagde den synske Strandfoged, Peer Olesen, „men Folkene kom ikke, Havet tog dem. Gud være deres Sjæl naadig“. Han trippede ud i Laden og hengemte de mange Par Træske og Støvler, han havde sat der.

De mange Lig, der blev samlet op paa Jammerbugtens Strand, blev lagt til Hvile i en Fællesgrav paa Vestre Thorup Kirkegaard. Men skulde du, kære Læser, en Gang komme paa disse Egne, da spørg efter den store Fællesgrav.

Du vil se den omgittret og smukt vedligeholdt, og du vil se den store Mindesten, hvor den hvide Due sidder og stirrer ned paa de tre Alen Jord, hvorunder de fremmede hviler. Strandens Folk vil vise dig Stedet, hvor Ofrene fra dette Vesterhavs-drama sover deres sidste Søvn.

A. Nielsen, Strande.

Fiskeri fra Esbjerg

Paa Grundlag af Fiskerikontrollens Indberetninger til Fiskeridirektoratet kan følgende oplysninger om Fiskeriet i Marts Maaned:

For Fiskeriet fra Esbjerg var Vejrforholdene gode i Maanedens første Halvdel, der blev for hele Marts ialt 18 Fiskedage. Med levende Rødspætter indkom der 45 Fartøjer, Fangsterne varierede fra 500—2000 kg, undtagelsesvis 2250 kg. I Betragtning af Aarstiden og naar det erindres, at disse Fangster var opnaaet efter 1 til 3 Dages Fiskeri, maa Udbyttet betegnes som godt og lovende for den kommende Tid. Af urensede, ispakkede Rødspætter indbragte 27 Fartøjer tilsammen ca. 40,000 kg, direkte til Eksportørerne, fordelt over Fangster varierende fra 400 til 2500 kg, undtagelsesvis 3000 kg. Til Fiskeauktionen indkom 359 Fartøjer med slagtet og ispakket Fisk, hvoraf ca. Halvdelen var Smaarødspætter. Fangsterne varierede fra 750 til 5000 kg, undtagelsesvis indtil 7500 kg. Sammen med Rødspætterne blev der ogsaa indbragt store Mængder Ising, og i nogle Tilfælde ret betydelige Fangster store Torsk. Det fremhæves, at flere af Esbjerg-Fartøjerne i Marts Maaned opnaaede gode Udbytter; bedst blev Resultatet for en Kutter, som fra en enkelt Fiskeur indbragte 16,000 kg Fisk.

Til Esbjerg Fiskeauktion blev der ialt i Marts Maaned fra Søen ført ca. 1,195,000 kg Fisk, fordelt saaledes: 935,000 kg Rødspætter, 60,000 kg Torsk og 200,000 kg af forskellige andre Arter.

Rødspætte-Fiskeriet

Fra de øvrige Distrikter oplyses om Fiskeriet efter Rødspætter og andre Fladfish bl. a.:

Snurrevodsartøjerne fra Hvide Sande havde kun faa Fiskedage med 200—500 kg Dagsfangster. De søgaaende Fartøjer fra Thyborøn foretog 1—2 Rejser, de opnaaede 1000—4000 kg isede Rødspætter samt en Del anden Fisk, f. Eks. Pighvar, Slethvar, Rødtunger, Isinger, Torsk og Havkat. Længere Nord paa langs Kysten blev Udbyttet ikke stort.

Torske-Fiskeriet

Torskfiskeriet var ikke af større Betydning for Vestkysten; det nævnes som rent undtagelsesvis, at Kystbaadene fra Srækningen Stenbjerg til Klitmøller en enkelt Dag indbragte 300—600 kg Krogtorsk pr. Baad. Med Vod blev Fangsten kun ca. 50 kg pr. Baadelag. I Forbindelse med Krogtorskfiskeriet blev der ligeledes paa Kroge taget 50—150 kg Kuller pr. Baad. Hirtshals Fiskerne brugte Snurrevaad og Trawl; de fik ret tilfredsstillende Fangster og desuden 70—80 Kasser Hvilling pr. Fartøj daglig.

Altertavlen i Harboøre Kirke

Paa vor Forside bringer vi en Gengivelse af den ejendommelige Altertavle i Harboøre Kirke. Billedet, der er malet af Kunstneren Axel Hou, er bygget over Beretningen om Jesus, der velsigner Børnene. Medens Jesus er klædt i den østerlandske Dragt, er Forældre og Børn mødt frem i deres hjemlige Klædebon, som om de lige var kommet ud fra Hjemmene i Harboøre til et Møde med Frelseren nær ved det store Hav, hvis Bølgelinje man ser i Billedets Baggrund.

Fra Middelalderens første Aarhundreder laa i Harboøre en Kirke, men den blev i vor Tid for lille til Menigheden i det stærkt voksende Sogn, og i 1913 rejstes den nuværende smukke Kirke. I den ny Kirke beholdt man en Del af det middelalderlige Inventar, bl. a. Prædikestolen og Altertavlnn. I denne sidste blev Axel Hous Billede indsat.

Redningsmændenes Lønforhold

Finansudvalget har bevilget Redningsvæsenets Mandskab et Dyrtidstillæg og en Forhøjelse af Timebetalingen for Vagthold.

Vraggravning ved Langli

Horns Rev, der fra Blaavand strækker sig langt ud i Vesterhavet, er kendt og frygtet af alle søfarende. I Aarenes Løb har mange Sejlere og Dampskibe endt deres Rejser her. Men der er andre Revler ved den jydsk Vestkyst, hvor adskillige Sømænd i Uvejrsdage har kæmpet en haard Kamp for at redde Livet. Kirkegaardene paa Fanø, i Esbjerg, i Ho ved Blaavand og længere nordpaa ligger som tavse Vidnesbyrd derom.

De fleste af de Skibe, der maatte bukke under for Søernes voldsomme Livtag, er efterhaanden helt eller delvis forsvundet i Sandet. Det gælder ogsaa den engelske Damper „Calabria“, der endte sine Dage 1914 i Ho Bugt tæt ved Øen Langli. En smuk Aften i Forsommeren 1914 kom den drivende med Strømmen ind i Graadyb, medens Ilden blussede om Bord og vældige Røgmasser slog op fra den. Damperen, der var paa Vej fra en russisk Østersøhavn til England med Smør, Æg, Høfrø med mere, var kommen i Brand efter at have passeret Skagen og drev derefter brændende ned langs Vestkysten. Besætningen blev reddet undervejs, hvorefter „Calabria“ fortsatte som „dødt“ Skib. Efter at være kommen ind gennem Graadyb førte Strømmen det brændende Skib ind i Ho Bugt, indtil det strandede ved Langli. Og her ligger Vraget nu omtrent helt begravet i Sand.

Ved Ebbetid, hvilket vil sige 5—6 Timer i Døgnet, ligger „Calabria“ tørt, forrtæller Bjergningsmester Aksel P. Lund fra Aalborg, der i længere Tid har arbejdet med Bortsprængningen og Bjergning af saavel dette som flere andre Vrag ved Skallingen, til „Aalborg Amtstidende“. Jeg og mine Hjælpere kan fra Langli ved Ebbetid gaa tørskoet ud til Vraget, der nu er sprængt i mange Dele og kun venter at blive ført fra Stedet ind til Esbjerg.

I Kamp med Kviksand

— Der er flere, der før har forsøgt at bjerge dette Vrag, men har opgivet det — De mener altsaa at faa Held med det?

— Ja, absolut, det væsentligste Arbejde er allerede gjort. Men det har været et vanskeligt Arbejde, og særlig har Kviksandet forvoldt mig store Vanskeligheder. Man skal have et grundigt Kendskab til Vind og Strøm, Høj- og Lavvande for at kunne gennemføre et saadant Bjergningsarbejde. Der er som nævnt flere Bjergningsselskaber og Enkeltpersoner, der har forsøgt dette Bjergningsarbejde, men opgivet det. For en Del Aar siden blev Bjergretten solgt til en Mand i Esbjerg for 5000 Kr., men efter at han havde faaet bjerget saa meget, at

Udgifterne var blevet dækket, holdt han op. Senere har andre forsøgt sig, men ikke fuldført Arbejdet. Men det sker nu. Om 14 Dage eller tre Uger vil jeg efter at have faaet Baaden med Toget fra Aalborg til Esbjerg, sejle de sprængte Vragdele ind til Esbjerg. Og dermed vil dette Arbejde, der faktisk har staaet paa et Par Aar, kunne afsluttes. Sidste Sommer fik jeg meget bjerget i Land. Men der er endnu for mange Tusinde Kroner derude, jeg regner med at der endnu ligger 6-8000 Tons derude — Jern og Staal („Calabria“ var bygget udelukkende af Jern og Staal), og det vil nok tage det meste af Sommeren at faa det sejlet i Land. Desuden ligger der Bunker af Kul i Fyret, antagelig ca. 100 Tons. Skibets Jernskrog er sprængt i saa smaa Stykker, at 3-4 Mand kan løfte Stykkerne.

Ved Skallingen

Men „Calabria“ er ikke det eneste Vrag. Hr. Lund er gaaet i Gang med. I Halvfjerdserne — ældre Folk paa Egnen mener 1875 — strandede den tyske Skonnertbrig „Esperance“ i Nærheden af Skallingen og blev af Strøm og Højvande ført helt ind i Klitterne, hvor den nu er helt begravet af Sand med Undtagelse af Forstavnen. Ældre Folk fortæller, at Skibet kuldsejlede ved Horns Rev og drev derefter ind paa Skallingen med Bunden i Vejret, men rejste sig op igen, da det naaede Stranden. Der var Masser af værdifulde Varer om Bord, og der er adskillige vestjydske Hjem, hvor der den Dag i Dag findes Genstande, der stammer fra dette Skib. Bugten, hvor Skonnerten endte sine Dage, fik Navnet Esperancebugten efter dette Skib og bærer stadig dette Navn.

Da Uvejret havde lagt sig, blev det strandede Skib tømt for sin dyre Last, men der findes endnu en Masse værdifuld Kobberforhudning og Nagler i Vraget, fortæller Hr. Lund, derfor er han fornylig gaaet i Gang med at grave Sandet væk omkring det lange Skrog, og i nær Fremtid venter han, at dette Arbejde er saa langt fremme, at næsten hele Skroget kan ligge frit.

Mellem Garneringen og Skibssiden synes at ligge en Del overraskende Ting, fortæller Bjergningsmesteren. Der er saaledes fundet flere Guldmonter paa dette mærkelige Gemmede og stærkt tillukkede Flasker, hvis Indhold for Tiden er til kemisk Undersøgelse. „Esperance“ er et Træskib af ualmindelig velbevaret pommerisk Fyr. Jeg regner med, at Skroget repræsenterer en Værdi af omkring en halv Snes Tusind Kroner bortset fra, hvad der eventuelt maatte komme for Dagens Lys fra det førnævnte Gemmede. Jeg har lovet den gamle Faarehyrde i Ho, at „Esperance“s Stævn skal faa Lov til at blive staaende, som den altid har staaet, ragende op af Skallingens hvide Sand.

Nogle Filmsfolk har henvendt sig til mig

og anmodet om Tilladelse til at optage en Smal-film af Udgravningen af dette Vrag, og det vil antagelig ske i Løbet af Foraaret eller Sommeren.

Danmark kræver

»Det er -- vor danske Arv, som vi i kommende Tider skal erhverve os Retten til at besidde«, saadan skriver en dansk Mand et Sted. Ja det er Sagen. Dansk Arv er levende Arv og skal derfor erhverves. Døde Penge kan man arve uden noget Bøsvær (omend ikke uden noget Held!), men sætte dem paa en Bankbog, det kan enhver aandsløv gøre. Men levende Arv skal erhverves. Heri gemmer sig Danmark Krav. En stor og udviklet Sag. Men Hovedsagen er, at det i Forholdet mellem Danmark og mig gaar op for mig: Jeg er lærdig med at kræve. Nu er det Danmark, der har noget at kræve af mig, noget, ja, meget -- ja, helt ind i Ofret.

Biskop Axel Rosendal
i „Tidsskifte“.

Aarsregnskab for 1940

Foreningen af danske Redningsmænd

Indtægt	
1. Medlemsbidrag	1.535,—
2. Renter	78,25
3. Statstilskud	400,—
Ialt Indtægt 2.013,25	
4. Hævet i Sparekasse	1.200,00
5. Kassebeholdning ved Aarets Begyndelse	9,95
Kr. ... 3.223,20	

Udgift	
1. Repræsentation og Rejser	329,40
2. Lønninger	90,—
3. Tidsskrift for Redningsvæsen	1.411,—
4. Porto, Tryksager m. m.	44,40
Ialt Udgift 1.874,80	
5. Indsat i Sparekasse	1.278,25
6. Kassebeholdning til næste Aar	70,15
Kr. ... 3.223,20	

Statusoversigt pr. 31. December 1940

Aktiver	Passiver
1. Kassebeholdn. 70,15	1. Formue 1.693,32
2. Sparekassen .. 1.623,17	
Kr. 1.693,32	
Formuen udgjorde 31. December 1940	Kr. 1.693,32
— — 31. December 1939	Kr. 1.554,87
Fremgang	Kr. 138,45

Hjælpefondens Regnskab

Indtægt	
1. Medlemsbidrag	808,00
2. Renter	330,85
Ialt Indtægt 1.138,85	
3. Hævet i Banken	100,00
4. Kassebeholdning fra forrige Aar	251,96
Kr. ... 1.490,81	

Udgift	
1. Understøttelser	375,00
2. Porto, Papir m. m.	20,85
Ialt Udgift 395,85	
3. Indsat i Banken	1.030,85
4. Kassebeholdning til næste Aar	64,11
Kr. ... 1.490,81	

Statusoversigt pr. 31. December 1940

Aktiver	Passiver
1. Kassebeholdn. 64,11	1. Formue 8.608,26
2. Banker og Sparekasser:	
Thylands Bank 7.670,08	
Hvidbjerg-Ørum Spareks. 874,07	
Kr. 8.608,26	
Formuen udgjorde 31. Dec. 1940	Kr. 8.608,26
— — 31. Dec. 1939	Kr. 7.865,26
Formuefremgang	Kr. 743,—

Bjergning ved de engelske Krigsskibe fra 1811 ved Fjand

Skipper Sigurd Damgaard, Hirtshals, er efterhaanden blevet Ekspert i at hente Værdigenstande op af gamle engelske og russiske Fregatter, der ligger paa Havbunden langs Jyllands Vestkyst. De mange interessante Ting, han har bjerget fra Vraget af den engelske Fregat „The Crescent“ udfor Rubjerg har for længst gjort hans Navn kendt.

I de sidste Dage har Damgaard modtaget en højtidelig Skrivelse fra Amtmanden over Ringkøbing Amt med Tilladelse til at bjerge, hvad han kan fra Vragene af de to store engelske Orlogsskibe „Defence“ og „St. George“, der for 130 Aar siden strandede ud for Kysten i Nærheden af Nissum Fjord. „Defence“ var et Todæks-Krigsskib med 74 Kanoner og 550 Mands Besætning, „St. George“ var endnu større og havde en Besætning paa 760 Mand. Over 1300 Englændere fandt Døden i Bølgerne ved disse to Strandinger. Begge Skibe var dog til Dels udtjent. „Defence“ var saaledes 49 Aar gammel. Efter Strandingen drev en Masse Vrag-gods i Land, saaledes omtrent hele den ene Side af „Defence“. Ogsaa en Mængde af det, der

havde været om Bord i Skibene, kom ind, og indtil for en Menneskealder siden kunde man rundt i Gaardene i Fjand se fine Kander af Porcelæn og Fajance, der stammede fra de to Krigsskibe. Der er ogsaa i Aarenes Løb fundet adskillige Guld- og Sølvmonter paa Stranden.

Sigurd Damgaard er ikke den første, der prøver paa at bjerge noget fra Vragene af „Defence“ og „St. George“. Allerede i 1876 var nogle Dykkere fra Fjand nede ved Vragene, hvor de bl. a. hentede to Skibsklokker. Den ene har siden tjent som Kirkeklokke ved No Kirke. Ogsaa flere Gange senere har der været Dykkere ude for at tage noget op fra Vragene. Der er saaledes i „St. George“ hentet en Del Krudtkasser af Bly samt et Par armtykke Metalbolte, hvormed Gallionsfiguren St. George var fastgjort til Skibets Stævn. I Begyndelsen af dette Aarhundrede var en Dykker fra Harboøre nede ved „Defence“s Vrag, og det er ham, der indtil nu har faaet det største Udbytte af sit Bjergningsarbejde, idet han hævede 42 Kanoner, hvoraf de største vejede 3½ Tons. Men Pengekassen staar endnu og venter paa Sigurd Damgaard. Det fortælles, at der til Stormasten paa „St. George“ er lænket to Fjerdinger fyldt med Penge til Mandskabets Lønninger, og disse Pengekasser er endnu ikke fundet. „Defence“ ligger ca. 700 Meter fra Land paa 10 Favne Vand, og „St. George“ ligger godt 100 Meter længere ude paa 13 Favne Vand.

Norsk Fyrvæsen har 100 Aars Jubilæum

Den 15. April fejrede det norske Fyrvæsen sit officielle 100 Aars Jubilæum, idet den første Fyrdirektør blev udnævnt paa denne Dato. Men det norske Fyrvæsens Historie strækker sig langt længere tilbage i Tiden.

I Anledning af Jubilæet er der udkommet et interessant historisk Værk, som fortæller om Norges Fyrvæsen gennem 250 Aar. Fra gammel Tid var det almindeligt, at man paa udsatte Steder tændte Baal i de mørke Aftener for at vejlede Skuderne, der sejlede fra Norge med Træ og vendte tilbage fra Danmark med Korn.

Det første egentlige Fyr fik Norge i 1655. Det var Lindesnæs. Det blev kun holdt brændende en Vinter og et Efteraar, og først 70 Aar senere blev det tændt igen. Indtil 1814 havde Norges vidtstrakte og vejrhærgede Kyst ikke mere end 5 Kystfyr, Færder, Lindesnæs, Markø, Kvittingsøy og Rundøy. Fyrene var i gamle Dage private Foretagender. Købmænd og andre interesserede fik af Myndighederne Tilladelse til at opsætte Fyrene. Dette gælder det i Oslo Fjord saa kendte Færder Fyr. Det blev oprettet i 1867 af Drammen-Købmanden Jakob Wølner, der anbragte en aaben Fyrgrøde

direkte paa Fjeldet. Alle Skibe, der passerede maatte betale en Afgift ved det først anløbne Toldsted, og Pengene gik derfra til Fyrets Ejer. Den sidste Forpagter af Færder Fyr, Købmand Wiel i Frederikshald, det nuværende Halden, beregnede i 1790, at de aarlige Driftsudgifter beløb sig til ca. 1900 Rigsdaler og Indtægterne til 2400 Rigsdaler. Det gav altsaa en ganske god Indtægt. Det nuværende Færder Fyr blev bygget i 1870-erne, men det første Fyrtaarn i Norge blev bygget paa Lindesnæs i 1797.

Noget af det interessanteste i Bogen er Skildringen af Fyrbetjeningen og dens Levevilkaar. Overingeniør Rohde, der har skrevet Bogen, fortæller her om det ensomme Liv ude paa Fyrene, som faar os til at forstaa Beretningerne om Middelalderens Munke og Eneboere, som ofte paatog sig at passe de gamle Kulfyre paa ensomme og vejrhaarde Steder, hvor de kunde være alene og bede Sjælemesser for de skibbrudne. Vore Fyrvogtere maa ofte dele Ensomhedens Skæbne med disse Eremitter, men de har lidt mere menneskelige Behov end disse, de længes efter at se lidt grønt og rejser ofte lange Veje for at transportere lidt Havejord ud, som de spreder paa de luneste Steder paa Fyrholm. Og naar Vinteren kommer, skraber de Jorden sammen og gemmer den i Kælderen til næste Aar. Paa Fyrene, hvor der maaske kan gaa Maaned efter Maaned, uden at man ser andre, kan det ofte gaa paa Nerverne løs, særlig naar Søen til sine Tider Dag og Nat med Dunder og Brøl slaar højt op paa den lille Holm eller helt over Skæret. Og den stidige Nattevaagen med de lange, ensomme Vagter i Uvejr og Sne, med Rudetørring i Storm ude paa de høje Lytgallerier og med al Pasningen af Taagesignaler og andre Apparater kan ogsaa tage paa Nerverne.

Det gælder derfor at variere Tilværelsen med andet Arbejde, saa nu findes der i de fleste Fyrstationer et eget Arbejdsrum med Høvlbænk og lign. Radioen har naturligvis bragt Fyrfolket en velkommen Adspredelse, som aabner Anleening til at følge med i Verden udenfor. Og heldigvis er der ogsaa andre Lyssider. For at citere Overingeniør Rohde: „De mange Godvejrdsdage, med Havet roligt og smilende og med de straalende Belysninger, opvejer mangan en Graavejrsstemning, og en Solnedgang derude til Havs, giver saa meget af smuk Stemning og Skønhedsglæde, bevidst eller ubevidst, selv til det mest forstokkede Hverdagsmenneske. Den, som er glad for Søen, har mangan en stille og fred

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten, straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

Paa Falderebet

Der forliste en Kutter derude paa Nordsøen. Besætningen - 3 Mand - omkom. De blev senere fundne med foldede Hænder. -

Det var ikke første Gang, de Hænder var foldede. De var Mænd, der ofte søgte deres Gud. I Glæde og Sorg, i Nød og Bekymring, i Bøn og Taksigelse havde disse Hænder været foldede. Nu havde de gjort det for sidste Gang og befalede deres trofaste Skaber deres Sjæle.

Det griber os saa stærkt, dette med de foldede Hænder. Det var det Troens Skjold, de løftede, da Vandene gik dem til Sjælen: Herre, vi regner ikke med noget hos os selv. Vi er fortabte uden dig. Men du er vor Tillugt. Vi regner alene med din Naade. Vi tror paa dig! -

Der er Magt i de foldede Hænder. De kan aabne Himlen; thi over dem lysør Guds Løfter: Han er alles Herre, rig nok for alle dem, som paakalder Ham, Thi hver den, som paakalder Hørens Navn, skal blive frelst, [Rom, 10, 11-12].

Statens Varedirektorat overtager Strandingsgods

Sidste Efteraars store Strandingsauktioner langs den jyske Vestkyst blev desværre Foreteelser af ret uheldig Art. Mange af de udbudte Varer blev jobbet op i Priser, der laa ud over al Rimelighed, og da Myndighederne holdt strengt paa, at der ved hvert Indkøb skulde præsteres Indførselstilladelser, indtraf i mange Tilfælde det beklagelige, at større og mindre Varepartier blev tilslaaet en Køber, som sørgeligt nok for ham og mange andre ikke kunde præstere de fornødne Valuta-Attester.

„Jyllandsposten“ fremdrog for kort siden de uheldige Forhold og paapegede, at der endnu hos Strandfogderne langs den jyske Vestkyst ligger Lagre af bl. a. Raagummi og Bomuld, som Køberne paa Grund af manglende Papirer ikke har kunnet hjemtage. Bomulden maa betragtes som ødelagt, og Raagummi er ogsaa haardt medtaget af Vinterens ublide Behandling.

Omtalen af de helt meningsløse Forhold mandede ud i en Henstilling til Statsmagten om at

afskaffe Strandingsauktionerne til Fordel for en direkte Beslaglæggelse af de ilanddrevne Varer og derpaa en Fordeling til de interesserede Virksomheder gennem erhvervskyndige Mænd.

Nu er Strandingsauktionerne blevet forbudt og et uheldigt Krigsfænomen dermed afskaffet. Bjergere og Strandfogder vil paa ingen Maade miste det Udbytte, der paa rimelig Maade kan tilkomme dem, og man har samtidigt sikret sig imod Spekulationer af uheldig Art.

Ordningen gaar ud paa, at Staten - saaledes som foreslaaet - overtager Varerne til en Vurderingspris, som paa sædvanlig Maade fordeles mellem de interesserede Bjergere, Forstrandsejere o. s. v.

Ganske paa samme Maade disponerer Staten uden videre over Hittogods, Varer, der bjerges fra Havbunden, og Varepartier, som ved Dom konfiskeres til Fordel for Statskassen. I alle Tilfælde vil Varerne blive videresolgt til de interesserede Virksomheder, „efter Retningslinier, som er fastsat af Handelsministeriet“.

NY BØGER

„Forsvarsbogen“ (Med 160 Ill. - 260 S. - 3,25 - Gyldendal). Denne „Folkets Bog om Landets Forsvar“, der er skrevet af ti Officerer, er lige saa lidt politisk som agitatorisk, men helt ud anlagt paa at give Lægmand en tiltrængt Forstaelse af, hvorledes vore militære Værn virker, og i saa Henseende har vi hidtil manglet populær Vejledning. Opgaven er ompændende, men det maa siges, at den her er løst paa en særdeles praktisk Maade, tilgængelig for enhver, og man faar alle nødvendige Oplysninger om de moderne Vaaben og deres Brug, om værnepligtiges Uddannelse, om frivilligt Forsvarsarbejde etc. - alt sammen i et jævnt og forstaaeligt Sprog.

Særlig i nuværende ejendommelige Tidsperiode vil man være opfordret til at kende og lære af denne fortrinlige Bog.

„Ud i Livet“ Af Harry Martinson (I-II 168+236 S. - 9,75 - Gyldendal). Disse to smukke Bind af den nu saa læste svenske Forfatter er en Fortsættelse af hans „Nælderne blomstrer“ og er en levende Skildring af en hjemløs Drengs bitre Tilværelse, hans Slæb og Slid under strengt Landbrugsarbejde, hundset og haanet, hans Ophold paa Opdragelsesanstalter og Rømnings derfra, hans vagabonderende Ungdomsliv, indtil han efter Verdenskrigens Slutning bliver Sømand. Det svier i inderste Hjerterod at læse denne gribende og vist kun alt for sande Skildring af, hvor megen uforskyldt Lidelse Medmennesker kan berede et hjælpeløst Menneskebarn, hvor ondt Menneske kan være mod Menneske, og den personlige Ansvarsfølelse lutres. Beslutningen styrkes i, at egen Indstilling til enhver Tid maa være vaagen og virksom i Medfølelse og Hjælpsomhed. Enhver trænger i saa Henseende til Paavirkning.

J. Gr. Pinholt.

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN - RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften

Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8-6, Søndage 2-9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8-12, 1-6, Søndag 8-9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

Tre Slags Tons

Et Skibs Tonnage maales efter de gældende Love og Søretsregler paa tre forskellige Maader i Brutto- og Nettoregistertons samt Dødvægtstons.

Ved Beregningen af et Skibs Bruttotonnage konstateres Vægten i Tons a 1000 kg, naar Skibet er lastet til den dybeste Vandlinie. Denne Vægt indbefatter saaledes Egenvægten af Skibet med Tilbehør og Inventarium samt Vægten af Ladningen.

Hvis man derimod vil udregne et Skibs Nettoregistertons, fradrages i Vægten de Rum, der ikke anvendes til Last eller Passagerer, men kun til Brug for Skibets Drift. Et Skibs Nettotonnage er derfor i Reglen betydeligt mindre end dets Bruttotonnage.

Nettoregistertonnagen er saaledes et Maal for, hvad Skibet kan rumme, men giver ikke Oplysning om, hvor stor Vægt Skibet er i Stand til at bære. Denne Vægt, der benævnes Skibets Drægtighed, maales i Tons dw. (Dødvægt)

Dykkeren lagde sig til at sove paa Havets Bund

Chefen for den norske Bjergningsdamper „Stærkodder“, Kaptajn Andreas Emblem, som for en Tid siden fejrede 25 Aars Jubilæum i det norske Bjergningsselskabs Tjeneste, fortæller om sine mange spændende Oplevelser bl. a., at han en Gang havde en dansk Dykker i sin Tjeneste. Det var en meget rolig og fattet Mand. Ved en bestemt Lejlighed var to Dykkere ude for en meget krævende Opgave. De arbejdede i hektisk Tempo Time efter Time, og da den norske Dykker blev halet op, var han saa temmelig udslidt. Da man spurgte efter, hvorledes det gik med Danskeren, svarede han: „Han ligger dernede og sover.“ De to Mænd, som i taktfast Tempo om Bord i Bjergningsdamperen havde pumpet Luft ned til Dykkeren, fik nu travlt med at rykke i ham. De fik den flegmatiske Dansker vækket og halet op, hvorefter han fik en ordentlig Omgang.

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. Canadisk Gummitøj. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. Engelske Guernsere. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren.

En gros

En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Tlf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler. Rødspætte-, Kuller- og Torsk-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys

Kraft

Motorreparation

Radio

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:

„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i Marts

Skagen v. Th. Geisnæs: 3.575,053 kg, hvoraf 62,229 kg Rødspætter, 156,216 kg Tosk, 3174 kg Kuller, 1355 kg Havkat, 169,585 kg Hvilling, 5012 kg Ising, 7230 kg Langer, 1562 kg Pighvar, 19,849 kg Lever, 4083 kg Rødtunger, 255,708 kg Sej, 1.871,065 kg Sild, 514,950 kg Brisling, 5212 kg Skrubber, 1682 kg Slethvarre, 1031 kg Tunge, 2135 kg Dybvandshummer, 1192 kg Rejer, 481,810 kg Affaldsfisk og 1312 kg Kulsoer.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 649,160 kg, hvoraf 10,191 kg Rødspætter, 80,650 kg Torsk, 31,033 kg Hvilling, 397,850 kg Sild, 9350 kg Sej, 7700 kg bl. Fisk og 110,226 kg Affaldsfisk.

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Redspættevaad og Kullervaad haves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøstjæveri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler haves altid paa Lager
Mønille, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Centralbiblioteket

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 6

1. Juni 1941

8. Aarg.

Lildstrand Redningsmandskab

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg**A. N. Petersen**A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassenfor Lemvig og Ornegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10-11½ og 2-4
Lørdag Em. 2-6**Pedersen &
Albrechtsen**Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning**DANMARKS****HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE**Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

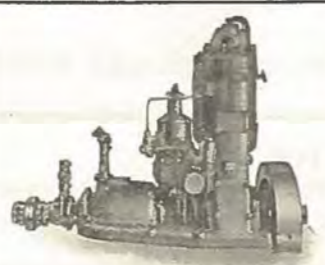
RESERVERET

Lemvig FolkebankAktieselskab
Kontortid: 10-11,30 og 2-4 Lørdag Em. 2-6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bevling, Rømø.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

A/S **Vestjysk Krystal Isværk**

Esbjerg

To- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang Tilbud**Grenaa Havns
Motorfabrik**Motorer i alle
StørrelserHirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**
NeksøSømandstrøjer Sotøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning**Køkkenudstyrs-
Forretning**Lyskroner. Glas. Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 6

1. Juni 1941

8. Aarg.

Redningsstationernes Historie

XIV. Lildstrand med Bistationen Madsbøl.

Opsynsmand Fr. Henneberg

Til Lildstrand et Sæt Raket-apparater, der var indforskrevet fra England, og Mandskab til disse Apparaters Betjening blev samtidig antaget. Aaret efter oprettedes „Redningsstationen Lildstrand“ ved Lov af 26. Marts.

I 1854 blev Stationen, der hidtil kun havde haft Raketmateriel til sin Disposition, tillige forsynet med en Redningsbaad, der var bygget af Skibbygmester Bonnesen i København. Et Hus til Opbevaring af saavel Baad som Raketmateriel blev opført samme Aar. I 1886 fik Stationen en ny paa Orlogsværftet bygget Redningsbaad, og den gamle overførtes til Spirbakken. Samme Aar blev der opført et nyt Hus til Redningsmateriellet, og det gamle Baadhus indrettedes til Stald for Transporthestene, der i givet Tilfælde maatte rekvireres langvejs fra, da der ingen fandtes paa Stedet.

Blandt andet paa Grund af de forholdsvis lange Ture ud til Stenrevet „Bragerne“, som Redningsbaaden i Lildstrand maatte foretage i Strandingstilfælde, kom i 1908 en ny og betydelig større Roredningsbaad til Stationen. Den var 35 Fod lang, altsaa 5 Fod længere end de ældre Baade, desuden forsynet med 2 Sænkekøle og en Ballasttank. Paa Grund af denne Baads Størrelse maatte Opbevaringshu-

set udvides og ombygges. Den gamle Baad blev overført til Bistationen „Madsbøl“. Denne Station, der var beliggende omtrent midtvejs mellem Lildstrand og Hanstholm, var bleven oprettet i 1895. Der kom i dette Aar en ældre Redningsbaad fra Anholt til Stedet, og der blev opført et Hus til dens Opbevaring. Baaden betjentes af Lildstrands Redningsmandskab.

I 1908, da Bistationen fik tildelt den tidligere ved Lildstrand stationerede Baad, blev den gamle kasseret og bortsolgt.

I 1912 blev Bistationen nedlagt og Redningsbaaden overført til Sæby. Baadhuset blev brudt ned, og af de derved indvundne Materialer opførtes ved Lildstrand et særligt Opbevaringshus til det derværende Raketmateriel.

Da det maatte skønnes paakrævet at anbringe en Motorredningsbaad ved Stationen, blev Motorredningsbaad Nr. 3, tidligere stationeret ved Klitmøller, i 1928 overført til Lildstrand. Til Opbevaring af denne Baad byggedes et Baadhus nær Stranden, og en Betonbane fra Huset ned mod Havet blev støbt.

Baaformd. Martin Gulddammer

To Aar senere blev den 35 Fods Roredningsbaad, der havde staaet som Reserve for Motorbaaden, solgt til Grønlandske Handel, og Robaad Nr. 75, der før havde været i Skiveren, blev

stationeret som Reservebaad i Stedet. I 1938 blev der paa Orlogsværftet bygget en ny Motorredningsbaad (M. B. Nr. 24) forsynet med en 32 HK. „Fordson“ Motor, til Stationen. Da denne Baad var kommen til Lildstrand, blev den gamle Motorbaad (M. B. Nr. 3.) overført til Redningsvæsenets Depot paa Orlogsværftet som Reservebaad.

Aaret efter overførtes Robaaden (Nr. 75) fra Lildstrand til Hvide Sande. Samtidig blev Raketmateriellet overført til Motorbaadshuset og Robaadshuset solgt. Tidligere var saavel Raketopbevaringshuset som Staldbygningen bortsolgt.

Redningsmateriellet ved Lildstrand bestaar saaledes nu af en Motorredningsbaad (Nr. 24) og Raketmateriel, alt opbevaret i det i 1928 opførte Hus ved Stranden.

I Tiden siden 1851 er der ved Stationen Lildstrands Foranstaltning reddet ialt 281 skibbrudne, heraf 39 med Raketapparater, Resten med Redningsbaad. Endvidere er der ydet Assistance til et stort Antal Fiskerbaade under vanskelige Forhold.

Stationens første Opsynsmand var H. N. Stilling, der fungerede til 1866, da han søgte Afsked paa Grund af Svagelighed. Herefter kom Toldassistent Chr. E. Hansen til 1870, da han ligeledes afskedigedes paa Grund af Svagelighed. Han efterfulgtes af Fisker Anders Ottesen, der fungerede til 1892, da han afskedigedes paa Grund af Alder og efterfulgtes af hidtilværende Baadmand Poul Chr. Græsbøl, der afskedigedes paa Grund af Alder i 1929 og efterfulgtes af Baadmand Fr. Henneberg, den nuværende Opsynsmand.

Stationens øvrige Mandskab er for Tiden følgende:

Baadformand

Søren Martin Sørensen Gulldammer

Baadmand Thomas Chr. Chr. Oddershede

- Niels Nielsen Kollerup
- Thomas Christian Thomsen
- Herman Nielsen
- Christian Andreas S. Gulldammer (Reservemotorp.)
- Søren Christian Sørensen
- Anton Græsbøl Larsen
- Christian Peter Smærup (Motorpas.)
- Vilhelm Andersen
- Chr. Peter Smærup Sørensen
- midlert. Kristian Strøm Gulldammer

Vestjysk Fiskeriforenings

Aarsmøde i Lemvig

Lørdag den 24. Maj holdt Vestjysk Fiskeriforening Aarsmøde i Lemvig paa Jespersens Hotel. I Forsamlingen saas bl. a. som særlig indbudte Fiskeridirektør Trolle Thomsen, Direktøren for biologisk Station, Dr. Blegvad, Medlem af Fiskerikommissionen, Konsul Thygesen, Hellerup, Forretningsfører for Fiskernes Ulykkesforsikring, Kontorchef V. Madsen, Chefredaktør for Pressens Radioavis Niels Grunnet, Direktør for Fiskernes Fællesindkøb Laur. Pedersen, Fredericia, og flere vestjyske Rigsdagsmænd.

Formanden, Bjergningsentreprenør Claus Sørensen bød Velkommen. Man sang: „Du danske Mand.“ Form. foreslog derefter at man sendte Deres Majestæter Kongen og Dronningen følgende Hilsen:

Vestjysk Fiskeriforening samlet til Generalforsamling i Lemvig sender vor Konge og Dronning en ærbødig Hilsen som Udtryk for vestjyske Fiskeres Hengivenhed og for den Taknemlighed, vi som Danske nærer for Deres Majestæter. Gud skærme Kongehuset og Danmark.

Et Par Timer senere indløb et Telegram fra Kongen: „Min hjerteligste Tak og Hilsen.“

Formandens Beretning

Form. fremhævede, at Fiskeriet i det Aar, der er svundet, har fundet Sted under mere farefulde Omstændigheder end nogensinde tidligere.

Kort før Generalforsamlingen i Fjor havde vi mistet 5 Fiskefartøjer fra Esbjerg, hvorved 20 Menneskeliv gik tabt i Løbet af en Uge som Følge af Krigshandlinger, og siden Aarsmødet i Fjor har vi mistet Fiskekutterne „Sita“, „Lyngvig“, „Margrethe“, „Æolus“, „Neptun“, „Frederikshavn“ og „Max Georg“, alle af Esbjerg samt Thorsminde-Kutteren „Ingeborg“. Ved disse mange Forlis har 18 af vore Kammerater maattet give Livet, og heraf var de 12 Familieforsørgere.

Ved andre hændelige Ulykker er 3 Menneskeliv gaet tabt fra Fartøjer indenfor Foreningens Omraade, saaledes at vi ialt har Tabet af 21 gode, danske Fiskere at beklage.

Tal. mindedes med Forsamlingens Tilslutning de omkomne.

Han omtalte ligeledes de mange danske Fiskere, der paa Grund af Forholdene er blevet adskilt fra deres Hjem og takkede Administrationen, fordi Loven om Støtte til fraværende Søfolks Paarørende blev udvidet til ogsaa at omfatte de fraværende Fiskeres Hustruer eller anden Familie.

Mands Minde

40 Aars Tjeneste

To veltjente Redningsmænd, Opsynsmand Chr. R. Christophersen, Redningsstationen „Lønstrup“, og Baadmand Kristian K. J. Kristensen, Redningsstationen „Thyborøn“ havde den 1. Maj 40 Aars Jubilæum i Redningsvæsenets Tjeneste.

75 Aar

Baadmand Peder Pedersen, Nr. Vorupør, fyldte d. 12. Maj 75 Aar. Han har deltaget i Redningen af 167 Skibbrudne.

Dødsfald

Den 12. Maj døde en af ældste Hirtshals-Fiskere og Redningsmænd, Peder Haugaard, 75 Aar gammel.

Peder Haugaard var født i Kjøl, og som ganske ung flyttede han til Hirtshals for at drive Fiskeri. Han var derefter Sømand i nogle Aar, men vendte atter tilbage til Hirtshals, hvor han har boet siden. Da Redningsstationen i Hirtshals oprettedes i 1890, kom Haugaard straks med som Baadmand, og i 37 Aar var han med i Redningsbaaden. Han deltog i Redningen af 186 Menneskeliv og havde ofte været med til haarde Strabadser. I 1927 tog han sin Afsked og afløstes af en Søn. Han var dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn samt en engelsk og en norsk Redningsmedalje. Indtil for faa Aar siden tog han hver Dag paa Fiskeri, og han var en dygtig Fisker, der kendte hver eneste Grund og Fiskeplads omkring Hirtshals.

Fiskeriets Gang i 1940

Herom udtalte Form., at selv om ogsaa Farerne ved at udøve Erhvervet blev store i det svundne Aar, saa kom Udbyttet ogsaa til at antage en stigende Tendens, næsten mere end vi havde turdet haabe, da omfattende Minespærringer og andre Trusler syntes at udelukke en regelmæssig Opretholdelse af Fiskerierhvervet.

Naar man ser bort fra nogle ganske enkelte Stormvejrperioder af kort Varighed, var Vejrforholdene i 1940 yderst gunstige for Fiskeriet.

Trods Knaphed paa Brændselsolie og trods den store Oplægning af Fartøjer i de bedste Sommermaaneder, blev Aaret 1940 alligevel i produktionsmæssig Henseende af samme Omfang som Aaret 1939 for hele Danmarks Fiskeri, og der blev ialt indbragt ca. 100 Mil. kg Fisk, medens Priserne Aaret igennem laa noget bedre end i 1939, saaledes at Fordyrelsen af den daglige Drift stort set kunde ophæves.

I indeværende Aar har den tiltagende Bestand af Fisk i vore Farvande paany vist sig at være en Kendsgerning. Den lange og strenge Vinter har ganske vist i nogen Maade nedsat Produktionen i Aarets første Maaneder, men fra April har der været almindelig Travlhed, og for alle Kategorier af Fiskere synes der i Aar at være usædvanlig gode Betingelser til Stede for et godt Udbytte.

En Forudsætning for at Mulighederne skal

kunne blive til Virkelighed vil det dog være, at der kan leveres Fiskerne den fornødne Brændselsolie, at der gives vore Fiskere nogenlunde uforstyrret Arbejdsro paa Fiskepladserne og at Forsikringspørgsmaalet fremdeles bliver staaende ved den nuværende Ordning.

Tal. gav derefter en Oversigt over Udbyttet i 1940 for de enkelte Pladser indenfor Foreningen. Tallene bekræfter, at der overalt har været opnaaet bedre Priser, og saa godt som alle de forskellige lokale Afdelinger har en smuk økonomisk Fremgang at opvise, medens kun en enkelt Havn — Thyborøn Havn — har haft en mindre Tilbagegang i Vægtudbyttet, men til Gengæld en Stigning i Gennemsnitsprisen for de indbragte Fisk.

Esbjerg Havn tilførtes i 1940 15.782,000 kg Fisk (i 1939: 13.300,000 kg) til en Værdi af 10.175,000 Kr. (i 1939: 7.835,000 Kr.) eller en Gennemsnitspris af 64 Øre pr. kg (i 1939: 59 Øre).

Hvide Sande tilførtes 1.653,000 kg Fisk (1.576,000 kg) til en Værdi af 1.004,000 Kr. (845,000 Kr.) eller en Gennemsnitspris af 61 Øre pr. kg (54 Øre).

Thyborøn Havn tilførtes 4.815,000 kg Fisk (5.380,000 kg) til en Værdi af 3.495,000 Kr. (3.280,000 Kr.) eller en Gennemsnitspris af 73 Øre pr. kg (60 Øre).

Hirtshals Havn tilførtes 9.823,000 kg Fisk (3.409,000 kg) til en Værdi af 5.669,000 Kr. (1.190,000 Kr.) eller en Gennemsnitspris af 58 Øre pr. kg (35 Øre).

Form. gav derefter en Omtale af Loven om Støtteforanstaltninger til Fiskeriet, Rationeringen af Brændselsoli og Fiskeredskaber, om Krigsforholdene og Fiskeriet.

Endvidere omtaltes en Række lokale Spørgsmaal bl. a. Hanstholm Havn, Forbedring af Besejlingsforholdene ved Hvide Sande og Thorsminde og de daarlige Landingsforhold ved Lyngby og Slettestrand.

Foreningen har i Aarets Løb udarbejdet over 100 Andragender om disse og en Række andre Spørgsmaal.

Formanden gav sluttelig nogle Oplysninger om Foreningens Økonomi. Der har været en Fremgang paa godt 2000 Kr., og Formuen er nu paa 6325 Kr. Foreningen har oprettet en Hjælpefond, der nu ved Regnskabsaarets Slutning har en Formue paa ca. 4500 Kr.

Regnskabet godkendtes.

Til Medlemmer af Bestyrelsen genvalgtes Jens Munk Jensen, Nr. Vorupør, Fiskeeksportør Laur. Espersen, Thyborøn, og Fiskeskipper Laur. Thygesen, Esbjerg. Til Revisorer genvalgtes Købmd. C. O. Madsen, Nr. Vorupør, Redaktør H. Lilholt, Lemvig, og Fiskeskipper Chr. Muff, Esbjerg.

Der førtes baade efter Formandens Beretning og efter Valgene en længere Forhandling, hvoraf vi i næste Nr. skal omtale nogle af de faldne Udtalelser.

En Skottes Besøg i Danmark i 1808

To Strandinger ved Skagen

I „Tidsskrift for Søværnen“ for Januar findes en interessant Beretning om Oplevelser, som en skotsk Forretningsmand Mr. James Macdonald Efteraaret 1808 havde i Danmark. Det var i de Aar, da Danmark som Frankrigs Forbundsfølge var i Krig med England, efter at England i 1807 havde bortført den danske Flaade fra København. Den engelske Købmand var paa Vej fra England til Gøteborg med Briggen „Johns“. Men paa Turen over Skagerak strandede Skibet paa Revlerne ved Skagen. Han har senere skrevet en Beretning om sine Oplevelser i Breve til sit Hjemland, og de er blevet optaget i et engelsk Værk om Rejseskildringer. Fra dette Værk har Kommandør M. Bojesen oversat et Uddrag af den interessante Skildring, som vi med Oversætterens Tilladelse gengiver i Hovedtræk i dette og et følgende Nummer.

I.

1. Brev Skagen, d. 24. Novbr. 1808 Et Fiskerleje i Nordjylland

Jeg sidder her i dansk Fangenskab og har derfor rigelig Tid til at nedskrive, hvad jeg kan huske fra de fire Dage, de værste i mit Liv. — De sidste to Dage har jeg tilbragt i en Slags Febertilstand og knapt været i Stand til at samle mine Tanker, men i Dag føler jeg mig bedre og tror, at jeg kan genkalde mig de væsentligste Enkeltheder vedrørende mit Vanheld.

Kl. 2 om Morgenen, Søndag den 20. ds., varskoede Rorgængereren, at han saa et Lys, og at han tydeligt kunde se Land. Vi løb alle op paa Dækket i bar Skjorte for at blive klar over om det virkelig var rigtigt, og tiltrods for den bidende Vind varede det noget, inden vi kom i Klæderne, og det først efter at hele Mandskabet eenstemmig erklærede, at de kunde se baade Lyset og Skroget af den engelske Orlogsmænd („Fury“), som førte Lanternen i sit Kryds-mærk.

Jeg kunde ikke selv skelne noget, der lignede et Skib, men da jeg saa Lyset meget tydeligt, bad jeg indtrængende Kaptajn Hutton om at være paa sin Post, da Kystboerne i Jylland tændte falske Lys for at vildlede engelske og svenske Skibe. Han føjede mig ved at gaa op paa Dækket og endogsaa op i Vantet for at overtale sig om, at Lyset blev vist fra „Fury“. Vinden var Sydost, og han præjede til Rorgængereren: „John, hold klods agten om Orlogsmænd, jeg er sikker paa, at jeg ser hans Topper, og i det Brev, jeg fik fra Rederen, den Morgen vi sejlede, stod der, at han ligger 6 Sømil

udenfor Skagens Rev.“ — Jeg kunde stadig ikke opdage noget Skib, skønt jeg ser godt, og jeg insisterede derfor paa at høre Mandskabets Mening igen.

Briggen paa Grund

Natten var ualmindelig kold, og Folkene havde netop paany eenstemmig erklæret at være af samme Mening som før — noget gnavent paa Grund af min Mistro, — da Skibet pludselig tog Grunden med et vældigt Stød og, — som jeg troede, — hele Rejsningen gik overbord. Heri tog jeg imidlertid fejl. Vi prøvede paa alle Maader at faa Skibet af Grunden, men forgæves; hver Sø hamrede Skibet med voldsom Kraft mod Bunden og i Løbet af fem Minutter, — Klokken var bleven 3, — var Kahytten fuld af Vand, og alle Pumperne var uklare. Nu paafulgte en frygtelig forvirret Scene; vi hørte Skud inde fra Stranden og bildte os først ind, at det var Kanoner, men hørte senere, at det kun var Geværskud, som blev affyret for at gøre os klar over, at alt vilde blive gjort for at prøve paa at redde os.

Da Mandskabet ventede, at Skibet, hvad Øjeblik det skulde være, vilde skilles ad, og at de allesammen vilde drukne, formanede jeg til Ro og Besindighed. En tysk Dreng begyndte dog at græde og jamre over sin Skæbne, men da jeg fortalte ham, at jeg vilde smide ham eller hvemsomhelst ellers, som mukkede, overbord, tog han sig i det, men snart begyndte han igen at vræle, at det hele var forbi, og bad mig om hellere at skyde ham en Kugle gennem Hovedet end at forlange, at han skulde holde Mund. Jeg kunde ikke bare mig for at smile ad hans dumme Anmodning og kaldte hele Mandskabet sammen til en kort Bøn, da der nu ikke var andet for dem at gøre end rolig at vente paa, at det skulde blive lyst, forsaavidt Vraget vilde holde sammen saa længe.

Det var virkelig forbløffende at se den Virkning, som denne Andagt fremkaldte; Modet kom tilbage og Folkene havde endogsaa den Aandsnærværelse at tage deres bedste Tøj paa, — hvad der senere viste sig at være overordentlig heldigt, — og at gemme deres Smule Penge, da de ventede at blive udplyndrede, saa saare deres danske Fjender kom langs Siden.

Dagen bryder frem

Imidlertid svajede Skibet rundt, idet det ved ForsynetsStyrelse var kommet til at hænge, sandsynligvis paa et gammelt Vrag, saa at Agterenden nu vendte ind mod Stranden og Boven mod Brændinden. Kaptajn Hutton havde saa temmelig tabt Hovedet og var meget forvirret men han gjorde alt, hvad jeg forlangte. For mit eget Vedkommende har jeg aldrig i mit Liv været mere klar, og hele Natten igennem havde jeg en stærk Forudfølelse af, at vi vilde blive bjerget om Morgenen. Kl. 4 paastod er

af Mandskabet, at det begyndte at lysne, og heri gav jeg ham Medhold, skønt jeg vidste, at der ikke var Tale om Dagslys før Klokken halv otte. Snart efter fortalte den samme Mand mig, at han saa et Kaperskib ligge opankret nede i Læ klart til at bjerge os om Morgenen; det vilde jo have været gode Nyheder, hvis det blot havde været rigtigt, hvad det desværre ikke var. Vi tilbragte endnu tre Timer i en frygtelig Spænding, medens Vinden afvekslende friskede og flovede; det blæste bitterlig koldt af Sydost, og Skibet truede hvert Øjeblik med at skilles ad. Hver Sø brød svært over os, og Masterne, som var det eneste Haab, vi havde at støtte os til, gav sig ynkelig ved hver af Skibets Bevægelser. Omsider brød Dagen frem og paafulgtes af den første klare Morgen, vi havde haft i mange Dage. Stranden var nu fuld af Mennesker, og vi saa nogle Dragoner ride omkring ledsaget af noget Infanteri og en Kanon.

I Brænding ved Skagen

Det viste sig at være Skagen Fyr, som vi fejlagtig havde taget for at være „Fury“, og som var blevet vor Ruin. Vi stod fast en lille halv Sømil af Land midt i en forfærdelig Brænding og en rasende Strøm mellem Sandrevler og Vragrester. Vi satte Nødssignal, skønt vi følte os overbevist om, at Folk paa Stranden ikke vilde driste sig til at nærme sig til os; men efter nogen Tids Forløb satte de virkelig en svær Baad ud, som dog blev tvunget til hurtigst muligt at vende om. — Saaledes maatte vi holde ud til Kl. 4 om Eftermiddagen henad Solnedgang, og vi var da næsten døde af Kulde, Sult og Tørst. Jeg har glemt at omtale, at Kahytten fyldtes saa hurtigt, at vi hverken fik bjerget Brød, Vin eller nogensomhelst Slags Proviant som ikke var ødelagt af Saltvand og for at sætte Kronen paa Værket, var Bunden paa vore Vandtønder paa Dækket blevet slaaet ind, saa at vi ikke havde nogensomhelst at opretholde Livet med; tilfældigvis fandt vi tre Flasker Porter paa Dækket, og dem delte vi mellem os ti.

Klokken fire, da Solen var gaaet ned og Vinden løjet betydelig af, lykkedes det en Baad bemanded med ni gæve Sømand, tiltrods for Kuling og Strøm at naa saa langt ud som indenfor en Afstand af halvtredsindstyve Yards fra Skibet, men her fyldtes den; Mandskabes lænsede den dog straks med tre Pøse og satte sig atter paa Plads, Vore Folk var saa forkomne af Kulde, at de ikke var i Stand til at hive en Aare ud, men heldigvis var jeg trænet i atletiske Øvelser, og efter tre forgæves Forsøg lykkedes det mig at kaste en Aare ud med en Line, saa langt at Baaden kunde faa Tag i den. Ved Hjælp af denne Line blev tre Mand bjerget over i Baaden; den sidste blev taget ombord i livløs Tilstand af Danskerne, men kom snart til sig selv igen. En af Danskerne præjede nu

til mig paa Tysk, at de ikke kunde bjerge flere i Øjeblikket, men at de, om muligt, vilde komme igen om Morgenen. Det var nu blevet mørkt, Kulden og Kulingen var i Tiltagelse, og Søerne begyndte at rejse sig højere rundt om Skibet. Himlen blev overtrukken, og alt syntes at varsle Storm og at tiltætgøre vort sidste Haab om Redning fra Land.

Bønnen giver Styrke

Jeg paalagde igen Mandskabet Stilhed og opfordrede dem paany at forene sig med mig i Bøn, da jeg nu for Alvor troede, at det var ude med os, og at vi, selv om Skibet skulde holde sammen, hvad der var højst usandsynligt, alligevel vilde omkomme før Daggry af Kulde, Sult, Tørst og Udmattelse; vi havde nu allerede tilbragt tretten Timer i denne Situation. Da jeg i min Bøn kom til det Udtryk: „Din Arm er ikke saa kort, at du ikke kan frelse os, for du kan stille Stormens Rasen og sige til Bølgen: Saa langt skal du gaa og ikke længere“, udbød hele Mandskabet i Velsignelser over mig og syntes atter at skimte en Straale af Haab. — Efter Bønnen befalede jeg dem at dele sig, da jeg vilde have, at nogle skulde gaa op i Foremærs og andre i Storemærs. Sammen med Kaptajnen, hans Søn og en Dreng klatrede jeg op i Storemærs, og tre andre kom med Vanskelighed op i Foremærs. Søen brød over mig, da jeg var kommet op i Vantet, og slog mig ned, idet den skyllede mine Sko og en Stage væk, og et Øjeblik efter mistede jeg min Hat, men ellers blev jeg ikke meget kvæstet ved Faldet. Vi blev i Mærseene hele Natten og holdt efter min udtrykkelige Ordre hverandre vaagne ved at knibe enhver, som saa ud til at være ved at falde i Søvn; det blev et drøjt Stykke Arbejde. Tilslidst blev vi ligeglade og ønskede blot, at Masterne snart vilde gaa overbord for at gøre en Ende paa vor Elendighed. En af Matroserne vilde springe overbord og haabede paa at blive skyllet i Land, men jeg foreholdt ham det syndige og taabelige i at begaa Selvmord og fik ham til at afstaa fra sit dumdristige Forehavende. Da jeg sagde til Kaptajn Hutton, at vi snart vilde faa Solen at se, svarede den stakkels Mand: „Aa ja, Solen vil staa op, men ikke for os.“ — Jeg forsikrede ham, at jeg ikke tvivlede om, at vi vilde blive bjergede før Daggry, for Vinden løjede nu betydelig af, og han svarede: „Gud den almægtige velsigne Dem, De mister aldrig Haabet.“ Snart efter faldt han hen i en fuldkommen Ufølsomhedstilstand, som det var vanskelig at vække ham af, men skønt jeg ikke troede, at der var nogen Mulighed for at redde ham, gned jeg og hans Søn hans Hænder, Knæ og Pande for om mulig at hindre ham i at fryse ihjel.

Hans Søn, stakkels Fyr, som kun var nitten Aar gammel, trak sin Stortrøje af og svøbte den rundt om Faderens Skuldre og Hals, idet

han sagde: „Kære Far, husk paa, at du har en Kone og syv smaa Børn hjemme; du maa ikke opgive Haabet, prøv paa at holde dig oppe for deres og min Skyld.“

Hjælpen naar os

Drengen paa min venstre Side var nu helt kold og trak ikke Vejret mere; jeg tog ham i mine Arme for at anbringe ham paa det lune Steed ved Siden af Kaptajnen, men derved kom jeg til at slaa mit højre Ben og Arm voldsomt mod Storstangen. I denne Tilstand holdt vi ud til Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Mandag Morgen, da vi omsider fik Øje paa vore gamle Venner, som havde bjerget de tre Mand den foregaaende Dag; de var kun firs eller halvfems Yards borte og prajede til os, at vi skulde kaste en Aare ud til dem igen ligesom i Gaar. Jeg svarede dem, at ingen uden jeg kunde røre os til nogetsomhelst, og at heller ikke jeg kunde bjerger nogen af Besætningen, hvis Baaden ikke kom langs Siden; dette var nemlig nu muligt. De brave Gutter roede nu straks op langs Siden, tiltrods for den meget farlige Brænding som stod, og med stor Vanskelighed fik de os om Bord i Baaden, som var paa Nippet til at knuses, da vi alle var stuvet ned. — Omsider kom vi klar af Skibet og roede mod Land. Manden ved Roret følte paa mine Kinder, Hænder og Fødder og tog straks sin Hat, Vanter og Pjækkert af, idet han puttede mine Fødder ind i Ærmerne; sin Hat satte han paa mit Hoved, og trak en af sine fingerløse Skindvanter over begge mine Hænder.

Det tog os en Time at naa ind til Fiskerlejet, da vi var nødt til at ro rundt om Pynnten for at komme klar af Brændingen. Det frøs haardt og blæste af Øst. Jeg kunde ikke fatte, hvorledes den Mand, som havde givet mig sit eget Tøj paa, kunde udholde den voldsomme Kulde denne Morgen, men han stod fast paa, at jeg skulde beholde hans Klæder paa og blev ved med at gnide mit Ansigt og mine Hænder, til jeg følte, at Blodmløbet igen kom i Gang, og hans Kammerater gjorde det samme ved de andre. — Da vi naaede Land, blev vi baaret ind paa en Kro under Bevogtning af otte Soldater og en Korporal.

Redningsmændene krævede intet

Efter at have bragt os saa vidt, syntes vore Redningsmænd nu blot at glæde sig over den Tjeneste, de havde kunnet gøre os, og de forlangte hverken Betaling eller nogetsomhelst ellers. Vi strammede os op med Kaffe, Brød, Æg o. s. v. og gik i Seng ved Nitiden; alle Sengene i Huset blev optaget af os, og Værten selv gav med stor Menneskekærlighed Afkald paa sin egen Seng og lagde sig selv paa Gulvet for vor Bekvemmeligheds Skyld; vi blev sandelig behandlet med allerstørste Venlighed. — Jeg kunde imidlertid ikke sove, og Kl. 11

stod jeg op, skønt jeg stadig var i højeste Grad udmattet, og for første Gang følte jeg mig dybt deprimeret i mærkværdig Modsætning til mine Ledsagere, som nu var højt oppe efter at de i de sidste tre Dage havde været paa Randen af Fortvivlelsen. Jeg husker at jeg om Eftermiddagen Kl. eet blev vækket af denne stoiske Ufølsomheds- og Ligegyldighedstilstand ved Ankomsten af den ledende Øvrighedsperson paa Stedet, som kom for at se til os. — Skønt hans Ydre paa ingen Maade var vindende, havde jeg den Omtanke at anmode ham om at sende Baaden ud til Skibet igen for at prøve paa at bjerger noget af vort Tøj, som var blevet efterladt paa den højeste Del af Skibets Dæk, surret fast til Kahytsskappen, og heri samtykkede han. — Vi talte sammen paa Tysk, men han talte det saa daarligt, at jeg snart blev træt deraf. Tilsyneladende var han mere optaget af at forhøre sig om Ladningens Beskaffenhed end af, hvorvidt vi alle var blevet bjergede, og om der var Udsigt til, at vi vilde komme fra det med Livet. De tre Matroser, vi havde sendt i Land Kl. fire Dagen iforvejen, sov endnu fast i samme Kro, og deres Tilstand lovede godt.

I Feber med rasende Fart

Jeg husker næsten intet af, hvad der skete den næste Dag, d. 21. November, før Kl. syv om Aftenen, udover at jeg fik nogle Soldater beordret ud af mit Værelse, og at jeg bad om at maatte se den Officer, som kommanderede paa Stedet. Han kom til Stede og viste sig senere som en virkelig Ven. Han var en kultiveret Mand, som talte godt Tysk og syntes at være human og forekommende. Vor første Samtale var kort og springende. Jeg anmodede ham om at besøge mig næste Morgen og om at lade den Tolvmandsvagt, som laa i Huset, rykke ud, da de lavede saa meget Spetakkel, at jeg var ude af Stand til at faa lidt Ro, hvad jeg led haardt under. Han sagde mig, at det ikke stod i hans Magt at efterkomme min Anmodning, men kommanderede Soldaterne ud af mit Værelse og befalede dem at gøre saa lidt Støj som muligt. — Jeg plagedes af en rasende Tørst og Vandet var daarligt og brakt, der var ingen Øl at faa, saa jeg blev nødt til at drikke enten Rom og Vand eller Vin. Den følgende Nat lukkede jeg ikke et Øje, jeg havde høj Feber, var uklar og frygtede for min Forstand. Kl. syv om Morgenen stod jeg op, skønt jeg var i en frygtelig Forfatning; jeg sendte Bud til Kaptajn Westenholz, den kommanderende Officer, og bad ham lade mig faa mit Tøj og mine Papirer. Han svarede: „Deres Papirer maa uden Undtagelse sendes til København, men De skal faa Deres Klæder, og jeg skal hjælpe Dem paa enhver Maade.“ Jeg takkede ham, skønt jeg var i daarligt Humør og skrev fire korte Breve, som jeg med hans Tilladelse skulde afsende aabne med Posten. Det ene var

til min Kone i Mayfield, det andet en kort Redegørelse til Kongen af Danmark, og en Ansøgning om at maatte erholde Tilladelse til at gaa ombord i „Fury“ ved Skagen, det tredje var til General Bardenfleth, Højstkommanderende i Nordjylland, og det fjerde til Hr. Duntzvelt i København.

Mine Arme og Ben var brune og blaa og meget medtagne af den uvante Klatren i Rigningen, og mine Hænder var svulmet op til mere end deres dobbelte Størrelse.

2. Brev Aalborg, Jylland, 8. Dec. 1808

Den 29. November, otte Dage efter vort Forlis, var „John“s Mandskab kommet saa vidt

til Hægterne efter deres Kvæstelser og Strabadser, at Kaptajn Westenholz beordrede Bøndervogne tilsagt for at køre os hertil.

Til at begynde med kørte vi uden større Vanskelighed langs Stranden, hvor jeg paa en Strækning af 1 dansk Mil talte ikke færre end femogtredivende Vrag.

Jeg rejste fra Fladstrand om Eftermiddagen den 1. og kom meget sent om Aftenen til en Søkøbstad eller Landsby kaldet Sæby. Skønt jeg havde Breve med fra Løjtnant Henne og Kommandanten i Fladstrand, som var mig til stor Nytte, blev jeg dog opholdt længere Tid paa Gaden, før Borgmesteren kunde skaffe mig Logis. Det viste sig at være et meget ubeha-

Foreningen af danske Redningsmænd

Aarsmøde i Thisted

Herved meddeles, at Foreningens Generalforsamling afholdes paa

Hotel „Royal“, St. Torv, Thisted, Lørdag den 21. Juni Kl. 13,30

med følgende Dagsorden:

1. Formandens Beretning.
2. Aflæggelse af Foreningens Regnskab.
3. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. Lars Kruse, Skagen, Chr. Kjelgaard, Slettestrand og Thomas Nees, Harboøre, afgaar efter Tur; endvidere Suppleringsvalg af et Medlem i Stedet for Formanden, Chr. Poulsen, som fra-træder paa Grund af Alder. Han er udgaaet af aktiv Tjeneste.
4. Valg af Revisorer. Jac. Olsen, jun. og Niels Bro, Harboøre, afgaar.
5. Behandling af muligt indgaaede Forslag fra Medlemmerne.
6. Beretning og Regnskab for Foreningens Hjælpefond.
7. Eventuelt.

Bestyrelsen holder Møde samme Dag og Sted Kl. 10,30.

Idet jeg gør opmærksom paa, at Generalforsamlingen kun bekendtgøres her i Bladet, som jo kommer alle Medlemmerne i Hænde, vil jeg gerne indbyde alle Stationer til at lade sig repræsentere ved vort Møde; det er jo nu 3 Aar siden, vi var sammen, og mange Ting er sket i den Tid, saa vi trænger jo til at drøfte fælles Interesser. Derfor vil Bestyrelsen gerne, at saa mange som muligt kommer til Generalforsamlingen. Tag Emblemet paa; det er et godt Kendingsmærke.

Med Ønsket om, at vi maa faa en god Dag sammen — vel mødt i Thisted den 21. Juni.

Gudhjem i Maj 1941

Chr. Poulsen.

geligt Sted, for bedst som jeg spiste min miserable Aftensmad, bestaaende af daarlig Fisk og fire Kartofler med Fedt, gik Døren op, og indtraadte uden videre seks halvfulde danske Kaperkaptajner med deres Styrmand og nogle Kammerater og slog sig ned ved Bordet hos mig. Jeg gjorde en Dyd af Nødvendigheden og optraadte med al mulig rolig Høflighed overfor dette farlige Kompagni. De var alle bevæbnede med 2 Pistoler og Huggert, havde skindforede Stortrøjer paa og bar langt Overskæg og Whiskers. Der var omtrent tyve ialt, tilsyneladende desperate og dristige Banditter; da de hørte, at jeg kom fra Fjendens Land, saa de skiftevis paa mig og paa hverandre og havde mig aabenbart mistænkt for at være Spion. Det var mig meget om at gøre at bringe dem paa andre Tanker, og jeg satte dem derfor ind i min Situation og de sidste 10 Dages Tildragelser, idet jeg passede paa at tilføje, at jeg havde Breve med fra Fladstrand til Borgmesteren i Sæby, og at jeg ventede at se ham hvert Øjeblik. Det overraskede dem tilsyneladende, og nu spurgte de mig, om jeg kendte noget til den engelske Fregat, som havde jaget dem samme Dag ved Læsø; da jeg benægtede dette, lod de til at blive beroligede, de optraadte høfligere og bød mig først af, hvad vort enkle Bord formaadede.

En urolig Nat

Værten og hans Kone var et Par Dumrianer og havde oven i Købet drukket sig fulde i Brændevin. Fra den Kant var der ingen Hjælp at vente i Tilfælde af, at man overfaldt mig. Min Korporal var gaaet ud for at se efter Heste og Vogn til næste Dags Rejse, og jeg var saaledes fuldstændig overladt til mig selv midt imellem en Snes Fjender, hvis Haandværk var Vold, og som levede af Røveri og Blodsudgydelse. Jeg bad en af dem om at følge mig et Par Minutters Gang hen til Borgmesterens Hus, da jeg ikke kendte Vejen, hvad han straks var villig til, da han øjensynlig satte Pris paa dette Udtryk for Tillid til ham. Den høje Øvrighed var tilfældig i daarligt Humør i Øjeblikket, da han havde faaet Ordre til for Kongens, hans Herres Regning at sende halvtredsindstyve Vogne netop ad samme Vej, som jeg skulde rejse næste Dag, og han lod mig forstaa, at efter al Sandsynlighed vilde det vare to Dage, før han kunde sørge for mig. Det var i min Situation noget nær det værste, han kunde have fortalt mig. Jeg bad ham gaa med hen til mit Logis og gøre mig den Ære at drikke et Glas Vin med mig. Han samtykkede efter nogen Tøven, og vi sad oppe sammen til Kl. 12 om Natten i et koldt Værelse, som stødte op til det, hvor mine Bordfæller fra før pokulerede og sang. Ved denne Tid var Værten og hans Kone gaaet døddrukne i Seng, noget som er ret usædvanligt her i Landet, og jeg opdagede nu, at Døren til mit Soveværelse ikke kunde laases, hel-

ler ikke lod der til at være nogensomhelst Mulighed for paa anden Maade at sikre det mod Indbrud om Natten. Min Oppasser, som var overvældet af Træthed, snorkede paa en Stol, og jeg kunde ikke tænke paa at vove mig til Sengs, saalænge Huset genlød af det Rabalder, de evirende Slyngler lavede i Værelset ved Siden af, og min Uro blev ikke mindre, da jeg omtrent Kl. halvet hørte en Hvisken i et Værelse, som stødte op til mit og til det, hvori Kapergasterne sad. Jeg kunde tydelig høre Ord som: „Fordømte Engelskmand, Spioner, fin Skrivepult, Guld, Bagage, Søvn, ubevæbnet, Huggert“ og andet, som ikke var mere beroligende, og Meningen var ikke til at tage fejl af. Jeg tog et Lys og gik straks ind i det Værelse, hvor Skipperne sad og fandt, at de var der allesammen, men at nogle af de Mænd, jeg før havde set dem sammen med, var forsvundet. Jeg spurgte dem i en rolig og lige gyldig Tone, hvad det var for Personer, der opholdt sig i Værelset ved Siden af mit ud mod Staldgaarden, men det kendte de ikke noget til. Jeg bad saa en af dem om at sende Bud efter Korporalen, som ledsagede mig som Vagt fra Skagen, men fik til Svar, at han for en Time siden var gaaet ud til en Gaard i Nærheden, 3 Fjerdingvej borte, da der ikke var Plads til ham i Huset, og da den stakkels Fyr nok kunde trænge til lidt Nattero o. s. v. Jeg sporede en vis Bitterhed i den Tone, hvori de talte, men jeg var lige overrasket og tilfreds over at se, at ingen af dem var synderlig mere beruset end for to Timer siden, og at de endnu syntes at føle en Slags Respekt for mig, da jeg kom ind i deres Værelse. Jeg blev derfor hos dem et Kvartertid, og da jeg gik, sagde jeg til dem, at da jeg var Fremmed og ikke havde faaet Søvn i Øjnene i adskillige Nætter, haabede jeg at de ikke vilde tillade nogen at gaa ind i mit Værelse, som stod aabent, og at jeg stillede mig selv og den Smule Bagage, jeg havde bjerget, under deres Beskyttelse. Den Mand, som havde fulgt mig hen til Borgmesterens Hus, og som talte godt Tysk, svarede, at jeg kunde være ganske rolig, jeg skulde ikke blive forstyrret den Nat, for han og hans Kammerater vilde blive, hvor de var, til Kl. 7 om Morgen, og ingen Mand i Sæby vilde driste sig til at gøre mig noget, saalænge vi stod paa en venlig Fod med hinanden. Jeg takkede dem og gik ind til mig selv. Det var mig dog umuligt at falde i Søvn efter den Hvisken, jeg før havde hørt, men da jeg var fuldstændig prisgivet deres Naade og Barmhjertighed, troede jeg, at det var det klogeste ikke at røbe nogen Mistro til deres Hæderlighed, og jeg tog derfor mit Tøj af og gik i Seng; jeg lod alligevel to tændte Lys staa paa Bordet og lyttede opmærksomt efter enhver Støj i Huset.

Kl. 2 om Morgen blev min Dør aabnet, men i Stedet for en Kapergast med Pistol og

Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften

Fra Rønne 11,00

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8-6, Søndage 2-9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8-12, 1-6, Søndag 8-9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

Huggert, som kom for at myrde mig, saa jeg til min Overraskelse Værten, som nu var blevet næsten helt ædru, og som kom for at bede mig slukke mine Lys, da Politiet ikke tillod at have Lys brændende efter Midnat. "Godt", svarede jeg, „saa sluk dem, men husk paa, at hvis min Bagage lider nogensomhelst Skade i Deres Hus, saa skal baade De og Deres andre Logerende komme til at klæde Hjul og Stejle, for baade mit Navn og min Rejserute er kendt i Aalborg og København, og de vil blive gjort ansvarlig for hvadsomhelst, der maatte hænde." Jeg foretrak at lade være med at fortælle ham, at jeg var bange for personlig Overlast og om Grundene dertil — Den Kaperkaptajn, som havde lovet mig at indestaa for mig, havde et tiltalende Ansigt og en behagelig Stemme, og det gav mig Haab om, at han virkelig vilde beskytte mig imod de hviskende Skurke i Værelset ved Siden af.

Aalborg Havn er nu fyldt med Skibe, de fleste lastet med Korn til Norge, og omtrent en Snes er Priser taget fra os og Svenskerne og bragt ind her af danske Kapere. Seksogtyve Kapere er udrustet her fra Byen, og der vil komme mange flere til næste Aar, hvis Krigen varer ved. Det vilde ikke blive nogen let Sag at tage eller ødelægge Skibene her i Havnen, for foruden at skulle over Barren ved Hals, seksten Sømil fra Byen, hvor der knap er ni Fod Vand ved roligt Vejr, maatte vore Skibe passere et Batteri i en Afstand af mindre end en kvart Sømil fra Sejlrenden. Dette Batteri ligger omtrent 10 Sømil Øst for Aalborg og er bestykket med tolv til fjorten svære Piecer.

Idag fortæller man her i Byen, at der den 5. ds. er strandet en svær Engelsk Fregat paa Jyllands Kyst nær ved „Rob snout“ (Rubjerg Knude). Der er desværre nogen Grund til at tro paa Rygtet, da en Deling lette Dragoner blev sat over paa Nordsiden af Limfjorden, for at eskortere de engelske Fanger hertil. Midt under disse nedslaaende Efterretninger er det dog en Trøst at huske paa, at Danskerne plejer at kalde ethvert armeret engelsk Skib for en svær Fregat, og at de nyder at udbrede daarlige Efterretninger om den britiske Flaade.

(Vi fortsætter i næste Nr. Beretningen om det engelske Krigsskibs Stranding).

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

„Blue-Anchor“-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummitej**. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere**. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler. Rødspætte-, Kuller- og Torsk-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys
Kraft
Motorreparation
Radio

NILSSON

1 Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i April

Skagen v. Th. Geisnæs: 2.153,834 kg, hvoraf 35,809 kg Rødspætter, 24,365 kg Torsk, 34,790 kg Hvilling, 1051 kg Rogn, 6810 kg Lever, 3944 kg Rødtunger, 101,657 kg Sej, 924,952 kg Sild, 630,950 kg Brisling, 4399 kg Stenbidere og Kulsøer, 13,753 kg Rejer og 368,250 kg Affaldsfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 183,634 kg, hvoraf 43,640 kg Rødspætter, 37,495 kg Torsk, 2125 kg Hvilling, 87,400 kg Sild, 1409 kg bl. Fisk samt 20,390 kg Skidtfisk.

— Støt Bladets Annoncører —

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad findes altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tovtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj '1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler findes altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Mølværker, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 7

1. Juli 1941

8. Aarg.

Efter Maleri af Carl Locher

Fiskere lægger fra Land

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB %

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen

A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen
for Lørdag og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131
Kontortider:
10-11½ og 2-4
Lørdag Em. 2-6**Pedersen &
Albrechtsen**Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning**DANMARKS****HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE**Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvjaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIGTo- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang TilbudGrenaa Havns
MotorfabrikMotorer i alle
Størrelser**Bornholms Maskinfabrik**
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig FolkebankAktieselskab
Kontortid: 10-11,30 og 2-4 Lørdag Em. 2-6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thybøen, Harboøre, Bøvling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**
Neksø
Sømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning**Køkkenudstyrs-
Forretning**
Lyskroner. Glas. Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, FanøA/S **Vestjysk Krystal Isværk**
Esbjerg

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 7

1. Juli 1941

8. Aarg.

Foreningen af danske Redningsmænd Aarsmøde i Thisted

Lørdag den 21. Juni holdt Foreningen af danske Redningsmænd Aarsmøde paa Hotel „Royal“ i Thisted. Der var mødt delegerede for 35 Redningsstationer, men desuden var der mødt adskillige fra de nærmeste Stationer, saa Forsamlingen snart efter Mødets Begyndelse talte over 100 Deltagere.

Mødet overværedes af Redningsbestyrer Niels Hansen, som var paa Inspektionsrejse i Jylland.

Man indledede med at synge: „Alt staar i Guds Faderhaand“.

Formandens Beretning

Formanden, tidl. Betjeningsmand Chr. Poulsen, Gudhjem, indledede sin Beretning med at minde om, at dette Aarsmøde efter Lovene skulde have været afholdt i Fjor sammen med, at Foreningen holdt 25 Aars Jubilæum. Men paa Grund af den Begivenhed, der skete den 9. April, blev vi nødt til at udsætte vort Møde.

Saa mødes vi da igen efter 3 Aars Forløb — normalt holder vi jo Møde hvert andet Aar — og jeg byder velkommen til de mange Kammerater, som er mødt i Dag.

Der er i de forløbne 3 Aar ikke nogen af vore Kammerater, som er omkommet under Redningsforsøg i Tjenesten, men adskillige er kaldt bort efter Naturens Lov. Blandt dem er vor kære Redningsbestyrer C. V. Fabricius. Om ham kan man godt sige, at han faldt paa sin Post, paa Vejen hjem efter Dagens Gerning, som han havde taget op, skønt han endnu ikke var rask efter sin Sygdom. Vi vil mindes ham som den gode, retlinede Mand, han var, for den Dygtighed, hvormed han ledede Redningsvæsenet. Vi vil takke ham for hans Gerning

og for den store Interesse og Venlighed, han viste hver enkelt paa Stationerne.

Vi vil ære hans og vore Kammeraters Minde (Tilslutning).

Jeg har en Hilsen at bringe fra Fru Fabricius til alle Redningsmænd.

Saa vil jeg rette et Velkommen til vor ny Redningsbestyrer. Han har gennem mange Aar arbejdet i Redningsvæsenet og kender vore Forhold. Han er jo selv en dygtig Sømand, der har en rig Erfaring om alt, hvad der angaar Søens Folk. Vi ønsker ham til Lykke med hans Gerning og byder ham velkommen her i Dag.

Chr. Poulsen, Gudhjem

Hilsen til Kongen

Form. foreslog, at man sendte Kongen følgende Telegram:

„Foreningen af danske Redningsmænd, samlede til Aarsmøde i Thisted, sender Deres Majestæt en hjertelig Hilsen og inderlig Tak for den store Interesse og Venlighed, som Deres Majestæt altid har vist Redningsmændenes Gerning“.

(Tilslutning). Vi har modtaget et Telegram med en Hilsen fra Indenlandsk Sømandsmission. Jeg foreslaar, at vi sender en Genhilsen med gode Ønsker for Sømandsmissionens Gerning. (Tilslutning).

Om Aarenes Arbejde

Efter at Opsynsmand Niels Sørensen, Lyngby, var valgt til Dirigent, gav Formanden en Redegørelse for Arbejdet i de forløbne 3 Aar.

Man havde ved flere Henvendelser til Marineministeriet søgt at opnaa visse Forbedringer i Lønforhold og Vilkaar. Den 1. April 1939

opnaede vi et Tillæg til vor faste Løn af 10 pCt. Derimod fik vi Afslag paa vor Begæring om, at faa Timelønnen for Vagthold forhøjet fra 1 Kr. 25 Øre til 1 Kr. 50 Øre. Vi syntes, Procenten var for lille, og navnlig var vi skuffede over, at Lønnen for Vagthold ikke kunne vurderes højere. Det er dog en anstrengende Tjeneste i Vintermaanederne og i kolde, barske Nætter.

Senere har vi taget Sagen op igen, og vi opnaede saa, at vi fra 1. April i Aar faar et samlet Dyrtdstillæg paa 15 pCt. til vor faste Løn, men til Gengæld bortfalder det Tilskud, vi fik i 1939. Saa den reelle Fremgang er kun 5 pCt. Timelønnen for Vagthold blev sat op til 1 Kr. 40 Øre.

Til Redningsbestyrer Fabricius' 60 Aars Fødselsdag forærede Redningsmændene ham en en Sølvmodel af en veludhalet Redningsbaad, og jeg kan fortælle, at det var et godt Valg, vi havde gjort. Redningsbestyreren blev baade glad og bevæget over Gaven.

Bestyrelsen har dernæst gjort Forberedelser til Oprettelsen af et Mindelegat, der skal bære Redningsbestyrer Fabricius' Navn. Vi vil senere paa Dagen fremlægge Forslag til en Fundats.

Forhandling

Der førtes en Forhandling om Formandens Beretning.

Fr. Simonsen, Løkken, syntes ikke Bestyrelsen fortjente Ros for det Resultat, den havde opnaet i Lønsagen. Vi vil gøre vor Pligt som Redningsmænd, men vi vil ogsaa kræve vor Ret.

Form.: Vi har gjort, hvad vi kunde, og jeg tror, vi har opnaaet, hvad der var muligt. Vi er ikke ude efter Ros og anbefaling.

Redningsbestyrer Niels Hansen takkede for den venlige Modtagelse, han havde faaet. Da Formanden har givet mig Lov til at sige nogle Ord, vil jeg give et Par Oplysninger. I 1939 fik Redningsmændene ene af alle, der er i Statens Tjeneste, en Forøgelse af deres Grundløn. Det er denne Forøgelse, som man nu har omsat til Dyrtdstillæg og lagt 5 pCt. til, saa det nu er paa 15 pCt. Denne Forøgelse er ogsaa kommet til at omfatte alle pensionerede Redningsmænd og Enker efter Redningsmænd, og hertil kommer saa Forhøjelsen af Timeløn for Vagttjeneste. Naar man skal vurdere Lønnen, saa maa man jo erindre, at Arbejdet som Redningsmand er en Bibeskæftigelse. Men der kan maaske være Haab om, at Redningsmændene, naar Dyrtden er forbi, kan beholde det nuværende Dyrtdstillæg.

Fr. Simonsen: Ved Aarsmødet i 1938 ved-

tog vi at søge om Forhøjelse fra 30 Kr. mdl. for en Baadmand til 50 Kr. Vi fik 10 pCt. eller 3 Kr. Tillæg i 1939. Det var et daarligt Resultat. Bestyrelsen har arbejdet for daarligt.

Form.: Vi har arbejdet ihærdigt, men vi kan nu engang ikke tage selv. Vi maa bøje os for, hvad der kan opnaas. Jeg tror ikke, et voldsomt Sprog og Slag i Bordet vil gavne os.

Baadformand Chr. Kjelgaard, Sletterstrand: Ja, vi kan godt indrømme, at Resultatet af vort Arbejde i Bestyrelsen ikke er saa godt, som vi kunde ønske. Men vi har arbejdet ihærdigt. Det ser ud til, at det er meget lettere at faa store Summer til Socialhjælp og andre Bevillinger end at faa Tilslutning til vore beskedne Krav. Vi har gjort vort Arbejde efter vor bedste Overbevisning, og jeg tror ikke, at der blandt Redningsmændene er Ønsker om, at vi skal rejse over til Ministeriet og true med Strejker og lign. Jeg tror, vore Kammerater ønsker en rolig Fremgangsmaade.

Dirigenten: Vi tager imod Kritikken, selv om vi ikke synes, den er berettiget. Jeg tror ikke, man ved det danske Redningsvæsen ønsker, at vi skal sætte Sagen paa Spidsen. Det er ikke ene et Pengespørgsmaal at være Redningsmand.

Fr. Simonsen: Nej, det er rigtig nok, men jeg synes, en Forhøjelse, der kun andrager 5 Øre om Dagen, næsten er en Haan mod os.

Fr. Mortensen, Klitmøller: Kritikken er berettiget, og Bestyrelsen maa tage den til Efterretning. Bestyrelsen skulde hellere give Afkald paa de Smaapenge. Vagtlønnen er heller ikke passende.

Opsynsmand Søren Thøger Sørensen, Agger, syntes ikke, man skulde gaa saa haardt mod Bestyrelsen. Men jeg synes ganske vist, man i Ministeriet kunde ladet os beholde det, vi havde faaet i 1939 — de 10 pCt. — og saa lagt dertil. I det store og hele synes jeg, vi kan være glade for det, som er opnaaet. Det er jo stadig gaaet lidt fremad gennem Aarene.

Terkel Iversen, Lyngby: Kritikken er berettiget. Naar Bestyreren siger, at Arbejdet i Redningsvæsenet er et Bierhverv, saa er det jo ret nok. Men det er et Bierhverv, som binder os til Hjemmet. Som nu for os, der bor i Lyngby, hvor der er elendige Landingsforhold for vore Fiskerbaade, er det kun smaat med Fortjeneste. Jeg synes, vi skulde stille efter en nogenlunde Maanedsløn og saa hellere fire lidt paa Vagten.

Form. sluttede derefter Forhandlingen om Lønsørgsmaalet. Jeg tror, at den Maade, vi hidtil har arbejdet paa, har Flertal for sig blandt det overvejende Antal af Redningsmændene.

Formandens Beretning blev derefter godkendt.

Regnskab og Valg

Kassereren, Opsynsmand Niels Sørensen,
(Fortsættes Side 74)

Mands Minde

90 Aar

Torsdag den 19. Juni blev fhv. Tømrer og Baadmand Peter Christiansen, Nr. Tornby, 90 Aar. Peter Christiansen, der er født i Nr. Tornby som Søn af Christian Snedker, kan se tilbage paa et langt og stræbsomt Liv. I sin tidlige Ungdom lærte han Tømrerhaandværket, ligesom han ogsaa paa et ret tidligt Tidspunkt begyndte at færdes paa Havet, som han efterhaanden blev meget fortrolig med. Det var derfor ret naturligt, at han i sin Tid blev ansat ved Nr. Tornby Redningsbaad, hvor han med Pligtfølelse og Troskab virkede i en meget lang Aarrække og var med ved talrige farefulde Redningsforetagender. Han deltog saaledes i Bjergningsarbejdet, da den store engelske Tankdamper „Beacon light“ forliste paa Krage Strand i Januar 1905, det største Skib, der nogensinde er strandet her. Han har da ogsaa foruden talrige Pengegaver modtaget den engelske Redningsmedalje som Anerkendelse for sin Virksomhed i Redningsvæsenet.

Peter Christiansen har set og oplevet mere end de fleste. I sine yngre Aar rejste han og Hustru til U. S. A., hvor de var bosat i flere Aar, og hvorfra han selvfølgelig har mange Minder. Det, der har kendetegnet ham gennem hans lange Liv, er først og fremmest Stræbsomhed i Forening med en aldrig svigtende Pligtfølelse i alle Forhold. Det samme kan siges om hans Hustru. Naar Pasningen af Hjemmets mange Børn levede en Smule Tid, stod hun ofte ved Mandens Side i Værkstedet, hvor hun sammen med ham trak Saven.

80 Aar

Fhv. Baadmand Jørgen Christoffersen, Aalbæk, blev 80 Aar den 22. Juni.

50 Aar

Betjeningsmand Niels Chr. Jakobsen ved Stevns Redningsstation blev 50 Aar den 15. Juni.

70 Aar

Onsdag den 18. Juni fyldte en kendt Mand paa Esbjerg Havn, fhv. Fiskeskipper A. J. Andersen, 70 Aar.

Andersen stammer fra Holmslands Klit, men flyttede i 1896 til Esbjerg for at drive Fiskeri. Herfra har han saaledes fulgt den store Udvikling, Esbjerg Fiskeriet har undergaaet, paa nærmeste Hold. Han har gennem Aarene ejet flere Kuttere, der skal blot nævnes Kutteren „Jensine“ E. 235, som han lod bygge i 1914, og som var det første Skib her, der foruden at være indrettet til Fiskeri efter levende Fisk ogsaa blev indrettet til Fiskeri efter iset Fisk.

Andersen har aldrig været bange for at forsøge det nye, der kom frem, og da Konsul Lauritzen i 1906 startede det store Sildefiskeri under Island, var han med som Fører af Silledamperen „Nelfy“. Han har altid kunnet glæde sig ved et godt Helbred, trods mange drøje Havture for at skaffe det fornødne til sig og sine, selv op i Aarene vedblev han at tage sin Tørn. Saaledes kan nævnes, at han i 1931 som 60-aarig deltog i Fiskeriet under Island som Fiskemester paa Færingkutteren „Njarlingen“.

Først i 1936 sagde han det søgaende Fiskeri Farvel, men har alligevel ikke helt lagt op, man ser ham stadig i Aktivitet paa Havnen, enten i Skalling-Laboratoriets Tjeneste eller i hans Trawl-Jolle.

Andersen hører til de stille i Landet; hele hans Skæbne har været at gøre sin Pligt der, hvor han var sat, og han er anset som en dygtig Fisker, hvis retskafne og ærlige Væsen har gjort ham afholdt blandt Fiskerbefolkningen.

50 Aar

Navigationbestyrer B. Michelsen, Skagen, fyldte Søndag den 29. Juni 50 Aar. Michelsen er Samsing af Oprindelse, men hele hans Mandomsgerning er kommet Skagen til Gode, og den retfærdiggør tilfulde, at man betegner ham som en god Skagbo. I de unge Dage tog Michelsen Styrmands- og Skibsførereksamen fra Svendborg Navigationsskole. Hans Læremestre her blev hurtigt klar over, at der sad et godt Hoved paa den unge Mand, og han blev for en Aarrække knyttet til Skolen som Lærer. I 1920 blev han Signalør ved Signalstationen i Skagen, og allerede, mens han virkede i denne Stilling, begyndte han privat Navigationsundervisning, samtidig med at han beskæftigede sig med Justering af Kompasser. Michelsen har nemlig altid været en meget initiativrig Mand, og mange er de Jern, han i Aarenes Løb har haft i liden. Bierhvervene gav ham hurtigt mere Arbejde, end han kunde overkomme i sin Fritid: han opgav Signalørstillingen, og med Fiskeriforeningens Bistand fik han sin Navigationsskole statsanerkendt. Skolen har i den forløbne Snes Aar uddannet rundt regnet et Par Hundrede Sætteskipper og Kystskippere, og ikke mindst blandt Skagenfiskerne er Bestyrer Mikkelsen højt værdsat for den smukke Indsats, han har gjort. En anden god Gerning, som Fiskerne skylder ham Tak for, er, at han i sin Tid i Samarbejde med Firmaet Cornelius Knudsen i København konstruerede det første Kompas, der egnede sig for Fiskekuttere. At der var Brug for et saadant Kompas, og at Michelsens Konstruktion var den rigtige, viser den Sukces, det har haft. Det er nu absolut dominerende indenfor dansk Fiskeri og gaar under Navnet „Skagenstypen“.

For at fuldkommengøre Billedet af den intelligente Mands store Virkekraft skal nævnes, at han ogsaa i Aarenes Løb har oparbejdet et stort Oliedepot for Firmaet Alfr. Olsen & Co., og saa har han endda faaet Tid til at paatage sig en Del Tillidshverv, saaledes er han i Bestyrelsen for Borgerforeningen.

Dødsfald

En gammel velfortjent Redningsmand, fhv. Baadmand Mikkelt Kr. Jensen, Fjaltring, er død 68 Aar gammel. Han havde været ansat 39 Aar ved Tuskjær Redningsstation og deltaget i Redningen af 248 Skibbrudne. For sit fortjenstfulde Arbejde var han dekoreret med Dannebrogskorset og en fransk Redningsmedalje.

Norsk Redningsvæsen

Det norske Redningsselskabs Flagdag d. 7. Juni har givet Rekordresultat. I Oslo indkom ca. 25.000 Kr.; ogsaa i de andre Byer meldes om gode Resultater.

Lyngby, oplæste Foreningens Regnskaber for de 3 sidste Aar. Regnskabet for 1940 viste en Omsætning paa 3223 Kr. 20 Øre. Foreningens Formue var 1693 Kr. 32 Øre, en Fremgang paa 138 Kr. 45 Øre.

Regnskabet godkendtes.

Af Bestyrelsen afgik Opsynsmand Lars Kruse, Skagen, Baadformand Thomas Nees, Harbøre, og Baadformand Chr. Kjelgaard, Slettestrand. Lars Kruse, der har været Medlem af Bestyrelsen siden 1918, ønskede ikke Genvalg. Endvidere afgik Formanden Chr. Poulsen, da han paa Grund af Alder er udtraadt af Redningsvæsenets Tjeneste.

Chr. Kjelgaard og Th. Nees blev genvalgt. I Stedet for Lars Kruse valgtes Thomas Mose, Skagen, og i Stedet for Formanden Hans Busk, Rønne.

Thomas Nees takkede paa de valgtes Vegne. Jeg har været glad ved den fordragelige Maade, hvorpaa vi altid har arbejdet i Bestyrelsen. Jeg tror ikke, at vi skal prøve at bruge Magt, men gøre vor Pligt for Gud og Mennesker.

Til Revisorer valgtes P. Eriksen og Jens Brow, Harbøre.

Om Løn for alm. Arbejde

Der førtes en Forhandling om, hvilke Regler, der skulde lægges til Grund for Betalingen for det Arbejde, Redningsmændene udfører ved Redningsstationen uden for den egentlige Tjeneste.

Den gældende Regel er den, som ogsaa er givet i et Cirkulære fra Redningsbestyreren, at der betales den paa hvert Sted gældende Arbejds løn.

Flere Talere ønskede en vis Gennemsnitsløn for alle Stationer. Andre ønskede at blive ved den gældende Ordning. Redningsbestyreren lovede, at Sagen skulde blive taget op til nærmere Overvejelse.

Foreningens Hjælpefond

Kassereren oplæste 3 Aars Regnskab for Foreningens Hjælpefond. Det sidste Regnskab balancerede med Kr. 1490,81. Fondens Formue udgjorde den 1. Jan. i Aar 8.608 Kr. 26 Øre.

Der har i de forløbne 3 Aar været en Fremgang paa ca. 2500 Kr.

Regnskabet godkendtes.

Kassereren oplyste, at Hjælpefondens nu har 391 Medlemmer, men da Medlemstallet i vor Forening er paa 621, saa vil I se, at der endnu er mange Kammerater, der staar uden for Hjælpefondens. Det er en stor Fejl. Jeg vil gerne opfordre dem, der endnu staar udenfor, til at melde sig, saa vi kan slutte Kreds om den Opgave at hjælpe vore Kammerater, naar Sygdom eller Ulykke rammer dem.

Redaktør Lilholt, Lemvig, oplæste Regnskabet for „Tidsskrift for Redningsvæsen“.

Niels Sørensen takkede Lærer Pinholt, Houe, og Red. Lilholt for deres Arbejde ved Bladet. Det er blevet et uundværligt Bindeled mellem de danske Redningsmænd. Han takkede Redningsbestyreren for den Interesse, han viste Bladet.

Mindelegatet

Form. gjorde nærmere Rede for Tanken om at oprette et Mindelegat, der skulde bære

afdøde Redningsbestyrer Fabricius' Navn. Vi har tænkt os, at Legatets Midler særlig skulde komme de Redningsmænd til gode, som, inden de falder for Aldersgrænsen, maa udtræde af Tjenesten paa Grund af Sygdom eller Ulykke. Disse Mænd kan ofte være daarlig stillet, og jeg ved, at Fabricius ofte tænkte paa at gøre noget netop for disse forhenværende Redningsmænd. Derfor mener jeg, at det er at arbejde i hans Aand, hvis vi bestemmer, at netop hans Legat skal komme dem til Hjælp med en lille Haandsrækning.

Taleren oplæste derefter Udkast til en Fundats, som de delegerede gav Tilslutning til kunde bruges som Grundlag. Legatets Sum bliver 3500 Kr., saaledes at man kan regne med, at der uddeles 3 Portioner a 50 Kr. hvert Aar. Man vil anmode Marineministeriet om at administrere Legatet.

Kassereren oplyste, at en Henvendelse til Redningsstationerne om at yde Bidrag hidtil havde givet 2224 Kr., men der var endnu en Del Stationer, som ikke havde svaret. Vi regner dog ogsaa med, at der kommer en Del

Chr. Kjelgaard, Slettestrand

Bidrag uden for Redningsmændenes Kreds. Tegningen til Legatet skulde slutte til Nytaar. Jeg haaber, vi til den Tid skulde have Beløbet.

Hilsen fra Kongen

Ved Slutningen af Mødet indløb et Telegram fra Kongen med Tak og gode Ønsker for Redningsvæsenet.

Forsamlingen vedtog at bede Formanden overbringe Fru Fabricius en Hilsen fra Redningsmændenes Møde.

To Æresmedlemmer

Form. bragte Bestyrelsen og de danske Redningsmænd en Tak for det gode Samarbejde, vi har haft gennem de mange Aar, jeg har siddet i Bestyrelsen og nu i nogle Aar som Formand. Jeg har været glad ved Formandshvervet, som jeg betragter som den største Ærespost, jeg har haft.

Niels Sørensen bragte i hjertelige Ord en Tak til vor kære Formand, som paa en saa udmærket Maade har talt vor Sag. Jeg vil gerne, at vi skulde give vor Tak Udtryk derved, at vi udnævner Chr. Poulsen til Æresmedlem af vor Forening. (Forsamlingen giver Tilslutning).

Form.: Jeg siger Tak for den store Ære, der nu er overgaaet mig ved at blive udnævnt til Æresmedlem af Redningsmændenes Forening. Jeg vil rette en Tak til Lars Kruse, der nu gaar af sammen med mig. Han har været os en god Medhjælp i Arbejdet.

Niels Sørensen: Ogsaa jeg vil gerne bringe Lars Kruse, som i mange Aar var vor Forenings Kasserer, en hjertelig Tak for hans Arbejde, og jeg vil foreslaa, at vi ogsaa udnævner ham til Æresmedlem af vor Forening. (Tilslutning).

Chr. Kjelgaard: Ogsaa en Tak fra mig til de to gode Mænd, der nu trække sig tilbage fra Arbejdet.

Redningsbestyrer Niels Hansen takkede for det gode og loyale Samarbejde, der havde været mellem Redningsbestyreren og Foreningens Bestyrelse. Jeg vil udtale Haabet om, at det maa blive bevaret i Fremtiden, og at i det hele de gode Traditioner inden for Redningsvæsenet maa blive bevaret.

Mødet sluttede med, at man sang: „Aldt frejdigt“.

Valg af Formand og Kasserer

Efter Generalforsamlingens Slutning holdt

Bestyrelsen Møde, hvor Chr. Kjelgaard, Slettestrand, valgtes til Formand, Opsynsmand Erik Jensen, Nr. Vorupør, til Næstformand og Niels Sørensen, Lyngby, til Kasserer.

Sølys i gamle Dage

I den tidligere omtalte Bog: „Norges fyrvesen gennem 250 år“ findes ogsaa en Omtale af Fyret gennem Tiderne.

De første Beretninger om Fyr skriver sig fra Libyen og Nedre Ægypten, hvor Præsterne passede disse Fyr. Homer skriver i 907 f. Chr. om Fyrllys uden dog at give nærmere Oplysning om det. Det første Sted, hvor man med Sikkerhed ved, at der var anbragt et Fyrllys, som regelmæssigt blev vedligeholdt til Vejledning for Skibsfarten, var Kap Sigeum (det nuværende Kap Yenishelir ved Indløbet til Dardanellerne), det omtales nemlig udtrykkeligt af den græske Digter Leches i 660 f. Chr.

Af Oldtidens Fyr er Fyrtaarnet paa Øen Pharos udenfor Alexandria det mest kendte. Det blev bygget omkring 280 f. Chr. og beskrives som et vidunderligt Bygværk af hvidt Marmor. Hver Nat brændte et mægtigt Baal af Ved paa Toppen af dette høje Taarn, og Lysningen af Baalet kunde ses paa lang Afstand. Dette Fyr var i Virksomhed, lige til det blev ødelagt af et Jordskælv i det 13. Aarhundrede e. Chr., altsaa efter at have været til Nytte for Skibsfarten i mere end 1500 Aar. Gennem dette navnkundige Fyr blev Navnet Pharos den almindelige Betegnelse for alle Slags Fyrbygninger. Romerne brugte Fyrbelysning i stor Udstrækning og bragte dette Kulturprodukt med sig ud til det store Kolonirige.

Det ældste Fyrtaarn, som endnu er i Virksomhed, er formentlig Corunna, som ligger lidt Nord for Kap Finisterre. Det antages at skrive sig fra Fønikernes Tid og er muligvis opført under Kejser Trajan. Det blev grundig ombygget i 1634. I Middelalderen blev det betragtet som en religiøs Handling at vedligeholde „Sølys“, og det var særlig Klostrene og religiøse Samfund, som udførte dette Arbejde. En Levning af dette har man i „Trinity House“, som nu administrerer Englands Fyrvesen.

I enkelte Lande fik Privatmænd Rettighed til at vedligeholde Fyr og til at opkræve Afgifter af Skibene. I Norge har der været fire private Fyrrettigheder, nemlig Færder og Kvittingsøy, som var udstedt som stedsevarende Privilegier, og Lundesnæs og Rundøy, som var udstedt paa et bestemt Aaremaal. Samtlige disse Privilegier blev efterhaanden inddraget og overtaget af det offentlige. Det sidste var Kvittingsøys Privilegium i 1815.

„Maagen“

hilser danske Redningsmænd

Ved Generalforsamlingen i Thisted oplæste Niels Sørensen, Lyngby, nedenslæende Hilsen, som han, der er en af Redningsvæsenets Venner under Mærket „Maagen“ havde skrevet i et Thistedblad.

I indeværende Maaned støvner vore Redningsmænd fra Danmarks lange Kyststrækning sammen i Thisted, hvor Aarsmødet denne Gang skal foregaa. Det er Hverdagens Helte, der for en enkelt Dag har sluppet det faste Tag om Aare og Rorpind for i Kolløgers Kreds at snakke sammen om fælles Maal og Midler.

Ordet Redningsmand er i sig selv en ærefuld Bøvnelse, og det er vel at vente, at Thisted vil give Udtryk for sin Beundring for dem ved at lade Flagene gaa til Tops.

Thisted vil faa Besøg af Repræsentanter fra alle Kanter af Landet, lige fra Blaavand til Grønen, ja helt oppe fra Anholt og Klippøen Bornholm. Mænd, der sjældent er ude til Fæst, men til daglig er parat til at vove Trøjen for alle, der ikke kan hjælpe sig selv.

Af den jævne Borger vil Redningsmandens daglige Gerning ikke være mere kendt, end Aviserne har bidraget dertil, naar hans Navn i Forbindelse med en Redningsdaad kom frem. Han skal helst iagttages, naar han er med den røde, driftssikre Redningsbaad og baner sig Vej frem gennem Braadsøerne derude — beslutsom, modig og uforfærdet, kun opfyldt af et: Bjergning af Mennesker i Nød.

Saaledes kender vi ham, og saaledes vil hans Navn være kendt og respekteret af mange, ogsaa fremmede Nationer.

Den 21. Juni vil disse, vort Lands modige Sønner gæste vor Landsdøls Hovedstad.

Danmarks største Kutter bygges til Skagen

Tillige den dyreste Fiskekutter, der endnu er blevet bygget herhjemme

Paa Nyborg Skibsværft har man i disse Dage paabegyndt Bygningen af Danmarks største og dyreste Fiskekutter. Den er bestilt af Skipper J. Helsing, der i Øjeblikket fisker paa Skagen med Kutter „Falken“, E. 152. Den nye Kutter, der bliver af samme Type som den Fiskeskipper Venø nylig har faaet bygget paa samme Værft, bliver paa 55 Tons og der installeres en 200 HK. Alpha-Motor. Kutteren, der kommer til at koste 140,000 Kr., skal være færdig 1. Jan., hvorefter den vil indgaa i Skagens Trawlerflaade.

En Skottes Besøg i Danmark i 1808

Vi fortsætter efter „Tidsskrift for Søvæsen“ Beretningen om den skotske Købmand Mr. Macdonalds Oplevelser i Danmark 1808.

II.

(Fortsat)

Fregatten „Chrescent“s Stranding

3. Brev Aalborg, den 9. December 1808

Rygtet fra igaar blev desværre kun bekræftet paa en alt for bedrøvelig Maade. Fregatten „Crescent“ paa 36 Kanoner og med 274 Mands Besætning er forlist Natten til den 5. ds. udfør Lønstrup. — og Chefen, Mr. Temple, 3 Løjtnanter, 8 Søkadetter og Marinerekonduktanten, samt 220 Mand og 6 Kvinder druknede. Marinerekonduktanten, Masteren, 4 Kadetter, Baadsmanden og omtrent 50 Matroser og Marinere er ankommet hertil i den ynkeligste Forfatning. Hvis en Udlænding skulde danne sig en Mening om britiske Soldater og Matroser fra at have set dem som Fanger gennem et fjendtligt Land, saa vilde han faa et meget fejlagtigt Begreb om, hvordan de ser ud hjemme. Aldrig har man set en mere elendig Flok menneskelige Skabninger end de sørgelige Rester af „Crescent“s tapre Besætning. — Nogle af dem havde hverken Hat eller Sko, nogle havde een Støvle og nogle een Sko, nogle deres egne Trøjer og nogle af dem danske Trøjer eller Kavajer, som Bønderne eller Soldaterne havde laant dem af Naade og Barmhjertighed. De saa allesammen udhungrede, indskrumpede og smaa ud. Det saa ud, som om een af deres Eskorte fyldte ligesaa meget som fire af dem, og at et halvt Dusin Danskere kunde have drevet dem alle halvtreds ud i Søen. Jeg maa tilstaa, at jeg følte mig baade ydmyget og bedrøvet over deres Udseende. Hele Aalborg var paa Benene, da de kom gennem Byen, og til Danskernes Ære skal det siges, at der ikke faldt et eneste haardt Ord eller krænkende Bemærkning. — Dette tjener saa meget mere til Danskernes Ære, som de er yderst forbitrede paa os over Bombardementet paa København og Erobringen af deres Flaade, og fordi deres Regering gør alt muligt for at nære og forøge Nationalhadet. — Folkene blev indkvarteret under Bevogtning i et stort Hus, som nu bruges til Fængsel, og Officererne i tre Huse i Byen med Skildvagt ved Døren til deres Værelser. To Kadetter fik Kvarter her i Huset, fordi min Værtindes Søn, — som han fortalte mig, — ved Hjælp af mit Kendskab til Tysk kunde være til Nytte for de stakkels Fyre.

Stranding en December Aften

Af disse to unge Mænd fik jeg en overror-

dentlig trist Beretning om Forliset. De afsejlede Yarmouth med en rum Vind om Aftenen d. 29. November og mødte ligesom den uheldige „Johns“ stadig Storm og ondt Vejr i fire Etmaal i Træk; under hele Rejsen saa de hverken Solen, Maanen eller Stjernerne. De fik imidlertid Landkending af Norge nær Lindenæs om Morgen d. 4. December og holdt derefter over mod Jylland, idet de vilde prøve at runde Skagen. Om Eftermiddagen d. 5. drejede de efter Lodsens Anvisning til under Jyskekysten, idet de holdt gaaende paa Loddet, hvilken man i Forbigaaende bemærket aldrig burde have indladt sig paa uden alleryderste Nødvendighed. Følgen var, at Skibet stødte Kl. 10 om Aftenen mindre end 2 Sømil af Land, medens Lodserne efter Lodskuddene bestemt holdt fast paa, at man endnu var i det mindst 10 Sømil af Land. De omkom med Skibet*).

Enhver tænkelig Anstrengelse blev gjort for at komme af Grunden, ved at kaste Kanonerne og Ladningen, som bestod af Klæder og anden Udrustning for Østersøflaaden, overbord, kappe Masterne o. s. v. Kl. 3 om Eftermiddagen d. 5., sytten Timer efter Grundstødningen, sprang det sidste Ankertov, og dermed brast Haabet om at bjerpe Skibet eller blot en væsentlig Del af Besætningen. Kaptajn Temple vilde ikke høre Tale om at forlade Skibet, saalænge en Mand kunde eksistere paa Dækket, og ofrede sig følgende for sin Pligt. To Fartøjer blev sat af fra Skibet, før Kablet sprang, for at prøve paa at føre et Anker ud til Luvart (Vinden stod nu lige paa Land), men de blev drevet ad Læ til af Strømmen, og kun det ene af dem naaede tilbage til Vraget. — Chefen beordrede saa mange til at falde paa dette Fartøj, som det med Sikkerhed kunde bære, og prøve paa at naa Land. Toogtyve styrtede ned i Fartøjet, og tre Gange saa mange sprang i Søen i Haab om at blive taget op af deres Kammerater, men disse blev af Selvopholdelsesdriften tvungen til at støde dem tilbage i Søen og se dem drukne for deres Øjne. Nogle af de stærkeste og bedste Svømmere fik Tag i Fartøjet, før det kunde komme klar af Vraget, og med deres halvfrosne Hænder klamrede sig til Siderne og Hækken, saa mange, at Baaden vilde være sunket, hvis ikke de havde sluppet deres fortvivlede Greb.

Oprørende Scener udspilles

Denne Scene var den mest oprørende af de Tragedier, der udspilledes. Folkene i Fartøjet huggede med deres Knive Hænder og Fingre af deres ulykkelige Kammerater, og en af dem maatte se sin Fader og Broder behandlet paa denne Maade, han tilbød Faderen sin Plads og vilde gerne dø for ham, men det var for sent,

*) Efter det foreliggende maa Vinden have været rum under hele Rejsen, saa at „Crescent“ har sejlet sig direkte ind paa en Lægervæl. O. A.

Faderen sank for hans Øjne, og kom ikke op mere.

Mange prøvede nu at lade sig drive i Land paa Rundholdter, Planker og andet Vragods, men Sø og Strøm løb saa voldsomt, at de alle druknede.

De eneste Redningsmidler, som nu var tilbage, var Chefens Gig og forskellige Rundholdter og Spir, som det aabenbart var unyttigt at prøve paa at benytte enkeltvis, og af hvilke man nu byggede en Flaade, som maaske vilde kunne drive i Land med enkelte af Mandskabet. Da Flaaden var færdig og sat i Vandet, saa den saa skrøbelig ud, at kun faa turde vove sig ud paa den, og nogle af dem, der gjorde det, kunde kun ved Magt forhindres i at vende tilbage til Vraget. Fem eller seks Personer blev skyllet bort, medens Flaaden endnu laa langs Skibssiden, og druknede for Øjnene af de andre, og en Kvinde døde ombord paa Flaaden af Kulde og Skræk. Endelig satte den af fra Vraget, og de otteogtyve Mænd, som var ombord paa den, raabte tre Hurraer, da de sagde Farvel til „Crescent“.

Ros over Kystboerernes Hjælp

Toogtyve af dem naaede levende i Land, men een af dem døde, medens de bar ham fra Flaaden ind paa Stranden. De roser i de taknemligste Udtryk Kystboerne for deres Behandling af dem, efter at de var naaet i Land, og fremhæver en Hr. Brandt og en Hr. Jermiin*), Sognepræst i Øster Brønderslev, som havde behandlet dem med største Venlighed og Menneskekærlighed. Alle de, som blev ombord i Skibet, omkom. Kadetterne er af den Mening, at Chefens Gig blev knust snart efter, at de forlod Vraget, og at de Personer, som blev sat ombord paa en anden Flaade, som de saa i halvfærdig Stand, blev skyllet bort eller frøs ihjel paa Vejen ind fra „Crescent“. En af mine Husfæller havde mistet en Broder, en fjortenaars Dreng, som var Kadet ombord, og som ikke havde været til at formaa til at vove sig ombord paa Flaaden.

De overlevende fortæller mange gribende Enkeltheder fra denne sørgelige Affære, blandt andet omtaler de en yndig ung Kone, som stod med et dejligt Barn i sine Arme, hun rakte det til en af Officererne med de Ord: „Gud vel-signe Dem, Hr. Løjtnant, jeg er lykkelig, naar De blot vil frelse mit Barn, mit eget Liv betyder ingenting, naar bare mit Barn bliver reddet, aa, hold det saa varmt, som De kan!“ Saa gav hun ham sin Kaabe og hvad andet Tøj, hun kunde finde. Den stakkels Mor blev vasket bort af Søen sammen med sin Mand og omkom, kun optaget af sin moderlige Omsorg, og Officeren og Barnet fandt snart efter den samme vaade Grav.

Jeg er bange for, at „Crescent“s Forlis vil

*) Immanuel de Jermitin, 1759—1861.

vide sig at være et særdeles alvorligt Tab for vort Land, for efter alt, hvad man hører, lider vore Skibe i Østersøen og Kattegat haardt under Savnet af den Udrustning, „Crescent“ havde ombord, og sandsynligvis vil Fregattens Skæbne ikke blive kendt i England tidnok til at forhindre de alvorligste Følger for mange af vore Skibe under denne frygtelige Vinter.

Var Fregatten taget i København

Kl. 12 Nat den 9. Dec.

Jeg er lige kommet hjem fra et større Aftenselskab, hvor General Bardenfleth og hans Stab var tilstede. De viste mig alle stor Venlighed. „Crescent“s Skæbne, og hvad der skulde gøres med den overlevende Del af Besætningen, var især Genstand for Drøftelse. Officererne og Mandskabet vil blive forsynet med de Klæder og Penge, de trænger til, og vil blive udvekslet ved første Lejlighed.

Halvfjerds eller firs Lig er blevet skyllet i Land ved Lønstrup og er blevet begravet sømmeligt af Beboerne, som efter alt at dømme har opført sig med stor Takt ved denne sørgelige Lejlighed. „Crescent“ er blevet slaaet i Stykker, og kun meget lidt af Ladningen er kommet i Land og er blevet beslaglagt for Kongen af Danmark.

To Dage før Mandskabet ankom hertil, fortalte det, at denne Fregat var en af dem, som blev taget i København 1807, hvorfor de patriotiske Aalborgensere erklærer, at det var Forsynets Straf for vort Røveri og Vold, at det nu lod Danskernes eget Skib med britisk Besætning blive kastet op paa det overfaldne Lands Kyst, men efter at have hørt alle de grupvækkende Enkeltheder ved Forliset er de mere beherskede. — Jeg har nu modtaget adskillige Indbydelser fra forskellige Hjem her i Byen og vil saaledes faa Lejlighed til at lære deres Meninger og Fordomme at kende.

Aalborg, den 16. Dec. 1808

— — — Det glædede mig meget at høre en Udtalelse af en af vore Søkadetter i Dag, som talte om Hr. G...*). Han sagde: „Jeg er drevet ad Læ til i den sidste Tid, men jeg begynder at tro, at jeg kan krydse mig op igen med min ny Rigning, som jeg har faaet af Hr. G.“ — Samme unge Mand var tidligere forlist paa Kysten af Cornwall med en engelsk Fregat, og var een af de tyve, som var blevet reddet ud af en Besætning paa 300 Mand. Tre Gange i Løbet af fem Aar havde han mistet hele sin Ekvipering og Smule Ejendele. Han var to Gange skyllet af Flaaden om Aftenen den 6., men var kommet ombord igen og var kommet i Land uden at have bjerget andet end Livet og et Syvshillingsstykke, som han havde i Lommen. — — — (Fortsættes)

*) En dansk Fabrikant Hr. G., som havde tilbragt nogle Aar i England, og som gratis havde forsynet mange af de overlevende fra „Crescent“ med Beklædning og anden Ekvipering. O. A.

Efter at jeg ved Generalforsamlingen i Thisted d. 21. Juni er blevet valgt til Formand for „Foreningen af danske Redningsmænd“, vil jeg gerne bringe en venlig Hilsen til alle Kammerater i det danske Redningsvæsen.

Det er med Betænkelse, jeg har taget mod det ærefulde Hverv efter en saa dygtig og erfaren Formand som Chr. Poulsen, men jeg vil efter bedste Evne søge at udfylde den ansvarsfulde Post, der er blevet mig betroet. Jeg haaber paa god Medhjælp fra alle Sider og beder enhver, der har et eller andet paa Hjerte angaaende vor Forening eller Tjenesten, skrive til mig om det.

Med venlig Hilsen.

Chr. Kjølgaard.

Min Adresse er: Slettestrand pr. Fjerritslev. Telefon Hjortdal 36.

NY BØGER

„Fugle i Kikkerten“ Af Erik Bertelsen (125 S. — Kr. 4,75 — Jespersen & Pio).

Forf. viser her, at han kan skrive om andet end Mennesker og menneskelige Forhold. Ogsaa de vingede Skabninger har han haft i Kikkerten, og han har brugt Øjnene godt. Ved første Kik synes Bogen kedelig og præstegaardsagtig; men efter faa Sider stryger den friske Vind ind over Linierne og fanger Interessen. Han skildrer Fuglene efter egne iagttagelser uden forud tagne Standpunkter. Hans Øje er kritisk, og nu og da sker det, at Zoologerne og andre højtstaaende Personer maa finde sig i at blive korrekset. Fuglene er ikke mekaniske Skabninger, som kan indskrives i en bestemt Cirkel — saadan og saadan, men er hver for sig Enkeltvæsener, der kan slaa over Skaglen og afvige fra Regelen, hvor meget saa end det modsatte bedyres.

Sikker Hansens fortrinlige Billeder forøger i høj Grad den interessante Bogs Værdi.

J. Gr. Pinholt.

„Gudernes Søn“. Af Rex Bach (Kr. 3,75 — Gyldendal).

I det fjerne Vesten skal det ikke være behageligt at høre til de farvede Folk. Disse Mennesker bliver ikke regnet for noget og maa finde sig i at blive overset, forbigaaet og ydmyget ved enhver Lejlighed. Med disse Forhold som Bagtæppe er denne spændende Sommerferieroman skrevet. Den handler om en ung Student, Søn af en stenrig Kineser. Hans Uddannelse er „europæisk“, og hvad det ydre angaar, er der intet, der forraader Kineseren; men hver Gang Omgivelserne bliver klar over hans Art, er der ingen Grænser for, hvad man kan byde ham. Efter nogle ret bevægede Eventyr ender Bogen dog i Fryd og Gammen. Blot turde man haabe, at der er smurt lige tykt nok paa med Malingen af de „racestolte“ Amerikanere; — slet saa slemme er de forhaabentlig ikke. J. Gr. P.

Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem
Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11,00 Aften
Fra Rønne - 11,00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8—6, Søndage 2—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

„Klitfolk“. Af Tage Heft. (Alfred G. Hassings Forlag). Den kendte Journalist og Forfatter Tage Heft har gjort en Rejse eller maaske mange Rejser fra Skagen til Sønderho langs den jyske Vestkyst. Og fra disse Rejser har han taget med sig herlige Indtryk af Naturen og Menneskene, som lever deres Liv ude ved det store Hav.

Disse Indtryk har han samlet i en stor og anseelig, smukt illustreret Bog paa ca. 240 Sider. Det er en meget interessant Læsning, hvor man faar mangt og meget at vide om gamle Dage og ny.

Det er en Selvfølge, at Forfatteren Gang paa Gang mødes med jyske Redningsmænd paa sine Vandringer.

Der findes et særligt Afsnit i Bogen, der handler om det danske Redningsvæsen, dets Grundlægger og Udviklingen op til Dagen i Dag. Det Kapitel bærer den talende Overskrift „Reddet 11.642 Menneskeliv“. H. L.

Fiskeauktioner i Maj

Skagen v. Th. Geisnæs: 1.898,720 kg, hvoraf 42,882 kg Rødspætter, 42,403 kg Torsk, 2,105 kg Havtaske, 225,350 kg Hornfisk, 60,640 kg Hvilling, 3,217 kg Knur, 13,442 kg Kulmule, 84,062 kg Makrel, 1,302 kg Pighvar, 3,157 kg Rødtunger, 54,572 kg Sej, 103,835 kg Sild, 6,472 kg Skærrising, 2,819 kg Dybvandshummer, 164,374 kg Dybvandsrejer, 1,074,200 kg Affaldsfisk, 5,820 kg Lever og 2,153 kg Kulsøer.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 220,212 kg, hvoraf 76,639 kg Rødspætter, 22,518 kg Torsk, 2,379 kg Pighvar, 1,303 kg Skrubber, 3,750 kg Sild, 100,188 kg Makrel og 9,100 kg Affaldsfisk.

Hvad er et Hjem?

Et londonsk Tidsskrift stillede en Gang det Spørgsmaal: Hvad er et Hjem?

Seks af Svarene, som Redaktøren kaldte „Perler“, blev udvalgt og offentliggjort, og de lød som følger:

„Et Hjem — en Verden, hvor Strid er udenfor, hvor Kærlighed er indenfor“.

„Et Hjem — Faderens Kongerige, Moderens Verden og Barnets Paradis“.

„Et Hjem — Midtpunktet for vor Kærlighed og Æmhed, hvorom vort Hjertes bedste Ønsker samler sig“.

„Et Hjem — det Sted, hvor vore Maver faar tre gode Maaltider om Dagen og vore Hjerter Tusinder“.

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandler. „Blue-Anchor“—Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. „Canadisk Gummitoj“. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. „Engelske Guernsere“. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magazin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magazin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler. Rødspætter, Kuller- og Torskevod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg. Telegr.-Adr. „Leerved“.

Lys Kraft Motorreparation Radio

NILSSON

I Nilssons Sko er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telf. 491 Esbjerg

Medlem af: „Sig det med Blomster“

„Et Hjem — det eneste Sted paa Jorden, hvor Menneskenes Fejl og Fejlgreb er skjult under Kærlighedens og Barmhjertighedens vidunderlige Kappe“.

„Et Hjem — det Sted, hvor vi giver mest ondt af os og bliver behandlet bedst“.

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten, straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad høves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tovtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres.

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj '1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler høves altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Sekort - Alt i Kolonial - 1. Kls Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

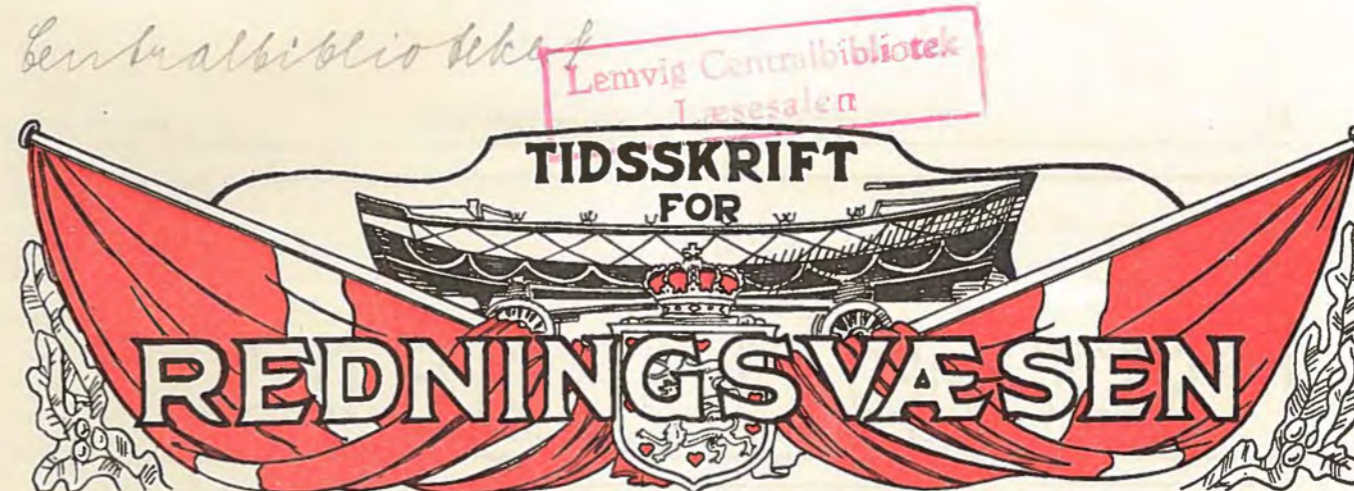
Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 8

1. August 1941

8. Aarg.

En norsk Redningskøjt

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen

A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen

for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11½ og 2—4
Lørdag Em. 2—6Pedersen &
AlbrechtsenEsbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

To- og Firtakts-
Motorer
Billigste Pris
Forlang Tilbud
Grenaa Havns
Motorfabrik
Motorer i alle
Størrelser

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

*Lemvig Folkebank*Aktieselskab
Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bovling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**
Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDEGl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvjaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver TorsdagA/S **Vestjysk Krystal Isværk**
Esbjerg

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIGHirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**
NeksøSømandstrøjer Sotrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning**Køkkenudstyrs-**
ForretningLysekroner. Glas. Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 8

1. August 1941

8. Aarg.

Det norske Redningselskabs 50 Aars Jubilæum 1891 -- 9. Juli -- 1941

Den 9. Juli kunde vort norske Broderfolk fejre 50 Aarsdagen for Oprettelsen af „Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning“.

Sømandsbladet „Signal“ har i Anledning af Mindedagen udsendt et smukt og indholdsrigt Jubilæumsnummer, hvor Selskabets minderige Historie skildres i en Afhandling, der har Titlen „Av redningsskøjten Saga“. Vi tillader os at gengive nogle Uddrag.

Paa det mindeværdige Møde i Kristiania Købmandsforening 9. Juli 1891, da Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning blev stiftet, udtalte Foreningens Formand, Grosserer Frithjof Rasmussen følgende: „Det maa være mig tilladt at udtale det bedste Ønske for det Arbejde, som herefter skal gøres til Skibbrudnes Redning, og jeg udtaler det Haab, at Gerningen ved Guds Bistand maa blive til Gavn for hele vort Land og Folk.“

Naar vi paa Redningsselskabets 50 Aarsdag skal prøve at give et lille Udsnit af dets lysende Historie, synes vi ikke, vi kan gøre det bedre end ved at fremstille de opnaaede Resultater paa Baggrund af det fromme Haab, som Grosserer Rasmussen gav Udtryk for den Gang. Og her er Resultatet, saa langt det kan belyses gennem et Par enkle Tal.

I Løbet af disse 50 Aar er omkring 3100 Mennesker reddet fra den visse Død af Redningsskøjterne, og omkring 130.000 Mennesker har faaet Hjælp af Redningsskøjterne ved Indslæbninger, Vejledning eller paa anden Maade. 130.000 Mennesker, det er adskilligt større Tal end det samlede Antal af norske Fiskere i Dag.

Det er disse Tal, vi først og fremmest har at gaa ud fra, naar vi skal bedømme Redningsselskabets Indsats gennem dets første halvhundred Aar. Men der er ogsaa andre Ting at tænke paa, og som ikke saa let kan udtrykkes i Tal. Vi kan tænke paa Redningsskøjternes økono-

miske Betydning for vor store Fiskeriordning — dette at skrøbelige Fiskefartøjer kan vove sig til Søs i uroligt Vejr og drive Fiskeriet i tryk Forvisning om, at Redningsskøjten vil yde Hjælp, hvis noget skulde komme paa.

Men vi behøver ikke at gaa saa langt. Alle disse Menneskeliv, som er blevet reddet, al den Sorg og Kummer, som er forhindret, al den Tryghed og Glæde, som er skabt der, hvor Døden allerede havde vist sit grinende Ansigt — det er nok.

Alt det Arbejde, som har været nedlagt i Selvhengivelse og Forsagelse af følende og tænkende Kvinder og Mænd rundt om i dette Land, har faaet sin velfortjente Løn.

For 100 Aar siden

Det er mere end Hundrede Aar siden, Tanken om et organiseret Redningsvæsen blev rejst i Norge. Saa vidt man ved, blev Sagen første Gang nævnt i „Skilling-Magasin“ i 1836. Tolv Aar tidligere havde England faaet sit Redningsvæsen „Royal National Life Boat Institution“. Det blev imidlertid ikke til mere end denne første Opsang, og medens Tiden gik, fik Danmark sit statsordnede Redningsvæsen i 1852, og Sverige fik sit Livredningsselskab i 1854.

Næste Gang vi hører om Sagen i Norge, er i 1861, da Eiler Sundt slaar til Lyd for Dannelsen af et Redningsselskab. I en Artikkel i „Folkevennen“ oplyste han, at der ved den norske Kyst gennemsnitlig forulykkede 700 Mennesker hvert Aar.

Manden med Ildsjælen

Men der skulde endnu gaa tyve Aar, før Manden med Ildsjælen traadte frem, som skulde sætte Sindene i Brand og skabe den Stemning, der kunde bære Redningssagen i Havn. Manden hed Oscar Tybring.

Han var Læge og kom i en længere Periode

af sit Liv til at virke paa Kysten. I 1882 havde han den Oplevelse, som fik ham til at skyde andre Opgaver til Side for Arbejdet for et organiseret frivilligt Redningsvæsen i Norge.

Fra sit Hjem paa Mørkysten fik han tidligt om Morgenen efter en Stormnat et Sejlskib at se, som var drevet i Land ved Stranden. Ikke en levende Sjæl fandtes om Bord. Mandskabet var sporløst forsvundet og blev aldrig fundet. Da gik det op for Oscar Tybring, at det var paatrængende nødvendigt at faa et Redningsvæsen. Og det gik han i Gang med. Han rejste rundt og holdt Foredrag. Han skrev i Aviserne. Han henvendte sig til formaaende Mænd. Alt var temmelig forgæves. Det viste sig meget vanskeligt at faa nogen til at forstaa, at det kunde lade sig gøre at skabe et nyttigt Redningsvæsen hjemme hos os. Indvendingerne var mangfoldige, men oftest fik han at høre, at Opgaven af praktiske Grunde var uløselig paa vor uendelige forrevne Kyst. Et af Argumenterne var dette, at Forlis hos os foregik saa hurtigt, at man aldrig fik Tid til at redde nogen. Og desuden havde man slet ikke Raad til at lave et Redningsvæsen.

Dr. Thybring fortsatte imidlertid trods alle Indvendinger, og efter et Aars Arbejde havde han Held med sig. Han traf 2 Mænd, som forstod ham, Skibsbygger Colin Archer i Larvik og Admiral Koren.

Det var i Aaret 1887. Næste Aar meddelte Tybring i flere Aviser, at der vilde blive indbudt til Dannelse af et norsk Redningsselskab. Forinden foretog han paa egen Bekostning en Rundrejse til forskellige Lande for at sætte sig ind i, hvorledes Redningsstationer skulde indrettes og udrustes.

Købmand i Hovedstaden rejser Sagen

Dr. Tybring led den Vanskæbne, at han ikke kom med i de rent praktiske Begivenheder ved Selskabets Start. Det afgørende Skridt blev taget af en Mand og en Institution, som skulde synes at staa Kystens Problemer temmelig fjernt.

Den 5. Decbr. 1888 sendte Grosserer Heinr. Scheller et Brev til Bestyrelsen for Kristiania Købmandsforening. Det hedder heri: „Bør man ikke, afpasset efter norske Forhold, søge at faa istandbragt et Redningsselskab i Lighed med andre søfarende Nationer?“

Jo, Foreningens Bestyrelse syntes, det var en god Sag, og den 23. Januar 1889 blev der

holdt et Foreningsmøde til Behandling af Sagen. Dr. Tybring var syg og kunde ikke være til Stede her, hvor hans Hjertesag skulde bringes frem for Hovedstadens formaaende Mænd.

Paa dette Møde stod Heinr. Scheller frem for sine Kolleger og talte. Han maa have talt flammende, for da han sluttede, var der ikke Tvivl blandt Medlemmerne om, at de burde stille sig i Spidsen for Dannelsen af et Redningsselskab. Det er værd at lægge Mærke til, at Scheller — akkurat som Dr. Thybring — var klar over, at Redningssagen kun kunde bæres frem af en privat og frivillig Institution. Han udtalte bl. a.: „Naar det gælder om at bringe Hjælp i Nødens sidste Moment, maaske med Livsfare — da mine Herrer, er det ikke Regeringen, som maa kalde os til den reddende Gerning, nej, men Folkets Opmuntring og Bevidstheden om at handle i en varmhjertet Nations Navn. — Hele Redningsvæsenet maa betragtes som en national Sag, og den maa gribes an med fuld Energi af en velorganiseret Privatvirksomhed, slig at de videst mulige Kredse kan blive draget ind til Deltagelse.“

Schellers Tale gjorde et dybt Indtryk paa Forsamlingen, og man vedtog enstemmigt en Henstilling til Styrelsen om at vælge en Komité, som kunde udarbejde Forslag til Dannelse af et nationalt Redningsselskab.

En Komité dannes

Den 20. Marts var Komitéen færdig. Dr. Tybring og Colin Archer havde i Mellemtiden skrevet til Købmandsforeningen og foreslaet Samarbejde. Komitéen kom til at bestaa af følgende: Axel Juel. (Form.), N. P. Gjelstrup, Heinr. Scheller, C. Gunnestad, Chr. Møller samt Oscar Tybring og Colin Archer. Komitéen holdt sit første Møde den 18. Novbr., og man besluttede at følge Dr. Tybrings Organisationsplan. Tybring kunde igen optage sit Agitationsarbejde. Han holdt Foredrag, skrev Artikler og Brochurer. Indvendinger manglede ikke, men den ihærdige Læge havde nu stærke og formaaende Mænd bag sig. Man var dog stadig noget uklar over, hvorledes Sagen praktisk skulde gribes an. Intet Land, som paa den Tid havde Redningsvæsen, havde en Kyst, som lignede den norske. Tybring selv tænkte sig Redningsfartøjer med Dampkraft og en Række Redningsstationer i Land.

(Fortsættes Side 86)

Mands Minde

75 Aar

Den 18. Juli fyldte Jens Gaardbo, Hirtshals, 75 Aar. Naar vi ikke har sat en Titel foran Navnet, skyldes det ikke, at han ingen har. Tværtimod har han saa mange, at de næsten vilde fylde for meget. Han er født i Horne Terp, hvor Faderen, der var lige saa rig paa Titler, var baade Tømrer, Snedker, Landmand og Lejlighedsfisker. Da Jens var 11 Aar, druknede Faderen paa Vej hjem fra Skagen med en ny Baad.

Som Dreng kom Jens Gaardbo ud at tjene, og efter Konfirmationen blev han Møllersvend; men i 1885 flyttede han til Hirtshals og blev Fisker. I 1889 blev han gift med en Datter af den gamle Redningsmand Chr. Pedersen i Gl. Skagen, og Brylluppet fejredes i det Hjem, hvor Ægteparret nu har boet i 52 Aar. Han var kun 24 Aar, da han blev ansat i Redningsvæsenet, og her var han i 39 Aar. Allerede før Redningsstationen oprettedes, var han med til i aaben Baad at redde 123 Menneskeliv, og med Redningsbaaden har han deltaget i Redningen af over 200 Mennesker. For disse Bedrifter er han dekoreret med Dannebrogskorset samt en engelsk og en norsk Redningsmedalje.

Indtil 1920 drev Jens Gaardbo Fiskeri, og han tog i de mange Aar ofte en slem Tørn med det stormfulde Hav. En af de farligste Situationer, han var ude for, var dog under „Den haarde Søndens“. Da Havnebyggeriet begyndte, fik han Ansættelse som Formand, og siden blev han Materialforvalter. Han var ved Havnen i 17 Aar, indtil Norgesruten aabnedes i 1937. I en Aarrække var han desuden Reservehavnebetjent.

Gennem Aarene har Jens Gaardbo beklædt en lang Række offentlige Hverv. I to Perioder var han saaledes Medlem af Sogneraadet. Han har været Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse tre Gange, sidste Gang som Formand i fem Aar, indtil denne Institution ophævedes. Han har været Medlem af Værgeraadet og Formand for Børneplejetilsynet. De fleste af Byens Foreninger har han været med til at stifte og i Perioder været Bestyrelsesmedlem i. Han har været Formand for Fiskerforeningen og Formand for det Interessentskab, der i sin Tid lod bygge Forsamlingsbygningen. Efterhaanden har han dog frasagt sig de fleste Hverv, men han er stadig Kirkeværg, hvilken Stilling han har haft i 29 Aar, og i samme Tidsrum har han været Medlem af Menighedsraadet. Ingen har ofret sig saa meget for Kirken som han, og det er Jens Gaardbo, der har plantet de mange Træer paa Kirkegaarden, hvor de nu er vokset op og skærmer mod den barske Vind. I det hele taget er han altid med Iver og Interesse gaaet op i det Arbejde, han har paataget sig.

Dødsfald

En af Redningsvæsenets Veteraner, fhv. Baadmand Peder Pedersen Karl, er død i sit Hjem i Hanstholm. Han var født den 21. September 1852 og gik saaledes i sit 89. Aar. Pedersen Karl havde været Baadmand i Redningsvæsenet i henved 30 Aar, da han, efter at være kommet til Skade med sin højre Haand, i 1904 maatte tage sin Afsked med Pension paa Grund af Svagelighed.

Han havde da deltaget i Redningen af 128 Skibbrudne. Den sidste Snæs Aar var han næsten blind. Han var dekoreret med Redningsvæsenets Jubilæumsmedalje.

70 Aar

Fisker Mads Jensen, Lodsvej, Skagen, fejrede sin 70 Aars Fødselsdag den 7. Juli. Mads Jensen, der i Kutterfiskeriets første Tid var en af Fiskeriets Foregangsmænd, har i 30 Aar været ansat i Redningsvæsenet, og han har i denne Periode været med til at redde ikke mindre end 216 Menneskeliv. Han var bl. a. med ved de dramatiske Strandinger, da „Hjortholm“, „Speed“, „Holland“ og „Igotz Mendi“ løb paa Revlerne, og for sine Fortjenester indenfor Redningsvæsenet er han dekoreret med en hollandsk og en spansk Redningsmedalje, ligesom han, foruden talrige kontante Paaskønnelser, er blevet belønnet med Dannebrogskorset.

75 Aar

Den 6. Juli kunde Strandfoged Jens Jull, „Nørene“, Oksbøl, fejre sin 75 Aars Fødselsdag.

Jens Jull, der er født i Ho, fik tidligt Modgang og Sorger at kende, idet han mistede sin Far, Mor og en Søster, da han kun var 8 Aar. Hans Forældre var Lillejuleaften 1873 paa Vej over Langli Sande mellem Ho og Øen Langli, da de paa en eller anden Maade forvildede sig og druknede.

Som ganske ung kom han ud at sejle, og han har pløjet de fleste Verdenshave med Sejlskib. Efter at have sejlet en Del Aar, kom han hjem og fandt sin Hustru, der var fra Grærup, men nu er død.

Jens Jull rejste derefter til Australien som Guldgraver, og efter 1½ Aars Forløb kom han hjem og holdt Bryllup.

Først boede han og hans Hustru i nogle Aar i Esbjerg, hvor Jull var Havnearbejder, og for 40 Aar siden købte han Ejendommen „Nørene“ ved Fiil Sø, hvor han og hans Hustru har udført et stort og paaskønnelsesværdigt Arbejde. Jorden var ikke af den fedeste Kvalitet, og efterhaanden som Familien voksede, maatte der ses efter noget, som kunde forøge Indtægterne.

Jull har saaledes lavet en Masse Arbejde i Kærgaard Klitplantage og skaffede sig derved en god Ekstraskilling.

Jull bor i sit lille Hus ved Siden af Ejendommen, som ligger smukt næsten skjult af det ejendommelige Egekrat, og her føler han sig glad og veltilfreds, bastaet af en Søn og Svigerdatter, som paa enhver Maade gør alt for, at hans Alderdom kan være lys og mild.

70 Aar

Fredag den 25. Juli fyldte Baadmand Chr. Østergaard, Nr. Tornby, 70 Aar. Han, der er født i Nr. Tornby som Søn af Gaardejer Jens Ø., blev allerede fra Barndommen af fortrolig med at færdes paa Havet. I sin tidlige Ungdom aftjente han sin Værnepligt til Orlogs, og da Peter Bruun den 1. Oktbr. 1898 fik sin Afsked fra Redningsvæsenet, ansattes Chr. Østergaard som Baadmand i hans Sted.

Gennem 37 Aars trofast og dygtig Tjeneste var han med til at bjerge 119 nødstedte Søfolk frelste i Land, ligesom det er en Selvfølge, at han har været Deltager i flere farlige Redningsforsøg, bl. a. fra den store engelske Tankdamper „Beacon Light“ den 12. Januar 1905, den tyske

Damper „Sophia“ den 13. Okt. 1910 og den svenske Bark „Orient“ den 25. Januar 1914.

Som Anerkendelse for sin Tjeneste har han modtaget den engelske Redningsmedalje, ligesom han er udnævnt til Dannebrogsmænd.

Da Chr. Østergaard for ca. seks Aar siden paa Grund af Alder blev afskediget fra Redningsvæsenet, udtalte Opsynsmand Carl Thomsen, at han ikke blot havde været en uforfærdet og pligtopfyldende Redningsmand, men ogsaa en trofast og hjælpsom Kammerat, som havde forstaaet den Kunst altid at tænke paa andre, førend paa sig selv, en Udtalelse, der fuldt ud kunde tiltrædes af alle de øvrige Baadmænd.

Ghr. Østergaard har ogsaa paa anden Vis øvet en Indsats. Han har saaledes været Klitfoged i over 25 Aar, været Medlem af Tornby-Vidstrup Sogneraad m. v.

Med sin Hustru, hvis Fader var den i sin Tid kendte Styrmand Hans Neistgaard, der druknede paa en Rejse fra Færøerne til Spanien i 1886, har han skabt et lyst og lykkeligt Hjem.

Dødsfald

Onsdag den 16. Juli afgik forhenværende Betjeningsmand ved Redningsstationen „Lyngby“, Chr. Sørensen, ved Døden i sit Hjem i Lyngby. Afdøde blev ansat ved Stationens Oprettelse 1882 og virkede, indtil han i 1920 fik sin Afsked paa Grund af Alder; han var nu den eneste tilbage af Stationens første Mandskab. Han bevarede altid stor Kærlighed til Redningsvæsenet og dets Personale, thi i de mange Aar, han selv var ansat ved Stationen, har han taget mangan haard Tur ikke mindst Strandvagterne. Han var en meget pligtopfyldende Redningsmand, stille og rolig i al sin Færden, og som Fisker var han den stille Mand, men altid med, hvor der var Fare paa Færde. Han har aldrig været gift, men nød en kærlig og god Pleje hos sin Søstersøn, Opsynsmand Niels Sørensen. Vestkysten er nu blevet en af sine gamle og tro Tjenere fattigere, og vi vil længe mindes denne Havets Søn. Ære være hans Minde.

60 Aar

Baadmand Philip Krage, Nr. Tornby, fylder 60 Aar den 10. August.

Gaverne strømmer ind

Imidlertid var Offentlighedens Interesse for Sagen blevet vakt, og Bidragene begyndte at strømme ind. Kongen gav 1000 Kr., Forsikrings-selskabet „Idun“ et lignende Beløb — og saa gik man i Kristiania i Gang med det store Foretagende, som skulde bringe det økonomiske Spørgsmaal i Havn. Man startede den 17. Jan. 1891 paa Kristiania Tivoli det store Redningsmarked, som blev en Succes, om hvilket der gik Frasagn længe efter. Det var efter Datidens Opfattelse et kæmpeforetagende med Restaurant, Teater, Basarer, en festlig illumineret Skøjtebane, kort sagt en Samling af Fornøjelser og Glæder, som alle maatte med til. Gaverne

strømmede ind i Mængde for det gode Formaals Skyld. 72.000 Kr. fik man ind, en mægtig Sum i de Tider. Komitéen disponerede nu over ca. 100.000 Kr., og hertil kom 45.000 Kr., som kom ind ved et Redningsmarked i Bergen, en By, som gennem alle Aar har gjort et meget stort Arbejde for Redningssagen.

Selskabet stiftes

Med disse Penge kunde Komitéen anse Redningssagen for sikret, og den 9. Juli 1891 blev der holdt konstituerende Generalforsamling paa Børsen i Kristiania. Selskabet fik Navnet „Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning“. Til Stede ved Mødet var Skibsbygger Colin Archer; han takkede Komitéen og særlig Grosserer Scheller. Derimod var Dr. Oscar Tybring ikke til Stede. Han var syg, og det blev ham ikke mere forundt at arbejde for den Sag, som han havde virket saa ivrigt for. Han døde i 1895.

Den 11. Juli blev der holdt ny Generalforsamling, hvor Lovudkast blev fremlagt og vedtaget. Hovedstyrelsen skulde bestaa af 12 Medlemmer fra Landets forskellige Egne. Formand blev Fyrdiriktør Edv. Rye. Lovens Organisationsform blev i 1893 ændret, saaledes at Landet inddeltes i 10 Distrikter (senere i 13) med hver sin Distriktsformand, som sammen med et Foretningsudvalg paa 3 Medlemmer udgør Hovedstyrelsen.

Hvilken Baadtype?

I Selskabets første Leveaar var Ledelsen optaget af at drøfte, hvorledes Redningstjenesten bedst kunde organiseres paa den norske Kyst. Man blev snart enige om, at et Redningsvæsen efter udenlandsk Mønster med Raketapparater og Redningsbaade i faste Stationer paa Land ikke passede for vor Kyst med Undtagelse af Steder som Jeren og Lister. Man var klar over, at man maatte have flydende Redningsstationer. Men skulde man vælge Sejl- eller Dampfartøj? Mange var stemt for store, kraftige Bjergningsdampskibe, som kunde yde Skibbrudne Hjælp, indslæbe havarede Fartøjer, retlede Vinddrivere og ellers foretage Vagttjeneste. Som saa ofte i lignende Forhold var det en ren Tilfældighed, der afgjorde Sagen. I Løbet af Selskabets første Aar foregik et Forlis ved Langesundskysten og en Lodskutter gjorde ved den Lejlighed storartet Nytte som Redningsfartøj. Man besluttede sig saa til at bygge en Sejlkutter, saa stærk, saa solid og saa manøvreedygtig, som det var muligt at faa den.

Paa Selskabets andet Aarsmøde i 1892 blev der bevilget 18.000 Kr. til Bygning af 2 Redningsfartøjer af Eg og udstyret med Jernkøl. Fiskerne i Langesunddistriktet havde samlet 2000 Kr. til en Skøjte, og paa Mødet blev bevilget 2500 Kr. som Tilskud. De nødvendige Beløb til Driften af disse 3 Redningsskøjter blev ligeledes bevilget.

En Konkurrence

Der blev saa indbudt til en Konkurrence blandt Baadbyggere om, hvem der kunde lave den bedste Baad til Redningsselskabet. Der indkom flere Løsninger, som ikke blev fundet tilfredsstillende, men saa kom der en Tegning fra den før omtalte Skibsbygger Colin Archer, og den syntes man om. Den første Baad, han byggede, kom til at bære hans Navn, og den blev Forbilledet for alle senere Redningsfartøjer, indtil man begyndte at anvende Motorkraft, men selv de nyeste moderne Motorbaade bevarede væsentlige Træk fra Colin Archers Baadtype. Den ene af de to første Baadtyper blev dog bygget efter en af Konkurrenredeltagerens Model, en Baadbygger Stephansen.

Den første Skøjte fik Navnet „Colin Archer“, den anden „Liv“. Den første var i Virksomhed paa Søen i Høsten 1893, den anden under Sejl i Januar 1894. Baaden fra Langesund fik Navnet „Langesund“. I Bergen byggede man for egen Regning Baadene „Tordenskjold“ og „Feje“. I 1894 byggede Colin Archer en ny Baad, der kaldtes „Havkaaren I“, og Bergen fik sin tredje Baad R/S „Stadt“.

(fortsættes)

Voldsom Mineeksplotion i Lønstrup

En ualmindelig voldsom Mineeksplotion rystede den 5. Juli ved 10,30 Tiden den kendte Badeby Lønstrup mellem Løkken og Hirtshals. Eksplotionen skyldtes, at en drivende Mine var stødt mod en stor Sten i Strandkanten. Eksplotionen var den voldsomste, man har oplevet i Lønstrup under denne Krig, og Skaden er meget betydeligt. Som ved et under kom ingen Mennesker til Skade. Omtrent alle Ruder i Byen er knust. Selv i Stationsbygningen, der ligger over en Kilometer fra Stranden, kunde Ruderne ikke holde til det voldsomme Lufttryk, der fremkaldtes af Eksplotionen. Paa en Villa, der ligger i Nærheden af Stranden blev et Tag totalt ødelagt. Tagstenene ligger hulter til bulter og truer med at rive hele Tagkonstruktionen ned. Flere

af Husene har slaaet Revner. Paa Ophalingspladsen laa der tre Baade, og de tog mere eller mindre Skade. Den ene af dem blev helt ødelagt.

Paa Stranden stod en Iskiosk, der brasede sammen ved Lufttrykket, og i en anden Iskiosk sprang Ruderne i Tusinde Stykker. Heldigvis var der ingen Mennesker til Stede, da Eksplotionen indtraf, og der var tilsyneladende i det hele taget ikke Mennesker paa Stranden ved den Tid paa Grund af en voldsom Sandflugt.

Norge vil ogsaa have Isbrydere

I Sverige har der rejst sig Spørgsmaal om Udbygning af Isbrydermateriellet, og nu begynder man ogsaa i Norge at røre paa sig i samme Anledning.

I N. H. & S. F. hedder det saaledes, at Oslo Handelskammer har taget Arbejdet op for at skaffe en Isbryder. Tidligere har den Isbryderkomite enstemmigt vedtaget at bygge en Isbryder paa 3000 a 3500 Tons Displacement og med 6000 H.K. Erfaringen har vist, at kolde og milde Vintre kommer periodevis. Vi har som bekendt oplevet flere kolde Vintre, hvor Isen har spærret Oslofjorden, saa man har kunnet gaa paa Isen fra Østfold til Vestfold og med en Række Baade siddende fast i Isen uden Mulighed for at komme frem, saaledes at vigtige Importvarer som Kul og Koks etc. ikke har kunnet bringes ind til Oslo, samtidig med at Eksporten var stoppet.

Og det er ikke blot Oslofjorden og Drammensfjorden, som har været kraftig islagt, og saa Sunde og Fjorde paa Sørlandet har ofte samtidig været islagt, ligesom Fjordene paa Vestlandet og i Nord-Norge til Dels har haft tyk Is. Desuden er det ikke blot den Is, som har været i Norges egne Fjorde, som kan lægge alvorlige Hindringer i Vejen for Skibsfarten; ogsaa Drivisen fra Østersøen og Kattegat kan som bekendt være meget slem for Skibsfarten.

Alle mindes Vintre, hvor Skibene har siddet fast i Isen udenfor Kysten uden Mulighed for ved egen Hjælp at komme løs. Og Drivisen fra Østersøen og Kattegat kommer gerne senere paa Aaret end vore lokale Ishindringer, saa Tiden for Isvanskelighederne forlænges til stor Gene for Skibsfart og Næringsliv.

En kraftig Isbryder, som kan holde Trafikken oppe paa vigtige Havne i Øst-, Syd-, Vest- og Nord-Norge vil med Fordel kunne kombineres med Svalbardisbryderen. Og de fleste er vel nu blevet klar over, at det er af vital Interesse for norsk Næringsliv at faa en Isbryder, som kan forlænge Skibningsæsonen for Svalbardkullene.

En Skottes Besøg i Danmark i 1808

Vi afslutter her efter „Tidsskrift for Sø-
væsen“ Beretningen om den skotske Køb-
mand Mr. Macdonalds Oplevelser i Dan-
mark 1808.

Den skotske Købmand fortsætter i et føl-
gende Brev med at redegøre for sine Oplevelser
og sit Syn paa danske Forhold og den uden-
rigske Situation.

Danskerne rolige og fattede

Om Aalborg beretter han 16. Decbr. 1808
— der fra afskibes store Mængder af Korn,
især Rug og Havre, til de danske Øer og Norge.
5—600 Skibe klarer sig aarlig ud herfra. For en
Uge siden blev nogle kornlastede Skibe under
stor Vanskelighed iset ud og afsejlede til Norge,
men mere end Halvdelen af dem blev kapret
af vore Krydsere ved Skagen og bragt ind til
Göteborg. Disse Efterretninger spredte stor
Forfærdelse og Sorg over Byen, da Flertallet
af Skibene ikke var assurede og Resten kun
for halv Værdi.

Disse Omstændigheder bevirkede dog ingen
Forskel i den humane Behandling, der blev de
britiske Fanger til Del, og Folk taler ikke om
denne nedslaaende Tildragelse, uden at man
ligefrem udspejler dem derom; ganske vist er
dette kun rimeligt og billigt, men der findes dog
Lande, hvor den offentlige Mening ikke vilde
forblive saa rolig.

— Folket er roligt og fattet. De er alle
overbevist om, at Krigen med England havde
været uundgaelig, og de tror fuldt og fast paa,
at vi begyndte den, blot for at sætte os i Be-
siddelse af deres Flaade og for at bemægtige
os de danske Handelskibe og den danske Ejend-
dom, som er blevet solgt eller beslaglagt i vore
Havne. De betragter os derfor uden Undtagelse
som Røvere og kalder os det jævnlige rent ud
af Posen, uden at bekymre sig om, at vi tager
dem det ilde op. — Danskerne tror faktisk det
allerværste af, hvad de hører om vore Nationer
(England og Sverige) og i Særdeleshed om Sve-
rige, til hvilket Land deres Had synes indgroet
og uforsonligt.

Besøg paa Sjælland

Om Sjælland skriver Mr. Macdonald bl. a.,
at Øen har 12 udmærkede Havne og en utallig
Mængde Bugter og Vige, velegnede til at fremme
Indenrigshandelen, Skibsbyggeri, Fiskeri og Fa-
briksvirksomhed.

Øen fortjener, skriver han, megen Opmærk-
somhed politisk set. Den vil altid i Ordets egent-
ligste Forstand forblive Nøglen til Østersøen.
Det er hen i Vejret at ville paastaa, at denne
Nøgle er unyttig eller værdiløs i Hænderne
paa Danmark, som nu ikke mere ejer en Flaade;

vore Konvojer og Flaader har for nylig til deres
Skade erfaret det modsatte. Med Sjælland i
Hænde vilde Storbritanien imidlertid være fuld-
stændig Herre over Østersøen, dette Indhavs
Handel og Hjælpekilder, dets Betydning for
fremmede Magter og hele den deraf opstaaende
politiske Indflydelse.

I fast Overbevisning om den uimodsigelige
Rigtighed af, hvad jeg her paastaar, og efter-
som jeg er sikker paa, at ingen Fjende vil
kunne fordrive os fra Øen ved at lade sine
Hære marchere over Isen, og da jeg desuden
har sikker Underretning fra Folk her paa Stedet
om, at de ni Tiendedele af Befolkningens lavere
Lag gerne saa os som deres Medborgere eller,
— om De vil — som deres Herrer, er jeg
skamfuld og forbavset over, at vi har rømmet
denne vigtige Ø efter at have erobret den i 1807.

Overfaldet paa København

Vort Angreb paa København havde totalt
ødelagt vort Forhold til den danske Regering
og kastet Landet med dets Hjælpekilder — og
jeg bør tilføje, dets nationale Stolthed, dets
saarede Retfærdighedsfølelse og dets Hævntørst
— i Armene paa Frankrig. Alt, hvad der kunde
gøres for at sikre os Danmarks og Ruslands
Had, var allerede blevet gjort forud for Køben-
havns Kapitulation og Flaadens Udlevering.
Spørgsmaal om Moral eller Umoral, om Fore-
tagendets Hensigtsmæssighed og Taabelighed
var afgjort for stedse, og Ære og Vanære var
uafvaskelig knyttet til de den Gang tagne bri-
tiske Beslutninger. Som Forsvar for at over-
falde en umistænksom og forsvarsløs allieret (!)
havde man støttet sin Sag ved Paastanden om
en politisk Nøvendighed, baseret paa intet min-
dre end Spørgsmaalet enten om truende Fare
eller om Sikkerhed for Storbritanien.

Saafernt det nu var nødvendigt for vor
Sikkerhed, at Sjælland skulde tages og Flaaden
bortføres, saa ser jeg virkelig ingen Grund til,
at vi ikke skulde have beholdt Øen for at for-
hindre Skabelsen af en ny Flaade, til hvis Ud-
rustning Sjælland er i Besiddelse af saa særlige
Betingelser og Fordele. Har vi ikke ved vort
Foretagende blot paadraget os hele Skammen
ved et Røveri uden dog at sikre os Gevinsten?
Har vi ikke risikeret vort gode Navn og Rygte,
og derefter kastet Prisen bort; begaaet Rets-
brudet og derefter letfærdigt bortkastet den
Genstand, for hvis Skyld det blev begaaet.

4000 glimrende Sømand

Den aabenhjertige Britte filosoferer videre
over Sagen og om hvad Englænderne kunde have
faaet ud af Sjælland, som han kalder Dronning-
en blandt danske Øer. Bl. a. skriver han, at
Befolkningen kunde afgive 4000 glimrende Sø-
mænd til „vor Flaade“. Der findes, skriver han
videre, maaske ikke i Europa mere haardføre
og stovtere Sømand end Jyderne og Nord-
mændene, og med Undtagelse af Danskerne

Roald Amundsens Hilsen

I vor Frue Sogns Menighedsblad
skriver Stiftsprovst, Dr. theol. P.
Brodersen:

Fornylig overnattede jeg paa en Rejse
i et jysk Præstehjem. Præsten viste mig da
et Brev, som han havde hængende indram-
met paa en Væg. Han ledede et Spejder-
arbejde og havde gennem en Række Aar søgt
til en bestemt aarlig Fest for disse Spejdere
at have en skriftlig Hilsen med et godt Ord
med sig fra en eller anden kendt Person-
lighed. Undertiden havde han ogsaa hen-
vendt sig til Personer uden for Danmark
og bedt dem om et Ord, som han kunde
bruge som Hilsen til de danske Drengene ved
deres Fest. Saaledes havde han engang
skrevet til den kendte Nordpolsfarer Roald
Amundsen, og Brevet, som han havde hæn-
gende paa sin Væg, var det Svar, han havde
faaet fra ham.

Amundsen anførte først et Par Linier fra
Bjørnson's Vise om den norske Sømand:
„Han ta'r sin Gud i sind og sætter livet ind“.
Og saa fortsatte han: „Vil De hilse Deres
Drengene fra mig og sige dem, at jeg er over-
bevist om, at den, der møder Livets ofte
krævende Opgaver paa denne Maade, har
bedre Chancer end mange andre for at
vinde frem til Sejr til Slut.“

Præsten i Jylland fortalte mig, at for
nogle Aar siden havde en anden Nordmand,
Redaktør Frederik Ramm, der selv engang
havde fløjet med Amundsen over Norpolen,
staaet i hans Stue. Og da han viste ham
dette Brev fra Amundsen, stod han længe
og saa paa det, og hans Øjne blev vaade
af Taarer. Saa sagde han stille: „Ja, han
lærte selv begge Dele. Og til sidst satte
han Livet ind for sin Uven.“ Dette Brev var
skrevet et halvt Aar, før Amundsen fløj ud
for at finde den forliste General Nobile og
selv satte Livet til derved.

Jeg føler, at vi Danske i denne Tid netop
behøver at lære det, Amundsen her har
nævnt: at tage Gud ind i vort Sind, saa det
kan blive fast og stærkt i Tro og faa den
rette Aand i sig, og saa at sætte Livet ind
for at være tro mod det, Gud har givet os,
og lydige mod det, han vil, vi skal gøre.

Ogsaa vi maa sætte Livet ind. Men det

kan intet Folk gøre Krav paa at staa Maal
med Britterne, naar det drejer sig om at spille
en Rolle paa Søen — alt i Forhold til Ind-
byggertal og Hjælpekilder.

Vi slutter her Gengivelsen af den skotske
Købmands Betragtninger. Drager man Sammen-
ligninger mellem den Gang og nu, falder det
en i Øjnene, at Stormagterne først og fremmest
ser paa egne Interesser uden Hensyn til de
smaa Folks Skæbne. Det er vemodigt at tænke
paa, saa langsomt Vilkaarene for Ret og Ret-
færdighed bedres i det internationale Samliv.

Mr. Macdonald omtaler den danske Befolk-
ning paa en honnet Maade, men han tager
ganske sikkert fejl i sin Paastand om, at ni
Tiendedele af Befolkningens lavere Lag gerne
saa os (Englændere) som Medborgere eller
rettere sagt som Herrer.

Lige saa lidt som det danske Folk nu ønsker
fremmede Nationer til Herrer i deres gamle
Land, har man sikkert den Gang ønsket det. Og
allermindst blandt, hvad han kalder, Befolkningens
lavere Lag.

Hans Udtalelse her stemmer ogsaa daarligt
med, hvad han selv skriver i Begyndelsen af
denne Artikkel „at det danske Folk rent ud
uden Undtagelse betragter os som Røvere“.

Der bygges mange Kuttere i Esbjerg

Beskæftigelsesnævnet arbejder for Tiden med
de mange Ansøgninger om Hjælp til Bygning
af moderne Fiskekuttere. Nævnets Forslag, der
som bekendt gaar ud paa, at der ydes 10 pCt.
i Tilskud og 20 pCt. som Laan til Nybygninger,
har vakt stor Interesse, og det strømmer ind
med Ansøgninger.

Vestkysten har spurgt Overfiskeribetjent Axel
Jensen, om Esbjergfiskerne er godt repræsen-
teret blandt de mange Ansøgninger.

— Ja, derom er der ikke mindste Tvivl.
Der arbejdes for Tiden for fuld Kraft paa Skibs-
værfter rundt omkring i Landet, ogsaa de esbjerg-
gengenske, der ikke kan tage imod Bestilling paa
flere nye Kuttere paa denne Side af Nytaar.

Hos N. P. Jensen bygges saaledes syv Kut-
tere, hos Kjelsen 3—4, hos Jensen og Lauridsen
3—4. i Nyborg to og i Faaborg tre — alle-
sammen bestilt af Esbjergskippere. Og mange
andre Steder omkring i Dammark bygges der
Kuttere til Esbjergflaaden.

De bygges alle i moderne Stil med Kryd-
serhæk o. s. v., og de fleste er baade udrustet
til Trawl- og Snurrevods fiskeri, idet det er tvivl-
somt, om de ved Fuldførelsen kan forsynes med
tilstrækkelig mange Snurrevodsredskaber.

— Hvor meget koster saa disse Fartøjer?

— For Tiden kan ingen Fiskekutter af den
Størrelse bygges for mindre end 100—110,000
Kr. med fuld Udrustning.

er Gud, der skal lære os, hvad det er, det virkelig gælder, og det er med ham i Hjerter, at vi skal faa Mod og Kraft.

„Kr. Dagblad“.

Verdens ensomste Ø Tristan da Cunha

Skal den være Vejrstation?

Tristan da Cunha — Verdens ensomste Ø, som den kaldes — har nu Chancer for at blive en vigtig meteorologisk Basis, hvorfra Vejrberetninger skulde udsendes til Sydafrika, hvis Rapporterne fra den videnskabelige Ekspedition til Øen gaar ind derfor. Der har allerede en længere Tid været ført Forhandlinger mellem Regeringerne i Sydafrika, Australien og Argentina om Oprettelsen af tre meteorologiske Stationer paa den sydlige Halvkugle. Disse Stationer skulde give Vejrberetninger, der vilde være af stor Betydning for Skibsfarten her. Den sydafrikanske Union er gaaet ind paa Planer om en Station paa Tristan da Cunha, hvis de udsendte Videnskabsmænd siger god for den. Ekspeditionen forlod Capetown sidste Efteraar; den bestod af 12 Medlemmer. Formand er den norske Meteorolog, Professor Christophersen, og Kronprins Olav er Protektor. Der er udrustet et særligt Skib til Ekspeditionen.

Hvad enten nu den meteorologiske Station oprettes der eller ej, vil Verdens ensomste Ø ikke længere være saa ensom! Pastor Harold Wilde, Tristan da Cunha's nuværende Sjælesørger, har været paa Ferie i England og medført hjem nogle store Radioapparater, gennem hvilke Øens Beboere kan høre Europa og den øvrige Verden. Det bliver de første Radioapparater paa Tristan da Cunha. Det største af dem har man samlet sammen til blandt Øens Indbyggere, og det vil blive opstillet i en Sal, hvor alle kan komme og høre det.

Øens Beboere haaber, at der, hvis nu den meteorologiske Station kommer, ogsaa vil blive Flyveforbindelse med den øvrige Verden. Man har allerede udset sig en god Landingsplads og venter paa den første Maskine, der skal lande. Den vil ogsaa en Dag komme, akkurat som den første Damper kom og vakte stor Sensation.

Den første Damper anløb Øen saa sent som i 1852. Det var det engelske Skib „Torch“, der var paa Udforskningsrejse i Sydhavet. I en Aarrække var det almindeligt, at der hvert Aar kom et Krigsskib fra England dertil; men det hørte op igen. Det sidste officielle Besøg fandt Sted i Fjor, det foregaaende i 1931 — og det foregaaende igen i 1922. Befolkningen er meget ked af, at de aarlige Besøg er ophørt, og det hedder i en Rapport fra Øen:

„Der er intet, der har vakt større Beklagelse end, at Admiralitetet ikke har været i Stand til at fortsætte disse aarlige Besøg, som var den store Begivenhed i Befolkningens Liv, og som var dem et Minde om, at de tilhørte Imperiet, og en Forsikring om, at Moderlandet stadig nærrede Interesse for dem.“

Paa Grund af Øens afsides Beliggenhed og den totale Mangel paa næsten alt, har der flere Gange været Planer fremme om at evakuere Befolkningen. Der er adskilligt, der taler baade for og imod! For det første er det et alvorligt Minus, at Øen ligger saa fjernt fra den øvrige Verden, som den gør; dertil kommer Mangelen paa naturlige Hjælpemidler, en farlig Forøgelse af Befolkningen, en lige saa farlig Mangel paa Initiativ, netop som Følge af Ensomheden og Mangel paa Forbindelse med andre Folk. Man frygter alvorlig en Overbefolkning. — Herimod maa fremføres Befolkningens bestemte Afslag paa Opfordringer til at forlade Øen, deres legemlige og moralske høje Standard, der en Følge af det haarde Arbejde og den sunde Luft — og endelig den strategiske Værdi, som den fjerne Koloni har. Det er ofte blevet sagt, at det er et Under, at denne lille Ø og dens endnu mindre Naboeer, Nattergaleøen og Utilgængelighedsøen, ikke forlængst er blevet opløst af det stormfulde Sydhav. Den nærmest beboede Ø er Sct. Helena, der ligger 1320 miles herfra.

Tristan da Cunha er ikke andet end en udsøkket Vulkan, rundt om hvilken Brændingen tordner i evigt Oprør. Men der er noget stortilet over Øen, set paa Afstand. Naar den dukker frem af en Taagebanke, ligner den et Spøgelsesbjerg, anbragt ovenpaa de oprørte Bølger. Øen er kun 7 miles bred; den højeste Bjergtop er paa 7640 Fod, og Klipperne, der er mellem 1000 og 2000 Fod i Højde, er de vældigste i Verden. Heltmodige Missionærer — eller Præster maa man vel kalde dem — gør frivillig Tjeneste paa Øen, og Ledelsen af hele Samfundet afhænger af dem. Den nuværende Præst, den før omtalte Pastor Harold Wilde, er Øens Samlingsmærke. Flere af Kvinderne er meget intelligente; dette gælder navnlig Mrs. Repetto, der kaldes Øens ledende Kvinde, og hun fortæller i et Brev til Bekenndte i England, hvor agtet og æret Præsten er:

„Præsten har et Forraadskammer, og hver 14. Dag uddeles Rationer fra det, hvad der er en glimrende Ordning. Der gaar over 50 Børn i Skole, og det er en Glæde at se Mr. Wilde arbejde med dem. Han er baade Lærer, Præst og øverste Embedsmand, saa Dagen igennem har han nok at gøre; men intet Menneske kunde bedre end han forstaa at overvinde Vanskeligheder!“

Da det belgiske Skoleskib „Mercator“ for nogen Tid siden havde aflagt Besøg paa Øen, skrev dets Kommandant: Pastor Wilde er selve Forsynet for disse Mennesker. Det forstod jeg

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

Daglig Forbindelse

M/S Hammerhus M/S Bornholm M/S Frem

Fra København, (Havnegade 27) Kl. 11.00 Aften

Fra Rønne - 11.00 -

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Havnegade 27, Tlf. 1865 og 11865. Kontortid 8-6, Søndage 2-9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8-12, 1-6, Søndag 8-9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

straks. Han er med i alt, hvad der sker paa Øen.“

Tidligere var det saadan, at Øens ældste Indbygger havde Titel af dens Guvernør, men da Pastor Wildes Forgænger, Pastor A. Partridge, havde været her nogle Aar, fik han nedsat et besluttende Raad, der stadig fungerer, og for hvilket den før omtalte Mrs. Repetto's Søn er Formand. Peter Repetto er meget estimeret. Hans Mors Indflydelse er dog endnu større, og hun er et ganske usædvanligt Menneske. Da den kendte norske Skibsreder, Konsul Lars Christensen, havde besøgt Øen for nogle Aar siden, skrev han til den engelske Admiral Goodenough: „Hun gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Hun har en sand Dronningeværdighed over sig. Hendes Ansigtstryk er smukt og rent, og overalt paa Øen ser man Tegn paa, at hendes flittige Hænder og Intelligens har været i Virksomhed...“

Hun, hendes Søn og Pastor Wilde er dem, hvoraf alt afhænger. Hele det lille Samfund bestaar af noget under 200 Mennesker. Indbyggerne stammer fra Englændere, der boede i Sydafrika, og Hottentotkvinder. Det er vel-skabte, mærkladde Folk. De bor saa at sige alle paa en Plads paa Nordkysten ved Fal-mouth Bay.

Her er fuldt af Sæler og Søfugle, og Befolkningen holder Faar, Hornkvæg, Svin og Fjerkræ, der skaffer dem det nødvendige til Livets Ophold; det eneste der dyrkes er Kartofler. De stormfulde Vinde forhindrer Trævækst paa Øen, men her er en Del højt Græs og mange Bregner.

I de senere Aar er Ensomheden knap saa stor som tidligere, for der kommer dog nu og da Besøgende til Øen. Alle, der har set den, skildrer den som en sjælden Oplevelse. Det vil huskes, at Tristan da Cunhas Navn nævntes ofte i Forbindelse med det forsvundne Skoleskib „København“, og der gik Rygter om, at man skulde have set Skibet der. Men de Undersøgelser, der foranstaltedes, gav intet Resultat.

Radioapparaterne, som den elskede Pastor Wilde har hjemført, har bragt Verden nærmere endnu til Tristan da Cunha. Et yderligere Skridt vil det blive, hvis nu ogsaa den meteorologiske Station bliver til Virkelighed.

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere. „Blue-Anchor“-Gummistøvler, Kvalitetsstøvler til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummitøj.** Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere.** Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeritrikler.

Redspætte-, Kuller- og Torak-

vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys
Kraft
Motorreparation
Radio

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i Juni

Skagen v. Th. Geisnæs: 2,376,959 kg, hvoraf 22,664 kg Rødspætter, 72,493 kg Torsk, 7,998 kg Kuller, 1,236 kg Havkat, 2,226 kg Havtaske, 8,620 kg Hornfisk, 21,664 kg Hvilling, 6,930 kg Knurhane, 45,677 kg Kulmule, 1,983 kg Laks, 1,810 kg Langer, 803,195 kg Makrel, 332,162 kg Sej, 51,404 kg Sild, 2,780 kg Skærsing, 39,436 kg Rejer, 36,882 kg Lever og 915,110 kg Affaldsfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 231,713 kg, hvoraf 33,110 kg Rødspætter, 8,108 kg Torsk, 1,337 kg Hvilling, 1,164 kg Sej, 2,263 kg bl. Fisk, 7,899 kg Skidtfisk, 171,260 kg Makrel og 1,446 kg Kulmule.

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspøttevaad og Kullervaad haves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøstjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN
Amallegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskerartikler haves altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Sekort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 9

1. September 1941

8. Aarg.

13 bjergede fra en sænket Damer
(Se Artiklen inde i Bladet)

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg**A. N. Petersen**A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassenfor Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11¹/₂ og 2—4
Lørdag Em. 2—6**Pedersen &
Albrechtsen**Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning**DANMARKS****HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE**Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIGTo- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang Tilbud**Grenaa Havns
Motorfabrik**Motorer i alle
Størrelser**Bornholms Maskinfabrik**
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig Folkebank

Aktieselskab

Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229Kontorsteder Thybøen, Harboøre, Bøvling, Ramme.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg og Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen

— statsaut. —

Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**

Neksø

Sømandstrøjer Sotøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning**Køkkenudstyrs-**

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø**A/S Vestjysk Krystal Isværk**

Esbjerg

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 9

1. September 1941

8. Aarg.

Det norske Redningsselskabs 50 Aars Jubilæum

Vi fortsætter vor Omtale af det norske Redningsselskabs 50 Aars Jubilæum med en Redegørelse for en Række tekniske Fremskridt, som navnlig skete i de sidste 10 Aar.

II.

Der var i de første Aar efter Selskabets Oprettelse i 1891 en Del skiftende Meninger om, hvorledes Selskabets Administration skulde lægges an. I Selskabets første Aarsberetning hedder det bl. a., at Initiativ til ny Foranstaltninger maa udgaa fra Kredsen ude i Landet blandt hvis Medlemmer man tør vente at finde alt, hvad vort Land ejer af Sømandskundskab og Kendskab til Forholdene paa Kysten. Udviklingen kom til at gaa i en anden Retning. Det viste sig snart nødvendigt at faa en praktisk virkende Centraladministration. Allerede i 1893 blev der oprettet et Forretningsudvalg, som den Dag i Dag forestaar Selskabets Ledelse i Samvirke med Generalsekretariatet i Oslo. Men Kredsenes og Distrikternes Opgaver er paa ingen Maade blevet reduceret af den Grund. Det interesserede og opofrende Arbejde, som udføres ude i Afdelingerne, har til denne Dag været Redningssagens faste Grundvold og vil vedblive at være det.

Det viste sig, at Redningsselskabets Grundlæggere skulde faa Ret, da de gik ud fra, at Sagen bedst kunde gennemføres som et privat og frivilligt Foretagende. De var sikker paa, at det var rigtigt, at de helt fra Starten af holdt fast ved, at Statsbidraget — hvis man blev nødt til at søge et saadant — maatte være saa lille som muligt. Statsbidraget har da heller aldrig oversteg 10 pCt. af Selskabets aarlige Indtægt og drejer sig for Tiden om ca. 50.000 Kr. Til Sammenligning kan anføres, at Distriktsbidragene, som repræsenterer den samlede Indsats af Arbejdet i Afdelingerne ud over Landet, i Løbet af de senere Aar har været helt oppe paa over 400.000 Kr. At Redningssagen i aller højeste Grad og i bedste Forstand er blevet en Folkesag, fremgaar ogsaa af den Ting, at Antallet af Kredse, Kvindeforeninger og Børneforeninger for Tiden udgør omkring 1500.

Styrelsen

Paa Selskabets 2. Aarsmøde i 1892 blev

som Formand valgt Admiral Koren i Stedet for Fyrdirektør Rye, der var den første Formand. Paa Aarsmødet i 1893, hvor Selskabets Organisationsform endelig blev fastlagt, kom Forretningsudvalget til at bestaa af Direktør Anton Poulsen (Formand), Marinekaptajn, senere Admiral Børresen og Grosserer Scheller. Direktør Poulsen vedblev som Formand til 1931, altsaa i 37 Aar. Han blev Selskabets faste Støttepunkt, og det var under hans Ledelse, at Redningssagen voksede sig stærk og blev den Institution, som den er i Dag, urokkelig i Folkets Bevidsthed og umistelig for den Del af Norges Folk, som er henvist til at søge Deres Næring paa Havet.

Ny Tider

Direktør Poulsen blev i 1931 afløst af Skibsrefler Dagfin Paust. Med ham kom et nyt Tideherv i Redningsselskabets Historie. Direktør Poulsen tilhørte den gamle Sejlskudetid, og det var under de hvide Sejl, at ogsaa „Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning“ skulde gøre sin første store Indsats for Land og Folk. Men Tiderne skifter. Den tekniske Udvikling stillede ny Krav ogsaa til Redningsselskabet, og det blev efterhaanden mere og mere klart, at Selskabet maatte gaa over til Motordrift, hvis det fortsat skulde kunne udføre sin Opgave.

Da Skibsreder Dagfin Paust overtog Ledelsen i 1931, var Nyudviklingen allerede begyndt. Men det faldt i hans Lod at lede denne Udvikling frem til fuld Sejrr. Nybygning og Motorisering er i hans Tid gaaet frem med Stormskridt, saa Selskabet til 50 Aarsdagen kan konstatere, at den norske Redningsflaade i Løbet af et 10-Aar paa det nærmeste er blevet fornyet. Og hvilken Fornøelse er det ikke.

Fra Sejlskib til Motorskib

„Colin Archer“ var et Vidunder af en Sejlskøjte. Den repræsenterede det bedste, som kunde laves i sin Tid af Redningsbaade. Før Motordriften brød helt igennem i det norske Fiskeri, var den det fuldkomne Redningsfartøj paa den norske Kyst, for saa vidt et Fartøj overhovedet kan være fuldkomment. Der skulde meget til under Overgang til en helt ny Driftsform at holde kvalitetsmæssig Maal med den gamle hæderkronede Stormfugl. Men ser man paa den norske Redningsskøjte af i Dag, bliver man snart klar over, at det er lykkedes. Den moderne Motorskøjte er et lille Vidunder af et Fartøj. Sin stærke Form og fabelagtige indre

Konstruktion har den beholdt. I Bovlinie og Forskib genkender man gamle Colin Archers fyndige Linier. Agterskibet er blevet et andet, for Skibet har nu ogsaa den Opgave at bære en Motor, og det een som er ret stor og tung. Derfor er den blevet lidt bredere, og Hækken er af Krydertypen. Hele Baaden er blevet meget større og fyldigere. Medens „Colin Archer“'s største Længde var knap 15 m, maaler Selskabets nyeste Fartøjer over 19 m. Indretningen er blevet mere smuk og bekvem.

Den fuldkomne Baadtype

Fra 1934 begyndte man at forsyne Nybygningerne med helt lukket Styrehus. I gamle Dage, da Mandskabet sad i aaben cockpit, maatte de ofte skifte Klæder 4 a 5 Gange i Døgnet. Nu behøver de det ikke, selv om Vejret er aldrig saa rasende. Det fortjener at nævnes, at de, der havde de største Betænkeligheder at føre frem mod de ny Styrehuse, var Rednings-skøjteførerne selv; de var bange for, at Tjenesten skulde komme til at lide Skade, da de mente, der vilde blive daarligere Udsigt. For at møde denne Vanskelighed, blev der anbragt roterende Vinduer i Styrehusene, og Mandskabet kan nu med god Samvittighed unde sig de Goder, som det lukkede Styrehus har givet dem.

De ny Skøjters Udstyr er saa godt, som det kan skaffes, og det bidrager i høj Grad til at lette Redningsarbejdet. Motoren er stadig blevet større og kraftigere. Den første af Motorskøjterne, som blev sat i Virksomhed i 1930 — den hed „Anders Aarø“ — fik en Motor paa 50/80 HK. Den kunde løbe 8 Mil. Men Ønsker om kraftigere Maskiner meldte sig snart, og i de nyeste Baade er Motoren paa 100/140 HK. „Anders Aarø“, var at betragte som et Forsøgsfartøj. Den repræsenterede ikke nogen ny Type, men blev bygget paa Archer-Typen. Forbilledet var de Redningskøjter, som Archer byggede til Tjenesten paa Kolahavet. Men i 1932 begynder den ny Baadtype med Nybygningen „Biskop Hvoslef“, som blev tegnet af Bjarne Aas.

Denne fremragende Konstruktor tog den fulde Konsekvens af den ny Tingenes Tilstand og byggede Redningskøjten om med Tanke for Motordriften. „Biskop Hvoslef“ blev den første Redningskøjte med Krydserhæk. Fartøjet viste saa gode Egenskaber som Søfartøj, at det blev det grundlæggende Forbillede for alle senere Redningskøjter.

Nyeste tekniske Hjælpe-midler

Til de ny Skøjters tekniske Udstyr hører ogsaa et komplet Radioanlæg for Telefoni og Telegrafi. Hvilke Fordele dette Tillæg til Udstyret medfører, behøver næppe at udmales videre. Skøjteførerne kan rapportere til hverandre. Fra Radiostationerne i Land kan Skøj-

terne dirigeres til nødste Fartøjer; og gennem Radiotelefonen kan Skøjterne naar som helst komme i Forbindelse med Hovedkontoret i Oslo, hvor man snakker direkte med Skøjteførerne over Bytelefonen.

Et moderne Ekkolod hører ogsaa med til Redningskøjteudstyret af i Dag. Det er et meget tjenligt Apparat at ty til, naar man i usigtbart Vejr befinder sig i Farvand med Skær. Man slaar den elektriske Strøm paa, og Apparatet fortæller umiddelbart paa Meters Nøjagtighed, hvor meget Vand man har under Kølen.

„Christian Bugge“

Hele det moderne Redningsskøjteudstyr fik sin store Daab paa Hustadvika under Redningen af den strandede Damp „Rokta“. Uden Motor vilde Redningsskøjten „Christian Bugge“ have været absolut hjælpeløs. Det eneste Føreren af Redningsskøjten, John Bakken, havde at indvende mod Udrustningen var, at Motoren gerne kunde have været en Smule kraftigere; skønt „Christian Bugge“ endda var paa 70/90 HK. Dette Fartøj blev færdig i 1935, og man kan sige, at den moderne norske Redningsskøjte havde dermed fundet sin Form — for saa vidt en Skibstype kan være endelig.

Redningsselskabets Generalsekretær, Kaptajn Hans Holter, har et Valgsprog: „Stilstand betyder Stagnation og derefter Tilbageskridt“. I fuld Overensstemmelse med denne Erkendelse har Redningsselskabet i de Konstruktioner, som er fulgt efter „Christian Bugge“, fortsat med ny Fremskridt, til Trods for, at „Christian Bugge“ netop var et overmaade vellykket Fartøj.

Redningsselskabet har ialt haft 52 Fartøjer. Byggenummer 52 er „Ole O. Lian“. Gamle Skøjter er efterhaanden blevet udrangeret, og Flaaden bestaar i Dag af 28 Fartøjer. Af rene Sejlfartøjer er der kun 6 tilbage. Seks andre Sejlfartøjer er blevet forsynet med Motor. Af nye Motorskøjter, bygget fra og med 1930, er der ialt 16. Disse 16 Skøjter repræsenterer en Værdi af 1,3 Mill. Kr.

To Fremdriftsmidler

Naar vi i denne Oversigt har brugt Udtrykket „Motorskøjte“, er det i Grunden for Nemheds Skyld. Ordet dækker nemlig ikke Begrebet. Redningsmandskabet har til denne Dag kunnet bevare sine Traditioner som sejlene Redningsmænd. Ved Udformningen af de ny Redningsfartøjer har man arbejdet efter det Princip, at et Redningsfartøj først er sikkert, naar det har 2 jævnbyrdige Fremdriftsmidler. Ogsaa de nyeste Motorfartøjer har derfor fuld Sejlføring, og Mandskabet bruger Sejlene saa ofte, der er Anledning til det. Dette med 2 Fremdriftsmidler er et Princip, som ogsaa er fulgt i andre Lande. Der har man imidlertid ordnet sig paa den Maade, at man har to Motorer. Det er interessant at se tilbage til den

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. Baadmand, Dannebrogsmænd Søren E. Mikkelsen, Nr. Vorupør, døde den 17. August, 64 Aar gl. Midt i sidste Uge fik han et Ildefindende og blev indlagt paa Thisted Sygehus. og han var ikke i Stand til at komme over dette Anfald.

Søren E. Mikkelsen var født i Nr. Vorupør og begyndte som ganske ung at drive Fiskeri. Han blev ansat ved Redningsvæsenet 1. Oktober 1909 og tog sin Afsked herfra 1937 paa Grund af Alder. Han var i den Tid med til at bjerge 103 Menneskeliv. Han varetoget sin farefulde Gerning med aldrig svigtende Troskab og Pligtopfyldelse, og det var fuldt fortjent, at han den 21. Maj 1940 fik overrakt Dannebrogsmændenes Hæderstegen.

Han har haft med forskelligt at gøre paa sin Egn, og ved sin Død var han endnu Formand for Brugsforeningens Afdøde efterlader Hustru samt 3 Sønner og en Datter

To Mand gaar fra Borde

Med den 1. Oktober d. A. forlader to Mand af Besætningen i Vorupør Redningsbaad deres Pladser, og jeg vil derfor synes, at det kunde være rimeligt at sige et Par Afskedsord til de dygtige og respekterede Redningsmænd.

De to Mænd er Christen Trab Jensen, der er født den 19. September 1878, og som blev ansat i Redningsvæsenets Tjeneste den 1. Oktober 1909 og har fungeret som Motorpasser ved Motorredningsbaaden, siden denne kom til Vorupør i 1920. Desuden forlader Baadmand Anders Eriksen, der er født den 12. Januar 1879, og som blev ansat i Redningsvæsenets Tjeneste den 1. Marts 1920, sin Tjeneste.

Begge disse Redningsmænd er i Besiddelse af de store Egenskaber, som har været med til at give danske Redningsmænd deres særegne Karakter, idet de begge er i Besiddelse af Besindighed, Mod og Handlekraft. Christen Trab Jensen har været med til at redde 103 Menneskeliv, som var stedt i Nød, 15 Gange ved Hjælp af Redningsbaaden og 3 Gange ved Hjælp af Raketapparat, og Anders Eriksen har været med til at redde 105 Menneskeliv af Havets Favntag, 13 Gange ved Hjælp af Redningsbaaden og 1 Gang ved Hjælp af Raketapparatet.

Christen Trab Jensen er endnu i fuld Aktivitet som Fisker, og han er saa energisk og dygtig til sit Erhverv, at det er blevet sagt om ham af en Kollega i Vorupør: „I skulde være bagefter Chr. Trab, naar der skal bæres Fisk op, saa blev det til noget.“ Han gjorde sig bemærket allerede ved Ulykken paa Vorupør Mole den 1. Novbr. 1911, da han selv blev skyllet ud af den store Bølge, som væltede flere af hans Kammerater i Havet. Han svømmede selv i Land og roede sammen med en anden Fisker med stor Livsfare i en lille Pram ud og bjergede Fisker Hans Josefsen som Lig. Senere lykkedes det ham sammen med Redningsmandskabet i Redningsbaaden at redde 2 Mænd, som var blevet slaet op paa Bølgebryderen.

Anders Eriksen var i 1921 med til den vovelige Redningsfærd, da det lykkedes at redde nogle af Besætningen fra Kystbaaden „Palmen“, og i sine helt unge Dage var han med til at bjerge et helt Baadelav, som var kommet

i overhængende Fare udenfor Vorupør. Ogsaa Anders Eriksen er endnu aktiv Fisker og følger interesseret med i Dagens Begivenheder ved Vorupør Fiskerleje.

Det vil føre for vidt her at komme ind paa Enkelt-hederne ved de to veltjente Redningsmænds daadfulde Handlinger, men der skal alligevel flettes dem en uvisnlig Krans som en Anerkendelse for deres selvforglemmende Daad i Farens Stunder. Gid vi aldrig herhjemme i Danmark skulde komme til at savne Mænd af Christen Trab Jensen og Anders Eriksens Støbning. M. M. M.

3 Jubilæer

Den 1. Oktober kan 3 Mand ved Klitmøller Redningsstation fejre 25 Aars Jubilæum som Redningsmænd, nemlig Opsynsmand Martin Odder, Baadmand Fr. Mortensen og Baadmand Carl Kragh.

65 Aar

Tidligere Baadmand ved Nr. Tornby Redningsstation, Carl Christensen Bruun, blev 65 Aar den 13. August.

60 Aar

Baadmand Johan Krage, Nr. Tornby Redningsstation, fyldte den 19. August 60 Aar.

Tid, da Bølgerne gik højt indenfor Rednings-selskabet — for eller imod Motor. Allerede paa Aarsmødet i 1908 drøftede man Sagen for første Gang. Selskabets grand old man og Sejlskøjtes Skaber, Colin Archer, udtalte den Gang, at en Motor i en Redningsbaad vilde gøre den adskillig mere driftsikker, men han var ikke selv tilstrækkelig orienteret om, hvorvidt Driftsikkerhed var opnaelig. Man maa paa Grundlag af denne Udtalelse sige, at den gamle Skibsbygger var baade en fremsynet og fordomsfri Mand.

Sikkerhed er dyr

Men først paa Aarsmødet i 1929 blev det afgørende Skridt taget. Formanden, Direktør Anton Poulsen, erklærede, at det vilde være ønskeligt at faa Motorspørgsmaalet prøvet. Mødet sluttede sig til ham, og Resultatet blev altsaa „Anders Aarø“. Det var paa samme Møde, at Selskabets nuværende Formand, Skibsreder Paust, i al Korthed fremlagde det Program, han selv kom til at arbejde efter. Han sagde: „Det staar for mig, som om Redningsselskabets Fremtidslinie maa gaa i Retning af at anskaffe Motorer til Redningskøjterne.“

Redningsselskabets Sekretær har været en drivende Kraft i den Propaganda, som utvivlsomt har været en stærkt medvirkende Aarsag til den lykkelige Udvikling af Selskabets Nybygningsprogram. „Sikkerheden har aldrig været billig under nogen som helst Form,“ er et Slagord, som han altid møder enhver med, som indvender, at dette med Redningsmateriel, det er virkelig dyrt. Ja, Redningsmateriel er dyrt. De sidste af Redningsskøjterne er kommet op i en Byggepris af 125.000 Kr. Hvad det vil koste at bygge dem i Dag, er ikke godt at sige.

De 16 Motorskøjter, som er bygget siden 1930 har — som før nævnt — kostet 1,3 Mill. Kr. Det er et mægtigt Beløb, og det siger sig selv, at det ikke har kunnet skaffes til Veje ved Hjælp af Redningsselskabets sædvanlige Indtægter. Hele Nybygningsprogrammet er gennemført ved Hjælp af storslaaede Gaver fra varmhjertige norske Medborgere. Der følger saa en Fortegnelse over Redningsskøjterne og deres Givere. De fleste er Gaver fra Enkeltmænd eller Firmaer, men ogsaa Foreninger er mellem Giverne bl. a. Arbejdernes faglige Landsorganisation, der lod bygge „Ole O. Lian“ i 1940 til Minde om deres afdøde Formand.“

(Fortsættes i næste Nr.)

Vort Forsidebillede

viser 13 Englændere, der er blevet reddet fra den britiske Damp „Britania“, der forleden blev sænket i Sydatlanten. Sammen med 11 Hindu-Passagerer og 14 indiske Sømænd er de skibbrudne naaet til Brasilien efter at have tilbragt 23 Døgn i en Redningsbaad under de haardeste Strabadser.

I Baaden, der var beregnet til 50 Mand, havde 82 Mand faaet Plads ved Skibets Undergang. De skiftedes til at sidde ned i Baaden, der laa i Vand til Rælingen. De svageste blev anbragt i Bunden af Baaden, men mange af dem kvaltes af Vandet, som stod højt indenbords.

Mændene fortæller, at de i den første Uge saa otte Fartøjer passere, og at man ved at affyre Skud og antænde Olie søgte at tiltrække sig disses Opmærksomhed. Men forgæves. Heden var næsten uudholdelig, og Solen brændte de ulykkelige Menneskers Hud, saa at den hang i Laser, i hvilke Saltvandet sved ulideligt. Hver Morgen maatte man kaste dem over Bord, der om Natten var bukket under for Strabadserne, i Begyndelsen under en enkel religiøs Ceremoni, hvilket man efterhaanden gik bort fra.

I den tredje Uge begyndte en Del af de skibbrudne at miste Hukommelsen, en af Mændene raabte i Vanvid ustandselig paa sin Kone, indtil Døden befriede ham. Madrationerne var indskrænkede til det mindst mulige, en Tvebak og en Skefuld kondenseret Mælk pr. Mand om Dagen var alt, hvad der var til Raadighed. Da Regnen endelig kom opsamledes Regnvandet paa Sejldug. Et Par Hinduer, der i Desperation havde drukket Saltvand, sprang senere over Bord.

Den 19. Dag opdagedes det, at Vandet var begyndt at skifte Farve, og man forstod, at der ikke kunde være langt til Land. Samme Dag døde yderligere tre af de skibbrudne. Den 23. Dag fik man Land i Sigte, og da Baadens Fører opdagede dette, mumlede han: „Jeg har

gjort min Pligt. Nu er alle reddede!“ Hvorpaa han sank sammen og udaandede.

Da man senere paa Dagen endelig naaede Land, kunde de fleste af Mændene hverken tale eller gaa. En Del faldt om paa Kysten, medens andre vaklede videre. Brasilianske Fiskere kom til Stede og tog sig af de udmattede Mænd.

De 13 Englændere er fotograferet, efter at de nogenlunde er kommet til Hægterne igen efter en Rejse, som sikkert ingen af dem nogensinde glemmer.

Lodsens Jordefærd

Den ved Krigsforlis omkomne Helsingørlods Aage Bach, fra Thisted, blev begravet under meget stor Deltagelse. Der var sendt en Mængde Kranse. Pastor Dalsager talte om at følge sit Kald:

— Naar jeg fra dette Sted skal udtrykke det danske Folks Tak til denne Mand, er det ud fra den Baggrund, at han var tro i sit Kald og i sin Gerning. Lods Bach var udgaet fra et jævnt Bondehjem i Vestjylland, (født i Aggersborg, Han Herred, hvor Faderen i sin Tid var Sogneraadsformand); og han blev ved at have Vestjydens Præg over sig alle Vegne, hvor han færdedes. Han blev aldrig Manden af de mange Ord, men derimod en Handlingens Mand, der viste sit Hjertelag i Gerning. Ude i de fremmede Havne og over de store Have viste han sig tro i sin Gerning og repræsenterede Danmark paa en smuk og værdig Maade. Mange Gange lød Kaldet til ham om at række Haanden til en Broder i Nød. Allerskønnest traadte dette vel frem hin Novemberrat 1928 paa Atlanterhavet, hvor han med sin Baad blev sendt ud for at redde 7 Mand fra en skibbrudne tysk Besætning, der drev rundt i Vandet mellem Vragrester fra deres Skib. Det var en Sømandsdaad, som alle, der kalder sig danske og føler sig danske, er stolte af. For denne Redningsdaad modtog han et af vort Lands smukkeste Hædersbeviser, den Redningsmedalje, som nu ligger paa hans Kiste sammen med to tyske Medaljer, som han fik ved samme Lejlighed. Lykkeligt det Land og det Folk, som fostrer Sønner af det Mod og Hjertelag.

Pastor Dalsager fortsatte: Han var tro, ogsaa i sin Gerning her i Helsingør, og han var pligttopfyldende til den yderste Grænse, men han var tillige sejlklar, ogsaa til den sidste store Rejse. Det levede han med i sit Hjerte, og han fik Lov at dø paa Broen . . .

IVAR CHRISTENSEN - SKAGEN

Etabl. 1879 Telf. 71 og 45

Danmarks største Trawl- og Vaadbinderi

Filial i Hirtshals

Hundredagene og Vejret

Hundredagene har ingen Indvirkning paa Vejret, siger Magister Luplau Janssen.

Naar man i disse Dage snakker om Vejret med sine Medmennesker, faar man uvægerlig det Svar, at man da ikke kan vente sig bedre Vejr, for det er jo Hundredagene.

Det er imidlertid udelukkende Overtro, siger Magister Luplau Janssen, men det er en Overtro, som det ikke er muligt at faa udryddet. Efter min Erfaring har vi altid det fineste Vejr i August og Juni, og at det ikke er Tilfældet i Aar, skyldes i hvert Fald ikke Hundredagene.

Overtroen i Forbindelse med Hundredagene skriver sig fra ældgammel Tid. Fortidens Almanakker havde altid nogle Linier Vejrspaadomme ud for hver Maaned. Nogle Maaneder blev begunstiget i Almanakken — men August fik det sorte Stempel, fordi den stod i Hundedagenes Tegn, Vrøvl og Snak var det, som ingen Steder havde hjemme. Dette opdagede Christian den Fjerde ogsaa, og han forbød simpelthen Trykningen af disse Spaadomme. Senere blev de imidlertid paany paatrykt Almanakkerne, simpelthen af den Grund, at Bønderne ikke vilde købe Almanakkerne uden Vejrspaadomme. Benævnelsen Hundredagene er kun heftet til Slutningen af Juli og store Dele af August paa Grund af Hundestjernens Stilling paa Himmelen i denne Periode.

Sjælden Fangst i Dybsvaadet

En Bonit, der ellers kun holder til i de tropiske Farvande

Under Landdragningsfiskeriet ved Nordstrand den 17. August blev der gjort en meget sjælden Fangst. Det drejer sig om en saakaldt Bonit — en Makrelart, der er nær beslægtet med Tunfisk og kun meget sjældent forvilder sig saa højt mod Nord som til Skagerak og Kattegat. Saavidt vides, er den kun fanget her et Par Gange før, og det er iøvrigt mange Aar siden, den sidst er blevet set paa disse Breddegrader.

Bonit'en eller Orcynopsis pelamis, som den hedder paa Latin, er almindelig i det sydlige Atlanterhav, Stillehavet og det Indiske Ocean, hvor den er velkendt af de Søfarende. Det er en livlig og hurtig Rovfisk, der ofte, naar den jager sit Bytte, som den navnlig søger i Flyvefiskens Stimer, ses fare højt op over Vandet. Det er en yndet Sport blandt Søfolk at fange den paa en kunstig Flyvefisk, der laves af et Stykke Kork og en Fjer og bringes til at hoppe hen over Havoverfladen.

Bonit'en, der er en prægtig farvet Fisk, kan

SKAGEN

Skagens Fiskeauktion statsautoriseret v. Th. Geisnæs

Telegr.-Adr.: Fiskeauktion

Telefoner: Kontor 209 (Statst.) Privat 189 (Statst.)

Engelsk Beklædnings Magasin

Th. Jakobsen - Telf. 185

Alt i Herreekvipering og Søekvipering

P. SAXBERG Telegr.-Adr.: „Saxberg“

Telefon 86 1. Kl.s Skibsprovianteringsforretning

Alt i Fiskeriartikler

C. D. Brøndum

Kolonialhandel

Telf. 118

Holger

Axelsen

Magasin du Nord

Brdr.

Nipper

Skibsbyggeri

Karstensen & Henriksen

Skibs- og Baadbyggeri

Telf. 201

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telf. 277 - 2 Lin.

Spetzler

Urmager og Guldsmed

SÆBY

Th. Kontor 33 Sæby Fiskeauktion

- Privat 114 v. Roland Poulsen

Carl G. Christensen

Fiske-Eksport

Tlf. 25 - Sæby - Jylland

VALD. OLSEN TELEF. 14

Kolonial - Skibsproviantering - Fiskeriartikler -

Ditlev

Petersen

Sæby Skibsværft

Stampen Savværk & Emballagefabrik

Telefon 46

H. J. Nielsen

Alt i Fiskekasser -

AALBÆK

Arne Westergaard Telefon 15

Fiskeriartikler - Kolonial & Isenkram

Andelsmejeriet

„Løven“

- 1. Kl.s Mejeriprodukter - Aalbæk

Aalbæk

Maskinsnedkeri

Chr. Bruun

Telefon 38

Aalbæk

Conrad Frost

Telf. 35

Giro 12752

Aalbæk

Aage Nielsen

Kolonial - Fiskeriartikler

Tlf. 36 - Aalbæk

blive $\frac{3}{4}$ Meter lang, men det her omtalte Eksemplar var af betydeligt mindre Format. Den maalte en god halv Meter og vejede ca. 4 kg. Den blev købt af en Privatmand, og den vil ikke blive skænket til noget zoologisk Museum, som de andre sjældne Fisk, der er fanget heroppe, ellers er blevet det. Denne faar en mere prosaisk Skæbne. Den skal røges.

Der blev ved samme Tid paa Søren Bjerregaards Bundgarn paa Sønderstrand fanget en vældig Klumpfisk, der maalte 2 Meter i Bredde og 1,25 Meter i Længden og vejede ikke mindre end 500 kg. og det er hermed den største Klumpfisk, der nogensinde er fanget ved Skagen og i hele Landet maaske.

Klumpfisken, der er en yderst sjælden Gæst i de danske Farvande, hører til en af de store Oceaners ejendommeligste Fisk. Den vældige klumpede Krop giver den et grotesk Udseende, der ikke gør den videre hyggelig at se paa. Det er mildest talt en ualmindelig grim Fisk. Trods sin uhyre Størrelse lever den af ganske smaa Dyr, som den fanger med sin lillebitte Mund, der med sine skærende Kanter minder meget om et Næb.

Kolossen blev solgt til Fabrikant I. P. Thomsen, der derefter har foræret den til Aarhus Universitets zoologiske Museum. Man er her meget stærk interesseret i Klumpfisken, ikke alene fordi den er meget sjælden, men ogsaa fordi dette Eksemplar antagelig er et af de største af Arten.

Skagen faar nu sin første Staal-Trawler

Bundgarnsfisker Hans Hjort, Fabrikant I. P. Thomsen og Fiskeeksportør Chr. Mærsk Brodersen, Esbjerg, har i Forening købt en 87 Tons Staaltrawler, der er hjemmehørende i Hamburg og i Øjeblikket ligger i Oddesund. Fartøjet er forsynet med en langsomtgaaende „Deutsch-Diesel-Motor paa 180—200 HK. og den har endvidere installeret saavel Radioafsender som Modtager samt et moderne Radio-Pejlingsapparat.

Fartøjet, der er bygget i den moderne Maier-Facon, der giver det en Hastighed af 10 Mil i Timen, vil om kort Tid ankomme til Skagen, hvor det skal tage Del i det forestaaende Sildefiskeri. Det bliver Landets største Trawler og samtidig Skagens første Staalfiskefartøj.

Det samme Konsortium har endvidere købt Tankskibene „Ella“ og „Ebba“, der i Øjeblikket ligger i Fredericias Havn og tilhører „Det forenede Oliekompagni“. Skibene, der er ensbyggede og laster hver 25 Tons Olie, er forsynet med henholdsvis en Alpha-Diesel og en Bolinder-Motor.

HALS

Hals Fiskeauktion

v. Chr. Sørensen - Tlf. 17

Eng. Bekl. Magasin

Vagn Jensen
Tlf. 70

Herre- og Sø-
Ekvipering

HJØRRING

Viggo Holm

Sten- og Billedhugger

Jernbanevej 17 - Tlf. 977

LØKKEN

SPARE- OG LAANEKASSEN

for Løkken og Omegn

Kontortider: 11—12 og 14—16 - Telefon 27

Jens Bang
Løkken

Løkken Brugsforening

Kolonial - Isenkram

Telefon 45

Alt i Fiskeriartikler

P. B. Kjølgaard Otto Andersen

Fiskeeksport

1. Kl.s Kød og
Paalæg

Telf. 54 Telefon 30 - Lønstrup

LØNSTRUP

Kolonial og Skibsprovianteringen

v. Lønstrup Brugsforening - Tlf. 29

Alt i Kolonial - - Isenkram - - Fiskeriartikler

Børge Sørensen L. Kirkedal

Bageri og
Konditori

Fiskeeksport

Telefon 16 Telef. 3

BLOKHUS

Th. Thelluisen

Telefon 8

Kolonial - Vine - Spirituosa &
Konserves - Isenkram

Klitgaard's Badehotel

og Strandingskroen

S. Svenningsen - Tlf. 7

P. Jansen

Telefon 24

Altid 1. Kl.s
Kød og Paalæg

RESERVERET

Blokhús

Stærk Mand

redder sin Kammerat

Paa Svendborg Skibsværft skete omkring Midten af August en Redningsdaad. To Skibsværftsarbejdere, N. P. Jensen, Odensevej 402, og Knud Knudsen, Mølmarksvej 16, var beskæftiget ved et Skib i Døkken, hvor de stod paa et otte Meter højt Stillads og tog Plader ud af Stævnen paa Skibet. Pludselig blev Knudsen ramt af en af Pladerne og mistede Balancen, saa han væltede ud over Stilladset, og han vilde uvægerlig være styrtet de otte Meter ned, hvis ikke Jensen havde naaet at gribe ham i Benene. Jensen havde med det samme saa godt fat, at han ved egen Hjælp kunde hale Knudsen ind paa Silladset, og de fortsatte derefter ifl. „F.s Tid.“ Arbejdet, som om intet var passeret.

Men Kammeraterne var enige om, at det var en flot Bedrift, Jensen havde udført.

De rodløse - -

Indenrigsminister Knud Kristensen, der jævnlige finder Udtryk for sine Tanker i djærve og fyndige Ord, har ved et Møde i Aarhus holdt en Tale, som har Bud til hele det danske Folk, der er sig sin Fortid bevidst. Ministeren talte om de rodløse i Modsætning til dem, der taalmodigt bliver paa deres Post:

„Vi kender alle i vor Omgangskreds rodløse Mennesker, som ikke kan slaa sig til Ro i noget. De er stadig opsat paa at prøve noget nyt. Tag f. Eks. Landmanden, der faar begyndt at handle Ejendom og bliver ved med det i nogle Aar. Han kan ikke falde til Ro paa sin Gaard. Naar han har haft en Ejendom et Stykke Tid, melder Uroen sig. Utilfredsheden sniger sig ind i hans Sind, han maa paa Farten paany. Der er vist noget om, hvad en ældre, vestjysk Gaardmand en Gang sagde, at Tandpine og Gaardpine det var de to værste Piner, han kendte.“

„Men“, fortsatte Ministeren, „som den enkelte ikke ustraffet kan bryde med de Løveformer, der har præget Generationer, saaledes kan et Folk heller ikke, uden at det hævnner sig haardt, hugge Forbindelsen over til den Fortid, der aandeligt og nationalt har formet os som Helhed. Det vil komme til at savne den Tryghed i Sindet og tillige den Følelse af forpligtende Ansvar, der udspringer af at føle sig som et Led i Slægtternes Kæde, den Sundhed og den Styrke, som er at hente i Fædrenes Erfaringer og i det Fællesskab, der toner ud af Beretningerne om vort fælles Liv fra Hedenold til vore Dage.“

FJERRITSLEV

A. K. Simonsen

Cykler - Symaskiner - Radio
Telefon 160

Ingvar Brandt - Telefon 29

Støbegodslager - Isenkram
Glas - Porcelæn

Fiskerstøvler - Gummitøj

Alt i Herreekvipering

I. P. Mortensen

Dansk Bøklædningsmagasin

Telf. 13

Brdr.

Brix Kjølgaard

Manufaktur

Tlf. 9 - Fjerritslev

Carl Porup

Træhandel -
Glarmerforretning

Telefon 44

THISTED

SPAREKASSEN

FOR THISTED AMT

Kontortid 10—12 og 2—5

Telefoner 2 og 502

Kaminer - Kakkellovne - Grubegryder - Vægfliser
Største Udvalg i Morsø Støbegods

Aage V. Kjær

Lille Torv 3 - Tlf. 64

Engelsk Beklædnings Magasin

Nytorv

Alt for Herrer og Dreng

Brdr. Jensen - Thisted

Monumenter og Gravgelændere

Telefon 94

N. Gade Jensen

Vestergade 56 - Telef. 149

Møbler for ethvert Hjem

EMMY JENSEN

Gudrun Blochs Eftfl.

Frederiksgade 2 - Tlf. 319

Mest moderne Tandteknik

N. Nielsen

Skotøjsforretning

Aagade 9 - Tlf. 517

P. Taabel & Co.'s Eftfl.

Johs. Haaning

Fiskeriartikler -

Skibshandel

Telf. 326

N. Hansens

Møbelforretning

Storegade 19 - Telf. 440
anbefales

Her er to Typer stillet grelt op mod hinanden: De rodløse og de taalmodige.

Vi kender jo den rodløse Type baade fra den forrige Verdenskrig og fra den nuværende. Vi ved, at Rodløsheden er en Smitte, der angriber de svagest befæstede Naturer, men vi ved ogsaa, at disse rodløse og urolige Sjæle er de faa; de er og vil altid være Undtagelserne, som ikke rokker ved det store Flertals stærke Kærlighed til Slægt, Hjem og Jord, alt det blivende, som giver det flygtige Maal og Møning.

»Vinga Fyr« har lyst i 100 Aar

I gamle Tider hvilede Mørket ved Nattetid ulykkestruende over Kysterne, hvor intet venligt Fyr lyste og viste de søfarende til Rette. Naar et Fartøj i Skumringen nærmede sig de farlige Skær, gjorde Skipperen sikrest i at dreje bi og afvente Dagens Komme for da ved Hjælp af Sømærkerne at lodse sin Skude paa ret Kurs. Allerede i Midten af det 16. Aarhundrede fik Vesterhavet imidlertid sine første Fyr, primitive Anordninger bestaaende af brændende Ild, som i Fyrpander blev hejst et Stykke op over Kysten. De var placerede paa Skagens farlige Rev, og paa Anholt og Kullen fandtes lignende Fyr. Menneskene havde dermed taget Ilden i sin Tjeneste for Hjælp til Sømanden. Det gjaldt blot om at styre efter den tindrende Ild for at komme sikkert i Havn.

Ilden viste sig dog ofte at være en farlig Ven at følge. Kystboerne i alle Lande ansaa sig fra fjerne Tider tilbage berettiget til alt, hvad der drev i Land paa deres Strand, hvad enten det nu var Vragtømmer, Gods eller hele Skibet, som forulykkede og kastedes i Land. Og naar der blev for langt mellem Strandingerne, fandt Menneskene paa at fremkalde saadanne Ulykker ved at tænde falsk Ild, for paa den Maade at lokke Skibene i Fordærv og plyndre dem. Haarde Straffe ramte dem, der stjal fra de Skibbrudne — de skulde halshugges og lægges paa Stejle. Men det varede alligevel meget længe, inden Kystboerne ophørte med disse Ugerninger. Hvad der gennem Generationer var anset for at være ret og rimeligt, kunde ikke fjernes saa let. Det varede et Hundrede Aar eller mere.

Den 1. August 1781 fik Bohuslen-Kysten sit første Fyr, fortæller Svensk Sjøfartstidning. Der fandtes allerede da en udmærket Fyrplads fiks og færdig, nemlig paa Carlsens Fæstning i Marstrand. De graa Mure rejste sig mægtige over Havet og kunde ses videnom, og højest af alle rejste det store Midtartaarn sig. Det var som skabt for et Fyr, og det, der oprettedes der, var da ogsaa efter Tidens Forhold

af den mest moderne Slags. Det var et roterende Fyr, forsynet med Lamper og Spejl. En Mand var stadig beskæftiget med at tilse Lamperne og passe paa at Spejlene ikke sodede, men Forbedringen i Forhold til de hidtidige Ild-Fyr var naturligvis meget stor.

Senere moderniseredes Fyret paa Marstrands Fæstning mange Gange i Aarens Løb indtil det sluttelig for altid slukkedes i 1868. Marstrandboerne sørgede oprigtig og i Byens Blad skrev en Skjald et Sørgekvad, hvori det blandt andet hed:

*Tack, gamle vän i viken
för trogna tjänster,
för ljus som först du spred över
hemska vägar,
för handen som du sträckte
åt vilsne seglarn,
för ledning som du räckte
ur nattens fara!*

I Aar kan to af den svenske Vestkyst mere kendte Fyr fejre deres 100-Aars Jubilæum. Det var nemlig i 1841, at „Vinga Fyr“ for første Gang sendte sit venlige Lys ud over de bølgende Vande, og samme Aar byggedes Fyret paa Hallö. „Vinga Fyr“'s Tilblivelse kan man takke Handelskoret i Gøteborg for. Societetet henvendte sig til Myndighederne og paa-pegede meget kraftigt Betydningen af, at der blev oprettet et Fyr ved Vestkystens fornemste Havn. I 1839 besluttede man endelig at bygge Fyret, og i de to følgende Aar stod Arbejdet paa. Taarnet var 40 Fod højt. Det byggedes af Sten for en Sum af 16,663 Rigsdaler og stod sikkert paa den solide Klippegrund. Lampen var 100 Fod over Havet og saas videnom. I November 1841 tændtes Fyret, hvis Lys i Begyndelsen var fast og samtidig oprettedes de mindre Fyr paa Böttö og Buskär. I Løbet af de hundrede Aar er „Vinga Fyr“ naturligvis undergaaet adskillige Forandringer. Et Fyr, som havde til Opgave at brænde i Taage, blev indrettet i 1854, og i 1890 blev det nuværende store Fyr færdig, og begge de gamle Taarne blev kasseret. Det kostede ca. 79.000 Kr. Taarnet rejser sig 29 Meter over Vandet, og Lysstyrken er 100,000 Normallys med en Lysvidde paa 14 Sømil.

Indløbet til Gøteborg havde saaledes faaet sine Fyr, men nordpaa laa Bohuslenskysten i Mørke. Det var derfor ogsaa nødvendigt at forsyne denne med et Fyr til Hjælp for de søfarende, og efter en Del Undersøgelser standse man ved „Hallö“ som den mest passende Plads. Her begyndte man saa i 1841 at bygge et mægtigt Taarn, som rejste sig 116 Fod over Vandet og blev forsynet med roterende Spejlapparat med ni Reflektorer. Dette udbygtes senere med en Linse af anden Konstruktion, og efter Ombygningen i 1907 er Lysstyrken nu 72,000 Normallys. Først 10 Aar senere kom Fyrene paa Nordkoster og efter yderligere 10 Aars Forløb Taarnene paa Mäseskär, Väderöbod og Paternoster.

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

og omvendt

S/S „Østersøen“ afgaar fra København hver Søndag, Onsdag og Fredag Morgen (1/2 Time før Mørkelægningens Ophør)
Fra Rønne Mandag, Onsdag og Fredag Kl. 24

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Tordenskjoldsgade 34, Tlf. 1865 og 11865.
Kontortid 8—6, Søndage 8—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

THY

THYLANDS BANK

AKTIESELSKAB

KONTORTIDER:

HURUP: Kl. 9—12 og 2—4,30

VESTERVIG: Kl. 4—5,30 BEDSTED: 1,30—3

HØRDUM: Mand., Onsd., og Fred. Kl. 1,30—3.

Hanstholm Maskinsnedkeri

v. N. J. Kristensen

Hanstholm pr. Thisted - Telef. 1

Alfred Madsen Nielsen

Telefon Lyngby 1

Kolonial - Manufaktur - Isenkram - Fiskeriartikler

Vorupør Brugsforening

Skibsproviantering

Telf. 18

Alt for Fiskeriet

J. MATHIAS MADSEN

Vaadbinderi og Sejlmageri

en gros Fiskeriartikler en detail

Nr. Vorupør pr. Sjørring

Telefon 14 - Postgiro 345.34

E. S. Larsen - Savskærer

Emballagefabrik & Brændselsforretning

Nr. Vorupør pr. Sjørring - Telf. 10

THYBORØN

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret

v. T. C. Rønn

Andr. Møllerup

Kolonial og
Skibsproviantering

TH. 30 - Thyborøn Havn

RESERVERET

HVIDE SANDE

Iversen & Co.

Vaadbinderi

Hvide Sande - Telefon 8

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. Canadisk Gummitøj. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. Engelske Guernsere. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinavien største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler. Rødspætte-, Kuller- og Torsk-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys

Kraft

Motorreparation

Radio

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i Juli

Hirtshals v. N. C. Jensen: 529,016 kg, hvoraf 161,985 kg Rødspætter, 9,204 kg Torsk, 26,272 kg Ising, 1,138 kg Vinger, 1,216 kg Rødtunge, 4,107 kg Hvilling, 11,688 kg Sild, 12,493 kg Sej, 246,957 kg Makrel, 3,096 kg Havtaske, 1,087 kg Kulmule, 3,013 kg bl. Fisk og 41,600 kg Skidtfisk.

Skagen v. Th. Geisnæs: 2,172,144 kg, hvoraf 54,387 Rødspætter, 53,746 kg Torsk, 2,523 kg Kuller, 44,055 kg Hornfisk, 6,432 kg Hvilling, 14,165 kg Kulmule, 1,027 kg Laks, 637,936 kg Makrel, 1,027 kg Rødtunger, 370,179 kg Sej, 50,370 kg Sild, 1,234 kg Skærising, 4,108 kg Tunfisk, 68,045 kg Dybvandsrejer, 7,440 kg Stækker, 34,905 kg Lever samt 717,000 kg Affaldsfisk.

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad havest altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøstjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Impræg-
neringsmiddel mod
Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne
tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik,

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

**Aalborg Bys og
Omegns Sparekasse**

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler havest altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen

Telefon 372 - 872

Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier

Skibsprovianteringsforretning

Telefon 23

Udgivet og redigeret af H. Lilholt, Lemvig, (ansvarlig), og J. Gr. Pinholt, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

Lemvig Centralbibliotek

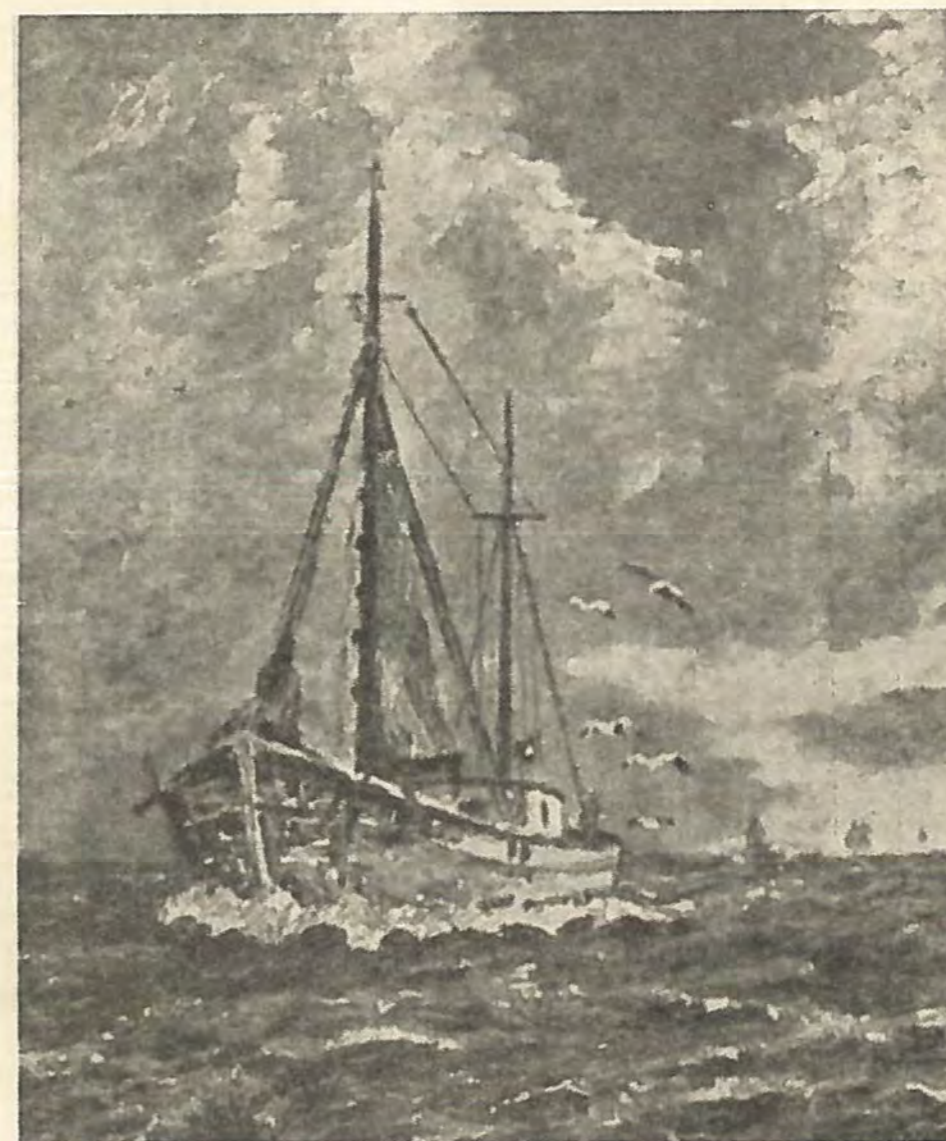

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 10

1. Oktober 1941

8. Aarg.

Fiskekutter paa Havet
Efter Maleri af Kunstmaler Chr. Houkjær

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg

A. N. Petersen

A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassen

for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11½ og 2—4
Lørdag Em. 2—6Pedersen &
AlbrechtsenEsbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegarden - Telf. 15

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig FolkebankAktieselskab
Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229
Kontorsteder Thyborøn, Harboøre, Bøvling, Ramme.
Alle Bankforretninger udføres.

N. P. Jensens

Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl. Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

A/S Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

To- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang TilbudGrenaa Havns
MotorfabrikMotorer i alle
StørrelserHirtshals
Fiskeriauktion

N. C. Jensen

— statsaut. —

Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre

og holder længere

Tøjet

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESENI. S. Kjærgaard
N e k s øSømandstrøjer Søtrøjer
Undertøj
Prima Gummibeklædning

Køkkenudstys-

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg

Fanø Sandorm

Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.S. Boye, Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 10

1. Oktober 1941

8. Aarg.

Det norske Redningsselskabs 50 Aars Jubilæum

Vi afslutter her vort Uddrag af Beretningen om det norske Redningsselskabs 50 Aars Jubilæum med en Omtale af enkelte særlig betydningsfulde Redningsforetagender.

III.

Det norske Redningsselskab har trods den farefulde Gerning, der udøves af norske Redningsmænd, kun haft forholdsvis faa Forlis. En Skøjte — „Risør I“ — forsvandt sporløst i en orkanagtig Storm i 1913. En anden Baad, „Nordland“, strandede og forliste i 1900, og „Bergen I“ strandede og forliste i 1907. Ved de to sidste Forlis skete ikke Tab af Menneskeliv.

Materiel er en Ting, Mandskabet er noget andet. Redningsselskabets Held beror maaske i allerførste Række paa Fartøjernes Mandskab, som altid har været udvalgt under de strengeste Krav til Dygtighed, legemlig Styrke og Djærvhed.

Et Stats-Redningvæsen

Selskabets Materiel bestaar iøvrigt ikke blot af Skøjterne, men man raader ogsaa over et stort Antal af Landstationer, for Tiden 32 i Tal. Allerede i 1854 anskaffede Staten 5 Raketapparater, som blev anbragt paa Jæren og Lister. Det var Begyndelsen til et Redningsvæsen, som senere undergik adskillig Udvikling ved Anskaffelse af moderne Redskaber, Baade og en Udvidelse af Stationernes Antal. Et Par Hundrede Mennesker blev i Aarenes Løb reddet ved disse Foranstaltninger. Den 1. Juli 1933 blev Statens Redningsvæsen med hele sin Organisation og alt Materiel overtaget af Redningsselskabet, som siden har udviklet Systemst videre. De fleste Stationer er udstyret med de ny moderne Redningsgeværer, som har vist sig meget effektive. Nogle Steder er der ogsaa Raketapparater og Kanon, og paa 3 Stationer har man Redningsbaad. Ved alle disse Stationer udføres et stort uegennydigt Arbejde.

Ledelsen

Redningsselskabets øverste Ledelse er som nævnt Hovedstyrelsen, der bestaar af 13 Distriktsformænd med Forretningsudvalget i Spidsen. Formanden er, som nævnt Skibsreder Dagfinn Paust. Han er med utrættelig Energi gaaet

ind for Redningssagen, og naar Selskabet gaar ind i sit andet halve Hundrede Aar med en moderne Flaade, skyldes det ikke mindst hans personlige Indsats. Ved sin Side i Forretningsudvalget har han Ingeniør K. F. Oppegaard, Oslo, og Skibsreder Harald Eie, Bergen. Den første er Oslo Købmandsforenings Repræsentant, og at den store Havneby paa Norges Vestkyst ogsaa har en Repræsentant, er naturligt efter den store Interesse, Bergen altid har vist Redningssagen. Redningsselskabet har haft dygtige Sekretærer; der er særlig 3 Mænd, som bør nævnes: Kaptajn Gerhard Sørensen 1904—16, Ingeniør Ottar Vogt 1917—34, og den nuværende Sekretær Hans Holter.

Gerninger paa Søen

I Beretningen fremdrages forskellige Redningsbedrifter, hvoraf vi gengiver nogle enkelte.

Der mindes om Daaden i Havningberg 20. Maj 1894, der fik afgørende Betydning for Redningssagens Udvikling. Skøjten „Colin Archer“ var kommet til Vardø den 19. Maj 1894. Dagen efter dens Ankomst brød en orkanagtig Storm af Nord løs. Der kom da Besked om, at en Del mindre Fartøjer, som laa for Anker ved Havningberg, var i yderste Fare og var ved at drive paa Land. Hvis det skete, var alle ombordværende Døden vis. Et Dampskib prøvede paa at gaa fra Vardø, men maatte opgive. Det havde nok med at klare sig selv, og det var utænkeligt, at det kunde gaa ind mellem Skær og Brod ved Havningberg for at bjerpe andre Fartøjer. Skipperen om Bord i „Colin Archer“, N. M. Anthonisen, havde ogsaa faaet Besked om den Fare, Baadene var i, og han gik øjeblikkelig ud. Paa Grund af Snetykning var det meget vanskeligt at finde frem til Havningberg, men det lykkedes. Og nu begyndte en Redningsdaad, som der blev talt om mange Aar efter. Skipper Anthonisen styrede uforfærdet ind mellem Grundbroddene, som lukkede af for denne slette Havn. Havningbergs Befolkning, som stod paa Land og saa til, vilde ikke tro, hvad de saa med egne Øjne. I deres vildeste Fantasi havde de ikke tænkt sig, at et Fartøj kunde sejle, som „Colin Archer“ gjorde. Skøjten gik over Stag, strøg forbi en Skibsside eller ind under en Hæk og snupede en Mand med sig hist og en Mand her. Saa strøg den til Havs igen, saa Skumsprøjtet stod den om Bougen. Den fik med sig i den første Omgang 22 Mennesker. Dem sejlede Skipperen til Vardø og

kom saa tilbage til Havningsberg igen. Her tog han sin Manøvre og fik i anden Omgang 14 Mand med sig.

Det voldsomme Indtryk, Havningsbergdaaden gjorde paa alle Sind, skyldtes 2 Ting. For det første, at der virkelig fandtes et Sejlfartøj, som kun manøvrere saa sikkert og let i Orkan og trangt og farligt Farvand. Vejret var aldeles rasende — Søen brød paa 10—12 Favne Vand. For det andet det enestaaende personlige Mod og den Dydighed, som blev udvist af Redningsmandskabet. Havningsbergdaaden gjorde Redningssagen og Redningsskøjterne kendt Landet over, og det faldt let at kæmpe Sagen videre frem.

30 Mand bjerges

Kombinationen af godt Materiel og uforfærdet Sømandskab har Gang paa Gang hensat den norske Befolkning i Forundring. Redningen af Damperen „Ledaal“s Mandskab var en saadan.

„Ledaal“, et Stavangerskib paa 5100 Tons, havde ud for Kap Stadt faaet Maskinhavari og kom i Drift. Flere Skibe, som var kommet til Stede, kunde intet udrette, og alt saa haabløst ud. Om Bord i Redningsskøjten „Namsos“, der laa i Måløy, hørte man gennem Radioen om de mange forgæves Forsøg paa at slæbe „Ledaal“ i Havn, og Redningsskøjten Fører, Ejlert Stordal, satte øjeblikkelig Kurs mod Ulykkesstedet. Da „Namsos“ kom til Stede, var „Ledaal“ saa nær ved Grundene, at Broddet stod lige under Skibets Hæk. Da intet kunde udrettes i Nattemørket, maatte Redningsskøjten holde det gaaende uden for til Dagen brød frem. Man firede en Baad ned fra den nødstedte Damper, og ved Hjælp af denne fik man en Line om Bord i Nameos“. Fire Gange blev Skibsbaaden halet frem og tilbage gennem Søerne, og i Løbet af en Time var de 30 Sømænd samt Skibskatten bjerget om Bord i Redningsskøjten.

Den Begivenhed fik sin særlige Betydning derved, at den viste Motorskøjten Anvendelighed i en Situation, hvor Sejlskøjten intet vilde have kunnet udrette. Skipper Stordal fik Kongens Fortjenstmedalje i Guld for den Bedrift.

Den store Bedrift

Den 4. April 1938 gik Damperen „Rokta“ under en voldsom Storm paa Grund paa Galler-skærene ved Hustadvigen. Broddet gik saa voldsomt omkring Fartøjet, at det slog højt over Mastetoppene. Det var Fyrpasseren paa Bjørnsund Fyr, som først fik Øje paa Fartøjet, og der blev sendt Meddelelse til Fartøjet „Christan Bugge“, som laa i Kristiansund. Det var klart for Redningsskøjten Fører, John Bakken, at her gjaldt det Livet, hvis en Redning overhovedet var mulig. Han mente, at der vilde blive Brug for Ekstramandskab, og han fik med sig to andre Førere af Redningsskøjter, som netop var i Kristiansund, Ejlert Stordal, Karl Grøtheim og Bedstemanden i „Namsos“, Lars Lauritsen. Før Red-

ningen foregik, fik man om Bord Bjørnsund-Fiskeren, Peder Rindarøy, som kendt Mand.

Skøjten holdt sig krydsende uden for Broddene om Aftenen og Natten, medens man om Bord drøftede, hvorledes Sagen skulde gribes an. Da Dagen brød frem, tog man fat. Skøjten førtes ind efter mod Broddene, og hver Mand havde gjort op med sig selv, at det muligvis blev deres sidste Færd.

Som ved et Under undgik Skøjten at blive knust, og man kom frem til Vraget, der var brækket i to Stykker. Kun Agterskibet stod tilbage paa Skæret. Og nu kunde man fra Skøjten gennem Kikkerten se en Mand staa og vinke fra Vraget. En kort Radiosamtale mellem Skipper Bakken og Generalsekretæren i Oslo. Vi har een Chance af Hundrede for at komme igennem frem til Vraget. Man blev enige om at tage den Chance.

Nu gaar Bakken rundt omkring hele den store Kreds af Brod og Brænding for om muligt at finde et Indløb mellem to Skær til Vraget. Han holdt det gaaende saadan et Par Timer. Henimod Middag er det klart, at det snart er Slut med „Rokta“. Store Søer vælter over Vraget, som hugger frem og tilbage, Kl. 13 gik „Christian Bugge“ ind mellem Skærene. Der manøvreres dristigt og sikkert, og „Christian Bugge“ kommer „Rokta“ paa 70 Meters Hold. Redningsgeværet rigges op, men om Bord i „Rokta“ evner de ikke at faa fat i Linerne. Skøjten ligger for et Varpanker. Nu ser man, at Vraget begynder at glide ned af Skæret, og i samme Øjeblik kappes Varpankeret om Bord i Skøjten og den styrer for fuld Fart ned mod Vraget. — Lige før det halve Skib forsvinder i Havet tager de ombordværende 11 Mand deres allersidste Chance og hopper i Søen. Fem Mand bliver halet om Bord i „Christian Bugge“; to andre reddes af en Fiskerbaad. I „Christian Bugge“ tager man de to Mand fra „Rokta“ og fire Mand fra Fiskerbaaden om Bord. Tre Mand fra „Rokta“ blev af Søerne kastet ned i Broddene og druknede.

Historien om „Rokta“ er Historien ikke blot om Skøjtemandskabets Vovemod. Den er ogsaa en levende Hyldest til den almindelige norske Fisker. Flere Smaabaade fra Bjørnsund havde vovet sig ind i Broddene for at hjælpe. Og to Mand mistede Livet ved den Bedrift.

Redningsselskabets Beretning slutter med følgende Digt, skrevet af Direktør Anton Poulsen i Anledning af Havningsberg-Bjergningen.

Det var sig et Vejr paa den aabne Vaag,

og Søen gik hvid som Sne.

En Fiskerflaade i Storm og Raag

laa hjælpeløs — Land i Læ,

i Snedrev Himmel, Hav og Strand. —

Da gaar — i en Lysning — fra Mand til Mand:

„En Sejler staar ind mellem Braat og Brand!“

Den Sejler staar ind mellem Braat og Brand,

— i Grundbraat gaar Havet i et. —

Mands Minde

Dødsfald

Den 2. Septbr. er Strandfoged Martin Mortensen. Klitmøller, afgaaet ved Døden, 86 Aar gl. Han havde kun været syg et Par Dage ramt af et Hjerleanfald.

Martin Mortensen er født i Klitmøller paa den gamle Østermølle og var som ung Sømand og sejlede vidt om i Verden. Da han lagde op, købte han sig et Hus i Klitmøller og erhvervede senere sit Fødehjem, hvor han opførte en ny Ejendom, da Mølleriet for længst var nedlagt. For 15 Aar siden afstod han Ejendommen til sin Søn P. Konge Mortensen og købte et andet Hus i Klitmøller. Foruden at passe sit Landbrug drev Martin Mortensen ogsaa Fiskeri og var i mange Aar ansat ved Redningsvæsenet. Endvidere har han siddet i Sogneraadet og i en Menneskealder været Strandfoged, et Hverv han røgtede med stor Pligtroskab, hvorfor han for nogle Aar siden blev udnevnt til Dannebrogsmænd. Særlig kendt var Martin Mortensen dog for sine Evner til at kurere Mennesker, der havde daarlige Øjne eller havde forstuvet Arme eller Ben. Martin Mortensen var Enkemand, idet hans Hustru døde for seks Aar siden, men foruden Sønnen efterlader han sig to Døtre.

Dødsfald

En kendt gammel Redningsmand, fhv. Betjeningsmand ved Thorsminde Redningsstation, Simon Bukbjerg Nielsen, er afgaaet ved Døden, godt 90 Aar gammel. Den gamle Redningsmand tog sin Afsked for mange Aar siden, efter at han i sin næsten 30 Aars Tjenestetid ved Redningsvæsenet havde været med til at redde 90 Menneskeliv.

Jubilæum

Den 1. Oktbr. har Opsynsmand Martin Odder, Baadmand Fr. Mortensen og Baadmand Carl Kragh været ansat ved Klitmøller Redningsstation i 25 Aar.

60 Aar

Opsynsmand ved Gudhjem Redningsstation, Lars A. Tranberg, blev 60 Aar den 4. September.

Jubilæum

Opsynsmand Gustav Stephensen, ved Anholt Redningsstation havde 1. September været i Redningsvæsenets Tjeneste i 25 Aar.

Jubilæum

Lodsformand Wegeberg, Thyborøn, har den 1. Oktober virket i Lods væsenets Tjeneste i 25 Aar.

IVAR CHRISTENSEN - SKAGEN

Etabl. 1879 Telf. 71 og 45

Danmarks største Trawl- og Vaadbinderi

Filial i Hirtshals

Den løfter sig højt og bær paa Land

en Sejlad, som aldrig var set.

Den stryger sig ind mellem Flaade og Strand,

da gaar — i en Undren — fra Mand til Mand:

„Det ingen kunde, den Sejler kan.“

Det var sig en Leg mellem Sprøjt og Sne

— det brækte paa tolv Favne Vand —

den gaar over Stag og bær rundt i Læ,

og hver Gang saa ta'r den en Mand.

— Og døbt i Grundbraat fra Stavn til Stavn

med firte Liv i sin brede Favn,

tog Redningsskøjten sit eget Navn.

Søfartens Bibliotek

har udsendt Beretning for Tiden fra 1. Januar 1940 til 31. Marts 1941. Af Beretningen vil vi særlig fremdrage følgende:

Søfartens Bibliotek, der blev stiftet i 1939 med det Formaal at skaffe alle danske Søfarende samme Adgang til Læsning som Befolkningen i Land, har i Regnskabsaarets Løb udsendt 112 Skabe med ialt 5.606 Bøger, saaledes at der pr. 31. Marts ialt var udsendt 164 Skabe med ialt 9.210 Bøger til Handelsmarinen.

Virksomheden er dog blevet en Del hæmmet paa Grund af den nuværende Situation, hvor Biblioteket ikke kan komme i Forbindelse med en Mængde danske Skibe.

Marinens Skibe har faaet tilsendt 5.380 Bøger.

De udsendte Bøger har tilsammen været udlaant om Bord ca. 45.500 Gange. Dette Tal er dog ikke helt nøjagtigt, da ikke alle Skibe med Bøger om Bord har kunnet indsende Bogkortene, fordi de er uden Forbindelse med Hjemlandet. For Marinens Vedkommende har Udlaanet været 8.422 Bind, og Udlaanet i Land til hjemmenværende Søfarende og deres Paarørende har været 6.076 Bind, saaledes at ca. 31.000 Udlaan falder paa Handelsmarinens Skibe.

Biblioteket har i Regnskabsaarets Løb anskaffet 5.697 Bøger og ejede pr. 31. Marts 1941 ialt 21.713 Bøger.

Fra Redere og Rederforeninger er modtaget som Driftstilskud Kr. 7.259,40, fra Officersforeninger og Mandskabsorganisationer Kr. 1.900,00, fra Kommuner Kr. 3.250,00, fra Legater og andre Foreninger Kr. 3.600,00, fra Banker Kr. 1.200,00 samt fra Staten Kr. 19.000,00 som Starttilskud.

Derimod opnaedes ikke Driftstilskud fra Staten for dette Aar, hvorfor Regnskabet udviser et Underskud paa Kr. 20.638,43, hvilket viser, hvor paakrævet det er for Biblioteket at faa Statstøtte.

Driftsudgifterne beløber sig til Kr. 41.483,62.

Søfartens Bibliotek har i September 1940 indgivet et Forslag til Udvandringskontoret, Undervisningsministeriet og Arbejds- og Socialministeriet om at sende Biblioteker til de danske Arbejdere i Tyskland.

Da Sagen endnu i Begyndelsen af 1941 ikke var løst rationelt, gentog Biblioteket sin Henvendelse i Februar 1941 og tilbød at paatage sig Organisationen.

Der foreligger dog endnu intet afgørende i denne Sag.

I Forbindelse med Søfartsklubben har Søfartens Bibliotek arrangeret 12 Underholdningsaftener for Søfolk. Til disse Aftener har der været 628 Gæster. Udgifterne til Afholdelse af Aftenerne er blevet dækket af Dansk Dampskibsrederforening.

Bibliotekets Bogtab har i dette Regnskabsaar været ret store, idet der er mistet 12 Skabe med 649 Bøger ved Forlis samt 641 Bøger ved Skader og Kassationer paa Grund af smitsomme Sygdomme, Slidtage m. m.

Værdien af Tabene ved Forlis andrager Kr. 5.826,33, hvoraf Kr. 3.770,76 er dækket af Dansk Dampskibsrederforenings Løseforsikring, medens Resten endnu ikke er dækket.

Den store Skiftedag i Redningsvæsenet

**Afskedigelser og Ansættelser
pr. 1. Oktober 1941**

Stationen „Aalbæk“

Baadmand Laurits Peder Christensen har paa Grund af Svagelighed søgt og faaet sin Afsked af Redningsvæsenets Tjeneste med Udgangen af September Maaned. L. P. Christensen, der er født den 16. Januar 1886, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1914 og har deltaget i Redningen af 23 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Christian Haaber Jakobsen.

Samtidig er midlertidig ansat Baadmand, Fisker Christian Georg Andersen blevet fast ansat.

Stationen „Tversted“

Baadmand Emil Christiansen afskediges paa Grund af Alder. E. Christiansen, der er født den 26. Juni 1877, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1906.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Hans Johannes Christensen.

Stationen „Hirtshals“

Baadmand Søren Sørensen Løth har paa Grund af Svagelighed søgt og faaet sin Afsked med Udgangen af indeværende Maaned at regne. S. S. Løth, der er født den 27. August 1884, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1916 og har deltaget i Redningen af 67 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker og Sømand Hans Møller Rimmen.

Stationen „Blokhus“

Baadformand Peter Christian Pedersen har

paa Grund af Svagelighed søgt og faaet sin Afsked fra denne Maaned Udgang at regne. P. Chr. Pedersen, der er født den 29. December 1885, blev ansat som Baadmand den 1. Januar 1923 og blev Formand den 1. Oktober 1927, og han har deltaget i Redningen af 18 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads som Baadformand er ansat hidtilværende Baadmand Niels Jensen Pedersen, der er 33 Aar gammel og har været i Tjenesten i ca. 10 Aar.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Anton Alfred Nielsen.

Stationen „Torup Strand“

Baadmand Kristen Jensen og Baadmand Jens Peter Jensen Røge, der begge er fyldt 60 Aar, afskediges paa Grund af Alder. De har begge deltaget i Redningen af 12 skibbrudne og har været ansat ved Stationen i henholdsvis 38 $\frac{1}{2}$ og 34 Aar.

I de ledigblevne Pladser som Baadmænd er ansat Fiskerne Kristian Peder Mikkelsen og Niels Arild Helenius Christensen.

Stationen „Lild Strand“

Opsynsmand Frederik Henneberg afskediges paa Grund af Alder af Redningsvæsenets Tjeneste med Udgangen af September. Fr. Henneberg, der fylder 70 Aar den 27. Oktober d. A., blev ansat ved Stationen som Baadmand den 1. Oktober 1895 og som Opsynsmand 1. Oktober 1929. I de forløbne 46 Aar har Henneberg deltaget i Redningen af 141 skibbrudne. Han er dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Som Opsynsmand er fra 1. n. M. at regne ansat Baadmand Thomas Chr. Thomsen, der er 55 Aar gammel og har været ansat ved Stationen siden 1. Oktober 1911.

Baadmand Thomas Chr. Christiansen Oddershede afskediges p. G. a. Alder. Oddershede, der er født den 14. April 1879, blev ansat ved Stationen den 1. Marts 1905 og har deltaget i Redningen af 78 skibbrudne.

Midlertidig ansat Baadmand, Fisker Kristian Strøm Gulddammer er blevet fast ansat.

Stationen „Nørre Vorupør“

Baadmand Christen Trab Jensen afskediget p. G. a. Alder. Chr. T. Jensen, der er født den 19. September 1878, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1909 og har deltaget i Redningen af 103 skibbrudne. Chr. T. Jensen var Motorpasser ved Stationen.

Baadmand Anders Eriksen afskediges paa Grund af Alder. A. Eriksen, der er født den 12. Januar 1879, blev ansat ved Stationen den 1. Marts 1920 og har deltaget i Redningen af 105 skibbrudne.

Der er endnu ikke truffet Bestemmelser om, hvem der skal ansættes i de ledigblevne Pladser.

Stationen „Stenbjerg“

Baadmand Jens Ejler Vang Jensen afskediges p. G. a. Alder. J. E. V. Jensen, der er født den 13. Marts 1880, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1916 og har deltaget i Redningen af 43 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Jørgen Vang Jensen.

Stationen „Lyngby“

I den ledige Plads som Baadmand ved Stationen er fra 1. n. M. at regne ansat Fisker Jens Peter Svendsen.

Stationen „Flyvholm“ (Harboøre)

Baadmand Jakob Olesen afskediges paa Grund af Alder. J. Olesen, der er født den 29. Juni 1877, blev ansat ved Stationen den 1. November 1905 og har deltaget i Redningen af 129 skibbrudne. Han er dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Anders Peder Olesen.

Stationen „Liløre“

Midlertidig ansat Baadmand, Fisker Thomas Vrist Jakobsgaard er blevet fast ansat fra $\frac{1}{10}$ d. A.

Stationen „Tuskær“ (Fjaltring)

Baadmand Ole Olsen afskediges p. G. a. Alder. Ole Olsen, der er født den 1. December 1877, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1913 og har deltaget i Redningen af 58 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Ove Løkke Jespersen.

Stationen „Bjerregaard“

Betjeningsmand Christen Christensen Rauhe afskediges p. G. a. Alder og Svagelighed. Chr. Christensen Rauhe, der er født den 21. April 1878, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1910 og har deltaget i Redningen af 1 skibbruden med Raketapparaterne.

Der er endnu ikke ansat nogen i den ledige Plads.

Stationen „Nymindegab“

Baadmand Knud Nielsen Dahl Jensen afskediges p. G. a. Svagelighed. K. N. D. Jensen, der er født den 22. Oktober 1878, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1915.

Der er endnu ikke ansat nogen Stedfortræder.

Stationen „Kirkeby“

Baadmand Johan Martin Marthinsen afskediges p. G. a. Alder. J. M. Marthinsen, der er født den 30. Marts 1878, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1920 og har deltaget i Redningen af 2 skibbrudne.

Baadmand Jens Bleeg Petersen afskediges p. G. a. Alder. J. B. Pedersen, der er født den

SKAGEN

Skagens Fiskeauktion statsautoriseret v. Th. Geisnæs

Telegr.-Adr.: Fiskeauktion

Telefoner: Kontor 209 (Statst.) Privat 189 (Statst.)

Engelsk Beklædnings Magasin

Th. Jakobsen - Telf. 185

Alt i Herreekvipering og Søekvipering

P. SAXBERG Telegr.-Adr.: „Saxberg“

Telefon 86 1. Kl.s Skibsprovianteringsforretning
Alt i Fiskeriartikler

C. D. Brøndum

Kolonialhandel

Telf. 118

Holger

Axelsen

Magasin du Nord

Brdr.

Nipper

Skibsbyggeri

Karstensen & Henriksen

Skibs- og
Baadbyggeri

Telf. 201

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telf. 277 - 2 Lin.

Spetzler

Urmager
og Guldsmed

SÆBY

Sæby Fiskeauktion

Tlf. Kontor 33
- Privat 114

v. Roland Poulsen

Carl G. Christensen

Fiske-Eksport

Tlf. 25 - Sæby - Jylland

VALD. OLSEN TELEF. 14

Kolonial - Skibsproviantering
- Fiskeriartikler -

Ditlev

Petersen

Sæby Skibsværft

Stampen Savværk & Emballagefabrik

Telefon 48
H. J. Nielsen
Alt i Fiskekasser -

AALBÆK

Arne Westergaard Telefon 15

Fiskeriartikler - Kolonial & Isenkram

Andelsmejeriet

„Løven“

- 1. Kl.s Mejeriprodukter -
Aalbæk

Aalbæk Maskinsnedkeri

Chr. Bruun
Telefon 38
Aalbæk

Conrad Frost

Telf. 38
Giro 12752

Aalbæk

Aage Nielsen

Kolonial -
Fiskeriartikler
Tlf. 36 - Aalbæk

3. Marts 1879, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1920 og har deltaget i Redningen af 2 skibbrudne.

Der er endnu ikke truffet Bestemmelser om, hvem der skal ansættes i ledige Pladser.

Stationen „Hals“

Baadmand Thomas Frederik Poulsen afskediges p. G. a. Alder. Th. Fr. Poulsen, der er født den 15. Marts 1881, blev ansat ved Stationen ved dennes Oprettelse den 1. August 1921 og har deltaget i Redningen af 28 skibbrudne.

I den ledige Plads som Baadmand er ansat Fisker Svend Oskar Eriksen.

Stationen „Østerby“ (Læsø)

Baadmand Emil Laurits Ægdiussen afskediges p. G. a. Alder. E. L. Ægdiussen, der er født 4. August 1877, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1909 og har deltaget i Redningen af 18 skibbrudne.

I den ledigblevne Plads er ansat Fisker Karl Johan Melchiorsen.

Stationen „Vesterø“ (Læsø)

Baadmand Karl Bjørn Petersen afskediges p. G. a. Alder. K. B. Petersen, der er født den 1. November 1878, blev ansat ved Stationen 1. Oktober 1907 og har deltaget i Redningen af 73 skibbrudne.

Baadmand Lars Vilsen Petersen afskediges p. G. a. Alder. L. V. Petersen, der er født den 5. September 1877, blev ansat ved Stationen den 1. Oktober 1911 og har deltaget i Redningen af 87 skibbrudne.

Der er ikke truffet Bestemmelser om, hvem der skal ansættes i de ledigblivende Pladser.

Stationen „Anholt Havn“

Baadmand Frederik Carl Ferdinand Ottendahl afskediges p. G. a. Alder og Svagelighed. F. C. F. Ottendahl, der er født den 3. Januar 1879, blev ansat ved Stationen den 1. September 1905 og har deltaget i Redningen af 115 skibbrudne.

Midlertidig ansat Baadmand Anton Christensen afskediges efter eget Ønske.

I de ledigblevne Pladser som Baadmænd er ansat Fisker Lars Peder Larsen og Ferdinand Carl Frederik Ottendahl.

Stationen „Rønne“

Baadmand Hans Peder Møller afskediges paa Grund af Alder. H. P. Møller, der er født den 23. Oktober 1877, blev ansat ved Stationen den 1. Januar 1924 og har deltaget i Redningen af 16 skibbrudne. Møller var tillige Reserve-motorpasser ved Stationen.

I den ledigblevne Plads som Baadmand er ansat Fisker Karl Poulsen.

De resterende Stationer følger i næste Nummer.

HALS

Hals Fiskeauktion

v. Chr. Sørensen - Tlf. 17

Eng. Bekl. Magasin
Vagn Jensen
Tlf. 70

Herre- og Sø-
Ekvipering

HJØRRING

Viggo Holm

Sten- og Billedhugger

Jernbanevej 17 - Tlf. 977

LØKKEN

SPARE- OG LAANEKASSEN

for Løkken og Omegn

Kontortider: 11—12 og 14—16 - Telefon 27

Jens Bang
Løkken

Løkken Brugsforening

Kolonial - Isenkram

Telefon 45

Alt i Fiskeriartikler

P. B. Kjølgaard Otto Andersen

Fiskeeksport

1. Kl.s Kød og

Paalæg

Telf. 54 Telefon 30 - Lønstrup

LØNSTRUP

Kolonial og Skibsprovianteringen

v. Lønstrup Brugsforening - Tlf. 29

Alt i Kolonial - - Isenkram - - Fiskeriartikler

Børge Sørensen L. Kirkedal

Bageri og
Konditori

Fiskeeksport

Telefon 16 Telef. 3

BLOKHUS

Th. Thelluisen

Telefon 8

Kolonial - Vine - Spirituosa &
Konserves - Isenkram

Klitgaard's Badehotel
og Strandingskroen

S. Svenningsen - Tlf. 7

P. Jansen

Telefon 24

Altid 1. Kl.s
Kød og Paalæg

RESERVERET

Blokhus

Gammelt og nyt i Kamp i Skagen

Købmand Jacob Tønnesen i Skagen, der er en udmærket Kender af Skagens Historie og som med stor Pietet værner om dens Minder, har i „Skagens Avis“ skrevet en Artikkel om gammelt og nyt, hvoraf vi bringer et Uddrag.

I.

Overskriften til denne Artikkel er hentet fra Harald Bergstedts udmærkede Digt om Skagen. — „Kamp“ er et for haardt Ord, bedre er det vist, naar han i samme Digt skriver: herligt, ja herligt, naar kraftigt og lydt, bryder sig gammelt og nyt“. Skagen er en By i Udviklingens Tegn. Og det er kun godt, naar Udviklingen bare sker med fuld Hensyntagen til de gamle Værdier, der gav Skagen sit særlige Præg. Og det forekommer os, at Skagens Sjæl stadig er den samme. Og saa længe dette er Tilfældet, er alt vel. Den Dag, man bærer Skagens Sjæl til Graven, vil der gaa noget uerstatteligt tabt. Skagens gamle Historie er bevaret paa saa mange Steder og paa saa mange Maader i vor gamle By. Næst efter „Skagens Museum“ og „Fortidsminderne“ er der samlet allermost paa Skagens gamle Kirkegaard.

Hvor mange kender den?

Da Skagensbanen skød sine Hoved- og Vigespor, der bringer Liv og Fart til Byen, ind mellem den gamle Kirkegaard og Byen, blev Kirkegaarden glemt af mange. Forbi suser fløjende og stønnende Lokomotiver med lange Vognstammer, hvis Hjul roterer henover Skinnevejen i hastige Omdrejninger. Det er Livets Melodi om Travlhed og Fart i en By, der staar i Udviklingens Tegn. Paa Skagens gamle Kirkegaard hviler en Slægt, der var med til at præge Datidens Skagen. Nu — kun kort efter — skrives der Historie over dens Grave. Flere af de, der hviler derovre, har set Skagen, da Husene endnu laa spredt mellem Klitterne, andre har set Stier faa Karakter af Veje, set de første Spor af asfalterede Gader; de fleste har hørt Byens Kirkeklokker melde Middag over de røde Tage, men ingen har hørt Fabrikernes Fløjten blande sig med Kirkeklokkens Toner. Hvor tit har man ikke sagt: „Hvad vilde de tænke disse henfarne Slægter, hvis de stod op af deres Grave?“ Ja, hvad vilde de ikke tænke? Maa-ske er det dristigt at gøre Tankeeksperimentet, og hvorfor dog? Tænk, hvis en af disse stoute Typer, som gik bort for blot nogle Aartier siden, pludselig fik Lov at befinde sig i Dag i det nye Kvarter paa Kong Eriksvej. Han vilde ikke kunne kende Skagen igen. Forgæves vilde han spejde efter de hvide Striber paa Tagrygningen og ned langs Gavlen, der engang var Skagens Særtegn; den „afspidsede“ Gavl, der en Gang var saa typisk her, vilde han savne

FJERRITSLEV

A. K. Simonsen

Cykler - Symaskiner - Radio
Telefon 160

Ingvar Brandt - Telefon 29

Støbegodslager - Isenkram
Glas - Porcelæn

Fiskerstøvler - Gummitøj

Alt i Herreekvipering

I. P. Mortensen

Dansk Beklædningsmagasin

Telf. 13

Brdr.
Brix Kjølgaard
Manufaktur

Tlf. 9 - Fjerritslev

Carl Porup

Træhandel -
Glarmesterforretning

Telefon 44

THISTED

SPAREKASSEN

FOR THISTED AMT

Kontortid 10—12 og 2—5

Telefoner 2 og 502

Kaminer - Kakkelovne - Grubegryder - Vægfliser
Største Udvalg i Morsø Støbegods

Aage V. Kjær

Lille Torv 3 - Tlf. 64

Engelsk Beklædnings Magasin

Nytorv

Alt for Herrer og Dreng

Brdr. Jensen - Thisted

Monumenter og Gravgelændere

Telefon 84

N. Gade Jensen

Vestergade 56 - Telef. 149

Møbler for ethvert Hjem

EMMY JENSEN

Gudrun Blochs Eftfl.

Frederiksgade 2 - Tlf. 319

Mest moderne Tandteknik

N. Nielsen

Skotøjsforretning

Aagade 9 - Tlf. 517

P. Taabel & Co.'s
Eftfl.

Johs. Haaning

Fiskeriartikler -

Skibshandel

Telf. 326

N. Hansens

Møbelforretning

Storegade 19 - Tlf. 440
anbefales

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Rødspættevaad og Kullervaad havet altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteret

ARSINOL Det bedste Imprægneringsmiddel mod Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

Aalborg Bys og Omegns Sparekasse

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET
Dampskibsselskabet
»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER
C. K. HANSEN
Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler havet altid paa Lager
Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Sekort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser
Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier
Skibsprovianteringsforretning
Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St.

GADGAARD NIELSENS BOGTR., LEMVIG

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 11

1. November 1941

8. Aarg.

3-mastet Sejlskib »Bragdø«
Strandet i Harbøre 1. November 1921

(Se Artiklen inde i Bladet)

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

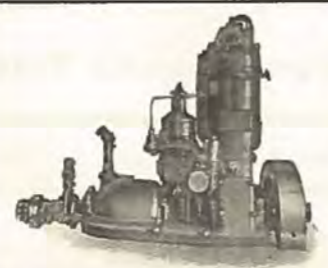
Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg**A. N. Petersen**A. S. „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassenfor Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11¹/₂ og 2—4
Lørdag Em. 2—6**Pedersen &
Albrechtsen**Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning**DANMARKS****HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE**Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvjaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIGTo- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang Tilbud**Grenaa Havns
Motorfabrik**Motorer i alle
Størrelser**Bornholms Maskinfabrik**
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig Folkebank

Aktieselskab

Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229Kontorsteder Thyboren, Harboøre, Bevling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl. Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen

— statsaut. —

Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**

Neksø

Sømandstrøjer Sotrøjer
Undertøj
Primo Gummibeklædning**Køkkenudstyrs-**

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.

L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø**A/S Vestjysk Krystal Isværk**

Esbjerg

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 11

1. November 1941

8. Aarg.

Da Norges største 3-Master strandede i Harboøre

For 20 Aar siden

Den 1. November 1921 strandede i Harboøre ud for Vrist den norske 3-mastede Fuldrigger „Bragdø“. Den var paa Vej fra England til Norge og var af Folk paa Kysten blevet observeret mellem Kl. 3 og 4 om Eftermiddagen Tirsdag den 1. November for nordgaaende.

Vi gengiver efter Lemvig Folkeblad den udførlige Beretning om det store Skibs Stranding.

Det viste sig snart, at dens Skæbne var beseglet. I rask Fart drev den nordefter stadig nærmere Land. Den gik for rebede Forsejl, nogle af dem holdt endnu, andre var splittet af Stormen, som rev Las efter Las fra Ræerne og slyngede de hvide Tjavser ud over de fraadende Søer.

Nu naaede det stolte Skib den første Revle. Med ængstelige Blikke spejdede Fiskerne, som stod inde paa Stranden, efter Sejlerens Bevægelser. Vilde den blive hængende herude? Den var stor nok til, at Revlen kunde gribe den og holde den, indtil Søerne havde slaet den i Stumper. Da havde der ventet de mange Mennesker, som var med det store Skib, en sørgelig Skæbne. Ingen Redningsbaad kunde have gaaet gennem dette frygtelige Hav, og ingen Raketline kunde have bragt Forbindelse mellem Skib og Land. Men den skred over; vel tog Kølen Grunden, saa Skibet krængede Styrbords over, og Spidserne af Ræerne borede sig ned i Søen, men den næste Bølge løftede Sejleren over Revlen, og atter drev den — indad mod næste Revle, hvor samme Scene gentog sig, medens de mægtige Søer kastede sig over det krængede Skrog, saa det næsten blev helt væk. Atter kom det paa ret Køl og drev videre, indtil det, løftet af Brændingen i et Par vældige Hop, stod fast nær ved Land med Stævnen mod Nord og med Bagbords Hældning ud mod Havet.

Kl. var da omtrent halvseks. Det var endnu dagslyst, saa man kunde se Skibet tydeligt i i dets mægtige Omfang. Hvor var der højt op til Rælingen,

bag hvilken 26 drivvaade Mænd stod og saa forventningsfulde ind over Klitterne

og Harboøres flade Land. Og Masterne med de svære Ræer, hvorfra de lasede Sejl slog Smæld i Smæld under Stormens vilde Kast; jo det var et Syn, der imponerede; selv gamle Folk, som har oplevet mange Strandinger, mindes ikke, at saa mægtig en Sejler nogen Sinde er redet saa højt op paa Kysten som denne Nordmand.

Redningsmændene var straks gaaet i Gang med Forberedelserne til at bjerge Besætningen. Raketapparatets Treben blev stillet an, og et Øjeblik efter susede Raketten ud over Skibet med den tynde Slæbeline efter sig. Søfolkene begyndte at hale væk paa Linen, og inden længe var Redningstrossen gjort fast saavel ude paa Skibet som inde i Land. Den første Mand, en ung forkommen Fyr med Svømmebælte om Livet, gik i Kurven, og Redningsmændene inde paa Stranden halede ham ind, alt medens de opildnede hinanden med muntre Tilraab. Da Skibet stod saa nær Land var der ikke Tale om, at Sømandene paa Turen indad blev dyppet i Søen, hvad der ellers ofte hændte, naar Afstandene er større. Medens nogle af Redningsmændene haler Stolen ind, iler andre ud i Vandet og hjælper den bjergede op og ind til Klitten. I næste Øjeblik suser Stolen atter ud for at hente en ny Mand.

Mørket sænker sig hurtigt over Land og Hav, hvor Stormen raser vildere og vildere. En stor Menneskemængde har efterhaanden samlet sig for at betragte Skibet og Redningsarbejdet. Redningsvæsenets svære Brandfakler lyser op i Mørket, og deres rødviolette Lys kaster et sælsomt Skær over Omgivelserne.

Underligt og eventyrligt er det Liv, som udfolder sig her paa Stranden

i denne Aftenstund. Og særest tager det sig ud for dem, som ikke har været med fra Begyndelsen, men som først kommer til, efter at Mulmet har skjult Vej og Sti inde bag Klitterne.

Det er en haard Kamp at stride sig frem mod den hidsige Blæst, der stemmer sig mod ens Bryst med den Kraft, som mange Meters Fart giver. Den fører med sig en Regn af fint Sand, der pisker en i Ansigtet og føles som Tusinde spidse Naale. Mørke tavse Skikkelser glider forbi en, Mænd i Olieøj og Kvinder med store Tørklæder om Hovedet, de har Børn ved Haanden; de smaa skal ogsaa ud at lære Eventyret at kende. Endelig klavrer man op

over den sidste Klittop, og man har det forunderligste Billede for Øje. Allerede inden man har stridt sig ud til Havet, har man set de tre høje Master tegne deres slanke Linjer op mod den sorte Stormhimmel. Nu ser man det hele Skib, hvis sorte Skrog med den mørkerøde Bund glider i et med Himmel og Hav.

Man hører Bragene af de blafrende Sejl, der staar som hvide Strejf ud i Luften, naar Lyset fra Faklerne falder paa dem. Hvor det dog hyl og skriger, naar Vinden farer ind over Skibet, og hvor koger og syder det i Havet, der vælter sine Bølgerækker mod Skibet, som nu ikke mere kan vige for dem, men standser dem og forvandler dem til en Byge af Regn, der i næste Nu sprøjter sine salte Draaber ud over de mange Tilskuere paa Stranden. De staar i tætte Klynger, disse mange, som i Aften har forladt deres lune Stuer, nogle søger lidt Læ bag en Baad, men de fleste staar saa nær Redningsmændene som muligt og betragter deres raske Færd.

Det var ogsaa en Fryd at se disse Folk arbejde; der var Arbejdsmod

Og der var Skub i Vandstøvlerne, naar Mændene halede en Sømænd i Land. Og hvor saa de glade ud, Sømændene, naar de slap ud af Stolen og i et rask lille Løb ilede ind, hvor ingen vaade Bølger kunde naa dem. De fleste var gennemvaade, og Tænderne sang i Munden paa dem, men Humøret havde de fleste af dem ikke tabt.

Det er nogle storartede Fakler, Redningsvæsenet har. De kan jage Mørket paa Afstand, og der er Stemning i deres Lys. Et rigt Farvespil kaldte Lyset frem i „Bygerne“ som hvert Øjeblik fra Bølgebroddet kastedes hen over Skibet og ind mod Klitterne. Sært saa det ud, naar Strandfogderne løftede Faklerne op, saa de lyste Folk ind i Ansigtet, eller naar de paa det store Skibsskrog tegnede kæmpemæssige Silhuetter af Redningsmændene, medens de i fuldt Løb halede Stolen i Land; det var levende Billeder.

Mørke Skybjerge stod bag Skibet under den første Del af Redningsarbejdet, og der kom nu og da foruden Havregnen rigtige Himmelbygger med svære Hagl, men efterhaanden lyste det noget op. De mørke Skyer trak sig tilbage; Karlsvognen viste sig lige over Skibet, og ind over det mørke Land kom Stjerne ved Stjerne frem.

Da Klokkeren var et Kvarter i 7, satte den sidste Sømænd Fod paa dansk Jord.

Det var Kaptajnen, en høj svær Nordmand, som havde en lille langhaaret Skibshund med sig. Søfolkene samlede sig om deres „gamle“, og et Øjeblik efter lød der et kraftigt Hurra som Tak til de kække danske Redningsmænd. Saa var Spændingen for saa vidt forbi. Nu

skulde de bjergede Mænd i Ly for Storm og ondt Vejr. Strandfogden gik op over Klitten med en mægtig Fakkell i Haanden. Ham fulgte de vaade Søfolk og bag dem sluttede Mænd, Kvinder og Børn op. Det blev et langt Tog til en Begyndelse; som Israel fulgte Ildstøtten i den ægyptiske Nat, saaledes gik man her i Flok og Følge. Man kunde mærke sin Sidemand, men se ham eller kende hende kunde man ikke. Men den lysende Fakkell forude viste Vej. Man skulde blot passe at holde sig fra Vejgrøften. Ud over Landet var der Lys i mange Hjem. Her sad de mindste Børn og de gamle, som ikke kunde være ude i det onde Vejr; de gamle lyttede til Stormens vilde Stød, tænkte paa de Dage, da de selv var med, naar „æ Hav var gal“, og ventede spændt paa at høre de yngres Beretning om, hvad der nu var sket.

Omsider naaede vi Strandfogdens Gaard. Der var lune Stuer, og venlige Kvinder kom med tørt Tøj og varme Drikke til de fremmede Gæster.

Snart er Humøret højt igen hos de yngste Sømænd; to af dem leger med den lille langhaarede Skibshund, medens den mere alvorlige Kaptajn har taget Plads ved Bordet og dikterer Telegrammer til sin Reder og til sin Hustru hjemme i Norge.

Han fortæller lidt om sit stolte Skib og om den haarde Rejse

Skibets Navn er „Bragdø“ (tidligere „Nordfareren“). Det er som nævnt en 3-mastet Fuldrigger og er hjemmehørende i Kristianssand. Dets Tonnage er 2600 Reg. Tons, og Besætningen er 26 Mand. Kaptajnen hedder Karlsten. Han gik fra Liverpool Fredag for otte Dage siden gennem den engelske Kanal, hvor man havde haardt Vejr. Skibet havde været ude i den haarde Storm forrige Søndag, men den var, efter hvad Søfolkene fortalte, ingenting mod det Vejr, som havde sendt dem ind paa Jyllands Vestkyst. „Bragdø“, som iøvrigt skal være Norges største 3-Master, gik i Ballast. Den skulde hjem og lægges op i Kristianssand. Søfolkene fortalte, at de i Dag ved 3-Tiden havde faaet Land i Sigte; men da Sejlene efterhaanden blæste i Stykker, tabte de tilsidst Herredømmet over Skibet, og Strandingen var uafvendelig.

H. L.

Fanø Navigationsskole

Eksamen ved Navigationsskolen paa Fanø sluttede den 17. Oktober 1941 med følgende Resultat:

Radioekspedientprøven. Hertil var indstillet 9 Elever, af hvilke 8 bestod.

Skibsførereksamen. Hertil indstillede sig 9 Elever, der alle bestod.

Styrmandseksamen. Hertil indstilledes 8 Elever, der alle bestod.

Mands Minde

60 Aar

Motorpasser ved Esbjerg Redningsstation S. P. Baun fyldte den 16. Oktober 60 Aar. Søren Baun har været ansat ved Stationen siden 1. December 1919 og deltaget i 19 Redningsforsøg ved hvilken han har været med til at redde 65 Menneskeliv.

Dødsfald

Tidligere Baadmand ved Klitmøller Redningsstation, Martin Mortensen, er afgaaet ved Døden, 86 Aar gammel. I den Periode, han gjorde Tjeneste ved Redningsvæsenet, deltog han i Redningen af ikke mindre end 103 Menneskeliv.

Dødsfald

Fhv. Baadmand og Motorpasser ved Redningsstationen Anholt Havn Søren Christen Sørensen er den 29. September pludselig afgaaet ved Døden. S. Chr. Sørensen, der blev knap 63 Aar, afskedigedes af Redningsvæsenets Tjeneste for to Aar siden paa Grund af Alder og Svalgelighed efter at havde gjort Tjeneste ved Stationerne paa Anholt i 24 Aar. I det forløbne Tidsrum havde han deltaget i Redningen af 79 skibbrudne.

70 Aar

Opsynsmand ved Redningsstationen i Lildstrand, Dannebrogsmænd Frederik Henneberg, fyldte Mandag den 27. Oktober 70 Aar. Fr. Henneberg er født paa Kjæret som Søn af Fisker og Husmand Chr. Christensen. 15 Aar gammel tog han til Søs i 4 Aar, dog fortrinsvis rundt i Skandinavien. 19 Aar gammel kom han hjem for at aftjene sin Værnepligt i Marinen ombord paa Krydserkorvetten „St. Thomas“, og han var med den paa Krydstogt til de fleste Middelhavslande i Vinteren 1892-93, hvor de een Maaned laa opankret uden for Athens Havneby Piræus. Det var paa den Tid, da Kong Georg af Grækenland fejrede sit Sølvbryllup og i den Anledning havde Besøg af vor nuværende Konge, daværende Prins Christian. Hele den græske Kongefamilie var en Dag ombord paa „St. Thomas“, og Prins Christian fulgte med Skibet tilbage fra Piræus til Neapel, en Tur der tog 9 Dage.

Frederik Henneberg kom hjem først paa Aaret 1893 og blev paa sin Fødselsdag samme Aar gift med Thora Margrethe Kirstine Pedersen, en Datter af afdøde Fisker og Husmand Lars Chr. Pedersen, Glæde.

De boede i F. Hennebergs Barndomshjem paa Kjæret indtil 1909, da de flyttede til Lildstrand til deres nuværende Bopæl. Henneberg har fisket hele Tiden siden Giftermaalet og fisker endnu, trods Alderen. Det gik med Robaad de første Aaringer, siden 1902 med Motorbaad. Under en Sejlur var Henneberg sammen med 3 andre Fiskere ude for en Kætringsulykke under en Byge midtvejs mellem „Bragerne“ og Kysten. Sejlbaaden gik under, men de 4 Mænd bjergede sig ombord paa en lille Pram, de havde paa Slæb. Sejlbaaden drev senere i Land ved Bulbjerg.

Fr. Henneberg har været i Redningsvæsenets Tjeneste i 46 Aar, dog siden 1. Oktober 1929 som Opsynsmand.

Han har været med til at redde 141 Menneskeliv. Den mest beundringsværdige af disse Redningsbedrifter fandt Sted i 1898, da Briggen „Augusta“ af Bergquarre i Sverige havde mistet Masten under en haard Nordveststorm og var drevet ind under Bulbjerg.

Fr. Henneberg har haft et sjældent stærkt Helbred og højst ligget i Sengen een Dag ad Gangen. Han cykler endnu til Fjerritslev, en Tur paa omtrent 50 km. Henneberg blev i 1933 dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

40 Aars Jubilæum

2 veltjente Redningsmænd Baadformand Jens Jensen Høj, Nymindegab og Baadmand M. Sørensen Madsen, Thyborøn havde den 1. Oktober været i Redningsvæsenet i 40 Aar.

Dødsfald

En kendt Skagensfisker, den 45-aarige Oskar Jensen, er død paa Centralsygehuset i Hjørring.

Han vil særlig blive husket for en ualmindelig dristig Redningsdaad for et Par Aar siden paa Doggerbank. En ung Fisker fra Kt. „Ebenezzer“ havde under Udsætning af Vod faaet en Lykke om det ene Ben og blev revet udenbords og forsvandt i Bølgerne.

Oskar J. slog straks Loddelinen om Livet, fastgjorde den anden Ende til Pullerten og sprang i Havet. Flere Favne under Havoverfladen fik han fat i Haartoppen af den druknede og fik ham bjerget.

For sin Daad modtog Oskar Jensen flere officielle Belønninger.

Jubilæum

Den 1. Oktbr. kunde Baadformand J. Chr. Baltesen, Nr. Vorupør, fejre 25 Aars Jubilæum som Redningsmand. Han blev Baadmand 1. Oktbr. 1916 og Baadformand i 1920. Han har været med til at bjerge 110 Menneskeliv.

Lyngby-Fiskerne flytter paany fra Landingspladsen.

Forholdene ved Molen er saa slette som aldrig før.

Langs hele den jyske Vestkyst findes der ikke daarliger Landingsforhold end i Lyngby. Denne Kendsgerning er baade erkendt og fastslaaet af Vestjysk Fiskeriforening, og i Løbet af det sidste Aar er der rettet adskillige Henvendelser til Ministeriet for at faa Forholdene bedret, men hidtil uden noget Resultat.

For nogle Aar siden blev der efter mange Henvendelser bygget en lille Læmole, men paa Trods af Fiskernes Ønsker blev Høfden ikke forlænget ud i Havet, og Resultatet er efterhaanden blevet, at Høfden nu er uden Betydning, fordi der paa Stedet er aflejret saa meget Sand, at det praktisk talt er umuligt at slæbe de tunge Motorbaade i og op fra Havet. Lyngby-Fiskerne har derfor maattet opgive Landingspladsen og er rykket 1 til 2 Kilometer sydpaa, hvor Baadene nu lander paa den aabne Strand uden den Sikkerhed, som Lys og Fare-

Dansk Skibskatastrofe ved Sveriges Kyst

Den 15. Oktober Kl. 3 om Morgenen skete i Mørket et Sammenstød mellem den danske Motorbaad „Bonita“ af Vejle og den svenske Damper „Bojan“ af Simrishamn sydøst for Trelleborg. Det danske Motorskib sank næsten øjeblikkeligt, og 21 af dens 25 Mands Besætning druknede. De 4 reddede var Kaptajnen S. J. Farup, 2 Matroser og en Messedreng, der af „Bojan“ blev bragt ind til Trelleborg. „Bonita“ var paa Vej fra Sverige med en Malmlast til Holtenau, og den svenske Damper kom fra Stettin med Kul til Gøteborg. Den danske Baad var paa 5500 Tons.

Efter at Kaptajn Farup var vendt hjem til København har en Medarbejder ved et københavnsk Blad (B. T.) haft en Samtale med ham en sen Nattetime i Kaptajnens Hjem. Vi tillader os at gengive følgende af denne Samtale:

Fru Farup er forlængst gaet til Ro, og nu sidder Kaptajn Farup overfor mig, en mut Sømandstype med en Masse Havluft over den firkantede Skikkelse, og saa gentager han: Nej, min Kone bød mig ikke velkommen hjem. Hvor kunde hun det under saadanne Omstændigheder. Det er den sørgeligste Hjemkomst, jeg nogensinde har oplevet og min Kone med mig!

— Hun maa i hvert Fald have tænkt et: Gud ske Lov, det ikke var dig.

Kaptajnen ser uforstaaende paa mig.

— Jeg ved ikke, om hun har tænkt saadan. Jeg ved kun, at saadan vilde hun aldrig sige. Saadan er vi Søfolk, og saadan er de Koner, vi har. Naar de gifter sig med os, saa ved de, hvad de gaar ind til. Min Kone har vel ogsaa sine ængstelige Timer. Men hun taler aldrig om dem. Jeg har i Dag ringet rundt til de Koner, hvis Mænd blev derude. Det er noget af det tungeste, jeg i mit Liv har været ude for. 1. Styrmanden, Nørholm Hansen, hørte til mine nære Venner. Vi var begge to fra Nordby paa Fanø og har kendt hinanden i Aarevis.

— Følte De og Mandskabet nogen Uro, før De startede paa denne Tur?

— Vi har i hvert Fald ikke talt om det til hinanden. Jeg selv har hidtil altid været heldigt sejlede. I min pure Ungdom sejlede jeg under Verdenskrigen, og jeg har ogsaa været ude for et Par Strandinger, men altsammen af godartet Karakter. Jeg var i det hele taget blevet saa tryk for, at der ingenting kunde ske. De forstaar, intet alvorligt. Og saa kom dette her væltende.

— Hvad var deres første Tanke, da Ulykken indtraf?

— Det hele stod paa i Sekunder. Jeg var

inde i min Kahyt, da det skete. Og vi sank omgaaende. Min Kahytsdør blev slaaet i af Vandmasserne, og det var mig ikke muligt at faa den op. Med de bare Næver knuste jeg saa en Rude. De kan se, hvor forrevet jeg er, og saa kastede jeg mig ud. Min første Tanke? Den vedkommer ingen, i hvert Fald ikke andre end dem jeg holder af. Jeg har jo ogsaa fire Børn, den yngste er otte og den ældste 16. Saa Tankerne har Steder nok at gaa hen. Men der er en Ting, jeg aldrig skal glemme, saa længe jeg lever. En af Matroserne, en storartet Fyr, en glimrende Sømand, kom hen til min Kahyt et Sekund efter Kollisionen og meldte med den roligste Stemme af Verden: Vi synker, Kaptajn! Der var ikke Gnist af Uro eller Angst at spore i hans Ansigt. Og han var en af dem, der blev derude . . . Han var nylig blevet gift . . .

— Jeg selv svømmede rundt i Vandet i tre Kvarter, klamrende mig til en Luge. Der var andre, der først skulde reddes.

NY BØGER

„Hollands Sønnener“. Af Jan de Hartog. (360 S. — 7,75 — Gyldendal).

Det er en stor Roman, der udspilles paa de uendelige Oceaner. Det er Slæbefartens Mænd, djærve og sejge Folk, der kæmper og holder ud. Kampen staar mellem et Rederi og en fattig og ukendt Sømand, der med ukuelig Energi arbejder sig op og splintrer det kapitalstærke Selskab, hvis Virkemidler i Kampen for Tilværelsen har været af djævelsk Karakter. Bogen er et Drama, dobbelt stærk, fordi den er et Stykke af Livet. Den er skrevet saaledes, at man lever med i det, der sker. Og kan der siges noget bedre om en Bog? J. Gr. P.

„Jeg vil sejre“. Af Erik Bertelsen. (Jespersen & Pio).

Med denne Bog har Forfatteren — forhaabentlig kun for en Tid — vendt Ryggen til Harboere. Det er en Gymnastikhøjskole for unge Kvinder, som danner Rammen. Bogen er yderst velskrevet, uden store Sving til nogen Side. Forstanderindens Kamp med sig selv og Omgivelserne fører til sidst til en Sejr, der fordrageligt afrunder Historien. J. Gr. Pinholt.

„Hugo fra Havet“. Af Knud Andersen. (246 S. — 6,75 — Gyldendal).

For en sjælden Gangs Skyld en Bog, der skiller sig skarpt ud fra de øvrige. Fra det Øjeblik, da den portugisiske Skonnert fisker et endnu aandede Barn op af en drivende Jolle, begynder en Handling, der i eet Vejr driver Læseren gennem Bogen. Dette Barn, Hugo, er Handlingens Centrum. Hans Oplevelser er herligt skildrede. Handlingen er et dirrende Drama, spændende fra først til sidst, og de mange Billeder, der tegnes med sikker Haand, er Menne-sker og Skæbner, man ikke let glemmer. J. Gr. P.

IVAR CHRISTENSEN - SKAGEN

Etabl. 1879 Telf. 71 og 45

Danmarks største Trawl- og Vaadbinderi
Filial i Hirtshals

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN — RØNNE

og omvendt

S/S „Østersøen“ afgaar fra København hver Søndag, Onsdag og Fredag Morgen (!): Time for Mærkelægningens Ophør)
Fra Rønne Mandag, Onsdag og Fredag Kl. 24

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Tordenskjoldsgade 34, Tlf. 1865 og 11865.
Kontortid 8—6, Søndage 8—9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159. - Kontortid: 8—12, 1—6, Søndag 8—9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

THY

THYLANDS BANK

AKTIESELSKAB

KONTORTIDER:

HURUP: Kl. 9—12 og 2—4,30
VESTERVIG: Kl. 4—5,30 BEDSTED: 1,30—3
HØRDUM: Mand., Onsd., og Fred. Kl. 1,30—3.

Hanstholm Maskinsnedkeri

v. N. J. Kristensen

Hanstholm pr. Thisted - Telef. 1

Alfred Madsen Nielsen

Telefon Lyngby 1

Kolonial - Manufaktur - Isenkram - Fiskeriartikler

Vorupør Brugsforening

Skibsproviantering

Telf. 18

Alt for Fiskeriet

J. MATHIAS MADSEN

Vaadbinderi og Sejmageri

en gros Fiskeriartikler en detail

Nr. Vorupør pr. Sjerring

Telefon 14 - Postgiro 345.34

E. S. Larsen - Savskærer

Emballagefabrik & Brændselsforretning

Nr. Vorupør pr. Sjerring - Telf. 10

THYBORØN

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret

v. T. C. Rønn

Andr. Møllerup

Kolonial og
Skibsproviantering

Tlf. 30 - Thyborøn Havn

RESERVERET

HVIDE SANDE

Iversen & Co.

Vaadbinderi

Hvide Sande - Telefon 8

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.
»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. Canadisk Gummitoj. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. Engelske Guernsere. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren.
En gros En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets Ill. Magasin

Skandinavien's største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vadbinderi og Fiskeriartikler.
Rødspætter-, Kuller- og Torsk-
vod altid paa Lager.

--- TOVTJÆRERI ---

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr.-Adr. „Leervad“.

Lys
Kraft
Motorreparation
Radio

NILSSON

I Nilssons Sko
er Gangen go'

Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse

C. Behrens

Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg

Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Fiskeauktioner i September

Skagen v. Th. Geisnæs: 3.387,307 kg, hvoraf 72.575 kg Rødspætter, 10.007 kg Torsk, 4.138 kg Hornfisk, 108.400 Hvilling, 462.788 kg Makrel, 15.616 kg Sej, 1.314,910 kg Sild, 933.790 kg Brisling, 40.989 kg Tunfisk, 1.267 kg Dybvandsrejer, 508.060 kg Affaldsfisk, 74.790 kg Støkker, 581 kg Lever og 384 kg Tunfisklever.

Hals v. Chr. Sørensen: 75.755 kg i 507 Landinger, deraf 28.467 kg usort og 2.039 kg mell. Rødspætter, 9.899 kg Skrubber, 8.183 kg Ising, 2.138 kg Sild, 14.122 kg Makrel, 403 kg Pighvar, 1.791 kg Torsk og 8.405 kg Skidtfisk.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 1.309.008 kg, hvoraf 284.694 kg Rødspætter, 6.101 kg Torsk, 178 kg Pighvar, 1.620 kg Issing, 21.239 kg Hvilling, 787.177 kg Sild, 1.045 kg bl. Fisk, 124.820 kg Skidtfisk, 622 kg Hummer, 67.822 kg Makrel og 12.794 kg Tunfisk.

THYBORØN SKIBSPROVIANTERING

Valdemar Petersen
Telefon 8

Kolonial, Petroleum, Olie, Tovværk

H. J. Christensen & Co.

Vaadbinderi, Esbjerg, Telf. 2153

Redspættevaad og Kullervaad haves altid paa Lager
Alle Reparationer udføres - Moderne Tøvtjæreri
Alt hentes og bringes - - For reel og hurtig Betjening garanteres

ARSINOL Det bedste Imprægneringsmiddel mod Forraadnelse og Svamp

FARVER tilberedte - olierevne tørre

A. Lykke Thomsen

Farve- & Lakfabrik

Aktieselskab
Esbjerg Havn

ESBJERG LAKFERNIS

Aktieselskabet

Esbjerg

Tovværksfabrik

Esbjerg

KØB

DANSK

Aalborg Bys og Omegns Sparekasse

Stiftet 12. Maj 1824

Telf. Nr. 57 og 3508

AKTIESELSKABET

Dampskibsselskabet

»DANNEBROG«

KORRESPONDERENDE REDER

C. K. HANSEN

Amaliegade 35 · København

Telegr.-Adr.: HANSEN
Telefon Central 72 (13 Ledninger)
Statstelefon 13 (2 Ledninger)

AXEL ANDERSEN - ESBJERG

Alt i Fiskeriartikler haves altid paa Lager

Manilla, Hamp, Petroleum, Malervarer, Wire, Sejldug
Søkort - Alt i Kolonial - 1. Kl.s Varer - Billige Priser

Havnegade 130 - Telefon 604

Brugsforeningen »FREM«

Uddeler Carl F. Christensen

Telefon 372 - 872

Skolegade 40, Esbjerg

Carl Feerup Esbjerg

Benzin. - Depot af
Vacuum Olier

Skibsprovianteringsforretning

Telefon 23

Udgivet og redigeret af *H. Lilholt*, Lemvig, (ansvarlig), og *J. Gr. Pinholt*, Klinkby St.
Annonceekspedition: Klinkby St. og Kongensgade 27 II, Odense, ved *P. Nicolaisen*. Tlf. 7753.

GADGAARD NIELSENS BOKTR. LEMVIG

Lemvig Centralbibliotek
Læsesalen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 12

1. December 1941

8. Aarg.

Thyborøn Motorredningsbaad

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Kjoler - Frakker
Senge-Udstyr**KONTANT**
Jørgensen
Esbjerg**A. N. Petersen**A/S „Det Dansk-
Franske Damp-
skibsselskab

RESERVERET

Sparekassenfor Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847
Telefon 131Kontortider:
10—11½ og 2—4
Lørdag Em. 2—6**Pedersen &
Albrechtsen**Esbjergs førende
Herre-Ekvi-
peringsforretning**DANMARKS****HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE**Gl. Kongevej 29 B København V. — Telefon Central 5766
Abonnement Ind- og Udland:
helaarlig 10 Kr., halvaarlig 5,50 Kr., kvartaarlig 3 Kr.
Udkommer hver Torsdag

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasegaarden - Telf. 15

Bornholms Maskinfabrik
Kakkelovne & Bygningsstøbegods

RESERVERET

Lemvig Folkebank

Aktieselskab

Kontortid: 10—11,30 og 2—4 Lørdag Em. 2—6
Telefoner 133 & 229Kontorsteder: Thyborøn, Harbøre, Bøvling, Rømme.
Alle Bankforretninger udføres.**N. P. Jensens**Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl. Havnanbefales med saavel
Nybygning samt
Reparation

RESERVERET

Vestjysk Krystal Isværk

Esbjerg

To- og Firtakts-
MotorerBilligste Pris
Forlang Tilbud**Grenaa Havns
Motorfabrik**Motorer i alle
StørrelserHirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen

— statsaut. —

Telefon 34 Privat 54

Det sidder bedre
og holder længere**Tøjet**

fra

TN&M
TOFT NIELSEN & MATTHESEN**I. S. Kjærgaard**
NeksøSømands- og
Fiskerbeklædning**Køkkenudstyrs-**

Forretning

Lysekroner. Glas. Porcelæn.
L. Munkgaard,
Kongensgade 83, Esbjerg**Fanø Sandorm**Jeg kan atter i Aar
tilbyde Dem de billig-
ste og bedste Sand-
orm til Agn. Hurtig
og reel Behandling
garanteres.**S. Boye,** Fanø Orme-
eksport, Tlf. 21, Fanø

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 12

1. December 1941

8. Aarg.

Redningsstationernes Historie

XV. Thyborøn

Opsynsmand Alfr. Christensen

Ved Thyborøn blev der i 1851 anbragt et fra England indforskrevet Raketapparat, men først i 1882 blev der opført et Hus til Opbevaring af Raketapparaterne. I 1870 anbragtes et af Skibbygmester Bonnesen bygget Pontonfartøj ved Stationen, men da det viste sig at være ubrugeligt, blev det i 1883 bortsolgt. I 1881

blev Stationen forsynet med en Roredningsbaad, som siden 1847 havde været stationeret ved Flyvholm, og den blev i 1884 afløst af en fra Blokhus kommende Baad, og den gamle Baad fra Flyvholm blev derefter afhændet.

I 1884 anbragtes der yderligere ved Stationen en fra Amerika indforskrevet „Surf Boat“, som dog kun har været i Brug een Gang, og den blev i Aarenes Løb aldeles ubrugelig og blev derefter afhændet. I 1885 ankom en fra Vesteragger udskiftet Baad, og Baaden fra Blokhus blev i 1886 bortsolgt. Samme Aar anbragtes den ved Tuskjær udskiftede Redningsbaad, og den tidligere anvendte bortsolgtes i April 1887.

I 1892 fik Stationen endelig en ny Roredningsbaad fra Orlogsværftet, hvorefter den gamle Baad fra Tuskjær blev afhændet.

Til Opbevaring af den nye Redningsbaad blev der samme Aar opført et Baadhus.

Hidtil havde Stationen kun været regnet for en Raketstation, skønt den i mange Aar havde været forsynet med Redningsbaad, men

fra 1. April 1893 blev den omdannet til Baad- og Raketstation.

Da der i 1908 skulde opføres en Kirke paa det Sted, hvor Rakethuset laa, blev Raketmateriellet overført til Baadhuset og Rakethuset solgt til Nedbrydning.

Ved Thyborøn fandtes der tidligere ingen Heste, saa hver Gang Redningsbaaden skulde transporteres, blev Hestene rekvireret fra Harbøre. Det var besværligt, foruden at det tog lang Tid, og megen kostbar Tid gik ofte tabt. Efter at Telefonledningen var blevet anlagt gik det dog noget bedre, men helt godt var det ikke. Da der stadig var Vanskeligheder med at faa Transporthestene fra Harbøre i rette Tid til Thyborøn, blev det Tid efter anden overvejet at anskaffe en Motortractor til Brug

ved Transport af Roredningsbaaden og en saadan blev derefter anskaffet i 1923, og samtidig blev der opført et Hus til Opbevaring af Tractoren.

Efterhaanden som Fiskeriet fra Thyborøn Havn tiltog i Omfang, og Trafikken gennem Thyborøn Kanal blev større, blev Havnen i 1932—33 udvidet, og da Roredningsbaaden med de

Baadform. Chr. O. Christensen

ændrede Forhold ikke længere maatte anses for fyldestgørende, fremsattes der paa Finansloven for 1932-33 Forslag om Bevilling af Midler til en stor moderne Motorredningsbaad i Thyborøn Havn

Da Opbevaringshuset med tilhørende Afløbsbedding, Beddingsvogn og elektrisk Ophalings-spil i 1933 var opført ved Havnen, ankom en paa Orlogsværftet bygget 12,3 m Motorredningsbaad forsynet med en 55 HK. „Ferry“ Motor til Stationen. I Mod-sætning til Roredningsbaaden var dette selv-sagt en stor Forbedring.

I 1935 blev Roredningsbaaden overført til Stationen Thorup Strand, og da der saaledes ikke mere var Brug for Tractoren,

blev den afhændet til Hærens tekniske Korps. Robaadshuset blev bortsolgt, og det deri værende Raketmateriel blev overført til det tidligere Tractorhus, der i den Anledning blev omdannet til Rakethus.

I 1940 blev Raketmateriellet overført til Motorbaadshuset, hvor der er god Plads, og i 1941 blev Rakethuset bortsolgt.

Redningsmateriellet ved Thyborøn bestaar saaledes nu af en Motorredningsbaad (Nr. 20) og Raketmateriel, alt opbevaret i det i 1933 opførte Hus ved Havnen.

I Tiden siden 1851 er der ved Stationen Thyborøns Foranstaltning reddet ialt 539 skibbrudne, heraf 222 med Raketapparater. End-

videre har Motorredningsbaaden i flere Tilfælde ydet Assistance ved Eftersøgning og lignende.

Den første Opsynsmand ved denne Station var Mads Sørensen fra 1851 til 1888, denne efterfulgtes af Søren Madsen fra 1888 til $\frac{1}{5}$ 1885, da han døde. Derefter ansattes Anders Christensen som Opsynsmand til han den $\frac{1}{10}$ 1921 blev afskediget paa Grund af Alder og Svagelighed. Fra samme Dag ansattes

Baadmand Alfr. Christensen som Opsynsmand, og han beklæder endnu Stillingen.

Stationens øvrige Mandskab er for Tiden følgende:

Baadformand	Chr. Ovesen Christensen
Baadmand	Kr. Karl Johan Kristensen
—	Mads Sørensen Madsen
—	Jens Vinther Christensen
—	Sigvald Christensen
—	Simon Bruun Jensen
	(Reservemotorpasser)
—	Mikkel Sørensen Christensen
—	Chr. Larsen Christensen
	(Motorpasser)
—	Kristian Jensen

Grundfond. Dette Bibliotek overgik i 1939 ved den store Sammenslutning af Søfartsbiblioteker til Søfartens Bibliotek.

Af andre nye Bidrag til Søfartens Bibliotek kan nævnes Kr. 500 fra Helsingør Skibsværft, Kr. 500 fra Frederikshavn Værft, Kr. 100 fra Sømændenes Forbund, Kr. 500 fra Nakskov Skibsværft og Kr. 200 fra Korsør Kommune.

Samtidig er Formanden for Maskinmestrenes Forening, Maskinmester K. A. Rasmussen, indtraadt i Søfartens Biblioteks Bestyrelse som Repræsentant for Maskinmestrenes Forening i Stedet for Maskinmester Frithiof Hansen.

Thyborøn Motorredningsbaads Mandskab

Søfartens Bibliotek

I Anledning af afdøde Konsul D. Lauritzens Fødselsdag - han vilde den 23. November være fyldt 82 Aar - har Familien Lauritzen besluttet at stille Kr. 5000, til Raadighed for Søfartens Bibliotek til Indkøb af nye gode Bøger til de Søfarende.

Konsul Lauritzen interesserede sig livligt for Sømændenes - ogsaa deres boglige Uddannelse og Adspredelse - og gav saaledes allerede i 1919 Kr. 5000 til danske Navigatørers Biblioteks

Mands Minde

70 Aar

Den 11. November fyldte Fisker Jacob Mogensen, Hirtshals, 70 Aar.

Jacob Mogensen er født i Skallerup som Søn af Landmand og Fisker Mogens Poulsen, og i 1895 blev han gift og købte en Landejendom i Skallerup, som han drev i 40 Aar. Samtidig begyndte han at tage paa Havet, først med en Pram; men i 1902 købte han som den første Fisker i Skallerup en Motorbaad. Under den voldsomme Julestorm samme Aar skyllede Havet op i Klitten, og Havet tog Motorbaaden saavel som alle Prammene paa Stranden med sig. Jacob Mogensens Baad blev ført helt til Hirtshals, hvor den blev slaaet helt til Vrag. Da man tog fat paa at grave ud til Hirtshals Havn, fandt man Motoren til Baaden, der havde ligget paa Havets Bund de mange Aar.

Fra Skallerups Klit Redningstation blev oprettet i 1898 til dens Nedlæggelse i 1930 var Jacob Mogensen Baadmand ved Redningsbaaden, og han har været med ved alle de Redningsarbejder, der er udført fra denne Station. Allerede et Par Maanedere efter, at Stationen var oprettet fik Mandskabet „Ildaaaben“ ved en dramatisk Stranding ud for Kjærsgaard Strand, hvor Dampskibet „Hinrich“ af Kiel var strandet under en Storm. Det lykkedes efter meget Besvær Skallerup Redningsbaad at faa ni Mand af Besætningen bjerget i Land, medens Lønstrup Redningsbaad tog de øvrige syv af Besætningen. For denne Daad fik Redningsmændene en ekstra Belønning saavel af den danske som den tyske Regering.

I Aarene fra Havnebyggeriets Begyndelse bosatte efterhaanden alle Jacob Mogensens Børn, en Flok paa seks Sønner og to Døtre, sig i Hirtshals, hvor Sønnen Niels Mogensen først var Tømrer og senere blev Bestyrer af Afholdshotellet. Og alle seks Sønner har arvet Faderens Lyst til Fiskeriet og indsaa, at Hirtshals bød paa større Fremtidsmuligheder i den Retning end Skallerup Strand. Nu har Brødrene Mogensen en hel lille Flaade af søgaaende Fiskekuttere, og Jacob Mogensen, som i de sidste Aar i Skallerup hovedsagelig helligede sig Landbruget, fik efterhaanden Lyst til at følge i Sønnernes Spor og flytte til Hirtshals, og i 1935 gjorde han Alvor af Tanken. Siden har han hver Sommer taget paa Fiskeri med en af Sønerne og har taget sin Tørn lige saa godt som Baadens øvrige Besætning.

60 Aar

Baadmand ved Lønstrup Redningsstation, Jens Chr. Christensen fyldte 60 Aar den 10. November.

75 Aar

Fhv. Baadmand, Svend Lyder Svendsen, Østerby, Læsø, blev den 30. Oktobert 75 Aar.

60 Aar

Skipper, fhv. Baadformand Valentin Laulund, Klostergyde, fyldte den 4. November 60 Aar. Han er født i et Fiskerhjem i Sæby. Faderen var den kendte Skipper Emil Laulund, der døde for faa Aar siden. Da Sæby Havn

fik Redningsstation i 1911, ansattes Valentin Laulund som Baadmand, og han gjorde Tjeneste baade i Roredningsbaaden og i den motordrevne Redningsbaad, som kom hertil for ti Aar siden. I 1934 udnævtes han til Baadformand, en Stilling, han havde, indtil han for et Par Aar siden søgte sin Afsked. Valentin Laulund har deltaget i mange farefulde Redningsture paa Havet og har været med til at redde mange Menneskeliv.

25 Aars Jubilæum

Baadmand ved Redningsstationen Slettestrand, Marinus Pedersen kunde 1. November fejre sit 25 Aars Jubilæum i Redningsvæsenets Tjeneste. Marinus Pedersen driver indvidere et af mange kendt Sommerhotel.

65 Aar

Opsynsmand ved Tuskjær Redningsstation, Gdr. Chr. Pedersen, Sdr. Sønderby i Fjaltring, blev 65 Aar den 26. November. C. P. blev ansat ved Redningsvæsenet som Baadmand i 1906, og siden 1933 har han været Opsynsmand ved Stationen. Han har deltaget i mange vanskelige Strandinger i Aarenes Løb.

Dødsfald

Mangeaarig Redningsmand i Højen, Fisker, Søren Christensen er død den 25. November 63 Aar gammel. Søren Christensen blev ansat i Redningsvæsenet i 1917 og et af de første Redningsforetagender han var med til, var det tyske Kaperskib „Igur Mendis“ Stranding. Ialt deltog han i Bjergringen af 123 skibbrudne, og han var dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og en spansk Redningsmedalje. Sidste Aar tog han paa Grund af svigtende Helbred sin Afsked fra Redningsvæsenet, hvor han da var Næstformand. Som den dygtige og besindige Mand Søren Christensen var, blev han meget afholdt, og han havde en Del Tillidshverv. Saaledes var han Formand for Sygekassen og Klitopsynsmand.

Aalbæk Redningsstation 80 Aar

Den 1. November var det 80 Aar siden, Aalbæk Redningsstation blev oprettet. Siden Oprettelsen har Redningsmandskabet bjerget 96 skibbrudne fra ialt 14 Strandinger.

Stationens nuværende Mandskab er følgende: Jens Peter Andersen (Formand), Chr. Nielsen (Næstformand), Anders Peter Andersen, Adolf Jensen, Johan Thomsen, Martin Jacobsen, Herman Andersen, Oluf Jørgensen, Chr. Christensen, Peter Hjorth Andersen, Chr. Andersen, Chr. Haaber Jacobsen, alle af Aalbæk, og Mandskabet er alle udøvende Fiskere.

Af ældre fhv. Redningsmænd lever endnu Jørgen Christoffersen, Chr. Lyng, Jens Hjortlund og Hans Jacobsen.

Aalbæk Redningsstations første Opsynsmand var A. P. Gaardboe, der fungerede til 1. Oktober 1893, da han afløstes af sin Søn Chr. Gaardboe, Hedensted, efter hvis Død i 1929

Gaardejer og Bundgarnsfisker Laurits Holm, Aaldæk blev Opsynsmand den 1. Oktbr. s. A.

Jubilæumsdagen fejredes ved en Festlighed paa Hotel „Mygind“, hvor ogsaa flere af de gamle Redningsmænd var til Stede. Der var fælles Kaffe bord, og senere serveredes der Øl og Smørrebrød. Opsynsmand Laurits Holm bød Velkommen, og derefter talte Hesteejer Chr. Larsen, der takkede for det gode Forhold mellem Mandskabet og de, der kørte med Baaden. Herman Andersen talte for Formanden, og Chr. Nielsen talte for Opsynsmanden. Formanden, Jens Peter Andersen, takkede for godt Kammeratskab gennem Aarene. Opsynsmanden takkede Mandskabet for det eksemplariske Sammenhold. Endvidere talte Hesteejer Peter Jensen m. fi., og der sendtes en Hilsen til Redningsbestyreren.

Mytteriet paa »Bragdø« — for 20 Aar siden

Vi fortalte i sidste Nummer om den norske Tremaster „Bragdø“ Stranding paa Harboøres Kyst i November 1921. Vi skal her efter „Lemvig Folkeblad“ gengive en mærkelig Hændelse — et „Mysteri“, som skete Dagen efter Strandingen, og som hidkaldte stor Politidrykning fra Lemvig, medens vilde Rygter gik over Eggen.

Da Lemvig Politi fik Bud om, at der var Mytteri paa »Bragdø«

Et Ekspretelegram fra Harboøre meddelte Kl. 1.10 Em., at der var udbrudt Mytteri om Bord i den norske Fuldrigger „Bragdø“.

Jeg havde været en Tur paa Stranden og sad efter Hjemkomsten og drøftede Enkeltheder fra et Besøg i Kæmpeskibets Indre med Havnefoged Rønberg, da Telefonen ringede. Det var Politiet, som meddelte, at nogle af Matroserne havde drukket Whisky, og de truede nu Kaptajnen. Skydevaabnene var kommet frem. Politiet skulde øjeblikkelig rykke ud . . .

Det var jo en Begivenhed.

»Panserbil« til Valpladsen

Havnefogeden stak sin Revolver i Lommen, og et Øjeblik efter susede Politibilen med tre Politibetjente ind paa Torvet foran Konsul Aasteds Vaabenlager. Juniorchefen kom ilende ud med to skarpladte Revolvere og tilhørende Reserve-ladning, Afgang — af Sted i susende Fart gennem Byen, i hvis Udkant man tager Byens fjerde og sidste Politimand med.

Med Sus og Tøf stryger vi ad Landevejen — vester ud, og længe varede det ikke, før vi stønnede op ad Ellemose Bakke, fra hvis Top man har det vidunderligste Skue ud over Harboøre og det graa Hav . . .

Nu er vi ved Strandfogedgaarden. Tre Mænd vinker os til at holde. Vi stiger ud og faar at

FANØ	
Hold Ferie i Sønderho! —	
Sønderho Turistforening anv. Sommer-Lejligheder v. Bager Engsted - Tlf. Sønderho 11	
Sønderho Brugsforening	
Tlf. Sønderho 18 Kolonial - Isenkram	
P. Petersen Telefon 12	Evald Hansen Flensborg Lager
1. Kl.s Kød - Ekstrafint hjemmelavet Paalæg	Nordby - Tlf. 30
Rindby Brugsforening Nordby - Fanø Telefon 39	
Kolonial — Isenkram	
OXBØL	
Viggo Jensen Vejers - Tlf. 23	
Kolonial & Isenkram	
Oksby Brugsforening pr. Oksbøl Kolonial - Isenkram - Fiskeriartikler Tlf. Blaavand 5	

vide, at den farlige Mand sidder i Strandfogedens Gaard — inde i en Stue.

— Men vær nu fornuftige, siger den ene af de tre Mænd. Han er farlig. Hans Kammerater siger, at han er kæmpestærk; de første 12 Mand gaar han ikke af Vejen for! Han er rasende paa Kaptajnen!

Vi staar tavse et Øjeblik. Det gælder at lægge en god Plan.

**Paa Hosesokker — med Revolver,
Haandjern etc. parat . . .**

Alvorlige og stille skrider Lovens Haandhævere frem, Haandjernene rasler i Betjentens Lomme. Han prøver dem, jo de er klar til at klappe sammen om et Par senestærke Haandle — under et Frakkeskøde ser jeg en gul Politiknippel dingle — Revolvernes Sikring skydes fra, man er klar til Fremrykning.

Med lette Trin gaar vi over Køkkenets fliselagte Gulv ind i næste Stue — nu er vi ved Døren, den aabnes paa Klem og ud gennem Aabningen lyder en — kraftig Snorke.

Den stærke vrede Nordmand er som Trollden i Eventyret — faldet i Søvn! Den stærke Drik, som for en liden Stund gjorde ham vild som en Bjørn, har nu dæmpet hans Harm.

Han blev hurtig omringet, og efter at en Betjent havde fornummet til Mandens Lommer — om de skulde gemme Revolver, Kniv el. a. Mordvaaben — og fundet ham ufarlig, forsøgte man at vække den sovende Kæmpe. Det kneb. Der maatte flere Mands Styrke til for at rive ham ud af Morpheus' Arme.

Det hele spændte saare fredeligt af . . .

Omsider fik man ham paa Benene; han stirrede forvildet paa de gulstribede Kasketter, uden

at de dog syntes at vække onde Følelser til Live hos ham, og paa Politiets venlige Indbydelse fulgte han godmodig med ud i Politibilen, hvor han synlig oprømt lod sig anbringe paa Bagsædet. Han lod til at synes godt om Betjentene, med hvem han vekslede muntre Bemærkninger. Og da Politibetjenten nedlod sin imponerende Skikkelse ved hans Side og lod et spørgende Ord falde om, at de kunde fylde Pladsen ud, sagde Nordmanden fornøjet: — Ja, vi er store begge to, vi! Han syntes i det hele taget at være kommet i det gode Hjørne igen; thi da en af hans Kammerater — en ung bleg Sømand — sagde til ham: Nu skal du i Arrest, Arne! tog han det med stor Sindsro. Og da den gamle venlige Strandfogedkone gav ham Haanden til Farvel, var det ligesom han slog Øjnene ned for hendes Blik, hvori der laa en vemodig Bebrejdelse over, at han har været saa slem.

— Saa blev Motoren sat til og snart var den stærke Nordmand udenfor Harboøre Sogns Grænser. Han var skikkelig paa hele Turen og lod sig uden Knurren indlogere paa Arrestforvarer Villholths „Hotel“, hvor han sov de sidste Rester bort af den store Rus.

Det, der var sket derude,

var dette:

Kort efter at Politimesteren noget før Midtag var kørt tilbage til Lemvig, var der blevet Uro mellem Mandskabet, der var om Bord for at samle deres „Kluns“ sammen og havde fundet en Del Spiritus, som havde sat dem i „Stemming“. De forlangte mere, og en af Styrmandene lovede dem da en ekstra Flaske Whisky, naar de vilde gaa fra Borde. De fik den og gik — op i Klitterne, hvor de tømte den. Nogen Tid efter vendte de tilbage — anført af den stærke Arne. De vilde op paa Skibet for at „snakke med Kaptajnen“. Strandvagten søgte at holde dem tilbage, men de brød sig hverken om Vagt eller Sognefoged. Siden efter opstod en stærk Ordstrid oppe paa Dækket, og man kunde høre ned, at der blev talt „Alvor“.

Kaptajnen stod med Revolveren spændt,

og det kunde se ud til blodig Udgang. Men omsider fik Kaptajnen den rasende Mand til at retirere ned ad Falderebstrappen, og hans Kammerater fik ham hjem i Strandfogedgaarden, hvor Søvn kom den lovlige Orden til Hjælp.

Glædeligt var det, at det, der saa galt ud, endte saa godt.

IVAR CHRISTENSEN - SKAGEN

Etabl. 1879 Tlf. 71 og 45

Danmarks største Trawl- og Vaadbinderi
Filial i Hirtshals

SKAGEN	
Skagens Fiskeauktion Telegr.-Adr.: Fiskeauktion	
statsautoriseret v. Th. Geisnæs	
Telefoner: Kontor 209 (Statst.) Privat 189 (Statst.)	
Engelsk Beklædnings Magasin	
Th. Jakobsen - Telf. 185	
Alt i Herreekvipering og Søkvipering	
P. SAXBERG Telegr.-Adr.: „Saxberg“	
Telefon 86 1. Kl.s Skibsprovianteringsforretning	
Alt i Fiskeriartikler	
C. D. Brøndum Kolonialhandel	Karstensen & Henriksen Skibs- og Baadbyggeri
Telf. 118	Telf. 201
Holger Axelsen Magasin du Nord	^A / _S Skagens Kul- og Trælastforretning
Brdr. Nipper Skibsbyggeri	Telf. 277 - 2 Lin. Spetzler Urmager og Guldsmed
SÆBY	
Sæby Fiskeauktion	
Tlf. Kontor 33 v. Roland Poulsen	
- Privat 114	
Carl G. Christensen Fiske-Eksport	
Tlf. 25 - Sæby - Jylland	
VALD. OLSEN TELEF. 14	
Kolonial - Skibsproviantering - Fiskeriartikler -	
Ditlev Petersen Sæby Skibsværft	Stampen Savværk & Emballagefabrik Telefon 48 H. J. Nielsen Alt i Fiskekasser -
AALBÆK	
Arne Westergaard Telefon 15	
Fiskeriartikler - Kolonial & Isenkram	
Andelsmejeriet „Løven“ 1. Kl.s Mejeriprodukter Aalbæk	Conrad Frost Telf. 35 Giro 12752 Aalbæk
Aalbæk Maskinsnedkeri Chr. Bruun Telefon 38 Aalbæk	Aage Nielsen Kolonial - Fiskeriartikler Tlf. 36 - Aalbæk

store Priser, og ingen ved jo, hvorlænge Brændselsolien bliver ved at flyde.

Derfor overser Fiskeren Faren derude og gør Dagens Gerning midt i en vanskelig Tid paa mange Maader. Vi tror, at Vestkystfiskeren vil holde ud paa sin Post til Gavn for ham selv og Samfundet, saa meget mere som vi for Tiden er saa afhængige af vore to Erhverv, Landbrug og Fiskeri. Vi ved, at der tjenes mange Penge ind fra Havet; den Fisker, der for et Par Aar siden var stedt i stor økonomisk Forlegenhed paa Grund af Tidernes Ugunst og Kontingenteringernes snærende Baand, har nu en Chance for at kunne konsolidere sin økonomiske Stilling og blive uafhængig af andre. Men vi ved ogsaa, at de Penge, der i disse Dage glider ned i Fiskerens Lomme, er tjent under stærkt øgede Farer.

Dette Faktum vil forhaabentlig ogsaa give ham Sans for at holde fast paa Indtægterne, som der sikkert i den kommende Tid vil blive haardt Brug for. Den fornuftige Fisker vil lade de øgede Indtægter præge Hjemmet. Men han vil ogsaa vide at sætte en Reserve til Side at tære paa, naar andre Dage melder sig.

Thi han kan være sikker paa, at de nok skal komme. Maagen.

Fisker - lad Ungommens Sange lyde paany

»Sømandssange«
gamle og nye
v. Børge Mikkelsen - Illust. Hans Sørensen
Ønsk den til Jul -

Faas i Centralboglade, Aschehoug, Dansk Forlag, Pilestræde 24, K. samt i enhver Boglade.

Gammel Verdensomsejler sunket

Damp-Fregatten „Vanadis“, der nu var Logiskib og laa fortøjet ved Skeppsholmen i Stockholm, sprang for nylig Læk og begyndte at tage Vand ind. Trods Arbejde med Skibets egne Pumper og Hjælp fra en Bugserbaad sank Fartøjet og staar nu paa Bunden med Rælingen over Vand. „Vanadis“ blev bygget i Karlskrona 1862. 1883 til 1885 foretog det en Verdensomsejling.

NY BØGER

„Jul paa Haver“. „Vikingen“s Julehefte, Aarets første, er som tidligere ualmindelig præsentabelt med sit store Format, overdaadige Udstyr, de talrige Illustrationer, hvoriblandt mange prægtige Farvesider med forskellige Emner fra Søens Liv, og med sit alsidige Læsestof som skabt til at bringe ledig Underholdning til alle interesserede Søens Folk. Dets billige Pris, 2,75 Kr., gør det overkommeligt for alle at ofre paa Juleglæden. J. Gr. P.

„Constance Leth“. Af Thyra Jensen. (3. Udg. Hagerup). For den, der ikke har dybere Kendskab til Venskabs-

forholdet mellem Constance Leth og den unge Grundtvig, og hvis Viden maaske kun er grundet paa Kaj Munks Teaterstykke: „Egelykke“, er her et Kildeskrift, som man af Hensyn til Hovedpersonernes Minde bør læse. Man føjer sit Ønske til Forfatterindens, idet hun i Slutordene udtaler Ønsket om, „at Constance Leths Minde maa bevares skønt og rent til fjerne Slægter“.

Lili Hübschmann.

Skibsdrengens Juleaften

Der staar en Skibsdreng, en Irskaaren Fyr,
ved Rælingen ene en Nat,
han stirrer op mod de bøgerte Skyer,
mens Skipperen passer sit Rat.

Hans Tanker gaar hjem til Far og til Mor,
og Taarer i Øjet vil frem,
for ingen, nej ingen Steder paa Jord
kan lignes ved dette: Mit Hjem.

Og Skibsdrengen folder Hænderne lyst - -
for lidt siden sang de om Bord - -
og Graaden summer sig op i hans Bryst,
mens han mindes Salmernes Ord.

Det er Juleaften - og Længselen gror,
for han er jo bare en Dreng,
et Barn kun, der længes hjem til sin Mor -
aa, hvem der nu laa i sin Seng

derhjemme i Hytten ved Klittens Læ,
derhjemme ved Far og ved Mor - -
og Skibsdrengen bøjer mod Dækket sit Knæ
hans Tanker laar Udtryk i Ord:

„Bøvær os, o Gud, i hver lærefuld Dyst,
thi Fare er Sømandens Lod,
og lær du os trygt mod Hjemlandets Kyst
igennem al Brænding og Brod.“

Han hvisker i Stilhed sin barnlige Bøn
bag Rælingens skærmende Skjul:
„Aa, hør mig, Vorherre, hør mig, Guds Søn,
giv Hjemmet en Glædelig Jul!“

Lili Hübschmann.

NILSSON
I Nilssons Sko
er Gangen go'
Tlf. 116 - Lemvig

Blomster & Kranse
C. Behrens
Stormgade 39 - Telef. 491
Esbjerg
Medlem af:
„Sig det med Blomster“

Dampskibsselskabet paa Bornholm

af 1866

KØBENHAVN - RØNNE

og omvendt

S/S „Østersøen“ afgaar fra København hver Søndag, Onsdag og Fredag Morgen (1/2 Time før Mærkelægningens Ophør)
Fra Rønne Mandag, Onsdag og Fredag Kl. 24

SELSKABETS EKSPEDITIONER:

København: Hr. Th. Herrig, Tordenskjoldsgade 34, Tlf. 1865 og 11865.
Kontortid 8-6, Søndage 8-9 Fm.

Rønne: Hr. Aage Jensen, ved Havnen, Tlf. 159 - Kontortid: 8-12, 1-6, Søndag 8-9 Fm.

Forlang altid Bornholms Vegetabil Margarine

THY

THYLANDS BANK

AKTIESELSKAB

KONTORTIDER

HURUP: Kl. 9-12 og 2-4,30

VESTERVIG: Kl. 4-5,30 BEDSTED: 1,30-3

HØRDUM: Mand., Onsd., og Fred. Kl. 1,30-3

Hanstholm Maskinsnedkeri

v. N. J. Kristensen

Hanstholm pr. Thisted - Telef. 1

Alfred Madsen Nielsen

Telefon Lyngby 1

Kolonial - Manufaktur - Isenkram - Fiskeriartikler

Vorupør Brugsforening

Skibsproviantering

Telf. 18

Alt for Fiskeriet

J. MATHIAS MADSEN

Vaadbinderi og Sejlmageri

en gros Fiskeriartikler en detail

Nr. Vorupør pr. Sjerring

Telefon 14 - Postgiro 345.34

E. S. Larsen - Savskærer

Emballagefabrik & Brændselsforretning

Nr. Vorupør pr. Sjerring - Telf. 10

THYBORØN

Thyborøn Fiskeauktion

Statsautoriseret

v. T. C. Rønn

Andr. Møllerup

Kolonial og

Skibsproviantering

Tlf. 30 - Thyborøn Havn

RESERVERET

HVIDE SANDE

Iversen & Co.

Vaadbinderi

Hvide Sande - Telefon 8

Sø- og Fiskeribeklædning

P. S. ANKERSEN - Esbjerg, Tlf. 798

Forlang det bedste hos Deres Forhandlere.

»Blue-Anchor«-Gummistøvler, Kvalitetsstøvlen til Fiskeri og Landbrug. **Canadisk Gummitoj**. Det bedste til Fiskeri og Redningsbaade. **Engelske Guernsere**. Kun ægte med Mærket „Victory“ og Fuldriggeren. En detail

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinavien største mest læseværdige og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 4,40 pr. Kvartal

Kontorer: Gammel Mønt 39, København

Jesper Peitersen

Lemvig Telf. 246

Filial: Thyborøn, Tlf. 17

Vodbinderi og Fiskeriartikler.

Rødspætter-, Kuller- og Torske-

vod altid paa Lager.

TOVTJÆRERI

Alle Reparationer udføres.

Brødrene Leervad

Tlf. 10 & 9 Esbjerg.
Telegr. Adr. „Leervad“.

Lys

Kraft

Motorreparation

Radio

Fiskeauktioner i Oktober

Skagen v Th Geisnæs: 1,757,186 kg, hvoraf 127,856 kg Rødspætter, 11,448 kg Torsk, 1,188 kg Hornfisk, 71,100 kg Hvilling, 2,320 kg Ising, 800 kg Knurhane, 202 kg Kulmule, 69 kg Laks, 473,440 kg Makrel, 33 kg Pighvar, 210 kg Rødtunge, 4,083 kg Sej, 440,160 kg Sild, 278,850 kg Brisling, 478 kg Skrubber, 3,129 kg Tunfisk, 145 kg Dybvandshummer, 312,850 kg Affaldsfisk, 28,380 kg Støkker, 151 kg Lever og 2 kg Tunfisklever.

Hirtshals v. N. C. Jensen: 959,183 kg, hvoraf 178,136 kg Rødspætter, 558,900 kg Sild, 11,212 kg Torsk, 474 kg Pighvar, 308 kg Slethvar, 2,907 kg Ising, 18,750 kg Hvilling, 763 kg Blandfisk, 182,775 kg Skidtfisk, 460 kg Tunfisk, 41 kg Laks, 472 kg Skrubber og 5,895 kg Makrel.

Hals v. Chr. Sørensen: 71,284 kg, hvoraf 24,219 kg Rødspætter (til 100-152 Øre pr. kg), 14,466 kg Torsk (60-102), 3,755 kg Ising (40-70), 2,339 kg Makrel (20-100), 1,400 kg Sild (90-150), 19,510 kg Skrubber (60-84), 101 kg Tunger (240-290), 213 kg Krojfsk (100-150) 26 kg Hummer (350-650), 29 kg Laks (300-675) og 5,226 kg Affaldsfisk (10-14 Øre pr. kg).